

MØTEINNKALLING

Utvalg: BEIARN KOMMUNESTYRE

Møtested: Kjellerstua Beiarn Sykehjem

Møtedato: 25.04.2018 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Monika Sande		
Nestleder	Håkon André Nordberg Sæther		
Medlem	Linda Tove Tverrånes Moen		
Medlem	Ole-Håkon Hemminghytt		
Medlem	Helge Osbak		
Medlem	Linda Merete Larsen		
Medlem	Merethe Selfors		
Medlem	André Kristoffersen	FO	
Medlem	Rune Jørgensen		
Medlem	Audgar Roald Carlsen		
Medlem	Marit Cicilie Moldjord		
Medlem	Gudbjørg Haukdal Navjord		
Medlem	Tone Kristin Helbostad	FO	
Medlem	Julie Birgitte Kristensen		
Medlem	Tore Nyvold		
Varamedlem	Øyvind Sande		Andre Kristoffersen
Varamedlem	Torbjørn Grimstad		Tone Kristin Helbostad

SAKSLISTE

Saksnr. **Arkivsaksnr.**
Tittel

REFERATER

**Tematime: NAV Nordland og NAV Beiarn – Orientering om
prosjekt NAV Indre Salten.**

Orienteringer:

- *Boliger Storjord
- *Boliger Moldjord
- *Utbygging vann og kloakk

- 3/18 18/203
GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET
- 4/18 17/546
HØGTIND KENNEL
- 5/18 18/188
ETABLERING AV BEIARN NÆRINGSBYGG KF
- 6/18 18/169
**SØKNAD OM SALGSBEVILLING - COOP PRIX 018 BEIARN
OVERDRAGELSE AV BEVILLING**
- 7/18 18/170
**SØKNAD OM SALGSBEVILLING - COOP MARKED MOLDJORD
OVERDRAGELSE**
- 8/18 18/88
ÅRSOPPGJØR 2017
- 9/18 16/662
**REVIDERING AV TJENESTEAVTALER MELLOM BEIARN
KOMMUNE OG NORDLANDSSYKEHUSET HF**
- 10/18 16/463
NY SAMARBEIDSAVTALE FOLKEHELSE
- 11/18 18/120
**RETNINGSLINJER FOR LOKALT GITT EKSAMEN I GRUNNSKOLEN
FOR KOMMUNENE BEIARN, FAUSKE, SALTDAL, STEIGEN,
SØRFOLD**
- 12/18 18/140
ENDRING AV VEDTEKTER BEIARN BARNEHAGE
- 13/18 18/60
RESSURSER OG RAMMETIMER 2018 - 2019
- 14/18 17/760
NY RENOVASJONSFORSKRIFT SALTEN
- 15/18 17/689
KONSESJONSKRAFTAVTALE MED NORDLAND FYLKESKOMMUNE
- 16/18 18/183
NYE VEDTEKTER OG RETNINGSLINJER FOR NÆRINGSFONDET

17/18

17/723

STRATEGIPLAN FOR MINERALNÆRINGEN I SALTEN 2017 - 2027

Dokumentene legges ut til offentlig ettersyn på Servicetorget og Biblioteket fra 16. april 2018.

Beiarn kommune, 12.04.2018

Monika Sande
Ordfører.

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: - Utvalg: KST Beiarn Kommunestyre

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
16/1218-6 666/18	15.02.2018 Skatteetaten KONTROLLRAPPORT 2017 VEDRØRENDE SKATTEOPPKREVEREN FOR BEIARN KOMMUNE	BK//OPN 212	
17/689-11 736/18	20.02.2018 Salten Regionråd REGIONRÅDETS UTTALELSE TIL NORDLAND FYLKESKOMMUNE VEDR. OPPSIGELSE AV KONSESJONSKRAFTAVTALEN	BK//OPN 025	
18/106-1 747/18	20.02.2018 Agenda Nord-Norge ALPIN-VM 2025 - "NORD-NORGE STILLER OPP FOR ALPIN-VM"	BK//OPN 070	
17/689-12 1085/18	12.03.2018 Sørfold Kommune KONSESJONSKRAFTAVTALE MED NORDLAND FYLKESKOMMUNE	BK//OPN 025	
17/689-14 1256/18	21.03.2018 Nordland fylkeskommune TILSVAR - TILBUD OM DELING AV GEVINST - KONSESJONSKRAFT	BK//OPN 025	

GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET

Saksbehandler: Karin Nordland Arkiv: 033
Arkivsaksnr.: 18/203

Saksnr.: 3/18 **Utvalg** Beiarn Kommunestyre **Møtedato** 25.04.2018

HØGTIND KENNEL

Saksbehandler: Bjørnar Brændmo
 Kennel
 Arkivsaksnr.: 17/546

Arkiv: NAVN Høgtind

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
10/18	Formannskapet	11.04.2018
4/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

**FORMANNSKAPETS BEHANDLING
 INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

Åkermo Gård v/Gudbjørg og Jan Navjord innvilges et lån fra Beiarn kommune, stort kr 1.000 000. Lånet skal benyttes til nybygg- og ombygging av driftsbygningen til kennel.

Lånet skal ha tinglyst 2. prioriterts pant etter hovedbankforbindelse og utbetales i to terminer. Første utbetaling ved oppstart, etter mottatt pantedokument og siste utbetaling ved ferdigstillelse. Lånet innvilges med 1 års avdrags- og rentefritak, regnet fra dato for første låneutbetaling. Nebetalingstiden settes til 10 år fra dato for første avdrag.

Lånet belastes næringsfondet, kto 15200 325 1710

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Ole Håkon Hemminghytt

Behandling/vedtak i Formannskapet den 11.04.2018 sak 10/18

Behandling:

Gudbjørg Navjord fratradte som inhabil. Tone Helbostad kom til som vara. Ordfører fremmet forslag om å øke det kommunale lånet fra kr 800.000 som det er innstilt på og til kr. 1.000.000 som er det omsøkte beløpet.

Rådmannens innstilling:

Åkermo Gård v/Gudbjørg og Jan Navjord innvilges et lån fra Beiarn kommune, stort kr 800 000. Lånet skal benyttes til nybygg- og ombygging av driftsbygningen til kennel.

Lånet skal ha tinglyst 2. prioriterts pant etter hovedbankforbindelse og utbetales i to terminer. Første utbetaling ved oppstart, etter mottatt pantedokument og siste utbetaling ved ferdigstillelse. Lånet innvilges med 1 års avdrags- og rentefritak, regnet fra dato for første låneutbetaling. Nebetalingstiden settes til 10 år fra dato for første avdrag.

Lånet belastes næringsfondet, kto 15200 325 1710

Saksutredning/Bakgrunn:

Åkermo gård har frem til 2015 vært drevet som tradisjonelt melkeproduksjonsbruk.

I 2003 gikk de fra selvstendig enhet, inn i samdrift med Selfors Melk. Denne samdriften opphørte 31.12.2015. Etter det har driftsbygningen stått tom. Melkekvote og dyrket areal er utleid til Selfors Melk på langsiktige avtaler.

Ideen om etablering av kennel har ligget i bakhodet til søkerne i mange år. Gjennom sitt anlegg for egne hunder, ved hovedhuset, har de også i perioder hatt hunder i pensjon. Hundehold har vært en viktig del av familien Navjords liv gjennom alle år.

Etter at ordinær landbruksdrift opphørte var det naturlig å ta frem ideen igjen. Gudbjørg Navjord deltok på Start Opp Salten i 2015/2016 og derigjennom ble forretningsplanen utarbeidet og markedsundersøkelse gjennomført. Markedsundersøkelsen var finansielt støttet av Innovasjon Norge.

Opprinnelig var planen å rive hele bygningsmassen, men etter befaring fra kompetente fagfolk, ble selve fjøsbygningen funnet i så god stand at det ville lønne seg å restaurere den.

Silodelen skal rives og som ny midtfløy på det arealet skal det bygges mottaksavdeling med oppholdsrom, kjøkken, talett og dusjfasiliteter mv. Andre etasje inneholder møterom og kontor.

I tillegg skal det bygges en mindre fløy med 10 hunderom i sørenden av bygningen. Den totale bygningsmasse vil være på ca 400 m² etter utbyggingen.

Totalt vil kennelen ha 26 hunderom, store nok til 2 hunder i hver, men driftsbudsjettet baserer seg på 26 hunder.

Uteområdet vil ha flere luftegårder som ligger spredt på uteområdet. I motsetning til mange andre kennelbygninger, som har bare en luke i vegg fra innerom til luftegård, så er filosofien til Høgtind Kennel at hundene skal sikres daglig kontakt med mennesker gjennom at de fysisk må flyttes fra innerom til luftegård.

Åkermo Gård v/Gudbjørg og Jan Navjord søker om kr. 1.000.000.- i lån fra Beiarn kommune, med 1 års rente- og avdragsfritak.

Totalkostnaden for dette prosjektet er kr. 5.468.000.- og søkes finansiert som følger :

Egenkapital	kr. 730.000.-
Pantelån	kr. 1.934.000.-
Tilskudd IN	kr. 1.804.000.-
Lån Beiarn kommune	kr. 1.000.000.-

Vurdering:

Beiarn kommune kjenner godt til både prosjektet og søkerne. De har lang og meget god kompetanse på dette fagfeltet. Det er gjort et grundig forarbeide gjennom blant annet profesjonell markedsundersøkelse. Behovet for en moderne og veldrevet kennel i Salten er dokumentert som stort. Også Helgeland kan være et interessant markedsområde, da tilbudet der er begrenset.

Søkerne har et stort kontaktnett innenfor hundehold samt at de selv har drevet med hund gjennom veldig mange år. Det er positivt.

Kommunen ser det også som meget verdifullt å få ny næringsvirksomhet i tomme driftsbygninger, som også gir muligheter til nye arbeidsplasser og bruk av gårdens ressurser. Alternativet er forfall av bygningsmasse og gjengroing. Et resultat av denne satsningen er at deres eldste sønn er flyttet hjem og er delaktig i prosjektet, noe som gir god samfunnseffekt.

Med den bakgrunn søkerne har er det også mulig å styrke prosjektet med andre tilleggsaktiviteter som bla.rehabilitering og terapi.

Denne søknaden gjelder bygningsmassen og den skal fortsatt eies av landbrukseiendommen som er eid av Gudbjørg og Jan Navjord. De skal leie ut kennelbygningen til et driftselskap, HØGTIND KENNEL OG HUNDEHOTELL AS, hvor søkerne er medeiere sammen med sin sønn.

Det er satt opp et detaljert og nøkternt driftsbudsjett for begge selskaper, hvor de er istand til å svare sine forpliktelser fra dag en, og med god lønnsomhet etter andre hele driftsår.

Vedlegg:

Søknad datert 16.03.18

Tilleggssøknad datert 20.03.18

Plan og fasadetegning

Flyfoto av aktuelt område

JAN OG GUDBJØRG NAVJORD

8110 Moldjord

16.03.18

Beiarn Kommune
8110 Moldjord

SØKNAD OM LÅN TIL BYGGING AV HUNDEKENNEL PÅ NAVJORD.

Søkers virksomhet og bakgrunn:

Jordbruksdrifta på Åkermo Gård, Gnr. 12 Br.nr.1 ble endret da kumelkeproduksjonen flyttet i et nytt løsdriftsfjøs og det gamle fjøset ble stående tomt. Den gamle fjøsdelen på 200m² er i såpass god stand at den kan restaureres og pusses opp til en kennelavdeling, noe som medfører sparte kostnader i forhold til å bygge helt nytt. Silodelen ønsker vi å rive og bygge et nytt servicebygg og en mindre kennelavdeling. Det er Åkermo Gård ved Jan og Gudbjørg Navjord som skal bygge og stå som eiere av kennelbygningen, mens driftselskapet Høgtind Kennel og Hundehotell AS (HKH AS) skal leie bygningene og stå for drifta av kennelen og ta i mot hunder fra hele Saltenregionen til pensjon; hovedsakelig i fra privatpersoner som har behov for plassering av sin hund i kortere eller lengre perioder. I dag forpакtes jord (138da) og kvote (ca. 100.000 liter) til Selfors Melk ved Bjørn Vilhelmsen og Anne Maren Wasmuth. Det står forøvrig 2 bolighus, en låve og et redskapshus/verksted på gården.

Eierforhold :

Landbrukseiendommen eies i dag av Jan og Gudbjørg Navjord (50/50)

HKH AS skal eies av Jan, Gudbjørg og Lars Ola Navjord.

- Gudbjørg Haukdal Navjord (55 år) er utdannet barnevernpedagog med bl.a. grunnkurs i Assistert Dyrerterapi fra Ås. Arbeider for tiden som dgl.leder ved Beiarn Frivilligsentral.

- Jan Navjord (61 år) har en offisersutdanning i Forsvaret hvor han brukte tjenestehund ved Garnisonen i Sør Varanger. Har en master i Familieterapi og jobber for tiden ved Finnmarkskollektivet; en rehabiliteringsinstitusjon for rusmisbrukere i Finnmark. Her har han brukt trekkhunder av typen Alaskan Huskyes i rehabiliteringen. Han har også mange års erfaring som hundekjører og bl.a. gjennomført Finnmarksløpet (Europas lengste hundeløp) 14 ganger.

Begge har drevet gård med melkeproduksjon som selvstendig næringsdrivende i 25 år (de siste 15 år i Samdrift).

- Lars Ola Navjord (31 år) har vokst opp på Åkermo Gård med hund som livsstil. Han har lang erfaring med stell og trening av trekkhunder. Er utdannet innenfor logistikk og arbeider i dag som maskinfører/boring og sprenging. Har anskaffet egen gravemaskin som muliggjør anleggsarbeid i stille perioder i kenneldrifta. Han har stående invitasjon hos Nitrex og M3 anlegg som innleid arbeidskraft. De siste årene har han vært aktiv deltagende i logistikken rundt og gjennomføring av

Finnmarksløpet Junior.

Kundesegmenter: Det var 10145 hunder registrert hos Norsk Kennel Klubb i 2014 fra Nordland (219 raser). Det skal etter en gjennomsnittsberegning gi i overkant av 3000 registrerte hunder i Salten, og så kommer alle de uregistrerte hundene i tillegg. Vi har vært i kontakt med Salten Brukshundklubb (ca. 500 medl.), Salten Fuglehundklubb, Salten Trekkhundklubb

Kunderelasjoner: Polarfakta intervjuet 300 hundeeiere i forbindelse med markedsundersøkelsen og 134 av disse videreformidlet e-post og tlf.nr og ønsket å bli kontaktet når kennelen kom i gang.

Distribusjonskanaler: Markedsføring av tilbudet vil skje gjennom egen hjemmeside, facebookside, annonser, presseomtale og ved å invitere oss inn på møter i de ulike hundeklubbene. Vi ser for oss å utvide tilbudet om henting og bringing etter som etterspørselen øker etterhvert som kundene blir kjent med kennelen og trygg på tilbudet.

Konkurransforhold: Sulis Hunde- og Kattepensjonat og Stall Eivik Dyreferie Sjøtto på Ulvsvåg i Hamarøy.

Prosjektets lønnsomhet og nytteverdi :

Se vedlagte investeringsplan, tegninger, 3-årige driftsbudsjett samt markedsundersøkelse og forretningsplan. Markedsundersøkelsen gjennomført av Polarfakta i mars 2016 viser behovet for et kennel-tilbud i Salten. Regionen sør for Saltfjellet har heller ikke et bra tilbud som dekker behovet og ved god markedsføring i denne regionen vil markedsgrunnlaget øke ytterligere. Betalingsviljen hos de spurte er god. Vi har budsjettet med en døgnpris på kr. 400,- og beregnet 1 hund pr rom i 26 rom selv om vi har kapasitet til det dobbelte (rommene er store nok til 2 hunder). I 2018 har vi beregnet fullt belegg i 3 mnd, 2340 døgn, forutsatt at vi kommer igang før sommersesongen. Året etter øker vi belegget til 4,5 mnd, 3510 døgn, og det tredje året til 6 mnd, 4680 døgn. Dette mener vi skal være et realistisk og forsiktig anslag av mulige inntekter de tre første årene. Vi beregner lønnsutgifter på kr. 400.000,- det første året. Det andre året øker vi lønnskostnadene til 800.000,- kr. og det tredje året til 900.000,- kr - tilsvarende ca. 2 årsverk.

I et samfunnsøkonomisk perspektiv betyr det mye at det blir tilført ny drift på landbrukseiendommen, at driftsbygningene ikke blir stående tomme og ubrukte.

Vi søker herved om lån på kr. 1.000 000,- fra Beiarn Kommune til bygging av hundekennel på Navjord. Det forutsettes da at øvrige finansiering fra bank og Innovasjon Norge løses som omsøkt.

Vennlig hilsen

JAN NAVJORD

GUDBJØRG NAVJORD

Navjord, 20.03.18

Beiarn Kommune
v/Næringskonsulenten
8110 Moldjord

TILLEGG TIL REVIDERT SØKNAD OM LÅN TIL BYGGING AV HUNDEKENNEL PÅ NAVJORD.

Viser til revidert søknad datert 16.03.18 om lån på kr. 1.000.000,- til bygging av hundekennel på Navjord.

Vi søker også om rente- og avdragsfrihet det første året for å lette den økonomiske situasjonen i oppstartsfasen av driften av kennelen.

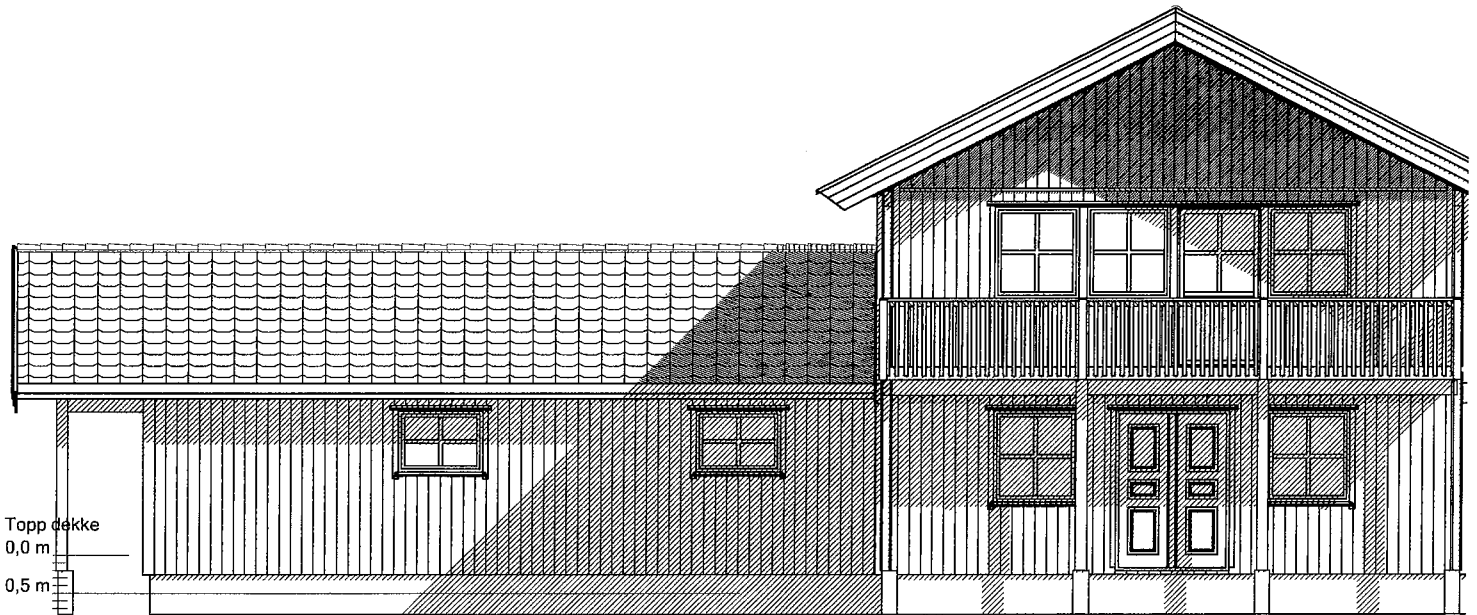
Mvh

Jan og Gudbjørg H. Navjord

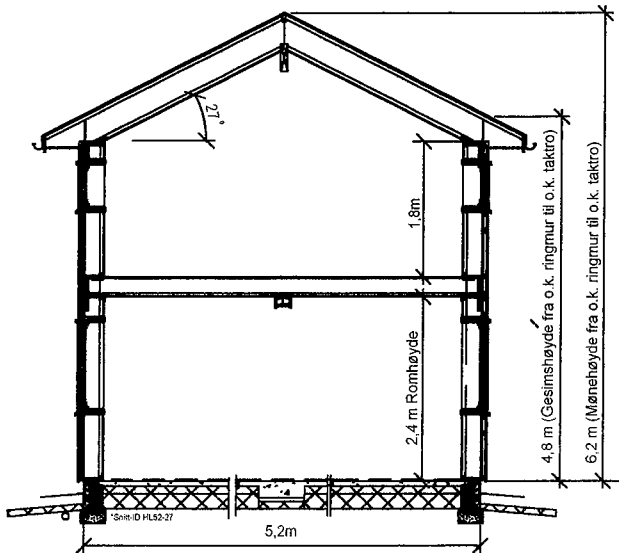
Topp dekke
0,0 m
0,5 m
1,0 m
1,5 m
2,0 m

FASADE 2

Topp dekke
0,0 m
0,5 m
1,0 m
1,5 m
2,0 m

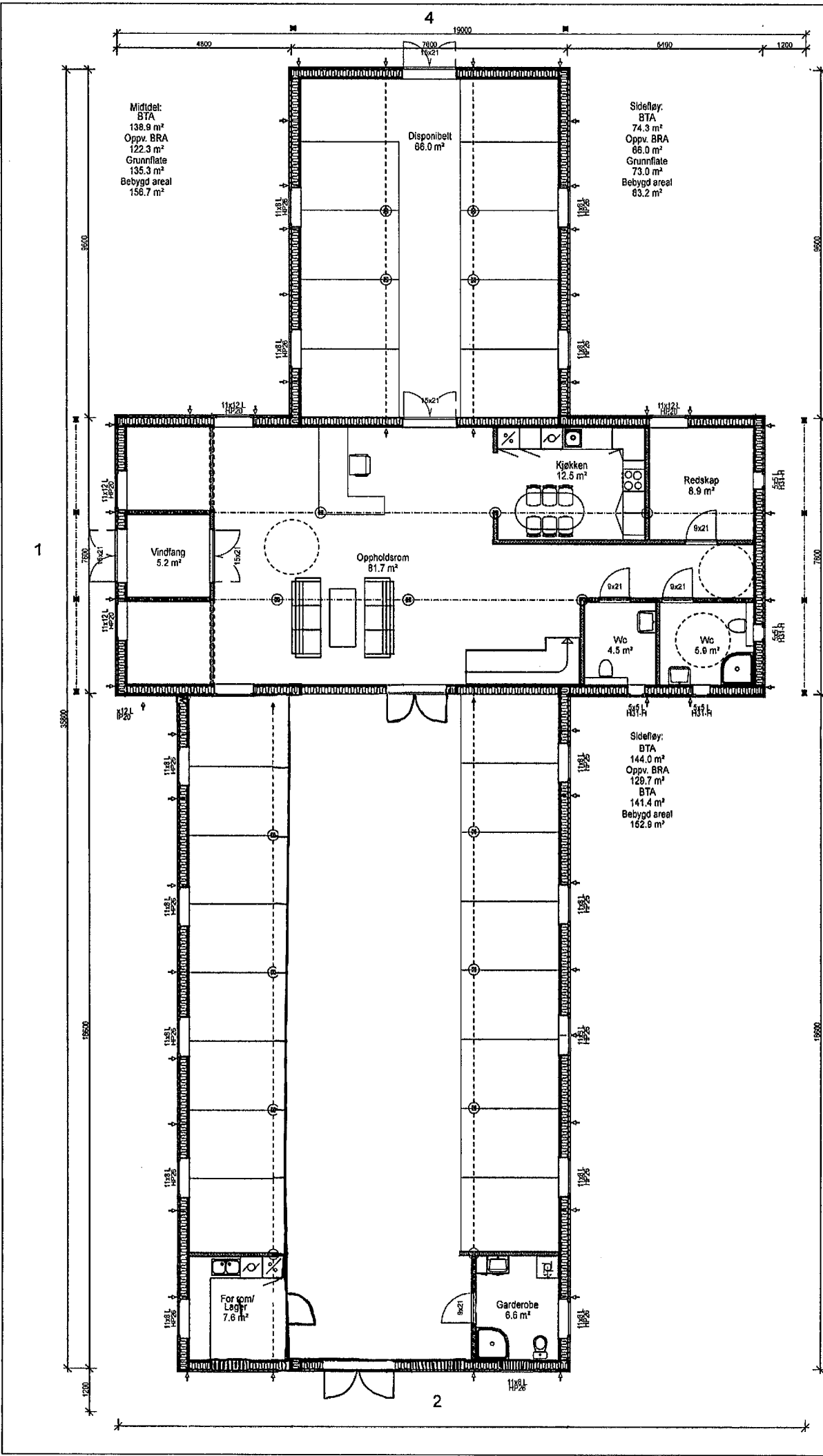
FASADE 1

NB! Nøyaktig plassering av bæresøyler og dir av dragere beregnes i hvert tilfelle, avhengig taktekke og lokale snølastkrav.

For å unngå feil og misforståelser må derfor t sørge for at alle aktører i prosjektet har oppdø tegninger med siste revisjon.

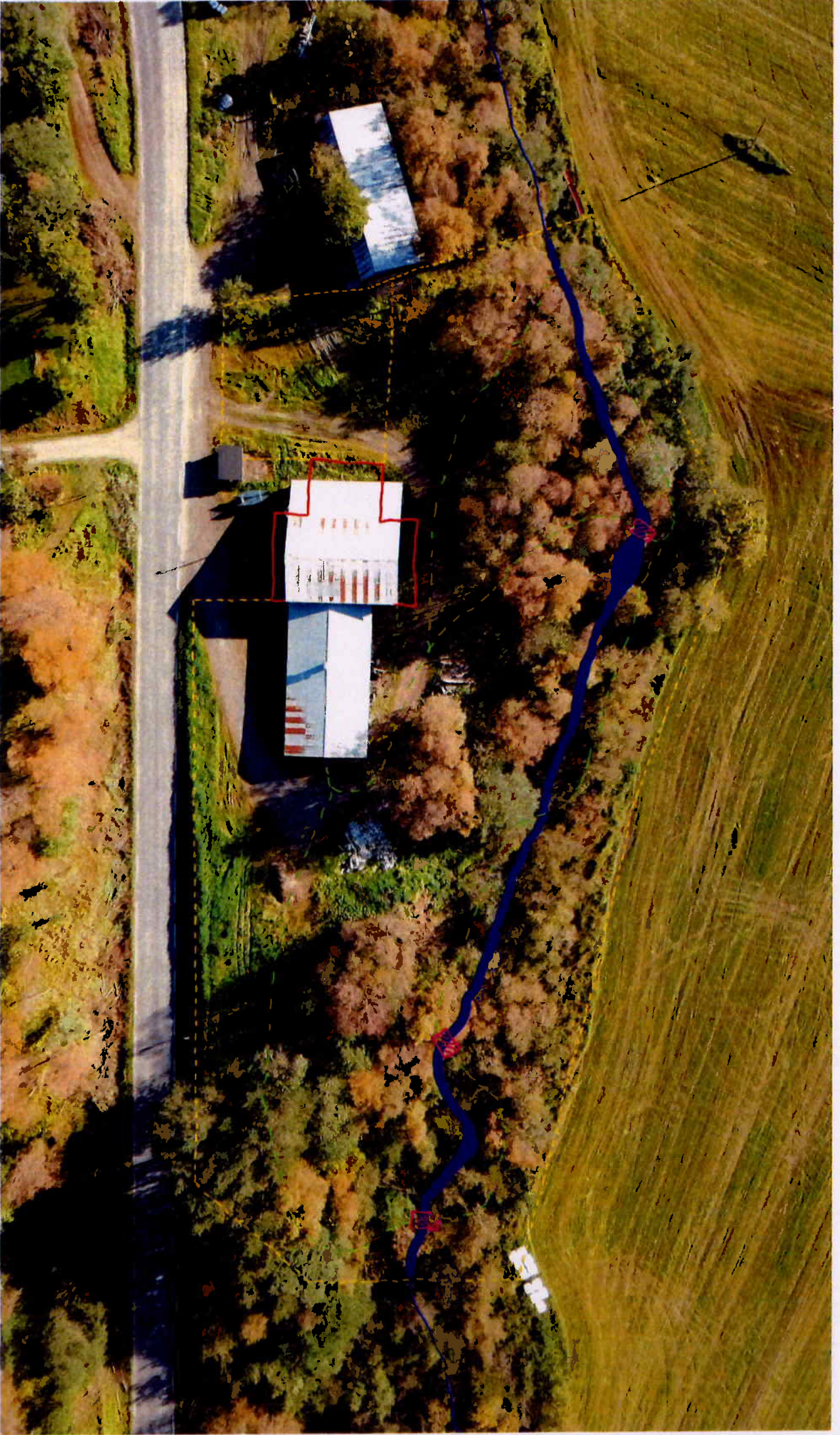
© Tegningen er beskyttet i henhold til lov om opp Kan ikke benyttes uten tillatelse fra Saltdalsl

Type: Ulg.pkt. H246-A	
Bl. areal:	Dato: 23.02.2017
Prosjekt: 55621	Tegner: MRF
Garf.:	Teq.nr.: 7574
Mål. 1: 100	Ark: 501
PLAN 1, etg	

SALTDALSHUS
 8255 FØKLAND
 Tlf: 75681600
 E-post: post@saldalshus.no

NBI Nøyaktig plassering av bæresøyler og dimensjonering av dragere beregnes i hvert tilfelle, avhengig av type taktekke og lokale snølastkrav.
 For å unngå feil og misforståelser må derfor byggherre sørge for at alle aktører i prosjektet har oppdaterte tegninger med siste revisjon.
 © Tegningen er beskyttet i henhold til lov om opphavsrett. Kan ikke benyttes uten tillatelse fra Saldalshus.

ETABLERING AV BEIARN NÆRINGSBYGG KF

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 18/188

Arkiv: U04

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
14/18	Formannskapet	11.04.2018
5/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

**FORMANNSKAPETS BEHANDLING
 INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

1. Beiarn kommune etablerer Beiarn Næringseiendom KF.
2. Jfr. Kommunelovens kap. 11 fastsettes følgende vedtekter:

Vedtatt av kommunestyret i Beiarn kommune den 25. april 2018 sak nr. xx/2018

1. Navn

Beiarn Næringseiendom KF er et kommunalt foretak, opprettet med hjemmel i Kommunelovens kapittel 11.

2. Formål og ansvarsområde

Foretakets hovedformål er å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Beiarn kommune.

Beiarn Næringseiendom KF skal forvalte og drifte grunn og lokaler for næringsutvikling til beste for kommunens innbyggere og i henhold planer, retningslinjer og målsetninger som vedtas av kommunestyret.

Foretaket står ellers fritt til å drive samme type virksomhet eller tjenester overfor andre offentlige instanser eller private institusjoner.

3. Forretningskontor

Beiarn Næringseiendom KF skal ha sitt forretningskontor i Beiarn kommune.

4. Valg og sammensetning av styret

Foretaket skal ha et styre på 3 medlemmer og 0 varamedlemmer. Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

Styrets medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret. Hvis flertallet av de ansatte krever det, skal inntil en tredjedel av styrets medlemmer og varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Ved valg av styremedlemmer skal det sikres at styret til sammen får nødvendig kompetanse til å:

- Ivareta styrets kontroll- og tilsynsoppgaver.
- Utvikle brukerorienterte tjenester og service.
- Utvikle en effektiv eiendomsforvaltning.

Kommunestyret velger leder og nestleder.

Dersom et medlem faller fra eller løses fra vervet, velger kommunestyret nytt medlem. Dersom leder faller fra eller løses fra vervet, velger kommunestyret ny leder, selv om det er valgt nestleder.

Valgperioden for styremedlemmene er fire år og følger valgperioden til kommunestyret.

5. Styrets myndighet og ansvar

Styret leder foretaket og har myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet.

Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av kommunestyret, herunder at kommunestyrets vedtak iverksettes.

Styret har ansvaret for at saker som skal behandles i kommunestyret forberedes og fremlegges slik at kommunestyret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Styrets myndighet omfatter også myndighet til å treffe avgjørelser i personalsaker, samt å opprette og nedlegge stillinger innenfor de rammene som er fastsatt av kommunestyret. Styret skal også ansette personalet med mindre dette delegeres til daglig leder.

Styret skal utarbeide arbeidsinstruks for daglig leder og føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styrelederen skal ha ansvaret for å utøve personalpolitikken overfor daglig leder i overensstemmelse med lover og forskrifter og kommunens overordnede personalpolitikk. Styreleder skal dessuten anviser utbetalinger som gjelder daglig leder.

6. Styrets møter

Styrets leder kaller inn til og leder styremøtene.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Hver stemme teller likt, men ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende. Styrets leder skal sørge for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Styremøter skal i prinsippet være åpne, og lukkes bare dersom styret skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

Styret avgjør selv om en sak skal behandles i møte eller på annen betryggende måte, herunder skriftlig eller pr. telefon.

Styrebehandlingen skal være i samsvar med kommunelovens bestemmelser om habilitet. Det samme gjelder offentlighetslovens og forvaltningslovens regler.

De ansattes representanter har ikke stemmerett i saker som gjelder forholdet mellom styret som arbeidsgiver og de ansatte. Ansattrepresentantene har heller ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidstakerorganisasjoner eller oppsigelse

av tariffavtaler.

7. Kommunestyret

Kommunestyret er foretakets øverste organ og:

- Velger styret i Beiarn Næringseiendom KF.
- Fastsetter vedtekter for foretaket og vedtar endringer i disse.
- Vedtar økonomiplan, årsbudsjett, regnskap, overordnede målsettinger og retningslinjer.
- Avgjør om det skal tas opp lån.

8. Daglig leder

Foretaket skal ha daglig leder som ansettes av styret.

Daglig leder er direkte underordnet styret og skal følge retningslinjer og pålegg som styret gir.

Daglig leder forestår den daglige ledelse av foretaket og skal sørge for at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner. Daglig leder skal sørge for betryggende kontroll av foretaket. Daglig leder skal sørge for at foretakets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om foretakets virksomhet, stilling, resultatutvikling og personalforhold. Han eller hun skal minst hver fjerde måned rapportere til styret skriftlig eller i møte. Daglig leder skal påse at de saker som legges fram for styret er forsvarlig utredet.

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter foretakets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre om styret i enkelte tilfeller har gitt vedkommende myndighet til det eller styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for foretaket eller kommunen som helhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

Styret skal utarbeide stillingsbeskrivelse for daglig leder og føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten, og kan delegere saker som ikke er av prinsipiell betydning til daglig leder.

Daglig leders myndighet og ansvar fremgår av vedtektene, stillingsbeskrivelse og andre retningslinjer vedtatt av styret.

9. Rådmannen

Rådmannen har ikke instruksjonsrett overfor styret eller daglig leder innenfor styrets myndighetsområde. Rådmannen kan likevel instruere styret og daglig leder om å utsette iverksettelsen av en sak til kommunestyret har behandlet den.

Rådmannen har uttalelsesrett i alle saker styret legger fram for kommunestyret.

10. Budsjett, årsregnskap, regnskapsførsel og revisjon

Kommunelovens alminnelige regler om budsjett og regnskap skal gjelde for foretaket, da foretaket er en del av kommunen som juridisk person.

Styret utarbeider forslag til økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding m/regnskap for framleggelse i kommunestyret.

Styret har plikt til å etterse at det føres lovmessig regnskap og revisjon av foretaket. Foretaket skal rapportere til kommunestyret hvert tertial.

Styret velger hvem som skal føre regnskapet og hvem som skal være revisor, i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven og tilhørende forskrifter.

11. Representasjon

Styret representerer foretaket utad. Styret kan gi daglig leder fullmakt til å representere foretaket utad.

Daglig leder representerer foretaket utad i saker som faller innenfor daglig leders myndighet etter kommunelovens § 71.

12. Arbeidsgivertilknytning

Foretaket skal være medlem av samme arbeidsgiverorganisasjon som Beiarn kommune.

13. Lokale lønnsforhandlinger

Daglig leder og rådmannen skal i samarbeid ivareta foretakets interesser under lokale forhandlinger. Styret skal godkjenne forhandlingsresultatet.

14. Møtegodtgjørelse

Godtgjørelse for møter mv. til medlemmer av styret, utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser for godtgjørelse av folkevalgte i Beiarn kommune.

15. Endring av vedtektene

Første gangs vedtakelse av og endringer i vedtektene treffes av kommunestyret.

Dersom vedtektsendringer foreslås av andre organer enn foretakets styre, skal styret ha anledning til å uttale seg før forslaget behandles i kommunestyret.

16. Ikrafttredelse

Vedtektene og senere endringer trer i kraft fra det tidspunkt de vedtas av kommunestyret, såfremt ikke kommunestyret vedtar noe annet.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Gudbjørg Navjord

Behandling/vedtak i Formannskapet den 11.04.2018 sak 14/18

Behandling:

Rådmannen og øk-sjef presenterte saken og en alternativ innstilling, slik varslet i saksfremlegget. Formannskapet valgte å stemme over rådmannens forslag. Dette fikk null stemmer og falt.

Ny innstilling:

1. Beiarn kommune etablerer Beiarn Næringseiendom KF.
2. Jfr. Kommunelovens kap. 11 fastsettes følgende vedtekter:

Vedtatt av kommunestyret i Beiarn kommune kommune den 25. april 2018 sak nr. xx/2018

1. Navn

Beiarn Næringseiendom KF er et kommunalt foretak, opprettet med hjemmel i Kommunelovens kapittel 11.

2. Formål og ansvarsområde

Foretakets hovedformål er å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Beiarn kommune.

Beiarn Næringseiendom KF skal forvalte og drifte grunn og lokaler for næringsutvikling til beste for kommunens innbyggere og i henhold planer, retningslinjer og målsetninger som vedtas av kommunestyret.

Foretaket står ellers fritt til å drive samme type virksomhet eller tjenester overfor andre offentlige instanser eller private institusjoner.

3. Forretningskontor

Beiarn Næringseiendom KF skal ha sitt forretningskontor i Beiarn kommune.

4. Valg og sammensetning av styret

Foretaket skal ha et styre på 3 medlemmer og 0 varamedlemmer. Daglig leder kan ikke være medlem av styret.

Styrets medlemmer og varamedlemmer velges av kommunestyret. Hvis flertallet av de ansatte krever det, skal inntil en tredjedel av styrets medlemmer og varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Ved valg av styremedlemmer skal det sikres at styret til sammen får nødvendig kompetanse til å:

- Ivareta styrets kontroll- og tilsynsoppgaver.
- Utvikle brukerorienterte tjenester og service.
- Utvikle en effektiv eiendomsforvaltning.

Kommunestyret velger leder og nestleder.

Dersom et medlem faller fra eller løses fra vervet, velger kommunestyret nytt medlem.

Dersom leder faller fra eller løses fra vervet, velger kommunestyret ny leder, selv om det er valgt nestleder.

Valgperioden for styremedlemmene er fire år og følger valgperioden til kommunestyret.

5. Styrets myndighet og ansvar

Styret leder foretaket og har myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet.

Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med foretakets formål, vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer fastsatt av kommunestyret, herunder at kommunestyrets vedtak iverksettes.

Styret har ansvaret for at saker som skal behandles i kommunestyret forberedes og fremlegges slik at kommunestyret har et tilfredsstillende behandlingsgrunnlag.

Styrets myndighet omfatter også myndighet til å treffe avgjørelser i personalsaker, samt å opprette og nedlegge stillinger innenfor de rammene som er fastsatt av kommunestyret. Styret skal også ansette personalet med mindre dette delegeres til daglig leder.

Styret skal utarbeide arbeidsinstruks for daglig leder og føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styrelederen skal ha ansvaret for å utøve personalpolitikken overfor daglig leder i overensstemmelse med lover og forskrifter og kommunens overordnede personalpolitikk. Styreleder skal dessuten anviser utbetalinger som gjelder daglig leder.

6. Styrets møter

Styrets leder kaller inn til og leder styremøtene.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Hver stemme teller likt, men ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende. Styrets leder skal sørge for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Styremøter skal i prinsippet være åpne, og lukkes bare dersom styret skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt.

Styret avgjør selv om en sak skal behandles i møte eller på annen betryggende måte, herunder skriftlig eller pr. telefon.

Styrebehandlingen skal være i samsvar med kommunelovens bestemmelser om habilitet. Det samme gjelder offentlighetslovens og forvaltningslovens regler.

De ansattes representanter har ikke stemmerett i saker som gjelder forholdet mellom styret som arbeidsgiver og de ansatte. Ansattrepresentantene har heller ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidstakerorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

7. Kommunestyret

Kommunestyret er foretakets øverste organ og:

- Velger styret i Beiarn Næringseiendom KF.
- Fastsetter vedtekter for foretaket og vedtar endringer i disse.
- Vedtar økonomiplan, årsbudsjett, regnskap, overordnede målsettinger og retningslinjer.
- Avgjør om det skal tas opp lån.

8. Daglig leder

Foretaket skal ha daglig leder som ansettes av styret.

Daglig leder er direkte underordnet styret og skal følge retningslinjer og pålegg som styret gir.

Daglig leder forestår den daglige ledelse av foretaket og skal sørge for at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner. Daglig leder skal sørge for betryggende kontroll av foretaket. Daglig leder skal sørge for at foretakets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om foretakets virksomhet, stilling, resultatutvikling og personalforhold. Han eller hun skal minst hver fjerde måned rapportere til styret skriftlig eller i møte. Daglig leder skal påse at de saker som legges fram for styret er forsvarlig utredet.

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter foretakets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre om styret i enkelte tilfeller har gitt vedkommende myndighet til det eller styrets beslutning ikke kan avvendes uten vesentlig ulempe for foretaket eller kommunen som helhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

Styret skal utarbeide stillingsbeskrivelse for daglig leder og føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten, og kan delegere saker som ikke er av prinsipiell betydning til daglig leder.

Daglig leders myndighet og ansvar fremgår av vedtektene, stillingsbeskrivelse og andre retningslinjer vedtatt av styret.

9. Rådmannen

Rådmannen har ikke instruksjonsrett overfor styret eller daglig leder innenfor styrets myndighetsområde. Rådmannen kan likevel instruere styret og daglig leder om å utsette iverksettelsen av en sak til kommunestyret har behandlet den.

Rådmannen har uttalelsesrett i alle saker styret legger fram for kommunestyret.

10. Budsjett, årsregnskap, regnskapsførsel og revisjon

Kommunelovens alminnelige regler om budsjett og regnskap skal gjelde for foretaket, da foretaket er en del av kommunen som juridisk person.

Styret utarbeider forslag til økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding m/regnskap for framleggelse i kommunestyret.

Styret har plikt til å etterse at det føres lovmessig regnskap og revisjon av foretaket. Foretaket skal rapportere til kommunestyret hvert tertial.

Styret velger hvem som skal føre regnskapet og hvem som skal være revisor, i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven og tilhørende forskrifter.

11. Representasjon

Styret representerer foretaket utad. Styret kan gi daglig leder fullmakt til å representere foretaket utad.

Daglig leder representerer foretaket utad i saker som faller innenfor daglig leders myndighet etter kommunelovens § 71.

12. Arbeidsgivertilknytning

Foretaket skal være medlem av samme arbeidsgiverorganisasjon som Beiarn kommune.

13. Lokale lønnsforhandlinger

Daglig leder og rådmannen skal i samarbeid ivareta foretakets interesser under lokale forhandlinger. Styret skal godkjenne forhandlingsresultatet.

14. Møtegodtgjørelse

Godtgjørelse for møter mv. til medlemmer av styret, utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser for godtgjørelse av folkevalgte i Beiarn kommune.

15. Endring av vedtektene

Første gangs vedtakelse av og endringer i vedtektene treffes av kommunestyret.

Dersom vedtektsendringer foreslås av andre organer enn foretakets styre, skal styret ha anledning til å uttale seg før forslaget behandles i kommunestyret.

16. Ikrafttredelse

Vedtektene og senere endringer trer i kraft fra det tidspunkt de vedtas av kommunestyret, såfremt ikke kommunestyret vedtar noe annet.

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune etablerer Beiarn næringseiendom KF

Vedtekter for selskapet godkjennes slik det følger her (se kommuneloven § 63):

§ 1. Foretakets navn

Foretakets navn er Beiarn Næringseiendom KF

§ 2. Foretakets formål

Beiarn Næringseiendom KF skal erverve og bygge næringseiendom og næringsbygg i Beiarn kommune for utlån til næringsvirksomhet.

§ 3. Den kommune hvor foretaket skal ha sitt forretningskontor

Beiarn Næringseiendom KF hører til og har sitt forretningskontor i Beiarn kommune.

§ 4. Antallet styremedlemmer

Antallet faste styremedlemmer skal være tre. Det velges i tillegg tre varamedlemmer i rekke.

§ 5. Styrets ansvar

Styrets ansvar følger de til enhver tid gjeldende bestemmelser i kommunelovens kapittel 11. Styret rapporterer til Beiarn kommunestyre.

§ 6. Øvrige bestemmelser

Beiarn kommunestyre kan i egne vedtak treffe beslutninger om både å tilføre og å trekke inn oppgaver og ansvar til selskapet. Annet som etter lov krever vedtektsbestemmelse skal tas inn i vedtektene etter særskilte vedtak.

Som styre velges:

.....

.....

....., med vara i rekkefølge;

.....

.....

.....

Saksutredning:

I arbeidet med å etablere nytt næringsbygg på Trones er det avklart og drøftet med Beiarn formannskap at eksisterende bygg tilhørende Beiarvekst AS bør bygges sammen med nytt bygg.

Ulike organisasjonsformer og finansieringsmodeller for nytt bygg er diskutert. Selv om det så langt ikke er gjort konkrete politiske vedtak, så opplever administrasjonen at det er politisk klarert å forberede etablering av et kommunalt foretak etter kommunelovens § 11.

Det er det denne saken omhandler.

Rådmannen beklager ikke å ha fått fullstendig sak frem til Formannskapets behandling 11. april. Det har ikke vært kapasitet til dette i administrasjonen og vi må be om tid til drøfting av sakens kjerne, drøfting og politisk avklaring på husleienivå for leietakerne, til utarbeidelse av stiftelsesdokumenter mv.

I Beiarn kommunes budsjett for 2018 er prosjekt «Etablering av næringsbygg Trones» finansiert med totalt kr. 23.500.000, der kr. 7.500.000 er bruk av bundne investeringsfond, kr. 11.300.000 er lånefinansiert og kr. 4.700.000 er tilbakeført mva. Kommunestyret forutsettes å må godkjenne alle former for finansiering av tiltaket utover det som er bevilget. Administrasjonens utgifter til planlegging mv i 2018 dekkes som del av de kr. 23.500.000. Bruk og overføring av midler til investeringen skal skje iht kommunelovens kapittel 11.

Styret ansetter daglig leder for selskapet iht kommunelovens § 70.

Blant de første oppgavene vil være å erverve eksisterende bygg til Beiarvekst AS, gnr 41/30/1 til omforent pris mellom dagens og ny eier.

Videre må det etableres intensjonsavtaler med husleietakerne. Herunder bør kommunestyret avgi tydelige signaler om husleienivå for leietakere. Til nå er det enighet mellom aktuelle leietakere og administrasjonen/plangruppa at husleien skal være lik pr. kvadratmeter leid areal, uansett om man leier ny eller gammel del. Fellesarealer betales for i forhold til antall ansatte. Leietakerne har foreslått en modell for innfasing av husleie som kommunestyret bør ta

stilling til all den tid dette innebærer at kommunestyret ventes å overføre til KF'et et gitt årlig beløp som må innarbeides i budsjettet for å dekke opp selskapets økonomiske forpliktelser.

Selskapet må også erverve tilleggsareal for tiltaket, endelig plan for nytt bygg må avklares og detaljplanlegging mot byggesak og utlysning av jobben må iverksettes og så går det «slag i slag».

I det videre velger vi i denne omgang oversende en sjekklister som sier noe om de forhold kommunen må tenke gjennom og gjøre ifm etableringen av et kommunalt foretak.

Reglene om dette er ellers å finne i kommunelovens §§ 61-76.

1	Vurderinger før beslutning om å skille ut en virksomhet	
	<p>Innledning Før kommunestyret beslutter å skille ut en virksomhet i et eget foretak, er det en rekke vurderinger og undersøkelser det bør gjøre. Nedenfor følger en oversikt med noen viktige punkter. Utskilling av virksomhet kan være en veldig kompleks prosess der mange hensyn spiller inn i vurderingen av hva som lønner seg og hva som må gjøres.</p>	
1.1	<p>Hva slags type virksomhet er det aktuelt å skille ut? Kommunal virksomhet kan inndeles etter karakter og det er da vanlig med følgende kategorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utøvelse av forvaltningsmyndighet • Tjenesteyting (lovpålagt eller frivillig) • Næringsvirksomhet. <p>Ofte vil det være klart i hvilken av disse kategorier den enkelte kommunale virksomhet hører hjemme, men det vil også være enkelte kommunale virksomheter som har innslag fra flere av kategoriene. Karakteren på virksomheten har betydning for hvilken organisasjonsform det lønner seg å velge.</p>	

1.1.1	<p>Kommunale foretak</p> <p>Litt friere organisering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvis kommunen ønsker å organisere en virksomhet litt friere enn det som er tilfelle i den tradisjonelle etatsmodellen, kan det etableres et kommunalt foretak etter reglene om kommunale foretak i kommunelovens kapittel 11. En slik organisering kan være aktuell når både forretningsmessige og samfunnsmessige hensyn skal ivaretas. <p>Samme rettssubjekt som kommunen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et kommunalt foretak er en utskilt del av kommunens øvrige forvaltning, men det er ikke en egen juridisk person. Det er fortsatt en del av kommunen som rettssubjekt. Den enkelte kommune er således rettslig og økonomisk ansvarlig for sine kommunale foretak. Dersom virksomheten man ønsker å skille ut er eksponert for risiko, bør man vurdere om en annen organisasjonsform som gir begrenset ansvar, f.eks aksjeselskap, er bedre. <p>Spesielle kommunale oppgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I en avveining mellom ulike typer organisering utenfor den tradisjonelle etatsmodellen, vil kommunalt foretak kunne lønne seg når kommunen skal utføre spesielle kommunale oppgaver. Kommunalt foretak gir kommunen bedre styring og kontroll.
1.2	<p>Er virksomheten risikoutsatt?</p>
1.2.3	<p>Kommunale foretak</p> <p>Fullt ansvar for foretakets forpliktelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et kommunalt foretak er en del av kommunen som rettssubjekt. Den enkelte kommune er således rettslig og økonomisk ansvarlig for sine kommunale foretak. Dersom virksomheten man ønsker å skille ut er eksponert for risiko, bør man vurdere om en annen organisasjonsform som gir begrenset ansvar, f.eks aksjeselskap, er bedre.
1.3	<p>KAN virksomheten skilles ut i et eget selskap?</p> <p>Hvis virksomheten innebærer utøvelse av forvaltningsmyndighet som ikke kan delegeres, kan heller ikke den delen av virksomheten skilles ut i et eget selskap.</p>

1.3.1	<p>Delegasjonsbegrepet</p> <p>Adgang til delegasjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> Delegasjon innebærer overføring av forvaltningsrettslig myndighet. Det vil si myndighet / kompetanse til å ta beslutninger om rettigheter og plikter innenfor et nærmere angitt område. Om det foreligger delegasjonsadgang vil alltid bero på en tolkning av hjemmelsgrunnlaget for den respektive myndighetsutøvelse. Det er et grunnvilkår for all delegasjon at den lar seg gjennomføre på en betryggende og forsvarlig måte. <p>Ansvar for myndighetsutøvelsen overføres ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> Delegasjon innebærer ikke at ansvaret for myndighetsutøvelsen overføres. Dersom en kommune i et gitt tilfelle delegerer myndighet til en privat skole med rett til statstilskudd, vil følgelig kommunen like fullt være ansvarlig for den myndighetsutøvelsen privatskolen utøver i kraft av delegasjonen. Ansvaret for myndighetsutøvelsen vil kommunen ikke under noen omstendighet kunne delegere bort. <p>Kreves det eksplisitt hjemmel?</p> <ul style="list-style-type: none"> I norsk rett er det en sikker oppfatning at offentlige organer kan delegere til underordnede organer hvis ikke forholdsvis klare holdepunkter i det konkrete hjemmelsgrunnlaget taler i mot. Det er med andre ord eventuelle begrensninger i denne delegasjonsadgangen som må begrunnes. Det er i dag få eller ingen holdepunkter for noe absolutt vilkår om eksplisitt lovhjemmel for delegasjon av forvaltningsrettslig myndighet til private. Spørsmålet er hvor vid delegasjonsadgangen er og hvilke forutsetninger som må være oppfylt med hensyn til å sikre at myndighetsutøvelsen skjer på en forsvarlig måte. <p>Konklusjon:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dersom utskilling av virksomhet til et eget rettssubjekt innebærer delegasjon av forvaltningsrettslig myndighet, må kommunen forsikre seg om at det er adgang til å delegere den aktuelle forvaltningsrettslige myndigheten. Hvis det ikke er lov, kan en løsning være at virksomheten skilles ut eksklusiv de oppgavene som ikke kan delegeres. <p>Delegasjonsreglement:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hver kommune skal ha et reglement for delegasjon av avgjørelsesmyndighet og dette kan gi informasjon om delegasjonsadgangen i kommunen. Se Kommuneleven § 39. 	
1.4	<p>Ansatte - hvilke konsekvenser har utskilling for de ansatte?</p> <p>Arbeidsrettslige problemstillinger ved utskilling blir behandlet i eget punkt.</p>	
1.5	<p>Skatt - hvilke konsekvenser har utskilling for skatt?</p>	

Problemstillingen	
<p>Kommuner er som hovedregel ikke skattepliktige for inntekt og formue i sin virksomhet. Løpende inntekter i næringsvirksomhet beskattes derimot normalt med 25 prosent. Ved utskilling av virksomhet vil derfor et sentralt spørsmål være om den nye organiseringen vil utløse skatteplikt for virksomheten. Før kommunen bestemmer seg for å skille ut en virksomhet, er det således viktig å kartlegge om dagens virksomhet er skattefri eller ikke. Likeledes er det viktig å kartlegge situasjonen etter eventuell utskilling av virksomheten.</p>	
1.5.1	Er virksomheten skattepliktig med dagens driftsform?
1.5.1.1	<p>Kommuner</p> <p>Skattefritak for kommuner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommuner er i utgangspunktet ikke skattepliktige for inntekt og formue i sin virksomhet. Se skatteloven § 2-30 første ledd bokstav c. <p>Unntak for visse inntekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det generelle skattefritaket omfatter imidlertid ikke inntekter knyttet til eiendom og innretning utenfor kommunens område, vannkraft eller visse typer rederivirksomhet. Se sktl. § 2-5 for en mer detaljert oversikt.
1.5.2	Vil virksomheten bli skattepliktig etter utskilling?
1.5.2.1	<p>Utskilling til kommunalt foretak - virksomheten er ikke et eget rettssubjekt</p> <p>Skattefritak for kommuner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunale foretak er en del av kommunen (ikke egne rettssubjekter) og faller således inn under det generelle skattefritaket for kommuner. <p>Unntak for visse inntekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det generelle skattefritaket for kommuner mv. omfatter ikke inntekter knyttet til eiendom og innretning utenfor kommunens område, vannkraft eller visse typer rederivirksomhet. Se sktl. § 2-5 for en mer detaljert oversikt.

1.5.2.2	<p>Unntak fra unntaket - økonomisk virksomhet er skattepliktig</p> <p>Økonomisk virksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det følger av skatteloven § 2-32 nr. 2 at dersom et selskap eller en innretning som er fritatt for skatteplikt etter skattelovens § 2-32 nr. 1 likevel driver økonomisk virksomhet, vil selskapet eller innretningen bli skattepliktig for den økonomiske virksomheten. <p>Terskelverdi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omsetning under en viss terskelverdi (se sktl. § 2-32(2) andre og tredje punktum) er ikke skattepliktig, men det skal lite til før terskelen er overskredet og den økonomiske virksomheten blir skattepliktig. Følgende eksempel kan illustrere problemstillingen: <p>Eksempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Et interkommunalt kulturhus er organisert som et interkommunalt selskap, men i følge vedtektene (og den faktiske driften) har det ikke erverv til formål. Det er derfor fritatt for skatteplikt etter skattelovens § 2-32 nr. 1. • Det interkommunale selskapet eier kulturhuset og bruker kulturhuset delvis til eget formål. I tillegg leies deler av kulturhuset ut til andre aktører for å skaffe inntekter til kulturhusets egen drift. Det interkommunale selskapet må da skatte for inntektene knyttet til utleievirksomheten dersom beløpsgrensene i skatteloven § 2-32 annet ledd er overskredet.
1.5.3	<p>Vil selve utskillingen føre til skatteplikt?</p> <p>Det er også viktig å vurdere om selve utskillingen vil kunne utløse skatteplikt.</p> <p>Skattefri virksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dersom den aktuelle virksomheten ikke er skattepliktig, vil heller ikke selve utskillingen være skattepliktig. <p>Skattepliktig virksomhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dersom virksomheten er skattepliktig, åpner skatteforskriften FSFIN § 11-20-1 mv. for skattefri omdanning av interkommunale selskaper og virksomhet drevet av kommune eller fylkeskommune til aksjeselskap. • Omdanning kan foretas uten beskatning når nystiftet aksjeselskap eller allmennaksjeselskap overtar virksomhet, eiendeler og eventuelt gjeld og trer inn i de skatteposisjoner som knytter seg til virksomheten. Det er en forutsetning at gjennomføringen skjer på de vilkårene som følger av FSFIN § 11-20-3 til § 11-20-11.
1.6	<p>Merverdiavgift - hvilke konsekvenser har utskilling for mva?</p>

1.6.1	<p>Problemstillingen - generelt</p> <p>Utgående merverdiavgift Omsetning av varer og tjenester i forbindelse med overdragelse av virksomhet eller en del av denne til en ny innehaver, fritatt fra merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 6-14. Å skille ut en virksomhet i et eget rettssubjekt utløser ikke merverdiavgift på varer som følger med ved virksomhetsoverdragelsen.</p> <p>Inngående merverdiavgift For kommuner og annen virksomhet som er omtalt i kompensasjonsloven § 2, ytes det kompensasjon for merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester fra registrerte næringsdrivende, jf. kompensasjonsloven § 3, med unntak av tilfeller som er nevnt i kompensasjonsloven § 4. Kommunal virksomhet som driver næringsvirksomhet vil ha fradrag for inngående merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven kapittel 8. Vurderer kommunen å skille ut en kommunal virksomhet i et aksjeselskap må de avgiftsmessige konsekvensene utredes. Et eksempel på en ufordelaktig utskilling er å skille ut et kommunalt eid barneskolebygg i et aksjeselskap for så å leie det tilbake til kommunen. I forhold til merverdiavgiftslovens bestemmelser er undervisning en avgiftsunntatt tjeneste. Det vil si at AS'et driver avgiftsunntatt utleie og dermed ikke har rett til fradrag for inngående mva på kostnader vedrørende bygget. Eies barneskolen av kommunen, vil kommunen ha kompensasjon for inngående merverdiavgift på de samme kostnadene.</p>	
1.7	<p>Arbeidsgiveravgift Alle arbeidsgivere må betale arbeidsgiveravgift av lønn og godtgjørelse for arbeid og oppdrag i og utenfor tjenesteforhold, og som er innberetningspliktig. Se folketryktdloven av 28. februar 1997 nr. 19 § 23-2. Plikten til å betale arbeidsgiveravgift er ikke knyttet opp mot hvilken organisasjonsform som er valgt for virksomheten, men om det er ansatte i virksomheten og hvor virksomheten drives. Arbeidsgiveravgift har derfor ingen betydning når en kommune skal ta valget mellom organisasjonsform.</p>	
1.8	<p>Offentlige anskaffelser - hvilke konsekvenser har utskilling i forhold til reglene om offentlige anskaffelser? Ønsker kommunen å kjøpe tjenester fra den utskilte virksomheten, og er dette mulig innen rammen av reglene om offentlige innkjøp? Vi gjør oppmerksom på at gjennomgangen nedenfor ikke er uttømmende.</p>	
1.8.1	<p>Problemstillingen - generelt Kommuner er offentlige organer og således omfattet av reglene om offentlige anskaffelser ved kjøp av varer og tjenester fra eksterne leverandører. Ved offentlige anskaffelser gjelder omfattende og detaljerte krav til fremgangsmåten ved innhenting og valg av anbud, og dette er ressurskrevende. Dersom en kommune kan komme til å kjøpe varer og tjenester fra virksomheten den vurderer å skille ut, er det således viktig å vurdere om valget av organisasjonsform gjør at slike leveranser faller inn under reglene om offentlige anskaffelser. Hvis leveranser fra den utskilte virksomheten anses å falle inn under reglene, er det også viktig å huske på at den utskilte virksomheten må konkurrere på lik linje med andre leverandører for å få avtalen.</p>	

1.8.2	<p>Virkeområdet for reglene om offentlige anskaffelser</p> <p>Kommuner står i utgangspunktet fritt til å organisere sin virksomhet på den måten de mener er best for å løse sine oppgaver. Det betyr at kommunene står fritt til å bestemme om de vil dekke sine behov for varer eller tjenester ved kjøp fra eksterne leverandører eller om de vil ta i bruk egne ressurser. Bruk av egne ressurser kalles gjerne egenregi og innebærer at kommunene dekker sine behov ved selv å utføre tjenestene eller produsere varene.</p> <p>Dersom en ytelse leveres i egenregi, er det ikke inngått noen kontrakt i anskaffelsesrettslig forstand. Anskaffelsesreglene kommer da ikke til anvendelse. Hvis det derimot inngås en gjensidig bebyrdende avtale mellom to separate, selvstendige rettssubjekter, kommer som utgangspunkt anskaffelsesreglene til anvendelse. I korte trekk betyr det at dersom en kommune skiller ut en virksomhet til et eget rettssubjekt, for eksempel aksjeselskap eller interkommunalt selskap, gjelder reglene om offentlige anskaffelser dersom kommunen senere kjøper varer eller tjenester av den utskilte virksomheten. Reglene vil derimot ikke gjelde dersom en kommune overfører virksomheten til et kommunalt foretak.</p> <p><i>Så lenge kommunen eier et selskap (den utskilte virksomheten) alene eller i hovedsak sammen med andre offentlige eiere, vil også selskapet være omfattet av regelverket og må følge de samme prosedyrene ved egne innkjøp.</i></p>
1.8.3	<p>Unntaket for utvidet egenregi</p> <p>EU-domstolen har akseptert at visse typer samarbeid mellom offentlige organer kan likestilles med egenregitilfellene og dermed unntas fra anskaffelsesreglene. Dette kalles gjerne utvidet egenregi. Rekkevidden av unntaket for utvidet egenregi beror i dag på rettspraksis i EU-domstolen. I det nye anskaffelsesdirektivet er dette regulert gjennom egne bestemmelser i selve direktivet. Disse bestemmelsene "lovfester" den rettspraksis som foreligger, og klargjør flere spørsmål som har vært uklare etter gjeldende rett. Enkelte elementer må også anses som en endring fra dagens rettsstilstand.</p> <p>Når det gjelder utvidet egenregi, er det et hovedvilkår at den offentlige eieren (kommunen) skal ha samme kontroll med selskapet som med egne avdelinger. Dette blir også kalt for kontrollkriteriet. Det andre hovedvilkåret er det såkalte aktivitetskriteriet. Det vil si at selskapets aktivitet primært skal være å utføre oppgaver for eieren. Nytt er at aktivitetskriteriet uttrykkelig blir satt til 80 prosent, dvs. at minimum 80 prosent av aktiviteten til leverandøren må være knyttet til den kontrollerende oppdragsgiveren.</p> <p>Inntil det nye direktivet settes i verk i Norge, vil det være det gjeldende direktivet, og rettspraksis knyttet til dette som gjelder. Regjeringen opplyser på sine hjemmesider at det nye regelverket tidligst vil tre i kraft høsten 2016.</p>
2	<p>Opprettelse av kommunalt foretak (KF)</p>
<p>Hvordan opprettes et kommunalt foretak?</p> <p>Det er kommunestyret som vedtar å opprette et kommunalt foretak. Kommunestyret skal samtidig velge et styre og fastsette vedtekter for foretaket. Se kommuneloven § 62.</p>	

2.1	<p>Krav til vedtekter</p> <p>Et kommunalt foretak må ha vedtekter og de skal minimum inneholde (se kommuneloven § 63):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Foretakets navn 2. Foretakets formål 3. Den kommune hvor foretaket skal ha sitt forretningskontor 4. Antallet styremedlemmer 5. Annet som etter lov krever vedtektsbestemmelse. <p>Det er intet i veien for at kommunestyret vedtar flere bestemmelser i vedtektene. Noen ganger kan kommunen ønske å "ta tilbake" noe myndighet, for eksempel ved at vedtektene bestemmer at kommunestyret fatter vedtak i bestemte saker som normalt ligger innenfor styrets eller daglig leders myndighetsområde.</p>
2.2	<p>Krav til styret</p> <p>Lede virksomheten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunale foretak skal ha et styre (se kommuneloven § 65). Styrets oppgave er å lede virksomheten sammen med en daglig leder. <p>Hvem velger styret?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styret velges av kommunestyret. Ansatterepresentanter velges av de ansatte. <p>Sammensetning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styret kan sammensettes uavhengig av kommunestyrets politiske sammensetning, og det vil normalt være hensiktsmessig å velge styret etter den kompetanse som trengs for foretakets virksomhet. Hvis flertallet av de ansatte krever det, skal inntil en femtedel av styrets medlemmer og varamedlemmer velges av og blant de ansatte. • Styret skal ha minst tre medlemmer, inkludert en leder og nestleder. Daglig leder, medlem av kommuneråd, medlem av fylkesråd eller administrasjonssjef (rådmannen) eller dennes stedfortreder, kan ikke velges.
2.3	<p>Krav om daglig leder</p> <p>Hvem ansetter daglig leder?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foretaket skal ha en daglig leder som normalt settes av styret (se kommuneloven § 70). Ansettelsesmyndigheten kan i vedtektene legges til kommunestyret eller formannskapet. <p>Daglig leders myndighet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daglig leder er direkte underordnet styret og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret gir. • Daglig leder står for den daglige ledelse av foretaket og kan inngå avtaler på vegne av kommunen innenfor sitt myndighetsområde.

2.4	<p>Hva bør kommunestyrets vedtak omfatte?</p> <p>De grunnleggende beslutningene knyttet til gjennomføringen av utskillelsen bør som hovedregel fattes samlet, i forbindelse med vedtak om utskillelsen og dermed opprettelsen av det nye selskapet eller foretaket. Vi har listet opp noen viktige beslutninger nedenfor i dette punktet.</p> <p>De som forbereder saken om utskillelse for kommunestyret, bør også forberede nødvendig dokumentasjon slik at kommunestyrevedtaket kan omfatte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedtak om selve utskillelsen • Vedtekter for kommunalt foretak • Valg av medlemmer til styret. • Daglig leder hvis aktuelt. • Vedtak om overføring av eventuell formuesmasse med nøyaktig angivelse av hva som skal overføres, f.eks. faste eiendommer • Eventuelle retningslinjer for instruks for representanten som kommunen skal ha i eierorganet. <p>Vi tar forbehold om at listen ovenfor ikke nødvendigvis er uttømmende. Det er viktig å tilpasse det enkelte vedtaket til de konkrete forhold i saken.</p>
2.5	<p>Kommunestyret beslutter å opprette et KF</p> <p>Kommunestyret skal selv treffe vedtak om opprettelse av kommunalt, herunder velge styre og fastsette vedtekter for foretaket.</p>
2.6	<p>Registrering i Foretaksregisteret</p> <p>Tidspunkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KF skal registreres i Foretaksregisteret før næringsvirksomheten begynner. Se Foretaksregisterloven § 2-1 nr 10 jf § 4-1 og § 3-10. <p>Papirmelding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Registrering av KF må sendes på papir, sjekk link til Samordnet registermelding del 1 - Hovedblankett. Nederst på siden finner du link til å laste ned papirskjemaet. Registrering kan ikke gjøres via Altinn.no.

2.7	<p>Grad av frihet i forhold til kommunestyret og kommunens øvrige administrasjon - fordeling av myndighet</p> <p>Det politiske valget vedrørende organiseringsform er som tidligere nevnt ofte et spørsmål om å gi en bestemt virksomhet en friere stilling i forhold til kommunens vanlige organisasjon.</p> <p>Kommunestyret bør i den anledning vurdere om følgende myndighetsfordeling er ok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styret er øverste leder av foretaket og har myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker som gjelder foretaket og dets virksomhet. Men styret må følge vedtak og retningslinjer fastsatt av kommunestyret. Foretakene er på denne måten direkte underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. • Administrasjonssjefen (rådmannen) i kommunen har innenfor styrets myndighetsområde ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder. Administrasjonssjefen kan likevel instruere foretakets ledelse om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til kommunestyret eller fylkestinget har behandlet saken. • Før styret treffer vedtak i sak som skal behandles av kommunestyret, skal administrasjonssjefen være gitt anledning til å uttale seg om saken. Administrasjonssjefens uttalelse skal legges frem for styret ved dets behandling av saken. • Daglig leder og styret kan inngå avtaler på vegne av kommunen innenfor sine myndighetsområder. Selv om styret eller daglig leder handler utenfor sin myndighet vil handlingene være bindende for kommunen med mindre medkontrahenten innså eller burde innsett at myndigheten ble overskredet, og det derfor ville stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.
3	<p>Ansatte som jobber i virksomheten som skal skilles ut</p>

Innledning

Når en del av kommunens virksomhet skilles ut og overføres, kan det foreligge en virksomhetsoverdragelse som følger arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelser. Ansattes rettigheter og arbeidstakers plikter avhenger derfor av om utskillelsen av den kommunale virksomheten overføres til et eget rettssubjekt og videre om det foreligger en virksomhetsoverdragelse.

Kommunalt foretak er ikke et eget rettssubjekt, men en del av kommunen selv. Arbeidsgiver vil derfor ikke endres selv om virksomheten legges til et kommunalt foretak og det skjer ingen endringer i arbeidstakers eller arbeidsgivers rettigheter eller plikter.

Oppsigelsesvern

Overdragelsen av virksomheten til annen arbeidsgiver er ikke i seg selv grunn for oppsigelse eller avskjed.

aml. § 16-4

Fører utskilling av kommunal virksomhet til overtallighet må det foretas en helt ordinær vurdering av om det foreligger oppsigelsesgrunn etter arbeidsmiljøloven.

**SØKNAD OM SALGSBEVILLING - COOP PRIX 018 BEIARN
OVERDRAGELSE AV BEVILLING**

Saksbehandler: Marit Moldjord
Arkivsaksnr.: 18/169

Arkiv: U63

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
9/18	Driftsutvalget	22.03.2018
6/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

**DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING
INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

Coop Prix Beiarn gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr.1. etter lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v §1-7.

Styrer for salgsbevillingen er:

Vanja Soløy
Storjord, 8110 Moldjord
Pers.nr 091181 *****
Tlf: 913 49 111

Stedfortreder for styrer er:

Hilde Rasch-Olsen
Arstad, 8110 Moldjord
Tlf: 909 91 456
Per.nr 300769 *****

Coop Prix Beiarn – dagligvareforretning har åpningstider

Mandag til fredag 07.00 -21.00
Lørdag 09.00-20.00
Salgstider for alkoholholdig drikk gr.1
Mandag til fredag 08.00-20.00
Lørdager 09.00-18.00

Bevillingsperioden gjelder fra 25.04.2018 til 30.06.2020.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Helge Osbak.

Behandling/vedtak i Driftsutvalget den 22.03.2018 sak 9/18

Behandling:

Repr. Marit Moldjord var erklært inhabil og fratradte under behandlingen av saken.

Rådmannens innstilling:

Coop Prix Beiarn gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr.1. etter lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v §1-7.

Styrer for salgsbevillingen er:

Vanja Soløy
Storjord, 8110 Moldjord
Pers.nr 091181 *****
Tlf: 913 49 111

Stedfortreder for styrer er:

Hilde Rasch-Olsen
Arstad, 8110 Moldjord
Tlf: 909 91 456
Per.nr 300769 *****

Coop Prix Beiarn – dagligvareforretning har åpningstider

Mandag til fredag 07.00 -21.00
Lørdag 09.00-20.00
Salgstider for alkoholholdig drikk gr.1
Mandag til fredag 08.00-20.00
Lørdager 09.00-18.00

Bevillingsperioden gjelder fra 25.04.2018 til 30.06.2020

Saksutredning:

Alkoholoven §1-10 Overdragelse, død og konkurs 1.ledd;

Bevillingen faller bort ved overdragelse av virksomheten. Det samme gjelder ved overdragelse av alle eller en dominerende andel av aksjene eller andelene i et selskap som eier slik virksomhet. Virksomhetene kan likevel fortsette på den tidligere bevillingen i inntil tre måneder, så fremt bevillingsmyndigheten er underrettet om dette og det søkes ny bevilling ugrunnet opphold, og senest innen 30 dager, etter overdragelsen.

Bakgrunn:

17. februar 2018 overtok Coop Nordland Coop BeMI (Coop Beiarn og Misvær).
Bevilling til salg- og skjenking faller bort ved overdragelse jf. §1-10 i Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v

Coop Nordland søker nå om ny salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr.1
Styrer for bevilling Vanja Soløy og stedfortreder for styrer; Vanja Soløy og Hilde Rasch-Olsen har gjennomført kurs og avlagt prøve for salgs- og skjenkebevillinger.

Vurdering:

Rådmannen innstiller på at Coop Prix Beiarn får salgbevilling for alkoholholdig drikk gr.1 såfremt skattemyndighet og politiets uttalelser i saken er i samsvar med gjeldene lovverk.

Uttalelser fra skattemyndighet og politi vil legges frem i kommunestyrets behandling av saken den 25.04.2018.

Bevillingsperioden vil gjelde frem til nytt kommunestyre tiltrer i 2020. Da må Coop Nordland søke om fornyelse av bevilling gitt i denne sak.

Alkoholovens §1-10 gir virksomheten muligheten til å fortsette på tidligere bevilling i inntil 3 måneder, såfremt bevillingsmyndigheten er underrettet om det. Beiarn kommune er underrettet om overdragelsen og gir da Coop Prix Beiarn muligheten til å fortsette på gammel bevilling.

Vedlegg:

Sak 17/513-5

Sak 12/79

Beiarn kommune
Sosial og flyktningetjenesten
8110 Moldjord

Saksnr.: 17/513
L.nr.: 17/4757
Vår dato: 26.10.2017
Arkiv: U63 /
Gradering: /

Coop Beiarn og Misvær Sa
V/ Kenneth Berntsen
Storjord

8110 MOLDJORD

MELDING OM VEDTAK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 25.10.2017 sak 45/17.

Følgende vedtak ble fattet:

Coop Prix Beiarn gis anledning til å selge alkoholholdig drikk gruppe 1 som følger:

Mandag til fredag fra kl 08.00 til 20.00

Lørdager fra kl 09.00 til kl 18.00

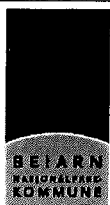
Enstemmig vedtatt.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Marit Moldjord
fagleder sosial- og flyktningetjenesten

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg:

Fremtiden skapes nå

Konto nr: 4500 55 57015
Org.nr: 961147867

www.beiarn.kommune.no
post@beiarn.kommune.no

Telefon: 755 69 000
Telefax: 755 69 001
Mobil: 992 69 000
Vakt tlf: 970 10 852

Beiarn kommune
Sentraladministrasjonen
8110MOLDJORD

Saksnr.: 12/79
L.nr.: 12/4011
Vår dato: 25.06.2012
Arkivkode U63

COOP Storjord v/Kenneth Berntsen

8110 MOLDJORD

MELDING OM VEDTAK

Kommunestyret behandlet i møte 21.06.2012 sak 36/12. Følgende vedtak ble fattet:

I henhold til alkohollovens § 1 –7 gis Coop Stormarked Storjord salgsbevilling for alkoholholdig drikk med opptil 4,7% alkoholinnhold.

Styrer:	Kenneth Berntsen
Stedfortreder:	Hilde Rasch Olsen
Bevillingsperiode:	01.07.2012 – 30.06.2016
Salgstid:	Mandag – fredag kl.09.00 – kl.20.00 Lørdag kl.10.00 – kl.18.00

Enstemmig vedtatt.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Tove Bergmann
organisasjonsleder

Kopi til: Lensmannen i Saltdal og Beiarn
Skatt i Nord
Kommunekassereren i Beiarn kommune
Rusmiddelansvarlig i Beiarn kommune

SØKNAD OM SALGSBEVILLING - COOP MARKED MOLDJORD OVERDRAGELSE

Saksbehandler: Marit Moldjord Arkiv: U63
Arkivsaksnr.: 18/170

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
10/18	Driftsutvalget	22.03.2018
7/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Coop Marked Moldjord gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr.1. etter lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v §1-7.

Styrer for salgsbevillingen er:
(settes inn når denne er klar – og før kommunestyrets sluttbehandling av saken)

Stedfortreder for styrer er:
Einar Karlsen
Holmen , 8110 Moldjord
Tlf: 416 85 071
Per.nr 250358 *****

Coop Marked Moldjord – dagligvareforretning har åpningstider
Mandag til fredag 09.00 -17.00
Lørdag 10.00-14.00

Salgstider for alkoholholdig drikk gr.1
Mandag til fredag 09.00-17.00
Lørdager 10.00-14.00

Bevillingsperioden gjelder fra 25.04.2018 Til 30.06.2020

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Helge Osbak

Behandling/vedtak i Driftsutvalget den 22.03.2018 sak 10/18

Behandling:

Repr. Marit Moldjord var erklært inhabil og fratradte under behandlingen av saken.

Rådmannens innstilling:

Coop Marked Moldjord gis salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr.1. etter lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v §1-7.

Styrer for salgsbevillingen er:
(settes inn når denne er klar – og før kommunestyrets sluttbehandling av saken)

Stedfortreder for styrer er:
Einar Karlsen
Holmen , 8110 Moldjord
Tlf: 416 85 071
Per.nr 250358 *****

Coop Marked Moldjord – dagligvareforretning har åpningstider
Mandag til fredag 09.00 -17.00
Lørdag 10.00-14.00

Salgstider for alkoholholdig drikk gr.1
Mandag til fredag 09.00-17.00
Lørdager 10.00-14.00

Bevillingsperioden gjelder fra 25.04.2018 Til 30.06.2020

Saksutredning:

Alkoholoven §1-10 Overdragelse, død og konkurs 1.ledd;
Bevillingen faller bort ved overdragelse av virksomheten. Det samme gjelder ved overdragelse av alle eller en dominerende andel av aksjene eller andelene i et selskap som eier slikk virksomhet. Virksomhetene kan likevel fortsette på den tidligere bevillingen i inntil tre måneder, så fremt bevillingsmyndigheten er underrettet om dette og det søkes ny bevilling ugrunnet opphold, og senest innen 30 dager, etter overdragelsen.

Bakgrunn:

17. februar 2018 overtok Coop Nordland Coop BeMI (Coop Beiarn og Misvær).
Bevilling til salg- og skjenking faller bort ved overdragelse jf. §1-10 i Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v.

Coop Nordland søker nå om ny salgsbevilling for alkoholholdig drikk gr.1
Styrer for bevilling er pr dato stedfortreder for styrer; Einar Karlsen. Coop Nordland vil i uke 12 ansette butikksjef for Coop Marked Moldjord – og denne vil etter hvert da også bli styrer for salgsbevillingen.

Vurdering:

Rådmannen innstiller på at Coop Marked Moldjord får salgbevilling for alkoholholdig drikk gr.1 såfremt skattemyndighet og politiets uttalelser i saken er i samsvar med gjeldene lovverk.

Uttalelser fra skattemyndighet og politi vil legges frem i kommunestyrets behandling av saken den 25.04.2018. Det samme vil navn på styrer for salgsbevillingen ved Coop Marked Moldjord.

Bevillingsperioden vil gjelde frem til nytt kommunestyre tiltrer i 2020. Da må Coop Nordland søke om fornyelse av bevilling gitt i denne sak.

Alkoholovens §1-10 gir virksomheten muligheten til å fortsette på tidligere bevilling i inntil 3 måneder, såfremt bevillingsmyndigheten er underrettet om det. Beiarn kommune er underrettet om overdragelsen og gir da Coop Marked Moldjord muligheten til å fortsette på gammel bevilling.

ÅRSOPPGJØR 2017

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 18/88

Arkiv: 210

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
6/18	Formannskapet	11.04.2018
8/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

FORMANNSKAPETS BEHANDLING
INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Beiarn kommunestyre godkjenner årsoppgjøret for 2017, bestående av årsmelding og regnskap med noter.

Driftsregnskapet gjøres opp med et regnskapsmessig mindreforbruk/merinntekt på kr. 16.960.390.

Kr 705.000 tilbakeføres rammeområde 1.2 Oppvekst, siden det ikke ble behov for tilføring fra rammeområdets eget disp.fond slik forutsatt i revidert budsjett for 2017. Videre avsettes kr. 2.000.000 til Flyktningefondet og øvrige kr. 14.255.390 avsettes til næringsfond med kr. 7.000.000 og finansielt bufferfond med kr. 7.255.390.

Enstemmig vedtatt

Saksordfører: Monika Sande.

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre godkjenner årsoppgjøret for 2017, bestående av årsmelding og regnskap med noter.

Driftsregnskapet gjøres opp med et regnskapsmessig mindreforbruk/merinntekt på kr. 16.960.390.

Kr 705.000 tilbakeføres rammeområde 1.2 Oppvekst, siden det ikke ble behov for tilføring fra rammeområdets eget disp.fond slik forutsatt i revidert budsjett for 2017. Videre avsettes kr. 2.000.000 til Flyktningefondet og øvrige kr. 14.255.390 avsettes til næringsfond med kr. 7.000.000 og finansielt bufferfond med kr. 7.255.390.

Saksutredning:

Vedlagt følger Beiarn kommunes årsoppgjør for 2017.

Oppgjøret består av regnskap med noter, samt meldingsdel fra så vel avdelingene som sentraladministrasjonen. Oppgjøret er oversendt Salten Kommunerevisjon for utarbeidelse av beretning. Denne vil bli ettersendt så snart den foreligger, men det ventes ikke før i etterkant av Formannskapets behandling. Kontrollutvalget ventes å behandle oppgjøret i møte 24. april. Deres uttalelse skal også foreligge før oppgjøret forelegges kommunestyret til sluttbehandling.

Rådmannen oppfordrer det politiske miljøet til en kritisk gjennomgang av oppgjøret og til å legge dette til grunn for senere behandling av kommende viktige planverk så som økonomiplan og budsjett.

De forbehold og anmerkninger som måtte komme frem under behandlingen vil være viktige signaler som administrasjon må forsøke følge opp.

I innstillingen tilrår rådmannen å disponere resultatet. Tilrådningsen kan drøftes og justeres som resultat av politiske vurderinger.

Vedlegg:

Årsoppgjøret med regnskap, noter, kommentarer og oversikter for hele virksomheten.

Revisors beretning.

Kontrollutvalgets behandling og uttalelse

1. INNLEDNING

Årsoppgjøret for Beiarn kommune 2017 legges her frem for behandling. Vi redegjør for kommunens resultater og kommenterer viktige trekk ved organisasjonen og lokalsamfunnet. Årsoppgjøret avlegges av rådmannen iht. kommunelovens § 48 og forskrift om årsberetning for kommuner, § 10.

Beiarn kommune leverer et rekordoverskudd for 2017, med 16.9 millioner i mindreforbruk/merinntekt. Det er i hovedsak avkastning på kommunens markedsplasserte aktiva, altså «gammelpøngan», som gir dette resultatet. Rådmannen er tilfreds med resultatet. Etter at pliktige avsetninger er gjort vil kommunestyret avgjøre disponeringen av overskuddet i sin sluttbehandling av denne saken.

Utarbeidelse av meldingen gir ellers anledning til å sammenstille resultater fra hele kommunens virksomhet og å måle oss mot andre. Vi vurderer avdelingenes samlede aktivitet mot krav og forventninger stilt fra overordnet myndighet, mot mål egne politikere har satt og mot forventninger hos egne innbyggere og næringsliv. Virksomhetene bruker mye tid på å rapportere og besvare undersøkelser. Vi blir målt og veid så det holder og vet mye om hvordan vår virksomhet utvikler seg. Særlig nevnes rapporteringen vi gjør til KOSTRA (kommune-stat-rapporteringen), en bred rapportering fra alle deler av organisasjonen. KOSTRA sier blant annet noe om kommunenes prioriteringer og effektivitet. I dette oppgjøret er bare noen av disse undersøkelsene trukket inn og kommentert, siden den første offentliggjøringen for kommunenorge kom så sent som 22. mars og tall fra tjenestoområdene kom 4. april. Før denne meldingen er sluttbehandlet vil ulike media ha presentert mange nyhetssaker basert på de kommunale rapporteringene. Rådmannen ber om at man er forsiktig med å trekke konklusjoner ut fra det media kommer til å presentere.

Av foreløpige data kan vi likevel nevne at Beiarn kommunes økonomi, målt mot andre kommer, er relativt stabil, robust og noe forbedret. Av alle landets kommuner rangeres vi i økonomibarometeret til bladet Kommunal Rapport som nummer 27. Det er en plass opp fra plasseringen etter årsoppgjøret for 2016.

Det er stort behov for kommunaløkonomiske bidrag til forskjellige satsinger. Vi nevner bedre mobildekning, bedre veier, behov for midler til planlegging og til flere store nærings saker. Alt dette utover det budsjett for 2018 har tatt høyde for. I kommuner som vår må kommunen ofte kompensere for markedssvikt og bidra i finansieringen av ulike goder stat, fylke eller private i stor grad tar på større steder. Om noe av kommunens resultat fra 2017 skal benyttes til dette, vil kommunestyret altså avgjøre, men fra rådmannens side hadde det vært bra om man kunne avvente dette noe. Full analyse av egne resultater og vurderinger av endrede rammebetingelser gir et bedre grunnlag for nye prioriteringer enn denne saken. Vi venter også spennende kommunenytt fra regjeringen i mai og vi skal lage et nytt utfordringsdokument til kommunestyrets junimøte der endelige KOSTRA-tall er en viktig del av analysen. Vi håper derfor at de store prioriteringsdiskusjonene kommer som del av nest års budsjett- og økonomiplanarbeid.

Beiarn er en liten kommune og i folketall er vi blitt enda mindre i 2017. Noen få år har innvandring og bosetting av flyktninger hatt positiv effekt, men med betydelig mindre trykk på nasjonen var 2017 det året der kommuner av vår størrelse ble vurdert som for små til fortsatt å kunne ta imot flyktninger. En stor skuffelse for oss som har tatt imot ca 50 nye innbyggere de siste fire årene. Nå satses Beiarn i stedet på modernisering og vekst med andre virkemidler, der boliger, næringsbygg og annen tilrettelegging for flere og nye arbeidsplasser er de viktigste elementene.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Vi får til det meste i Beiarn, og mye av det er resultat av samarbeid med andre kommuner og med diverse utviklingsaktører. Herunder nevnes interkommunalt samarbeid innen næring og samarbeidet med fylkeskommunen, som spennede gjennom hele 2017. I skrivende stund jobbes med korrigert søknad om finansiering av hovedprosjekt innen reiselivet. Forprosjektet har bekreftet potensialet som ligger i denne bransjen. Nå håper vi å få hele samfunnet med på satsingen. Det er viktig for Beiarn.

Det har vært betydelige endringer hos lokalt viktige næringsaktører i 2017. Som eksempel driver Moldjord Bygg & Anlegg AS godt. Kommunen har solgt seg ut fra selskapet i løpet av året. Coop er ikke lengre lokalt eid, men er blitt en del av Coop Nordland – og vi har fått Prixbutikk, men likevel beholdt den viktige Byggmixen og litt hvite- og brunvarehandel. Lokalmatproduksjonen har tatt nye steg. Der er nye produkter utviklet og har fått mange tommer opp. Det er blitt nytt eierskap og nye drivere på stedets lille, men viktigste overnattings- og møteplass. Fangsstatistikken fra lakseelva bærer bud om at reiselivet har gode utviklingsmuligheter. Så er mange nye og spennende planer under utforming. I det hele tatt; det skjer mye hos oss, men det må det gjøre – for det skjer mye rundt oss også. Tidsskriftet Indeks Nordland rapporterer om utviklingen i 2017 og utsiktene for -18. Her er det mye positivt å lese og mange muligheter, men likevel vokser bare byer og større tettsteder. Nordland er langt og smalt og har nokså få steder som vokser. Befolkningsveksten som SSB har predikert for selv de større stedene slår ikke til. Megatrender om hvor unge ønsker å etablere virksomhet, leve og jobbe er liksom ikke helt på Norland og Beiarn sin side. Vi enderer oss og utvikler oss som organisasjon og samfunn, men om vi gjør det fort nok og godt nok er et åpent spørsmål. Og om vi evner å få ut informasjon om alle muligheter og fortreffeligheter fra området er en del av en ønsket debatt.

Kommunens rolle er sentral i bygdesamfunnet. Kommunen har gjort store endringer i egen organisasjon og på helse og omsorg i løpet av 2017. Rådmannen er noe bekymret for det økte sykefraværet, særlig etter omleggingen innen helse og omsorg. I 2018 vil det være stort fokus på dette og på å få ny ledelsesstruktur på plass etter at flere sentrale ledere nettopp har sluttet og vi har omorganisert i ledelsen.

Rådmannen håper lesere av meldingen finner relevant og interessant informasjon i oppgjøret. Og motivasjon for nye bidrag til en positiv utvikling for bygda. Administrasjonen tar med oss resultatene i en evig lærende prosess for en best mulig organisasjon og et best mulig lokalsamfunn. Rådmannen takker ansatte, tillitsvalgte og engasjerte lokalpolitikere for innsatsen som ble lagt til grunn i 2017.

Moldjord, 5. april 2018

Ole Petter Nybakk
rådmann

2. RÅDMANNENS OPPSUMMERING

2.1 Kommunens styringsprinsipper og planverk

Organisasjonen Beiarn kommune drives etter lokalpolitisk vedtatte mål og prioriteringer. Da skal vi også rapportere i forhold til det. Ansatte skal finne motivasjon og inspirasjon i tydelige lokale vedtak og den rådende lokalpolitikken.

Et kommunestyre kan likevel ikke prioritere helt som de vil. Hvert år kommer nye styringsdokumenter og økonomiske rammebetingelser fra særlig statlige myndigheter. Vi mottar dette som nye lover, forskrifter og rundskriv, samt økonomiske rammebetingelser. Rådmannen mener å se at nåværende regjering gjennomfører reformer og betydelige endringer i kortere endringsprosesser enn tidligere. Dette setter nye krav om endringsvilje også til vår organisasjon. Det er nok å nevne endringene i eiendomsskattereglene som uten forvarsel kom i forslag til statsbudsjett på slutten av 2017.

Over år har utviklingen gått i en retning der den statlige styringen har gitt innbyggere og tjenestemottakere rettigheter til flere og stadig mer avanserte tjenester. Samtidig har det interne og det statlige dokumentasjons-, rapporterings- og tilsynspresset økt. Utviklingen i statlige inntekter eller kraftinntekter har ikke økt tilsvarende. I Beiarn har det driftsøkonomiske handlingsrommet blitt opprettholdt av avkastningen på kommunens plasserte kapital. Heldigvis – men litt lite forutsigbart.

Behovet for løpende fokus på effektivisering og høy produktivitet er påkrevet. Streng administrativ og politisk prioritering og økt bruk av teknologi er det mest nærliggende tiltaket. Når vi måler oss mot andre kommuner ser vi interne variasjoner på hvor effektivt vi drifter og hvor produktive vi er. Det er rom for et strengere fokus på produktivitet i organisasjonen. Gjør vi de rette tingene? Her er det nok enda mer å gå på.

Det økonomiske handlingsrommet er helt avgjørende for mulighetene til egenprioritering. Administrasjonen opplever at mulighetene for driftsmessig egenprioritering er bedret etter at resultatet av 2017 nå er klart. Forventningene til kommunen oppleves imidlertid som store og ikke alt kan prioriteres.

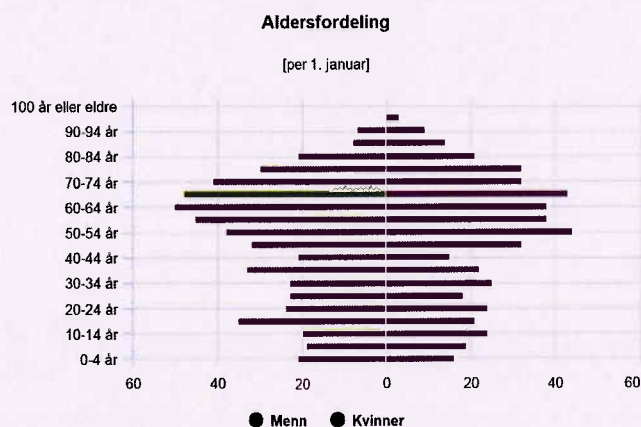
Vi har ei tid der små distriktskommuners muligheter for en positiv utvikling lett kan ses på som begrenset. Kanskje umulig. Men lokalt har kommunestyret også i 2017 satset tungt på å endre det bildet. Det er jobbet hardt mot rådende regional og sentral politikk som oppleves å dra i feil retning. Det er bred enighet om hva nåsituasjon, utfordringene og fremtidsmålene er. Offensiv næringsutvikling og økt innsats for flere boliger står høyt. Likevel rår noen megatrender vi bare må ha med oss i arbeidet for å få nye innbyggere og en positiv utvikling.

Den lokale motkonjunkturpolitikken har gitt noen lyspunkter siste år. Vel nok har vi tapt noen innbyggere, men viktige investeringer er gjort og nye igangsatt. Nye omsorgsboliger, boligbygging, igangsettingen av bedret vannforsyning og de gode resultatene som meldes fra få men viktige næringsaktører nevnes som positive og viktige elementer. Vi vil fortsatt være egen kommune, vi skal fortsatt klare driften uten eiendomsskatt fra hytter og hus og vi skal drive en hyperaktiv næringspolitikk til nytte for også de små og bittesmå lokale foretakene.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Kommunens verdibaserte valg, større investeringer, utviklingsarbeid og viktigste arealbruk bør være tydelig og uttrykt i vel funderte og forankrede planer, slik at samarbeidspartnere og innbyggere vet hva de kan forvente. Rådmannen ber om at realistiske mulighetsanalyser og langsiktighet vies enda større oppmerksomhet når de viktige fremtidsplanene behandles.

Befolkningsutviklingen og noen signaler om endret tjenestebehov:

Kilde: Folkemengde, Statistisk sentralbyrå

Folketallet pr. 1. januar -18 er 1.029. Vi er 14 beiarværingar mindre enn året før. Alderssammensetningen blant innbyggerne har i mange år vært slik at vi må ha vesentlig større tilflytting enn utflytting for å kunne påregne økt folketall. Det er få tegn som tyder på at det er realistisk. I løpet av 2017 er 8 født i Beiarn mens 16 har gått bort. Siden 1997 har vi kun tre år hatt pluss i folketallet. Dette skjedde i 2008, 2013 og i 2016 da vi hadde netto tilflytting på 24 personer.

SSB beregner at innbyggertallet i Beiarn vil bli 887 i 2030 og 794 i 2040. Dagens innbyggere er de beste til å gjøre skam på en slik beregning. Rådmannen mener herunder at dialogen med unge beiarværingar må bedres betydelig og at det fra alle deler av organisasjonen gis en korrekt og offensiv orientering om fremtidig karrieremuligheter.

Rådmannen ber om at det brukes tid på å drøfte hvordan kommunen skal møte snarlige endringer i tjenestebehovet som konsekvens av en påregnelig nedgangen i folketallet. Særlig i barnehagen og på skolene går utviklingen feil vei, med færre barn og elever. Samtidig får vi om få år en økning i andelen eldre innbyggere – som allerede er høy. Det synes i skrivende stund som om barnetallet i barnehagene synker så mye at vi kan redusere antallet ansatte. I et par år til vil vi ha behov for ca. like mange lærere som i dag, men så kommer et betydelig dropp. Fra administrasjonens side kommer vi ikke til å fremme sak om endret skolestruktur denne valgperioden. Men kommunestyret burde nok gjøre det. Materialet fra de to siste utredningene vurderes ennå som så oppdatert at det kan brukes som beslutningsunderlag.

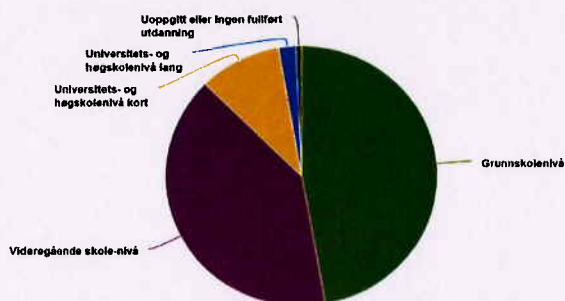
I tillegg til behovsendringer kommer endringer i oppgavene og dermed endret kompetansekrav til egne ansatte. På skolesiden har vi frem til 2026 med å få all fagkompetanse på plass for alle kjernefag og for alle trinn, men vi måles allerede nå på den kompetansen vi har – og vi bedømmes strengt. Vi registrerer at begge de store naboene

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Fauske og Bodø allerede nå iverksetter tiltak for å utvikle og sikre seg fremtidig kompetanse. Hvilke konkurransefortrinn vi skal skilte med er foreløpig uklart.

Innen pleie- og omsorg er vi godt i gang med en omlegging av tjenesten ved at det er etablert flere omsorgsboliger. Selv om andelen eldre øker kan ikke det gjenspeiles i ditto økning i institusjonsbaserte tjenester. Tvert imot. Hjemmebaserte tjenester må utvikles videre, både i omfang og i forhold til intern kompetanseutvikling.

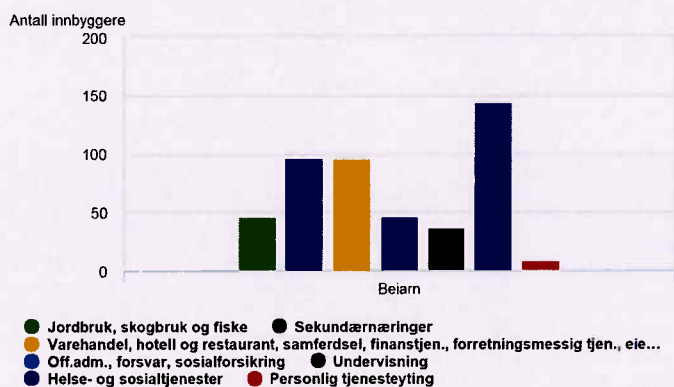
Høyeste fullførte utdanningsnivå for personer 16 år og over

Kilde: Utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Utdanningsnivået i kommunen er lavt. Dette antas å påvirke evne og vilje til omstilling. Lokal tilrettelegging og motivasjonsarbeid for videregående skole og høyere utdanning er ikke satt i planmessig system av kommunen.

Hva innbyggerne arbeider med

Kilde: Registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

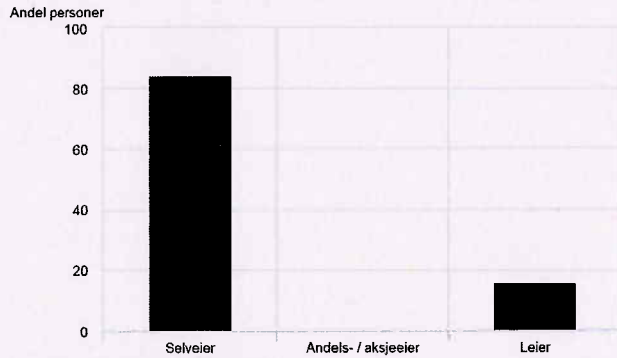
Vi liker å beskrive oss som landbruksbygda, men vi er langt mer enn det. I fremtiden trenger samfunnet flere innen helse- og pleie og samfunnet har nok et godt potensiale innen reiseliv.

Boliger og hytter:

Iflg SSB er det 605 eneboliger i Beiarn og ingen leiligheter (!). Antall hytter er 574. 40 prosent av innbyggerne bor på en landbrukseiendom og det bor i gjennomsnitt 2,7 personer i hver husstand. Har vi potensiale for en betydelig hyttesatsing?

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Personer som bor i eid eller leid bolig. Andel.

Kilde: Boforhold, registerbasert, Statistisk sentralbyrå.

Kommunens økonomiske situasjon:

Salget av Sjøfossen Energi AS, i 2013 innbragte kr. 201 millioner. Dette er viktigste årsak til at Beiarn kommune har «dobbelte så mye penger på bok som i gjeld». Kommunen har satt de finansielle aktiva til forvaltning i markedet og det årlige resultatet av denne forvaltningen blir da en svært så viktig del av kommunens driftsøkonomi.

Konkret vil netto driftsresultat i Beiarn kommune variere mye mer enn i en normalkommune og i betydelig takt med utviklingen i aksje og obligasjonsmarkedet.

Avkastningen i 2017 ble langt bedre enn i regulert budsjett og er sammen med inntektsøkningen på flyktingetjenesten den direkte årsaken til et godt driftsresultat. Det viktige i denne saken er at alle involverte beslutningstakere ser behovet for – og betydningen av å sette av det vesentligste av årets resultat til å bygge opp reservene videre. På den måten kan vi nå et nivå som kan takle påregnelige år med dårlig eller negativ avkastning. Netto driftsresultat for 2017 er på 8,3%. Nasjonalt måltall er 1,75%

Beiarn kommune har erfarne topledere som i tillegg til sterkt faglig integritet har vist sunn økonomisk forståelse. De rammene som er gitt av politikerne har man klart å styre etter på en god måte selv om man har betydelige utfordringer innen blant annet helse og omsorg. Dette er en viktig del av det økonomiske resultatet for 2017. I 2018 gjøres det viktige endringer innen ledelsen og oppgaver omfordres, organisasjonen blir derved tilpasset i henhold til tidligere politiske vedtak.

Med en så stor andel av kommunens midler i aktiv forvaltning er det nødvendig også å bygge buffere mot år der avkastningen blir negativ. Vi må regne med at slike år vil komme og vi bør absolutt stille oss sann at slike år ikke får direkte innvirkning på de påfølgende årenes drift. Et bufferfond bør nok ligge på minimum 10-15 % av forvaltet fondskapital. Dersom kommunestyret vil er vi ikke langt unna etter behandlingen av dette oppgjøret.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Investeringsregnskapet er balansert og gjort opp med egne kommentarer. Kommunens økonomiske handlefrihet på investeringsiden er tilnærmet unik om man ser den i forhold til størrelsen på organisasjonen og totalbudsjettet. Som allerede nevnt har kommunestyret gjort dette til et utviklingsmessig aktivum ifm. særlig budsjett- og økonomiplan for 2018- 2021.

Det vises ellers til sluttkommentaren om regnskapet pkt. 2.5.

Styringsprinsippene:

1. Målstyring

Kommunen skal være målstyrt. Kommunestyret skal fastsette mål og strategier som skal være klart førende for administrasjonen og som politikerne skal benytte til å vurdere både sin egen og administrasjonens arbeid.

2. Rammebudsjettering

Gjennom budsjettvedtak får avdelingene økonomiske rammer fra kommunestyret som de disponerer til å gjennomføre tjenestene og oppgavene på sine ansvarsområder. Avdelingene har direkte ansvar for å bruke tildelte midler med sikte på best mulig måloppnåelse (resultat). Det gis normalt ikke tillegg til rammene i budsjettåret og det er stor frihet til å omdisponere innenfor rammen til de ulike ansvarsområdene hver avdeling har. På slutten av 2017 er det gjennomført endringer i den administrative organisasjonen. I denne årsmeldingen rapporterer vi både organisatorisk og økonomisk i forhold til organisasjonen slik den var gjennom 2017. Budsjett 2018 er likeledes vedtatt med rammetilskudd ift. den tidligere organiseringen. Ny struktur er på plass pr 1. februar 2018 og budsjetttrammene vil bli tilpasset til dette i økonomirapporten fra første kvartal 2018.

3. Over-/underskuddansvar

Resultatenhetene beholder normalt overskudd (ift. budsjetttrammen) og kan overføre det til neste år. Tilsvarende må underskudd dekkes av eget oppspart overskudd fra tidligere år. Dette innebærer at avdelingene kan se flere år i sammenheng, noe som forsterker ansvarsprinsippet for ledere. Dersom kommunen som helhet får regnskapsmessig underskudd, vil ikke avdelinger som måtte ha midler igjen på sin ramme kunne trekke dette med seg til neste år. Ved avslutningen av årets regnskap tilrår rådmannen å fravike dette prinsippet for å få en raskere bygging av bufferfond og en ekstra avsetning til næringsfond for å stå bedre rustet til å ta imot økt trykk i forbindelse med en etterhvert positiv lokal næringssetting.

2.2 Forholdet til det politiske miljø

Styring skal foretas av politikerne, mens drift er administrasjonens ansvar. Dette er det redegjort for også i kommuneloven. Skillet mellom administrasjon og politikk går mellom ordfører og rådmann. Rådmannens kompetanse og myndighetsområde gis av kommunestyret gjennom det politisk vedtatte delegasjonsreglementet. Dette reglementet burde vært oppdatert. I løpet av 2018 vi en ny kommunelov ventelig komme på plass og vi velger å avvente nytt delegasjonsreglement til denne er på plass og lokalvalget er gjennomført.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Kommunens ordinære drift er å betrakte som rådmannens kompetanseområde og kan avgjøres av administrasjonen. Rådmannen har ansvaret for at prinsipielle saker som ikke er å anse som kurante, blir utredet og forelagt til politisk behandling. Rådmannen har videre ansvar for at politiske vedtak iverksettes og følges opp. Rådmannen skal også holde ordføreren orientert om kommunens drift og viktige driftsutfordringer. I dette ligger at det er ordføreren som skal holde de øvrige politisk styrende organer orientert. Gjennom 2017 har samarbeidet om kommunens utfordringer og muligheter vært arbeidet med under et godt samarbeidsklima. Vi tør å utfordre hverandre, vi informerer hverandre og vi forsøker å bidra til at både politikken og administrasjonen kan lykkes. I enkeltsaker må vi kunne være uenige men vi i administrasjonen skal alltid forholde oss til politiske vedtak og vi skal vise respekt for de vurderingene som ligger bak. Rådmannen oppfatter god politisk takhøyde og man lytter til administrasjonens faglige råd - uten alltid å forholde seg til disse. Det takker vi for.

Det er også rådmannens oppgave å føre tilsyn med den kommunale virksomheten og å lede til at kommunen utvikler seg i takt med omverdens krav og i tråd med god forretningsmessig moral. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer. Sammen med en rekke andre styringsdokumenter skal disse behandles på nytt etter at nytt kommunestyre er på plass.

2.3 Politisk struktur og kompetanseutvikling

Den politiske strukturen ble sist endret etter valget høsten 2003 og fremgår av vedlegg. I tillegg til lovfestede utvalg, har Beiarn kommune et Driftsutvalg og et Plan- og ressursutvalg. Valget høsten 2015 gav kommunen nokså mange nye politikere. I løpet av 2017 er det ikke brukt vesentlig med ressurser på kompetansehevende tiltak innen politikken, med unntak av at ordfører og varaordfører har deltatt på LVK-skolen. Kommunen deltok bredt på LVK sitt landsmøte i Tromsø og kommunestyret har deltatt på «Saltenting» høsten 2017. Her var siste dag viet til Fylkesmannen som redegjorde for ulike aktuelle emner. Innenfor utmarksforvaltning kan det bli aktuelt å sette et spesielt fokus i 2018, noe som blant annet henger sammen med arbeidet med innføring av Fjelloven.

2.4 Organisasjonsstruktur

Beiarn kommune omorganiserte i 2017, men iverksatte nå i -18. Gjeldende organisasjonsstruktur fremgår av vedlegg på slutten av dette kapitlet. Organiseringen vi hadde i 2017 er i tillegg beskrevet i den enkelte avdelings del av meldingen. Beiarn kommune har valgt en lokalt tilpasset etatsmodell med tre kommunalledere.

2.5 Personal, likestilling, sykefravær, etikk og diskriminering

I kommuneorganisasjonen er det 136 årsverk fordelt på 173 fast ansatte personer ved årsskiftet 2017, mot 114,5 årsverk fordelt på 136 personer i 2016.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Personalforvaltningen utøves i det daglige på det enkelte tjenestested, men rådmannens stab bistår og tar sin del av ansvaret for ansettelser/oppsigelser, lønnsforhandlinger, arkivering av personalopplysninger og erkjentlighetsgaver.

De ansatte er organisasjonens viktigste ressurs og de kommunale tjenestene ytes av medarbeidere som det er av største betydning å ta godt vare på.

Lønnsforhandlingene høsten 2017 var et mellomoppgjør og ble gjennomført uten brudd. Samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene oppleves som fleksibelt og godt. De etablerte rutine rundt AMU-møter og rapportering til administrasjonsutvalget bidrar til at politikerne kommer nærmere personalarbeidet. Det største forbundet, Fagforbundet, har kontor på kommunehuset.

Beiarn kommune har utarbeidet egne etiske retningslinjer og regelverk for bruk av sosiale medier. Dette følges opp av hvert enkelt tjenestested. Det er ikke meldt brudd eller avvik på disse områdene i 2017. De retningslinjene og reglene vi har, bidrar til å opprettholde en etisk standard som oppleves som høy og det er ikke funnet avvik i 2017. Kommunens personalpolitiske plan er til revisjon i løpet av 2018.

Formuleringer som bidrar til å unngå diskriminering finnes i flere steder i våre ulike styringsdokumenter. Selv om det ikke gjennomføres eksplisitt og metodisk kontroll av disse områdene, er det rådmannens vurdering at avvik av betydning ville blitt fanget opp i brukerundersøkelser, medarbeidersamtaler, ved øvrig intern kontroll eller tilsyn, dersom dette hadde vært et reelt problem. Høsten 2017 ble det gjennomført 10-Faktor medarbeiderundersøkelse for hele organisasjonen. Oppfølging etter denne undersøkelsen planlegges slutført første halvår 2018. 10-Faktor er en medarbeiderundersøkelse som er forskningsbasert, fokusert og avgrenset, medarbeiderskaps- og ledelsesorientert samt utviklingsorientert.

Kommunen har jobbet mye med å få bort ufrivillig deltid og gjør det fortsatt. Særlig gjelder dette på vår største del av virksomheten, sykehjemmet. Likeså arbeides det med konkret bruk av tiltakene i personalpolitisk plan for å bedre likestillingen. Nedenstående tabell viser oversikt over antall deltidsstillinger fordelt på kjønn.

Fordeling heltid/deltid;

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Antall ansatte i deltidsstillinger	66	71	64	67	74	74	80
Antall kvinner i deltidsstillinger	63	68	61	64	68	68	73
Antall menn i deltidsstillinger	3	3	3	3	3	6	7

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Kjønnsfordeling rammeområde;

	2017 antall	2017 %
Rammeområde 1 - Sentraladministrasjon		
Kvinner	5	50,00
Menn	5	50,00
Rammeområde 2 – undervisning – barnehage		
Kvinner	26	74,30
Menn	9	25,70
Rammeområde 3A - helse/sosial		
Kvinner	7	87,50
Menn	1	12,50
Rammeområde 3B – pleie og omsorg		
Kvinner	58	92,10
Menn	5	7,90
Rammeområde 4 – landbruk – kultur		
Kvinner	6	75,00
Menn	2	25,00
Rammeområde 6 – teknisk		
Kvinner	1	10,00
Menn	9	90,00

Sykefravær

	Sykefravær	Legemeldt fravær	Egenmeldt sykefravær
Bodø kommune	10,04	8,56	1,48
Gildeskål kommune	13,04	11,51	1,53
Beiarn kommune	10,89	9,65	1,24
Fauske kommune	10,64	9,09	1,55
Sørfold kommune	7,30	6,33	0,97
Steigen kommune	10,41	9,36	1,05
Saltdal kommune	10,49	9,16	1,33

	I arbeids- giverperioden	Utenfor arbeids- giverperioden	Sykefravær Kvinner	Sykefravær Menn
Bodø kommune	4,09	5,96	11,33	6,16
Gildeskål kommune	4,37	8,66	13,74	10,15
Beiarn kommune	4,47	6,42	13,71	2,98
Fauske kommune	5,31	5,33	11,46	7,08
Sørfold kommune	3,04	4,27	7,69	5,78
Steigen kommune	3,50	6,91	11,33	6,04
Saltdal kommune	4,19	6,31	11,51	6,24

Kilde: KS sine fraværstall for perioden 4.kvartal 2016-3.kvartal 2017.

Totalt sykefravær fra 4.kvartal 2016 til 3.kvartal 2017 var på 10,89 %.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Totalt sykefravær i fra 4.kvartal 2015 til 3.kvartal 2016 var på 7,86 % mot 5,59 % i samme periode 2014-2015. I 2014 var fraværet 7,7 % og i 2013 7,1 %.

Sykepengerefusjon kr. 3 275 177 (2 363 644 i 2016)

Fødselspengerefusjon kr. 961.578 (134.014 i 2016)

Generelt sett er kommunens sykefravær betydelig høyere enn de fastsatte målsettinger, og dette gir store konsekvenser for de enkelte enhetenes planlegging av ressurser i den daglige driften. I tillegg belaster dette kommunens økonomi i betydelig grad gjennom økt innleie av vikarer samt økte direkte kostnader knyttet til sykefraværet. Det vil derfor være av største betydning for å sikre gode rammebetingelser for en solid drift av kommunen at arbeidet med reduksjon av dagens høye sykefravær lykkes i fremtiden.

2.6 Internkontroll

Rådmannen legger vekt på god daglig internkontroll. Systematisk internkontroll i kommunen utøves som del av driften og har til formål å bringe risikoen for bl.a. mislighold og feil innenfor akseptable rammer. Dette skal også medvirke til at vedtatte mål nås og at ressurser brukes på en fornuftig måte. I løpet av 2017 har kommunen gjennomført flere forvaltningsrevisjoner, forbedret systemene for varsling og startet arbeidet med å sette medarbeiderundersøkelser i system gjennom KS sin ordning, 10-faktor.

Kommunens oppfølgingsrutiner innen det viktige finansområdet er også bedret. Dagens risikostyring og interkontroll vurderes å være tilpasset risiko, faktisk oppgavehåndtering, målformulering og organisering i kommunen.

2.7 Utviklingstrekk og signaler for 2018

Vi mener fortsatt å ha et sterkt fokus på sykefravær og sykefraværsoppfølging i kommunen. Beiarn kommune er en Inkluderende Arbeidslivskommune og har en Handlingsplan med varighet ut 2018. Målet i gjeldende plan er et sykefravær som ikke skal overstige 5 %. Vi ligger bak denne målsettingen for de siste årene, noe som er kommentert nærmere i pkt 2,5 ovenfor.

HMS-arbeidet er viktig og en handlingsplan utarbeides årlig i samarbeid med HEMIS AS, vår bedriftshelsetjeneste. Kommunens personalpolitiske plan ble oppgradert i 2014/2015, vedtatt av kommunestyret i mai 2015 og er fulgt opp med distribusjon og aktiv bruk etter dette. De relativt nye tiltakene som der er presisert om kommunens likestillingsarbeid, følges opp på hvert tjenestested.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

2.8 Økonomi

Hovedtall fra driftsregnskapet

	Beløp i hele 1.000				
	2013	2014	2015	2016	2017
Sum driftsinntekter	124 888	126 541	129 612	131 651	140 846
Sum driftsutgifter	124 311	127 085	130 130	135 465	146 234
Brutto driftsresultat	577	-544	-517	-3 814	-5 388
Resultat finansposter	-8 409	8 378	-5 896	4 621	9 564
Motpost avskrivninger	-6 847	-7 309	-7 053	-7 261	-7 598
Netto driftsresultat	-985	15 143	639	8 068	11 674
Netto driftsresultat i %	-0,79 %	11,97 %	0,49 %	6,13 %	8,38 %

Brutto driftsresultat viser resultatet av den ordinære driften, inkludert avskrivninger på driftsmidler. Resultatet gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til å finansiere deler av årets investeringer over driftsresultatet, samt evne til å avsette midler til senere års bruk. Årets brutto driftsresultat ble negativt med Mnok. 5.388.

Netto driftsresultat viser hvor mye som er til disposisjon av driftsinntektene etter netto finansutgifter (renter og avdrag). Beløpet kan benyttes til avsetninger til senere år og til egenfinansiering av investeringsprosjekter. For å opprettholde en bærekraftig økonomi bør netto driftsresultat være på minimum 1,75 % av driftsinntektene. Årets resultat ble positivt med Mnok 11.674. Etter de anbefalinger som er gitt myndighetene burde netto driftsresultat vært på minimum Mnok 2.465.

Driftsregnskapet fordelt på Rammeområde, netto driftsutgifter 2017

	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
<u>Netto driftsutgifter pr Rammeområde</u>	-			
Sentrale styringsorganer og fellesutgifter	10 674 630	11 524 552	11 274 552	10 887 766
Skole- og barnehageavdelingen	23 717 294	24 546 229	24 546 229	24 607 316
Helse- og sos. tjenester, pleie og omsorg	45 324 343	45 096 498	45 096 498	44 445 294
Menighetsrådet og øvrige rel.forbund	1 525 325	1 483 000	1 483 000	1 510 154
Landbruk, kultur og miljø	3 969 104	4 749 001	4 749 001	9 790 681
Teknisk avdeling	6 397 242	7 001 830	7 001 830	6 276 344
Næring	-2 342 158	-2 789 279	-3 789 279	1 262 158
Netto for Rammeområde	89 265 780	91 611 831	90 361 831	98 779 712

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Kommentarer/årsak til de største avvikene

Kommunens budsjett for 2017 ble høsten 2017 gjort gjenstand for en budsjettregulering hvor endringer i aktivitet og rammebetingelser ble innarbeidet. I løpet av 2017 har samtlige rammeområder bidratt til en god budsjettdisiplin noe som medfører at det generelt sett er små avvik mot regulert budsjett for 2017. For pleie og omsorg samt for oppvekst har det vært nødvendig i forbindelse med budsjettreguleringen å innarbeide tidligere års opparbeidede fonsdmidler gjennom 2017 for å kunne finne tilstrekkelig inndekning for sine rammeområder. De vesentligste rammeområdene avlegger som en følge av denne budsjettstyringen sine regnskap rimelig i samsvar med regulert budsjett for 2017.

Nedenfor kommenteres spesielt rammeområdene knyttet til landbruk, kultur og miljø samt Næring.

Landbruk, kultur og miljø

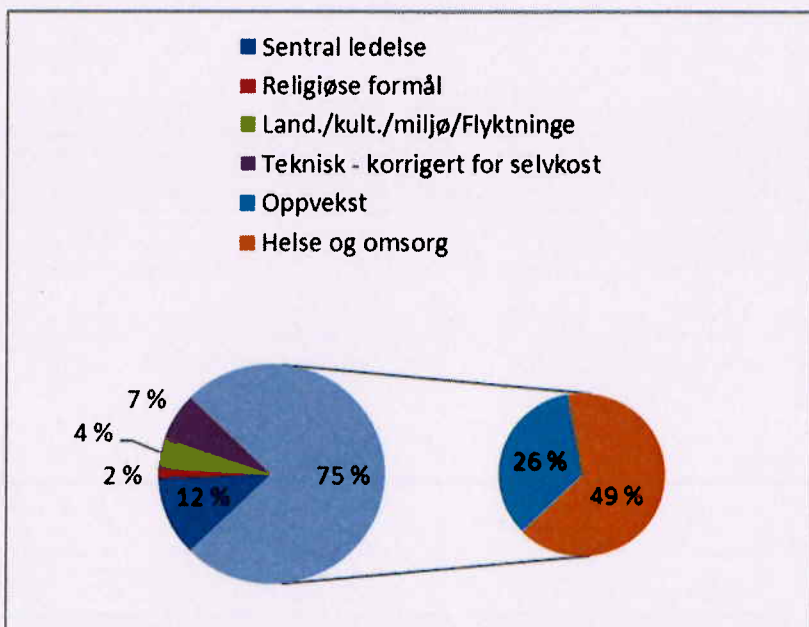
Samlet mindreforbruk utgjør Mnok 0.780. Den vesentligste årsak til dette er økt statstilskudd til flyktningetjenesten med Mnok 1.110. En stor del av dette beløpet kom inn på høsten 2017 i forbindelse med ny tilflytning og skal dekke utgifter som vil påløpe i løpet av 2018.

Rammeområdet for Flyktningetjenesten viser et samlet mindreforbruk på mnok 2.189. Av samlet mindreforbruk tilrår Rådmannen at det avsettes Mnok 2.000 til Flyktningefondet for å dekke inn for fremtidige kostnader i de kommende årene.

Næring:

Avviket tilskrives i stor grad en økning på utbetaling av lån samt tilskudd fra Næringsfondet.

De enkelte avdelingenes relative andel av forbrukt total ramme for 2017

Som det fremgår ovenfor utgjør rammeområdene for Oppvekst samt Helse og omsorg hele 75% av kommunens netto driftsramme i 2017. Dette er relativt sett en stabil andel fra tidligere år.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Fond

Fondene viser følgende sammensetning og utvikling de siste 4 år.

(tall i tusen)	2014	2015	2016	2017
Disposisjonsfond	14 227	15 855	15 395	19 387
Ubundne investeringsfond	204 099	204 099	206 590	195 853
Bundne investeringsfond	626	1 925	1 268	1 487
Bundne driftsfond	18 934	17 268	16 503	15 325
Sum fondsavsetninger	237 886	239 147	239 756	232 052
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	8 833	16 960
Sum fond og mindreforbruk	237 886	239 147	248 589	249 012

Kommentarer til fondene:

Kommunen fikk i forbindelse med Saltfjellet/Svartisen utbyggingen og Beiarutbyggingen tilført næringsfond hvor grunnkapitalen har vært stadfestet til Mnok 15.0. Ved utgangen av 2017 var fondets størrelse på Mnok 12.185. Sjøfossenfondet er på Mnok kr. 192.153 pr. 31.12.2017 og Bufferfondet for Sjøfossenfondet er på Mnok 8.300 ved utgangen av 2017. Handlingsregelen samt finansreglementet er styrende for den praksis som er implementert i forbindelse med forvaltning av fondet gjennom 2017.

Skatteinntekter

Netto skatteinntekter på formue og inntekt, samt naturressursskatt, utgjorde i 2017, Mnok 26.014, mot Mnok 25.046 i 2016. Dette gir en økning på 3,8% mot foregående år.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet inklusive inntektsutjevning fra staten utgjorde i 2017 Mnok 54.685, mot Mnok 50.731 i 2016.

Kraftinntekter

Kraftinntektene har hatt følgende utvikling de siste 4 år:

(tall i tusen)	2014	2015	2016	2017
Konsesjonskraft	4 741	4 534	2 484	2 085
Konsesjonsavgift	3 407	3 407	3 407	3 675
Naturressursskatt	6 868	6 709	6 371	6 489
Eiendomsskatt	11 737	13 575	13 633	12 200
SUM	26 753	28 225	25 895	24 449

Samlet viser kraftinntektene en reduksjon fra 2016 på Mnok 1.446, noe som utgjør 5,6%.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Driftsutgifter – Horisontal analyse, fordeling av inntekter og utgifter etter art.

<i>Driftsregnskap (1000 kr.)</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Lønnsutgifter	82 274	76 383
Sosiale utgifter	14 852	14 026
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm egenprod.	21 660	19 832
Kjøp av varer og tjenester som erst. komm tjenester	11 344	9 280
Overføringer	9 484	9 876
Avskrivninger	7 598	7 261
Fordelte utgifter	-979	-1 192
Sum driftsutgifter	146 234	135 465
Brukerbetalinger	6 058	6 203
Andre salgs- og leieinntekter	10 557	8 521
Overføringer med krav til motytelser	17 490	15 866
Rammeoverføringer fra staten	54 685	50 731
Andre statlige tilskudd	9 524	8 124
Andre overføringer	642	120
Skatt på inntekt og formue	19 524	18 675
Eiendomsskatt	12 200	13 631
Eiendomsskatt annen fast eiendom	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	10 165	9 779
Sum driftsinntekter	140 846	131 651

Eiendomsskatt:

Reduksjonen i inntekter på Mnok 1.431 fra 2016 har sammenheng med en reduksjon i eiendomsskattegrunnlag knyttet til verker og bruk. For Beiarn kommune utgjør kraftanlegg og anlegg relatert til kraft det allst vesentligste av grunnlaget for utskrivning av eiendomsskatt. Dette grunnlaget er under press og vil ventelig bli ytterligere redusert i de kommende årene. Kommunens inntekter knyttet til eiendomsskatt vil på denne bakgrunn bli ytterligere redusert fra dagens nivå.

Gjeldsoversikt (1.000 kr):

<i>Långiver</i>	<i>Fast rente</i>	<i>Flytende rente</i>	<i>Restgjeld pr. 31.12.2017</i>	<i>Restgjeld pr. 31.12.2016</i>
Husbanken	0	14 652	16 736	14 653
Sparebank 1 Nord Norge	0	3 457	3 132	3 457
Kommunalbanken		36 794	53 973	54 281
KLP/Kommunekreditt	24 042	10 404	45 346	36 339
Sum passiva	24 042	65 307	119 187	108 730

Fra Staten har vi i 2017 mottatt Mnok. 0.516 i rente- og avdragskompensasjon. Tidligere etablert ordning knyttet til rentekompensasjon er under utfasing og vi vil derfor ikke få slik kompensasjon for investeringer som gjennomføres i 2018.

Årsoppgjør for Beiarn kommune 2017

Investeringsregnskapet

Investerings regnskapet er gjort opp i balanse etter finansiering av årets investeringer. Det vises til kommentar om gjennomførte prosjekter fra teknisk avdeling sin del av meldingen og til regnskapsskjema 2A og 2B. For 2017 er også investeringsbudsjettet gjort gjenstand for regulering i løpet av driftsåret i tråd med endringer mot investeringsbudsjettet for 2017.

Balanse pr. 31.12.17 (1.000 kr.)

Eiendeler	2017	2016	Gjeld og egenkapital	2017	2016
Omløpsmidler	286,8	275,6	Kortsiktig gjeld	19,9	18,0
- herav kortsiktige fordr.	16,0	11,1	Langsiktig gjeld	330,5	315,2
Anleggsmidler	402,2	375,1	Egenkapital	339,0	317,3
- herav utlån, aksjer og andeler og pensj.midler	221,5	203,6	- herav fond	246,4	248,6
			- herav kap.kont.	92,6	71,4
Sum eiendeler	689,4	650,5	Sum gjeld og egen. kap	689,4	650,5

SLUTTKOMMENTAR REGNSKAP 2017.

Regnskapet er avsluttet av økonomiavdelingen i beiarn kommune ved økonomisjef Geir Arne Solbakk.

Regnskapet for 2017 er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk på Mnok 16.960. Merinntekt på gevinst finansielle instrumenter samt merinntekt på flyktningetjenesten gir sammen med en rimelig god rammestyring ute i organisasjonen det gode resultatet. For Helse og omsorgssektoren samt for Oppvekst har det vært spesielt utfordrende og innfri budsjettmålene for 2017 og begge sektorer har måtte trekke på sine respektive disposisjonsfond for å finansiere årets drift.

Til tross for utfordringer gjennom året har rammeområdene samlet avlagt regnskap innenfor kommunestyrets tildelte ramme og kommer samlet ut med et mindreforbruk på Mnok 2.346 mot årets regulerte budsjett. Av dette beløpet tilrår Rådmannen at Mnok 2.000 avsettes til Flyktningefondet for å dekke inn forventet økning i fremtidige kostander på dette området. I et normalår og i henhold til tidligere års praksis skulle det øvrige mindreforbruket gått til styrking av avdelingenes egne disposisjonsfond. Rådmannen tilrår imidlertid at det for 2017 avsettes til disposisjonsfond for Oppvekst Mnok 0,705 da disse midlene ble disponert fra fondet i forbindelse med regulert budsjettbehandling. Likeledes tilrår Rådmannen at det øvrige av årets mindreforbruk avsettes Bufferfond samt Næringsfond for å kunne møte år med negativ gevinst på finansielle instrumenter samt økt satsning på næringsrettet arbeide i kommunen. Samlet avsetning til disse fondene utgjør Mnok 14.255.

REVIDERING AV TJENESTEAVTALER MELLOM BEIARN KOMMUNE OG NORDLANDSSYKEHUSET HF

Saksbehandler: Lisbeth Movik Arkiv: F00
 Arkivsaksnr.: 16/662

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
4/18	Driftsutvalget	22.03.2018
9/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Revidert Overordnet samarbeidsavtale og reviderte tjenesteavtaler mellom Beiarn kommune og Nordlandssykehuset HF vedtas

Rådmannen gis myndighet til å godkjenne revisjoner av avtalene dersom det gjelder mindre vesentlige endringer og tilpassing til endring i lov eller forskrift.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Julie Kristensen

Rådmannens innstilling:

Revidert Overordnet samarbeidsavtale og reviderte tjenesteavtaler mellom Beiarn kommune og Nordlandssykehuset HF vedtas

Rådmannen gis myndighet til å godkjenne revisjoner av avtalene dersom det gjelder mindre vesentlige endringer og tilpassing til endring i lov eller forskrift

Bakgrunn:

Nordlandssykehuset HF (NLSH) og Beiarn kommune inngikk i 2012 lovpålagte samarbeidsavtaler. Et Klinisk samarbeidsutvalg (KSU) satt sammen av representanter fra kommunene og NLSH har nå revidert avtalene, en Overordnet avtale og 13 tjenesteavtaler. En avtale (tjenesteavtale 12 om tilsetting av turnusleger) er ikke endret. Kommunalleder for helse og omsorg har vært kommunens representant i dette arbeidet.

Overordnet samarbeidsutvalg (OSO) har behandlet de reviderte avtalene og anbefaler NLSH og kommunene å tilslutte seg avtalene.

I kommunene er det kommunestyret selv som vedtar avtalene jfr. Lov om helse og omsorgstjenester i kommunene § 6.1. Det er mulig å delegere beslutning om mindre vesentlige endringer til Rådmannen, og det anbefales at kommunestyret gir slik myndighet til Rådmannen.

Saksutredning:

Etter Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 6.1 m.fl. og Lov om spesialisthelsetjenester § 2-1e er kommuner og regionale helseforetak pålagt å inngå samarbeidsavtaler.

I kommunene er det kommunestyret selv som kan inngå avtalene mens de regionale helseforetakene kan delegere til de enkelte helseforetak å inngå avtaler. Slike avtaler ble første gang inngått i 2012 mellom Nordlandssykehuset HF (NLSH) og Beiarn kommune.

I Overordnet samarbeidsorgan i Nordlandssykehuset (OSO) ble det i sak 59/2015 vedtatt å nedsette et partssammensatt klinisk samarbeidsutvalg (KSU) med oppdrag å revidere overordnet samarbeidsavtale og dertil hørende tjenesteavtaler (13 stk.).

Noe av oppdraget KSUet fikk var å forenkle og tydeliggjøre avtalene, samt oppdatere i henhold til endringer i ansvar og oppgaver gitt fra nasjonale myndigheter i form av lov og forskrift.

KSUet har i OSO-møte 30.11.17. levert fra seg arbeidet med revisjon av Overordnet samarbeidsavtale og 12 reviderte tjenesteavtaler. En tjenesteavtale beholdes inntil videre slik den er.

I brev fra Samhandlingsavdelingen i NLSH av 12.12.17. orienteres kommunene om behandlingen i OSO av forslag til nye avtaler og bes om å vedta forslag til nye avtaler.

Kort om arbeidet med revisjon av avtalene.

KSUet hadde 3 medlemmer fra kommunene, en fra Vesterålen, en fra Lofoten og en fra Salten, og 3 fra NLSH. Mona Karlsen (rådgiver i HO-Bodø kommune) representerte Salten og sørget for at de øvrige kommunene i Saltenregionen kunne delta i revisjonsarbeidet. Alle Saltenkommunene har bidratt i revisjonsarbeidet hele eller deler av prosessen.

Revisjonsarbeidet har vært omfattende og har pågått i nesten to år.

Alle avtalene er kortet ned. Henvisninger til lover og forskrifter er i hovedsak tatt bort fra avtaletekstene.

Det er ønskelig at alle kommunene inngår likelydende avtaler med NLSH. I Overordnet tjenesteavtale er et eget punkt 13 «kommunespesifikk del» med som mulighet til å omhandle tema som er spesielle for den enkelte kommune.

KSUet er omforent om forslagene til reviderte avtaler.

OSO tilsluttet seg avtaleforslagene.

Kort om avtalene.

Overordnet samarbeidsavtale setter ramme for hvordan partene skal samarbeide, hvordan brukererfaring skal tas inn i utviklingsarbeid og hvordan uenighet skal håndteres. Dette er den eneste av avtalene som har en kommunespesifikk del.

Tjenesteavtale 1 er endret til å omhandle hva som skal ivaretas dersom partene endrer oppgavedeling seg imellom.

Tjenesteavtale 2 tar for seg samarbeid rundt pasienter med sammensatte behov, og er oppdatert i forhold til nye forskrifter og veiledere og partenes fokus på gode pasientforløp.

Tjenesteavtalene 3 og 5 er slått sammen til en tjenesteavtale om samhandling for gode pasientforløp. Den tar også opp i seg at mange får behandling i NLSH uten å være innlagt, et perspektiv eksisterende avtaler hadde mindre fokus på.

Tjenesteavtale 4 er endret til en avklaring om ansvar for kommunalt øyeblikkelig hjelp døgnopphold og informasjon om tilbudet, samt samarbeid om et forum for erfaringsdeling.

Tjenesteavtalene 6 og 7 er også endret slik at avtale 6 har fokus på samarbeid om kunnskapsoverføring, utdanning og praksis mens avtale 7 har fokus på forskning, innovasjon og forbedringsarbeid.

Tjenesteavtale 8 omhandler samarbeid innen svangerskap-, fødsel og barselomsorgen og er mindre detaljert enn tidligere avtale. Helseforetakets ansvar for evt. delavtaler om vurderings- og følgetjeneste er nevnt i pkt. 4.2 k.

Tjenesteavtale 9 omhandler samarbeid om IKT-løsninger og forplikter partene til å samarbeide om videre utvikling av elektronisk samhandling.

Tjenesteavtale 10 har i større grad enn foregående avtale løftet fram smittevern som en viktig del av det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidet. Også samarbeid om kunnskapsgrunnlag og kunnskapsformidling til innbyggerne er tydeligere enn tidligere.

Tjenesteavtalene 11 (om beredskap og samarbeid om planer) og tjenesteavtale 13 om ledsagerordning er ryddet i og tydeliggjort.

Tjenesteavtale 12 om tilsetning av turnusleger er ikke endret. En endring av denne avtalen vil bety endring i hvordan tilsettingen av turnusleger foregår.

Vurdering:

Revisjonen av avtalene inneholder ikke vesentlig endring i ansvar for partene som ikke er hjemlet i lov eller forskrifter. Avtalene har tatt opp i seg endringer i lover og forskrifter som er gjennomført etter at eksisterende avtaler ble inngått i 2012.

Lovhenvisninger i tjenesteavtalene er fjernet, noe som forutsetter at partene hver for seg sikrer at virksomheten kjenner og følger gjeldende lover og forskrifter.

De reviderte avtalene oppleves nå som tydeligere hva gjelder felles ansvar og det ansvar partene har hver for seg.

Avtalene gir oppgaver til OSO med hensyn til etablering og oppfølging av samarbeidsfora på prioriterte områder. Ett eksempel er videreføring av forum for erfaringsdeling knyttet til øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD-forum, tjenesteavtale 4, pkt. 4.1). Et annet er

etablering av utvalg for å identifisere hvilke områder i samhandlingsfeltet partene har behov for kunnskapsdeling på (tjenesteavtale 6, pkt. 4.1 første avsnitt).

Lovgiver har sagt at det er kommunestyret selv som skal inngå avtalene (§6.1). Det betyr at det ikke kan delegeres til andre å inngå avtalene. Rådmannen bør likevel kunne gi tilslutning til revidering av avtaletekster som tar opp i seg lov- og forskriftsendringer og små justeringer som er av formell karakter uten å endre ansvarfordelingen mellom partene. Slik delegering gir lovgiver rom for i veileder.

Vedlegg:

Overordnet samarbeidsavtale, tjenesteavtaler – revidering
Flytskjema

Samhandlingsavdelingen

Beiarn kommune
v. postmottak

sendes kun elektronisk

Deres ref.:

Vår ref.:
2012/286/SPP

Dato:
12.12.2017

Revidering av Overordnet samarbeidsavtale og tjenesteavtalene 1-13 mellom Beiarn kommune og Nordlandssykehuset HF

Det er inngått Overordnet samarbeidsavtale og 13 tjenesteavtaler med kommunen. I henhold til avtaleteksten skal disse gjennomgås/evalueres.

Overordnet samarbeidsorgan (OSO) gjorde i sak 59/2015 slikt vedtak:

1. Det oppnevnes et partssammensatt Klinisk samarbeidsutvalg (KSU) som får til oppgave å gå gjennom samtlige avtaler, inkludert Overordnet samarbeidsavtale.
2. Der det er behov for endringer, søker en å få til omforente forslag.
3. Endringsforslag/revideringer legges fram for OSO senest i første møte i 2017.
4. OSO tar dernest sikte på å få til et anbefalt forslag til endringer/revideringer som sendes kommunene og NLSH sitt styre for endelig beslutning.
5. KSUet sammensettes av 3 kommunale representanter, 3 representanter fra NLSH og en brukerrepresentant.
6. Hans Arne Norbakk og Mona Karlsen utpekes som 2 av 3 av de kommunale, mens Eystein P Larsen og Steinar Pleyrn Pedersen utnevnes som 2 av 3 fra helseforetaket.
7. Øvrige medlemmer utpekes innen utgangen av januar 2016.
8. KSUet konstituerer seg selv.

Øvrige medlemmer som ble utpekt: Kommuneoverlege Vestvågøy/Vågan, Jan Håkon Juul, brukerrepresentant Carl Eliassen og Lena Arntzen fra Nordlandssykehuset, som også har vært KSUets sekretær.

Det har vært enighet om at Tjenesteavtale nr 12 – Tilsetting av turnusleger – ikke skulle revideres og derfor legges ikke den frem for behandling i denne saken.

Vedlagt her forslag til ny Overordnet samarbeidsavtale, tjenesteavtalene 1 – 13 (unntatt nr. 12) og flytskjema for pasientforløp, jfr. tjenesteavtale nr. 3/5.

Overordnet samarbeidsorgan ber kommunen vedta avtalene slik de nu foreligger.

Overordnet samarbeidsutvalg har gjort slikt vedtak etter forutgående behandling i Brukerutvalget og det kliniske samarbeidsutvalget (KSU):

Postadresse:
Nordlandssykehuset HF
Pb 1480
8092 Bodø

Besøksadr.:
Parkveien 95
8005 Bodø
Kontonr: 1503.27.03620
Org.nr /MVA: 983.974.910

Telefon: 75534000
Internett:
www.nordlandssykehuset.no
E-post: postmottak@nlsh.no

Saksbehandler
Steinar Pleyrn Pedersen
Dir.tlf 76060110

1. OSO viser til Klinisk samarbeidsutvalg (KSU) sitt forslag til revidering av Overordnet samarbeidsavtale, samt tjenesteavtalene 1- 13 (unntatt nr. 12).
2. Avtalene er revidert av en partssammensatt arbeidsgruppe (KSU), og de endringer som er foretatt er det konsensus om.
3. Endringene gjør avtalene mer oversiktlige, har et mer presist språk, men endrer ikke partenes ansvar og forpliktelser.
4. OSO anbefaler Nordlandssykehusets styre, samt kommunene å vedta avtalene slik de nu foreligger.

Kort om arbeidet i Klinisk samarbeidsutvalg (KSU):

KSUet har hatt 13 møter, samt et arbeidsmøte med 2 av KSUets medlemmer i forbindelse med tjenesteavtale 6.

Arbeidet med avtalene har vært basert på likeverdighet mellom partene. De foreslåtte avtalene endrer ikke ansvar- og forpliktelser partene imellom.

Arbeidsform i KSU

På bakgrunn av avtalenes omfang har arbeidet vært krevende.

KSUet har valgt å ha to gjennomganger med en måneds mellomrom av hver avtale, for å sikre at alle parter har blitt hørt og fått kommet med innspill til avtalene.

Prinsipper for arbeidet

KSUet har hatt som prinsipp at avtalene skulle forenkles, og følgelig bli mer tilgjengelige/lettfattelige.

Tjenesteavtalene 3 og 5 er slått sammen til en avtale.

Alle lovhenvvisninger er tatt bort, da man kan forvente at partene både er kjent med lovverket, og forholder seg til lovverket fra før.

Videre har det vært et prinsipp at «fyll-ord» skal bort, og at avtalene skal være konkrete uten at man skal gå i detalj. Avtalene skal være enkle å gjøre seg kjent med, og forpliktelsene i avtalene skal være gjennomførbare. KSUet har lagt vekt på at avtalene skal ha lik utforming, og ansvarsområdene skal være tydelige.

Disposisjon

KSUet har laget en mal på hvordan avtalene skal være likt bygget opp. I grove trekk ser malen slik ut:

1. *Parter*
2. *Bakgrunn*
3. *Formål*
4. *Ansvar og oppgaver*
 - 4.1. *Partenes felles ansvar og oppgaver*
 - 4.1.2 *Helseforetakets ansvar og oppgaver*
 - 4.1.3 *Kommunens ansvar og oppgaver:*
5. *Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet*
6. *Varighet*
7. *Dato og underskrift*

Oppsummering – videre saksbehandling

Overordnet samarbeidsorgan ber kommunen vedta avtalene slik de nu foreligger.

Så snart vedtak foreligger, vil Nordlandssykehuset oversende 2 eksemplarer av avtalene med adm.dirktørs underskrift hvor en ber kommunen på sin side undertegne tilsvarende.

En tillater seg å sette svarfrist til 1. mai 2018.

Svar kan sendes elektronisk til:

Nordlandssykehuset
postmottak@nordlandssykehuset.no

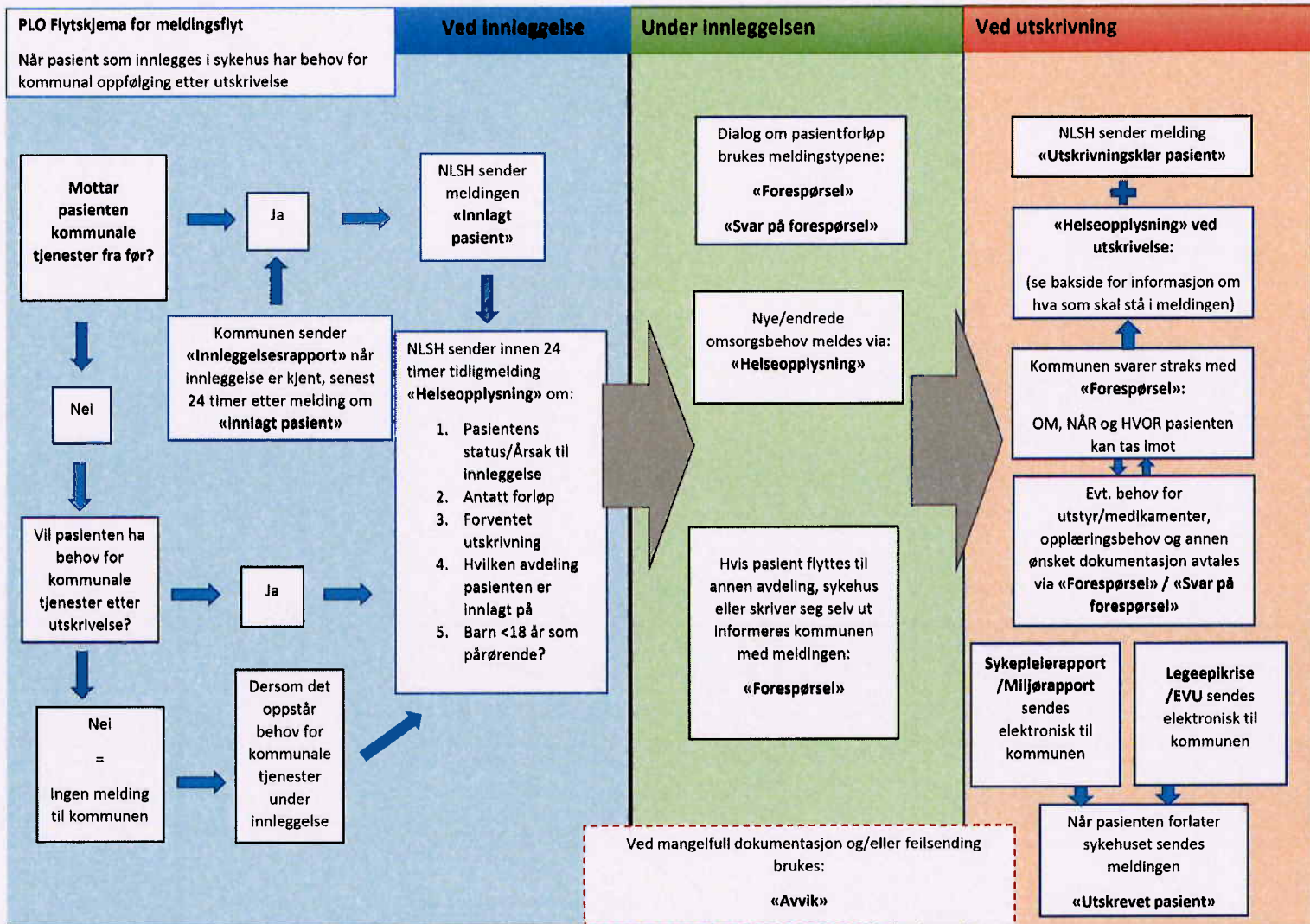
eller:

Nordlandssykehuset HF
Pb 1480
8092 Bodø

Skulle ytterligere opplysninger være nødvendige, er det bare å kontakte meg.

Med vennlig hilsen

Steinar Pleyrn Pedersen
Avdelingsleder for samhandling

Overordnet samarbeidsavtale

mellom

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDÁ SKIPIJVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Partene er etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester av 14. juni 2011 § 6-1 mfl. (helse- og omsorgstjenesteloven), jfr. lov om spesialisthelsetjenester § 2-1e, pålagt å inngå samarbeidsavtale. Ved inngåelse av denne overordnede samarbeidsavtalen og tilhørende tjenesteavtaler, oppfyller partene sin lovpålagte plikt til å inngå samarbeidsavtale.

3. Formål

Formålet med samarbeidsavtalen er å sikre at pasienter og brukere mottar et helhetlig tilbud om helse- og omsorgstjenester, og at befolkningen, uavhengig av bosted, skal ha lik tilgjengelighet til de tjenester som omfattes av avtalen.

Målet er at pasientene/brukerne skal oppleve at tjenestene:

- a) er faglig gode, samordnet og helhetlige, og preget av kontinuitet
- b) blir utført på en god måte på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivå, og helseforetak
- c) ivaretar pasientenes og brukernes rett til medbestemmelse, informasjon og medvirkning

Samarbeidsavtalen skal bidra til at det etableres gode samarbeidsrutiner på sentrale samhandlingsområder, og legge til rette for at eventuell uenighet mellom kommunen og helseforetaket løses i dialog mellom partene uten at pasienter og brukere berøres.

Samarbeidet og avtalene skal bygge på likeverdighet mellom partene, og dialog skal være et viktig fundament for samhandlingen.

4. Virkeområde

Kommunen og helseforetaket er gjennom lovverket tillagt hver sine kompetanse- og ansvarsområder.

Virkeområdet for samarbeidsavtalen er de områder hvor loven pålegger partene å inngå samarbeidsavtale, områder hvor partenes ansvar overlapper hverandre, og hvor det derfor er behov for samordning mellom partene.

5. Tjenesteavtaler, retningslinjer og veiledere

Helse- og omsorgstjenesteloven § 6-2 oppstiller minimumskrav til hva en avtale mellom partene skal inneholde.

Det følger av lovens 1. ledd at avtalen som et minimum skal inneholde, sitat;

1. *enighet om hvilke helse- og omsorgsoppgaver forvaltningsnivåene er pålagt ansvaret for og en felles oppfatning av hvilke tiltak partene til enhver tid skal utføre,*
2. *retningslinjer for samarbeid i tilknytning til innleggelse, utskrivning, habilitering, rehabilitering og lærings- og mestringstilbud for å sikre helhetlige og sammenhengende helse- og omsorgstjenester til pasienter med behov for koordinerte tjenester,*
3. *retningslinjer for innleggelse i sykehus,*
4. *beskrivelse av kommunens tilbud om døgnopphold for øyeblikk hjelp etter § 3-5 tredje ledd,*
5. *retningslinjer for samarbeid om utskrivningsklare pasienter som antas å ha behov for kommunale tjenester etter utskrivning fra institusjon,*
6. *retningslinjer for gjensidig kunnskapsoverføring og informasjonsutveksling og for faglige nettverk og hospitering,*
7. *samarbeid om forskning, utdanning, praksis og læretid,*
8. *samarbeid om jordmortjenester,*
9. *samarbeid om IKT-løsninger lokalt,*
10. *samarbeid om forebygging og*
11. *omforente beredskapsplaner og planer for den akuttmedisinske kjeden*

Ovennevnte punkter er fastsatt i egne tjenesteavtaler. Det er også inngått avtale om tilsetning av turnusleger (tjenesteavtale 12) og bruk av ledsager i forbindelse med reise til og fra spesialisthelsetjenesten, og ved innleggelse i sykehus (tjenesteavtale 13).

Partene kan også avtale rutiner/veiledere ved behov.

Partene selv og Overordnet samarbeidsorgan (OSO) kan ved behov anbefale at det inngås tjenesteavtaler på andre områder. Tjenesteavtaler skal være vedlegg til samarbeidsavtalen. Ved utarbeidelse av tjenesteavtaler skal begge parter være representert. Brukere, ansatte og fagmiljøene skal være representert der dette er naturlig eller er bestemt i lov, forskrift, eller i andre avtaler.

6. Overordnet samarbeidsorgan (OSO)

OSO er et partssammensatt, overordnet rådgivende organ mellom helseforetaket og kommuner som har inngått denne samarbeidsavtalen. Partene oppnevner 7 representanter hver. Brukere og ansatte representert ved hovedsammenslutninger skal være representert i OSO i henhold til egen avtale. Minst en av representantene fra helseforetaket skal ha medisinsk faglig lederansvar og minst en av representantene fra kommunene skal være kommuneoverlege/fastlege. Vedtektene for OSO følger som vedlegg til denne avtalen.

7. Plikt til gjennomføring og forankring

Partene skal ha etablert ordninger for god forvaltning av samarbeidsavtalen og tjenesteavtalene. Det skal opprettes en klar adressat i hver parts virksomhet som skal ha et overordnet ansvar for å veilede og bistå ved samhandlings spørsmål mellom tjenesteyterne.

Partene plikter å gjøre samarbeidsavtalen og tjenesteavtalene kjent for egne ansatte og brukere. Partene skal likeledes sikre medvirkning i de avtalte former for samarbeid.

Partene har gjensidig informasjonsplikt ved endringer i rutiner, organisering, kapasitet og lignende som kan ha innvirkning på de områdene avtalene omfatter. Partene skal sørge for gjensidig veiledning innenfor det enkelte ansvarsområde i.h.h.t de prosedyrer som er beskrevet i tjenesteavtalene.

8. Brukermedvirkning og involvering av pasient- og brukerorganisasjoner

Synspunkter og tilbakemeldinger som kommer frem gjennom brukerundersøkelser, brukerutvalget ved Nordlandssykehuset og aktuelle brukerråd i kommunen knyttet til samhandling mellom sykehuset og kommunene skal tillegges vekt.

Pasient- og brukererfaringer på systemnivå skal inngå i vurderingsgrunnlaget ved utarbeidelse og endring av avtalen.

Partene plikter å ha brukermedvirkning på individnivå for å gi brukeren økt innflytelse på egne helsetjenester.

9. Avvik

Partene skal melde brudd på overordnet samarbeidsavtale, tjenesteavtaler og samhandlingsrutiner som avvik til hverandre. Prosedyre for melding av samhandlingsavvik utarbeides av OSO.

10. Håndtering av uenighet – tvisteløsning

Dersom uenighet/tvist ikke blir løst gjennom forhandlinger skal partene bringe tvist inn for Nasjonal Tvisteløsningsnemnd. Ved innsending av sak til tvisteløsningsnemnda skal partene bli enige om hvorvidt nemndas avgjørelse skal være endelig.

Dersom partene ikke ønsker at avgjørelse av Nasjonal Tvisteløsningsnemnd skal være bindende mellom partene kan tvist reises for de ordinære domstoler.

Salten tingrett er verneting for tvist etter denne samarbeidsavtale og tjenesteavtaler. Eventuell tvist om betalingsplikten for utskrivningsklar pasient skal av partene, etter forutgående dialog mellom partene, hurtig bringes inn for sentral tvisteløsningsnemnd. Ved eventuell medhold for Nordlandssykehuset HF vil morarenter tilkomme fra forfallsdato for første faktura. Eventuelle krav fakturert på feil grunnlag og som kommunen har betalt, tilbakebetales med rente tilsvarende gjeldende morarente fra dato den er betalt til refusjonsdato.

11. Mislighold

Ved mislighold av avtalen eller vedleggene til denne, kan dokumentert tap som følge av misligholdet kreves dekket hos den misligholdende part.

12. Varighet, revisjon og oppsigelse

Avtalen trer i kraft fra xxxxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen det tidspunkt den oppsagte avtale løper ut. Hver av partene kan kreve avtalen revidert. Slik gjennomgang skal også omfatte tjenesteavtalene.

13. Kommunespesifikk del

14. Dato og underskrift

Etter at denne avtale er signert av begge parter, skal Nordlandssykehuset helseforetak iht. helse- og omsorgstjenesteloven § 6-1 sende kopi av avtalen, herunder også tjenesteavtaler og retningslinjer til Helsedirektoratet. Dette skal skje innen én måned etter at avtalen er inngått.

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF– Adm.dir

XX kommune - Ordfører

Tjenesteavtale nr. 1

Om Helse-og omsorgsoppgaver forvaltningsnivåene er pålagt ansvaret for, og felles oppfatning av hvilke tiltak partene til enhver tid skal utføre.

mellom

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5.

3. Formål

Utvikle en effektiv samhandling slik at den enkelte pasient får et helhetlig tjenestetilbud. Diagnostikk, øvrig kartlegging, behandling, habilitering/rehabilitering, pleie og omsorg skal skje slik at enkelttiltak forberedes og iverksettes i et samarbeid mellom pasient, nærmeste pårørende, primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, i en sammenhengende tiltakskjede.

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

4.1.1 Endring i oppgavefordelingen

Dersom kommunen og helseforetaket skal avtale å endre oppgavefordelingen skal følgende oppfylles:

- a) partene skal være likeverdige
- b) dialog og høringer skal være gjennomført og endringer planlagt i god tid
- c) helhetlige pasientforløp skal være utviklet mellom partene på forhånd for å sikre kvalitet i pasientbehandlingen
- d) oppgavefordelingen skal avspeile likhet i tjenestetilbudet til hele befolkningen
- e) det skal avklares hvordan ressurser som kompetanse, utstyr og økonomi eventuelt følger endringen
- f) det skal være enighet mellom partene og inngås ny avtale om oppgavefordeling før endringer iverksettes

5. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale vedrørende håndtering av avvik og uenighet.

6. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

7. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune – Ordfører

Tjenesteavtale nr. 2

Retningslinjer for samarbeid i tilknytning til innleggelse, utskrivning, habiliterings-, rehabiliterings- og lærings- og mestringstilbud for å sikre helhetlige og sammenhengende tjenester til pasienter med behov for koordinerte tjenester.

mellom

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i hht overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 2.

3. Formål

Formålet med tjenesteavtalen er å sikre:

- a) at pasienter og brukere som har en tilstand og/eller en funksjonsnedsettelse innenfor psykisk helse, rus og/eller somatikk, og pårørende, med behov for koordinerte tjenester, får et helhetlig, sammenhengende og faglig forsvarlig tjenestetilbud
- b) brukermedvirkning
- c) at det alltid er tydelig hvem som skal yte tjenestene
- d) at tjenestene skal stimulere til egen læring, motivasjon, økt funksjons- og mestringsevne, likeverdighet og deltakelse
- e) at barn ivaretas som pasienter og som pårørende
- f) at partene har rutiner for ansvars plassering og ansvarsoverføring mellom enheter internt og mellom kommune og helseforetak

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) sikre at brukerne involveres i utvikling av tjenestene etter denne avtalen

4.2 Barn under 18 år

4.2.1 Barn som pasient

4.2.2 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) bidra til å ivareta de behov for tilpasset informasjon og nødvendig oppfølging som barn har som følge av egen sykdom

4.2.3 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) melde fra til hjemkommunen om barn som blir innlagt og som har krav på undervisning
- b) i tilstrekkelig tid før utskrivning, i samråd med foreldre, etablere kontakt med kommunens hjelpeapparat
- c) orientere foreldre om aktuelle interesseorganisasjoner

4.2.4 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) Samarbeide med foreldre/foresatte eller andre med omsorgsansvar, om helseinformasjon som er nødvendig for å ivareta barnet

4.3 Barn som pårørende

4.3.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) bidra til å ivareta de behov for tilpasset informasjon barn har som pårørende
- b) der pasient med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade har mindreårige barn, skal partene i samarbeid bidra til at barn og personer som har omsorg for barnet får tilpasset informasjon om pasientens sykdomstilstand, behandling og mulighet for samvær. Dette gjøres i overensstemmelse med reglene om taushetsplikt
- c) bidra til at barn ikke har urimelige omsorgsoppgaver som følge av forelders/foresattes sykdom
- d) vurdere situasjonen til mindreårige søsken i samarbeid med foreldre/foresatte

5. Habiliterings- og rehabiliteringstilbud, herunder koordinerende enheter, ambulant virksomhet, lærings- og mestringstilbud, tilrettelegging av hjelpemidler m.m.

5.1 Koordinerende enheter

5.1.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Partene har lovbestemt plikt til å etablere koordinerende enheter (KE) som skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk habilitering og rehabilitering.

Partene skal:

- a) ha gjensidig kontakt og samarbeid gjennom faste kontaktpunkter, møteplasser og systematisk informasjonsutveksling.
- b) utarbeide interne retningslinjer for arbeidet med individuell plan mellom koordinator i kommunen og i helseforetaket
- c) utarbeide interne retningslinjer for involvering av brukere
- d) utarbeide retningslinjer for samarbeidet mellom kommunen og helseforetaket omkring pasient/bruker med koordinator og gjøre disse kjent
- e) ha oppdatert kontaktinformasjon tilgjengelig for samarbeidspartnere

5.2 Ambulant virksomhet knyttet til brukere med langvarig behov for spesialisert habilitering/rehabilitering.

Ambulerende tjenester defineres her som tverrfaglig behandling på spesialisert nivå gitt av et team i eller nær hjemmet, uten at pasienten legges inn. Tjenestene kan gis av helseforetaket, av kommunen eller av disse i samarbeid. Ved langvarig ambulant oppfølging fra helseforetaket skal partene etablere rutiner som sikrer informasjonsutveksling mellom helseforetaket, fastlegen og andre samarbeidende instanser. I komplekse enkeltsaker kan dette ivaretas med å inngå individuelle samarbeidsavtaler som omfatter ansvarsfordeling og tidsperspektiv.

Etter avklaring med pasienten skal kommunen informeres om tilbudet som gis, og motta poliklinisk notat fra relevante konsultasjoner.

5.2.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) arbeid/utdanning inkluderes som del av utredning/behandling/rehabilitering
- b) det skal legges til rette for samtidighet i behandling og deltakelse i arbeid/utdanning
- c) pasienten skal ha en navngitt kontakt både i helseforetaket og i kommunen

5.3 Lærings- og mestringstilbud

5.3.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) samarbeide om lærings- og mestringstilbud
- b) etablere møteplasser for samhandling, kompetanseutveksling og brukerrepresentasjon i utvikling av lærings- og mestringstjenester

5.3.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) informere kommunene og innbyggerne om de tilbud som finnes i spesialisthelsetjenesten og i Helseforetaket
- b) tilby individuell veiledning til målgruppen som del av behandling
- c) tilby deltakelse i gruppebaserte diagnosespesifikke lærings- og mestringstilbud
- d) ha rutiner for kartlegging og henvisning til lærings- og mestringstilbud

5.3.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) tilby veiledning/individuell veiledning til målgruppen som en del av behandlingen
- b) tilby gruppebaserte lærings- og mestringstilbud på kommunenivå
- c) informere aktuelle målgrupper, og etablere henvisningsrutiner for å delta på gruppebaserte tilbud i helseforetaket og kommunen
- d) informere innbyggere og helseforetaket om de tilbud som finnes i kommunen

5.4 Tilrettelegging av bolig og hjelpemidler

5.4.1 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) Helseforetaket må, så snart det er avdekket behov knyttet til bolig og/eller hjelpemidler, gi kommunen beskjed
- b) ved langvarige innleggelse må helseforetaket bistå i kartlegging og starte opp søknadsprosessen i samarbeid med pasient og kommunen

5.4.2 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) Kommunen må, så snart det er mottatt melding om behov knyttet til bolig og/eller hjelpemidler, vurdere behov for tiltak

5.5 Bruk av tvang etter helse- og omsorgstjenesteloven kap.10

5.5.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) i fellesskap utarbeide rutiner for samarbeid rundt brukere hvor bruk av tvang er uunngåelig for å kunne sette i gang nødvendige hjelpetiltak

5.6 Individuell plan og koordinator

5.6.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) sikre at pasient/bruker med behov for langvarige og koordinerte tjenester får utarbeidet individuell plan og/eller tildelt koordinator der dette er ønsket. Retten til koordinator gjelder uavhengig av om pasient/bruker ønsker individuell plan eller ikke
- b) der pasient/bruker har koordinator både i kommunen og spesialisthelsetjenesten, plikter disse å samarbeide.
- c) involvere pårørende i utarbeidelsen av individuell plan når pasienten/brukeren ønsker dette. Der pasienter har omsorg for mindreårige barn, skal det vurderes å inkludere disse i planen

5.6.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) snarest mulig gi melding om pasienters eller brukers behov for individuell plan og/eller koordinator til kommunen
- b) der pasienter kun har tjenester fra spesialisthelsetjenesten og det er behov for videre koordinering, oppnevne koordinator og starte planarbeidet. Det samme gjelder pasienter/brukere som mottar kommunale tjenester i så lite omfang at kommunen ikke har den nødvendige nærhet til pasient/bruker

5.6.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) utarbeide individuell plan for pasienter/brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester og oppnevne koordinator

5.7 Oppfølging og samhandling av spesielle pasientgrupper

Partene er enig om at følgende punkter utredes nærmere/utarbeides rutiner for samhandling rundt:

- a) oppfølging og samhandling rundt pasienter som har behandling på regionalt og nasjonalt nivå
- b) oppfølging av pasienter/brukere i overgang fra barn til voksen
- c) utvikling av tilbud til pasienter med sammensatte lidelser og udiagnostiserte pasienter med lavt funksjonsnivå

6. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune

Tjenesteavtale nr. 3+5

Samhandling for gode pasientforløp
(henvisning, innleggelse, behandling, oppfølging og utskrivning).

mellom

 NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDÁ SKIPPJÍVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 3 og 5.

3. Formål

Klargjøre helseforetakets og kommunens ansvar og oppgaver ved henvisning, behandling, opphold i og utskrivelse av pasienter innen somatikk, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling (TSB). Avtalen skal sørge for at pasienten skal oppleve en best mulig sammenhengende helsetjeneste.

4. Ansvar og oppgaver

4.1. Når pasienten henvises til øyeblikkelig hjelp

4.1.2 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) partene har ansvar for å utarbeide, og gjøre hverandre kjent med, de rutinene som er
- b) utarbeidet for å håndtere øyeblikkelig hjelp situasjoner
- c) pasienten skal sikres forsvarlig transport
- d) bistå med å informere pårørende hvis situasjonen tilsier behov for dette

4.1.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) før pasienten henvises for vurdering i spesialisthelsetjenesten, skal henvisende lege/instans vurdere om andre muligheter kan være aktuelle
- b) henvisende lege/instans kontakter vakthavende lege ved behandlende enhet og diskuterer vurdering i spesialisthelsetjenesten
- c) henvisende instans sørger for at nødvendig informasjon om pasienten blir gitt spesialisthelsetjenesten, herunder også oppdatert legemiddeloversikt
- d) det skal informeres ved mistanke om, eller bekreftet smittsom sykdom, som vil ha betydning, jfr tjenesteavtale 10

4.1.4 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) henvisninger skal vurderes av spesialisthelsetjenesten
- b) bistå når henvisende instans ringer for råd og veiledning om behandling
- c) innhente supplerende opplysninger fra pasient, nærmeste pårørende, og kommunal helse- og omsorgstjeneste når dette er nødvendig
- d) når det er avtalt åpen innleggelse/brukerstyrt innleggelse kan pasienten selv eller helse- og omsorgstjenesten, avtale innleggelse direkte med oppfølgende klinikk. Kommunen skal være informert om avtale om åpen innleggelse, og få melding om innleggelse jfr flytskjema

4.2. Når pasienten henvises til planlagt helsehjelp

4.2.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

4.2.2 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) henvisningen skal være skriftlig og elektronisk
- b) henvisningen skal inneholde tilstrekkelige opplysninger, inkl.oppdatert legemiddeloversikt slik at den kan prioriteres i henhold til gjeldende forskrift og nasjonale prioriteringsveiledere

Der det er av betydning for behandling og oppfølging, skal opplysninger om pasientens funksjonsnivå, gjennomførte utredninger, nåværende kommunale tjenester og spesiell tilrettelegging, fremgå av henvisningen.

Det skal informeres ved mistanke om, eller bekreftet smittsom sykdom, som vil ha betydning, jfr tjenesteavtale 10.

4.2.3 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) ved behov innhente aktuelle supplerende opplysninger om pasienten
- b) vurdere pasientens rett til helsehjelp ut fra gjeldende forskrifter og prioriteringsveiledere
- c) spesialisthelsetjenesten vurderer om det er medisinsk nødvendig med tilstedeværelse av ledsager under behandling jfr. tjenesteavtale 13

4.3 Mens pasienten er til behandling i spesialisthelsetjenesten

4.3.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) følge flytskjema for elektronisk meldingsutveksling og forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter
- b) begge parter kan ta initiativ til dialog, og deltar i møter ved behov. Ansvarlige representanter for kommunen og helseforetaket avklarer videre oppfølging i samarbeid med pasient og nærmeste pårørende. Det skal tilrettelegges for dialog uavhengig av geografiske avstander.

4.3.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) for pasienter med omfattende problemstillinger skal helseforetaket ta initiativ til å starte planlegging av utskriving tidlig jfr. tjenesteavtale 2
- b) i de tilfeller pasienten har behov for ytterligere tiltak eller annen type hjelp i spesialisthelsetjenesten, har spesialisthelsetjenesten en selvstendig plikt til henvisning internt. Spesialisthelsetjenesten kan ikke sende pasienten tilbake til fastlegen for at denne skal foreta ny henvisningen til annen del av spesialisthelsetjenesten

4.3.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) starte planlegging av mottak av pasient etter at melding om innlagt pasient er mottatt i kommunen, herunder avklare pasientens omsorgs- og hjelpebehov etter utskriving

4.4. Når pasienten er utskrivningsklar og overføres til kommunal helsetjeneste

Vilkår for at en pasient er utskrivningsklar

§9 forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter

«Pasient i somatisk døgnavdeling er utskrivningsklar når lege ved helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling ved døgnopphold i helseinstitusjonen.

Pasient i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet er utskrivningsklar når lege eller psykolog ved helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven vurderer at det ikke er behov for ytterligere behandling ved døgnopphold i helseinstitusjonen. Vurderingen skal være basert på en individuell helsefaglig og psykososial vurdering, og følgende punkter skal være vurdert og dokumentert i pasientjournalen:

- a) *problemstillingen(e) ved innleggelse, slik disse var formulert av innleggende lege, skal være avklart*
- b) *øvrige problemstillinger som har fremkommet skal være avklart*
- c) *dersom enkelte spørsmål ikke avklares skal dette redegjøres for*
- d) *det skal foreligge et klart standpunkt til diagnose(r), og videre plan for oppfølging av pasienten*
 - e) *pasientens samlede funksjonsnivå, endring fra forut for innleggelsen, og forventet framtidig utvikling skal være vurdert*

For pasienter i psykisk helsevern skal tvangstiltak og bruk av tvangsmidler som ikke kan videreføres i den kommunale helse- og omsorgstjenesten være avsluttet før pasienten er utskrivningsklar.

For pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet med behov for kommunale helse- og omsorgstjenester etter utskrivning, skal helseinstitusjon omfattet av spesialisthelsetjenesteloven ved behov, og før pasienten er utskrivningsklar, også kalle inn relevante samarbeidspartnere for å starte arbeidet med å utarbeide en samlet plan for videre behandling og oppfølging, herunder plan for eventuell samtidig poliklinisk eller ambulant behandling i spesialisthelsetjenesten.

For pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelavhengighet med behov for samtidig poliklinisk eller ambulant behandling i spesialisthelsetjenesten skal det før pasienten er utskrivningsklar også etableres kontakt med ansvarlig enhet eller behandler i spesialisthelsetjenesten.»

4.4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) følge flytskjema for elektronisk meldingsutveksling
- b) varsle pårørende/verge om utskriving der det er aktuelt

4.4.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) avgjøre når en pasient er utskrivningsklar
- b) PLO Helseopplysning som skal følge meldingen om utskrivningsklar pasient, skal utformes slik at det klart framgår hvilke vurderinger og konklusjoner som er gjort i henhold til kriteriene for vurdering om pasienten er utskrivningsklar
- c) dersom situasjonen endrer seg slik at pasienten ikke lenger er utskrivningsklar, skal kommunen informeres uten ugrunnet opphold. Når pasienten igjen er utskrivningsklar, skal dette meldes på nytt til kommunen
- d) pasient er overføringsklar når epikrise eller EVU (epikrise ved utskriving) er ferdigstilt og sendt, og kommunen har bekreftet at pasienten kan overføres til kommunen
- e) nødvendige medikamenter/utstyr skal sendes med pasienten for å hindre avbrudd i behandlingen

- f) endring i medikasjon skal være begrunnet i epikrise eller tilsvarende dokument
- g) rekvirere pasienttransport tilpasset pasientens situasjon
- h) tilby pasienten papirutgave av epikrisen eller EVU (epikrise ved utskriving)
- i) det skal informeres om mistanke om, eller bekreftet smittsom sykdom, som vil ha betydning, jfr tjenesteavtale 10
- j) helseforetaket skal ikke forespeile hvilke kommunale tjenester pasienten skal tilbys

4.4.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) etter tidligmelding iverksette planlegging og etablering av tjenester kommunen skal tilby pasienten
- b) straks gi tilbakemelding til helseforetaket **om, når og hvor** utskrivningsklar pasient kan tas imot
- c) melde pasient til rett kommunal tjeneste
- d) informere pasient og kontaktperson i behandlende enhet om kommunal saksgang og vedtak som har betydning for pasientens utskriving

4.5 Pasienter som får oppfølging i helseforetaket uten å være innlagt

Helseforetaket må sørge for at kommunen har den informasjon den trenger for å gi pasienten forsvarlig helsehjelp jfr. forskrift om pasientjournal §9.

4.6 Pasienter som får spesialisert behandling i kommunen

Det skal inngås avtale mellom kommunen og helseforetaket om spesialisert behandling i kommunen. Eventuelle pasientspesifikke avtaler inngås særskilt.

4.7 Varslings- og utskrivningstidsrom

Varsling om innlagt pasient etter forskriften §8 skal skje døgn- og ukekontinuerlig.
Varsling om utskrivningsklar pasient etter forskriften § 10 skal skje døgn- og ukekontinuerlig, fortrinnsvis mellom klokken 08.00–14.30.

4.7.1 Tidspunkt for utreise

Helseforetaket har rutiner for når pasienter skrives ut, og dette skjer fortrinnsvis på dagtid ukedager.

4.8 Rutiner knyttet til fakturering

Faktura for utskrivningsklare pasienter fra helseforetaket til kommunen skal ha tilstrekkelig informasjon slik at kommunen kan kontrollere betalingsgrunnlaget. Informasjonen skal inneholde navn og fødselsnummer, dato for innleggelse, dato for utskrivningsklar, dato for utreise og siste post/avdeling før utreise.

Frist for betaling av faktura for utskrivningsklare pasienter er 45 dager. Helseforetaket skal ha rutiner som sikrer korrekt registrering av dato når kommunens betalingsplikt inntrer. Partene forplikter seg til å etablere systemer for kontroll for koding og fakturering.

5. Kommunens betalingsplikt

Det vises til forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter.

Når kommunen har varslet at utskrivningsklar pasient kan tas imot, og helseforetaket velger å ikke overføre pasienten, inntretr ikke kommunal betalingsplikt.

6. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jfr. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd.

Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune – Ordfører

Tjenesteavtale nr. 4

Samarbeid om og beskrivelse av kommunens tilbud om øyeblikkelig hjelp
døgnopphold (ØHD) etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
§ 3-5 tredje ledd

mellom

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt 5, første avsnitt nr. 4.

3. Formål

- a) beskrive og avklare ansvarsforholdet mellom kommunen og helseforetaket om øyeblikkelig hjelp døgnopphold
- b) sikre god samhandling mellom kommunen og helseforetaket når det gjelder tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Videreføring av ØHD-forum for utveksling av erfaringer, og med faglig innhold

4.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) helseforetaket skal forholde seg til kommunens planer og retningslinjer for innleggelse i øyeblikkelig hjelp døgnopphold
- b) helseforetaket har ansvar for øyeblikkelig hjelp døgnopphold -tilbudet for pasienter med behov for øyeblikkelig helsehjelp som kommunen ikke har plass til, eller som faller under kommunens eksklusjonskriterier
- c) helseforetaket plikter å dekke kommunens behov for råd og veiledning i konkrete pasienttilfeller

4.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) kommunen definerer hvilke tilbud som skal gis i øyeblikkelig hjelp døgnopphold
- b) kommunen skal drifte øyeblikkelig hjelp døgnopphold i hht nasjonal veileder
- c) kommunen har en beskrivelse av tilbudet som er tilgjengelig for helseforetaket

5. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

6. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf.helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd.

Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

7. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune - Ordfører

Tjenesteavtale nr. 6

Retningslinjer for gjensidig kunnskapsoverføring, faglige nettverk ,
utdanning og praksis.

mellom

 NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDA SKIPPIJVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i hht til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 6.

3. Formål

Avtalen skal:

- a) legge til rette for at det utvikles felles tiltak for å styrke kunnskapen i tjenestene.
- b) bidra til at begge parter er praksisarena for utdanningsinstitusjonene, og at utdanningenes kapasitet og innhold er tilpasset samfunnets behov.

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Partene har ulik og komplementær kompetanse. Gjennom et partssammensatt utvalg skal partene bygge videre på etablerte samhandlingsstrukturer. Utvalget skal identifisere hvilke områder i samhandlingsfeltet man har behov for kunnskapsbygging på, og tilrettelegge for dette.

Partene plikter å:

- a) tilby hospiteringsordninger for kunnskapsutveksling. Det oppnevnes kontaktpersoner for hospiteringsordning
- b) gjøre egne relevante læringstilbud tilgjengelig for den annen part
- c) gjøre egne relevante behandlingsprosedyrer og faglige retningslinjer tilgjengelig for den annen part, og ved behov tilpasse disse til standardiserte pasientforløp som utvikles
- d) hver for seg styrke samarbeidet med universiteter, høyskoler og videregående skoler som samarbeidende tredjepart med stort ansvar for grunn-, videre-, og etterutdanning
- e) bidra til å utarbeide kunnskapsbaserte behandlingsprosedyrer
- f) bidra til å videreutvikle bruksområdene for telemedisinske tjenester
- g) bidra til å vedlikeholde og utvikle breddekompetanse i kommunen for å imøtekomme hjelpebehov hos personer med store, sammensatte og kroniske lidelser og sykdommer
- h) samarbeide om tiltak for å styrke brukernes kompetanse som part i eget behandlingsforløp, og som medvirker i plan- og tiltaksarbeid
- i) samarbeide om å styrke de ansattes kompetanse om involvering av brukeren som part i eget behandlingsforløp
- j) anvende brukermedvirkning i utvikling av kunnskap og i kunnskapsformidling

4.2 Samarbeid knyttet til utdanningsinstitusjonene

4.2.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) partene har ansvar for å tilrettelegge for at studenter i praksis kan følge pasientforløp på tvers av tjenestenivåene
- b) partene skal hver for seg inngå samarbeidsavtale med relevante utdanningsinstitusjoner for å sikre praksisplasser av god kvalitet

- c) partene skal samarbeide om innspill til utdanningsinstitusjonene om kompetansebehov innen helse- og omsorgsfeltet, tilpasset samfunnets behov

5. Finansiering

Ansvarsprinsippet legges til grunn for finansiering av tiltak som følger av denne avtalen. Dette innebærer at partene bærer egne kostnader, med mindre annet er særskilt avtalt, eller finansiert på annen måte.

Dekning av kostnader for den tredje part som involveres i samarbeidet, deles likt mellom partene dersom annet ikke er fastsatt i lov og forskrift eller avtaler. Dette kan gjelde kompensasjon til helsepersonell med avtale med det offentlige, brukere, frivillige/humanitære organisasjoner eller private tjenesteytere.

6. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune – Ordfører

Tjenesteavtale nr. 7

Samarbeid om forskning, innovasjon og forbedringsarbeid.

mellom

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDA SKIPPIJVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i hht til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 7.

3. Formål

Denne avtalen skal gjøre at partene samarbeider om forskning og at forskningsresultat blir formidlet til partene.

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) legge til rette for samarbeid innen forskning, innovasjon og kvalitetsforbedring
- b) etablere nettverk og samarbeidsfora mellom aktuelle aktører
- c) ha et særlig fokus på pasientforløp og samhandling
- d) informere hverandre om relevant forskningsarbeid som foregår i egen organisasjon

5. Finansiering

Med mindre annet følger av lov eller forskrift eller avtale mellom partene, dekker partene sine egne utgifter som følge av denne avtalen.

6. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jfr. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd.
Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune – Ordfører

Tjenesteavtale nr. 8

Samarbeid om svangerskap, fødsel og barselsomsorgstjenester.

mellom

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDA SKIPPJVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i hht til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 8.

3. Formål

Avtalen skal tydeliggjøre oppgave- og ansvarsfordeling mellom partene for å oppnå at gravide, fødende og familien skal oppleve en helhetlig og sammenhengende svangerskaps-, fødsels-, og barselsomsorg.

4. Ansvar- og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) følge seleksjonskriteriene for å identifisere risikogravide
- b) kompetanseutvikling, hospitering, undervisning og veiledning
 - tilrettelegge for at helsepersonell får hospitering i helseforetaket
 - bidra til at helsepersonell fra helseforetaket gis mulighet til å hospitere i kommunen
- c) oppfølging av mor og barn de første dagene etter fødsel. Spesielt ved tidlig hjemreise eller andre utfordringer
- d) gi informasjon om fødetilbudet i regionen til kvinnen og familien, jf. 4.2.d
- e) etablere samhandlingsarena med møter mellom nivåene
- f) tilrettelegge for elektronisk informasjonsutveksling, jfr tjenesteavtale nr 9
- g) samarbeide om svangerskapsomsorg for risikogravide, herunder også rusmisbrukere og psykisk syke

4.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) oppfølging og overvåking av risikogravide og risikofødsler
- b) individuell fødselsomsorg og barselomsorg fram til utskrivningstidspunktet
- c) kompetanseutvikling, undervisning og veiledning ovenfor kommunene. Ved internundervisning/"akuttdager" kan kommunale jordmødre, leger og helsesøstre inviteres til å delta
- d) utarbeide og oppdatere informasjon om fødetilbudet, jf. 4.1.d og 4.3.b
- e) varsle om fødsel og utreise
- f) ved behov for ekstra oppfølging av barselkvinnen, tar helseforetaket direkte kontakt med helsestasjon/kontaktperson i forkant av utskrivningen
- g) epikrise sendes helsestasjon, fastlege og jordmor
- h) tilby minst en gang i året felles tverrfaglig kurs for ansatte i spesialist og primærhelsetjenesten
- i) ha rutiner for opphold i nærheten av fødested for selekterte kvinner i påvente av fødsel
- j) ha rutiner for transport av fødende og nyfødte
- k) for kommuner der det er aktuelt, inngås egen delavtale om vurderings- og følgetjeneste for gravide

4.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) tilby svangerskaps- og barselsomsorgstjenester
- b) informere gravide kvinner om fødetilbud, og dokumentere at slik informasjon er gitt, jf. 4.2.d
- c) tilrettelegge for at helsepersonell får delta på undervisning/"akuttdager" som arrangeres av helseforetaket.
- d) tilrettelegge for at involvert personell kan delta i regionale kurs om svangerskaps/fødselsomsorg og i lokale kurs arrangert av helseforetaket
- e) tilrettelegge for deltakelse på samhandlingsarenaer
- f) informere den fødende kvinnen om at hun skal ha med helsekort for gravide, ultralydskjema, prøvesvar og seleksjonsskjema
- g) organisere/gi tilbud om fødsels- og foreldreforberedende kurs til gravide og deres partnere

5. Økonomi

Med mindre det følger av lov eller partene avtaler noe annet, bærer hver part sine utgifter

6. Avvik revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til Overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF– Adm.dir

XX kommune - Ordfører

Tjenesteavtale nr. 9

Samarbeid om IKT-løsninger lokalt.

mellom

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDA SKIPPIJVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 9.

3. Formål

Avtalen skal tydeliggjøre ansvar og oppgavedeling mellom partene og sikre at utvikling og forvaltning av IKT-løsninger skjer i samarbeid og i tråd med gjeldende lover og forskrifter.

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

1. å benytte elektronisk samhandling.
2. å legge til rette for utvikling av framtidige elektroniske samarbeidsløsninger
 - a) ved oppgradering av programvare, sikre kommunikasjon, koordinering, testing og avstemming med samarbeidspartene
 - b) ta i bruk tjenestebasert adressering
 - c) gjennomføre regelmessige samhandlingsmøter

5. Samhandling ved hjelp av meldingsutveksling

Elektronisk meldingsutveksling omfatter alle meldingstyper som sendes mellom alle journalsystem i helsetjenesten.

5.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Partene forplikter seg til å benytte elektronisk meldingsutveksling på en måte som er sikker og forsvarlig ved å:

- a) følge «Norm for informasjonssikkerhet» og anbefalinger gitt i nasjonale veiledere
- b) oppfylle gjeldende "Krav til elektronisk meldingsutveksling"

Partene skal:

- a) i fellesskap utarbeide rutiner for varsling av planlagt nedetid, ikke planlagt nedetid og feilsendte meldinger
- b) opprette meldingsansvarlig adresse (meldingsansvarlig@)
- c) i fellesskap utarbeide og vedlikeholde flytskjema for meldingsutveksling mellom kommune og helseforetaket

Justering/revidering av flytskjema skal godkjennes av Overordnet samarbeidsorgan.

6. Samhandling ved hjelp av lyd-og bilde kommunikasjon

6.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) å utarbeide planer for bruk av lyd-og bildekommunikasjon som klinisk verktøy
- b) å utarbeide planer for bruk av lyd-og bildekommunikasjon som kompetansebyggende og administrativt verktøy

6.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) å kunne tilby kommunen kliniske tjenester over lyd-og bildekommunikasjon i samarbeid med kommunen etter hvert som slike tjenester blir etablert.

7. Finansiering

Med mindre annet følger av lov eller forskrift eller avtale mellom partene, dekker partene sine egne utgifter som følge av denne avtalen.

8. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

9. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. Helse-og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

10. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

xx kommune, Ordfører

11. Vedlegg

Følgende dokumenter er vedlegg til denne avtalen:

vedlegg 1: Helse-og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd

vedlegg 2: Flytskjema for meldingsutveksling mellom kommune og NLSH – utarbeidet av partene i fellesskap

Tjenesteavtale nr. 10

Samarbeid om helsefremmende og forebyggende arbeid.

mellom

NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDA SKIPPIJVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset helseforetak (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i hht til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 10.

3. Formål

Avtalen skal:

- a) avklare helseforetakets og kommunens oppgaver og ansvar for forebygging, folkehelsearbeid og smittevern.
- b) bidra til å styrke samarbeidet om det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidet mellom kommunen og helseforetaket

4. Ansvar og oppgaver

4.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Partene skal styrke kunnskapsgrunnet om folkehelse og evaluere effekter av tiltak. Partene skal i fellesskap finne en egnet samarbeidsform og Nordlandssykehuset v. seksjon for forskning og Samhandlingsavdeling, skal ta initiativ til et første møte for videre samarbeid.

Partene har gjensidig ansvar for veiledning, kompetanseutveksling og kunnskapsformidling i det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidet, samt smittevernarbeidet.

Partene skal:

- a) i samarbeid forebygge sykdom, og begrense følgetilstander av sosiale, psykososiale og medisinske årsaker
- b) samarbeide om lærings- og mestringstilbud på individ- og gruppenivå der dette er hensiktsmessig
- c) formidle kunnskap i det offentlige rom om helsefremmende og forebyggende adferd

Særskilt om smittevern

Partene skal:

- a) styrke samarbeid om smittevern for å bidra til mindre smittespredning, færre infeksjoner, mindre antibiotikabruk og et bedre liv for mennesker med langvarig smittebærerskap
- b) sikre effektivt smittevern i alle nivåer gjennom god informasjonsflyt og kompetanseoverføring, både ved utskrivelse fra sykehus og ved innleggelse fra kommunehelsetjenesten
- c) legge til rette for at helsepersonell får delta i undervisning i smittevern og relevante deler av pasientsikkerhetsarbeidet
- d) ha rutiner som sikrer screening for multiresistente bakterier og informasjonsoverføring mellom ulike nivåer i pasientforløpet

4.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) yte smittevernassistans til kommuner som ønsker det
- b) ha varslingsrutiner om påviste multiresistente bakterier

4.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) bidra til en samlet folkehelsestatistikk, og utvikle nødvendige helsefremmende og sykdomsforebyggende tiltak for alle befolkningsgrupper i kommunen
- b) sørge for god koordinering av forebyggende innsats for kommunens barn, unge og deres familier

5. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

6. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. Helse- og omsorgstjenesteloven § 6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

7. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF – Adm.dir

XX kommune - Ordfører

Tjenesteavtale nr. 11

Omforente beredskapsplaner og planer for den akuttmedisinske kjeden.

mellom

 NORDLANDSSYKEHUSET
NORDLÁNDÁ SKIPPJÍVIESSO

og

xx kommune

1. Parter

Avtalen er inngått mellom XX kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset Helseforetak (heretter kalt helseforetaket)

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i hht overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, første avsnitt nr. 11.

Plikten til å utarbeide omforente beredskapsplaner er slått fast i Helse- og omsorgsloven, i Specialisthelsetjenesteloven, i Lov om helsemessig og sosial beredskap og Lov om kommunal beredskapsplikt.

3. Formål

Formålet med denne avtalen er å videreføre og utvikle samarbeidet innenfor krise- og katastrofeberedskap, og utvikling av den akuttmedisinske kjede.

4. Virkeområde

Avtalen omfatter helse- og omsorgstjenestens ansvar og oppgaver i den akuttmedisinske kjeden, herunder krise- og katastrofeberedskap, og er avgrenset mot redningstjenester som ligger under Justis- og politidepartementet v/Hovedredningssentralen (HRS).

Samvirkeprinsippet medfører dog at ressursene ved behov stilles til rådighet for HRS.

Den akuttmedisinske kjeden omfatter medisinsk nødmeldetjeneste, kommunalt helsepersonell i vakt, bil-, båt- og luftambulanser, nødmeldetjenesten og mottak for akuttinnleggelser i kommuner og helseforetak.

Samarbeid om akutt hjelp for enkeltpasienter er også omtalt i tjenesteavtale 3.

5. Ansvar og oppgaver

5.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) samordne og dele planer for sosial- og helsemessig beredskap for større ulykker, kriser og katastrofer
- b) samarbeide om opplæring og vedlikehold av kunnskap og kompetanse i krisehåndtering
- c) samarbeide med andre nødetater (som brann/redning, politi, redningstjeneste), kommunens kriseledelse, samfunnssektorer og frivillige organisasjoner for å sikre helhetlige beredskapsplaner og krisehåndtering
- d) samarbeide om planlegging og gjennomføring av øvelser

5.2 Samarbeid innenfor krise- og katastrofeberedskap

5.2.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) samordne og dele egne planer for sosial- og helsemessig beredskap
- b) samarbeide om rutiner for evakuering av pasienter
- c) samarbeide om planlegging og gjennomføring av øvelser
- d) samarbeide om opplæring og vedlikehold av kunnskap og kompetanse i krisehåndtering
- e) samarbeide med andre nødetater, samfunnssektorer og frivillige organisasjoner

5.3 Samarbeid om planer og samhandling i den akuttmedisinske kjeden

5.3.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

- a) holde hverandre oppdatert om faktiske tilbud i de ulike tjenester i kjeden
- b) etablere rutiner som sikrer god informasjonsutveksling og kommunikasjon i akuttmedisinske situasjoner
- c) avklare og beskrive ansvar, roller og rutiner for utrykning og samhandling i akutte situasjoner
- d) delta i og følge opp nasjonale og regionale satsninger innenfor prehospital akuttmedisin
- e) tilrettelegge for at vaktpersonell i den akuttmedisinske kjeden har nødvendig kunnskap om system, ansvar og roller
- f) ta initiativ til, og delta i, trening og øvelser
- g) samarbeide om informasjon til, og opplæring overfor andre instanser og kommunens innbyggere for å heve den allmenne beredskap i befolkningen. Som et eksempel på dette nevnes opplæring av «helsegrupper» i veiløse bygder mot frivillig deltakelse som «first responder» etter varslings fra AMK

5.3.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) bidra til opplæring og trening til personell som inngår i lokale akuttmedisinske team.

5.3.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) delta i tilrettelagt opplæring og øvelser

6. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Avtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse-omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF– Adm.dir

XX kommune – Ordfører

Tjenesteavtale nr. 13

Avtale om samarbeidet ved bruk av ledsager.

mellom

og

xx kommune

1. Parter

Denne avtalen er inngått mellom xx kommune (heretter kalt kommunen) og Nordlandssykehuset HF (heretter kalt helseforetaket).

2. Bakgrunn

Denne tjenesteavtalen er inngått i henhold til overordnet samarbeidsavtale pkt. 5, tredje avsnitt. Denne avtalen omfatter samarbeid om ledsager på reise til/fra helsetjeneste og ved opphold/innleggelse i sykehus.

Avtalen omfatter ikke forhold som reguleres av annen lov, forskrift eller avtale.

Avtalen supplerer bestemmelser i pasientreiseforskriften.

3. Formål

Avtalen skal:

Klargjøre kommunens og helseforetakets ansvar og forpliktelser knyttet til pasienters behov for ledsager ved reise til og fra helsetjenester og/eller ved opphold/innleggelse i sykehus sikre god ledsagertjeneste

4. Ansvar og oppgaver

4.1. Ansvar og oppgaver for ledsager ved reise

4.1.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Partene har et felles ansvar for å ha dialog knyttet til pasientens behov for ledsager ved reise. I de situasjoner der pasienten trenger ledsager, og pasienten selv ikke klarer å skaffe slik, må partene enkeltvis eller i samarbeid bidra til å sikre en forsvarlig ledsagertjeneste.

4.1.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) Helseforetaket har ansvar for å vurdere pasienters behov for ledsager i forbindelse med at pasient reiser hjem etter behandling ved sykehuset.
- b) Helseforetaket har et helhetlig ansvar for å sørge for at ledsager er tilgjengelig når det er nødvendig for at reisen skal bli forsvarlig

4.1.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) bistå med å skaffe til veie kvalifisert ledsager når det meldes behov for det
- b) ved bruk av kvalifisert ledsager, lønne egne ansatte og fakturere helseforetaket

4.2 Ansvar og oppgaver ved opphold

4.2.1 Partenes felles ansvar og oppgaver

Partene skal sikre at ledsageren bistår pasienten og behandlingen på en god måte. Partene skal blant annet sikre at:

- a) ledsageren skal være til stede for pasienten og ivareta dennes behov for oppfølging i det daglige

- b) ledsageren skal så langt mulig, utføre arbeid som ledsageren ellers gjør for pasienten og skal ikke benyttes til behandlingsrettet arbeid i sykehuset
- c) ledsager retter seg etter rutiner og regler for den avdelingen de er på og utfører de oppgaver som er avtalt i arbeidsplanen
- d) ledsageren har taushetsplikt om alle forhold som angår pasienten og øvrige opplysninger som tilkommer denne under oppholdet på sykehuset

4.2.2 Helseforetakets ansvar og oppgaver

- a) avgjøre om pasienten har behov for ledsager under innleggelse. I slike tilfeller kan helseforetaket be kommunen bistå med å finne ledsager
- b) i forkant av avgjørelse om pasienten skal ha ledsager ved innleggelse, så langt som mulig diskutere og planlegge forhold rundt oppholdet, herunder ledsager, med kommunens omsorgstjeneste. (Se også tjenesteavtale 3+5, «Avtale om samarbeid for gode pasientforløp»)
- c) i samarbeid med kommunen og pasienten/pårørende, utarbeide en plan hvor omfang av tjenester fremgår. Der det er aktuelt, skal slik plan inneholde bestemmelser om turnusordning og utskifting av personell. Helseforetaket dekker kommunens kostnader for ledsager etter denne bestemmelsen. Kostnader skal spesifiseres.
- d) ved akutte innleggelser, avklare spørsmålet om ledsager så raskt som mulig

Helseforetaket har ansvar for pasienten ved opphold i sykehuset

4.2.3 Kommunens ansvar og oppgaver

- a) bistå med å finne ledsager for pasient som har behov for det og der helseforetaket ikke kan dekke behovet
- b) samarbeide med helseforetaket og sammen utarbeide en plan for innleggelsen, oppholdet og for ledsagers oppgaver

5. Betaling/oppgjør

Etter at ledsageroppdraget er utført, sender kommunen refusjonskrav til helseforetaket for utgifter. Følgende utgifter skal dekkes av helseforetaket:

- a) lønn ihht avtale for det enkelte oppdrag
- b) reise og diett

Helseforetaket har ansvar for å ordne overnatting for ledsager der det er behov for dette. Arbeidsgiveransvar og forsikringsordninger endres ikke ved ledsageroppdrag.

6. Avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet

Det vises til overordnet samarbeidsavtale når det gjelder avvik, revisjon, oppsigelse og uenighet.

7. Varighet

Tjenesteavtalen trer i kraft fra xxxx og gjelder frem til en av partene sier opp avtalen med ett års oppsigelsesfrist, jf. helse- og omsorgstjenestelovens §6-5 andre ledd. Dersom avtalen sies opp, skal ny avtale inngås innen den oppsagte avtalen løper ut.

8. Dato og underskrift

dato,

dato,

Nordlandssykehuset HF– Adm.dir

XX kommune - Ordfører

NY SAMARBEIDSAVTALE FOLKEHELSE

Saksbehandler: Lisbeth Movik
 Arkivsaksnr.: 16/463

Arkiv: 144

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
3/18	Driftsutvalget	22.03.2018
10/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Beiarn kommune viderefører samarbeidsavtalen om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune i perioden 2018 – 2021.
 Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Helge Osbak

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune viderefører samarbeidsavtalen om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune i perioden 2018 - 2021

Bakgrunn:

Alle kommunene i Nordland har hatt samarbeidsavtale med fylkeskommunen om folkehelsearbeidet. Beiarn kommune har hatt avtale med fylkeskommunen siden 2009. Avtalene gikk ut ved årsskiftet. Nå har saken vært behandlet i fylkestinget, og kommunene er invitert til å inngå en ny forpliktende og målrettet samarbeidsavtale for perioden 2018 – 2021. For 2018 utgjør tilskuddet kr. 206.000,- likelydende for alle kommuner. Frist for å gi tilbakemelding er satt til 20. mai

Saksutredning:

Definisjoner(hentet fra folkehelseloven § 3)

Folkehelse:

«Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning»

Folkehelsearbeid:

«Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen»

Kommunen har fått tilsendt utkast til ny samarbeidsavtale. Alle kommunene får en likelydende grunnavtale som klarlegger bakgrunnen og grunnlaget for samarbeid og partenes forpliktelser i samarbeidet.

Den nye avtalen inneholder to obligatoriske resultatområder; helsefremmende barnehager og skole og bo- og nærmiljø. Utover dette kan kommunen selv velge hvilke resultatområder som prioriteres for hvert avtaleår, med utgangspunkt i kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse. Prioriteringene nedfelles i en årlig tiltaksplan. I folkehelsemelding «Mestring og mulighet» legges det også vekt på at psykisk helse skal få en større plass i folkehelsearbeidet, arbeidet med livsstilsendring skal få en ny og mer positiv vinkling, og en ny og moderne eldrepolitikk som retter oppmerksomheten mot betydningen av aktiv aldring.

Beiarn kommune har en folkehelsekordinator som har ansvar for folkehelse og friskliv. Helsesøster Therese Brodersen er folkehelsekordinator, og har denne oppgaven i sin stilling som helsesøster. Tidligere lå dette ansvaret til personalleder i stab. Undersøkelse gjort av PwC (bestilt av fylkeskommunen) viser at folkehelsekoordinatoren har en avgjørende rolle i folkehelsearbeidet ved at de samler kunnskap om utfordringer i kommunen, koordinerer planarbeid og stiller krav om at folkehelse skal tas hensyn til i planer og vedtak på tvers av kommunale tjenestoområder. Det er satt krav til folkehelsekordinator i minimum 20 % stilling i hver kommune. Siden helsesøster har fått dette inn i sin stilling som helsesøster, kan det noen ganger være vanskelig å prioritere folkehelsearbeidet da det kan gå utover oppgaver på helsestasjonen. Men helsesøster rapporterer på bruk av midlene og får gode tilbakemeldinger fra fylkeskommunen på dette arbeidet. Folkehelsearbeid er imidlertid noe alle avdelinger skal prioritere, et godt eksempel er barnehagene som nå er helsefremmende barnehager.

Beiarn kommune har en egen folkehelseplan, og det er vedtatt oversiktsdokument over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen.

Vurdering:

Samarbeidsavtalen med fylkeskommunen er med på å sette folkehelsearbeidet i fokus og fører til et mer målrettet folkehelsearbeid. Avtalene skal vedtas av kommunestyret, og er med på å forplikte kommunene til å etterleve kravene i avtalen og prioritere folkehelse. Beiarn kommune har arbeidet målrettet med å nå alle målene i samarbeidsavtalen. Det eneste målet som ikke er oppnådd i avtaleperioden er opprettelse av frisklivsentral.

Vedlegg:

Samarbeidsavtale om folkehelsearbeid gjeldende fra 01.01.2014
Samarbeidsavtaler om folkehelsearbeid, invitasjon

Beiarn kommune
Moldjord

8110 MOLDJORD

Beiarn Kommune		
Ar/Saksnr.	Dok.nr.	Reg.nr./Ar
16/463	84	515/18
6 FEB 2018		
Ark.kode P	144	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	KM
Kategori	Gradering	

Samarbeidsavtaler om folkehelsearbeid, invitasjon

Fylkestinget vedtok i sak 173/2017 å invitere kommunene med i et videreført og forpliktende folkehelsesamarbeid. Nordland fylkeskommune ønsker med dette å invitere kommunene i Nordland til å inngå ny forpliktende og målrettet samarbeidsavtale om folkehelsearbeid for perioden 2018-2021.

Utkast til ny samarbeidsavtale er utarbeidet med utgangspunkt i avtalen for perioden 2014-2016, ekstern evaluering av samarbeidsavtalen og kommunenes og fylkeskommunens erfaringer fra perioden. Den viktigste endringen fra forrige avtaleperiode er at avtalen nå vil være likelydende for alle kommuner. Avtalen inneholder to obligatoriske resultatområder; helsefremmende barnehage og skole og bo- og nærmiljø. Ut over dette kan kommunen selv velge hvilke resultatområder som prioriteres for hvert avtaleår. Se vedlagt avtaletekst for nærmere informasjon om dette og utarbeidelse av en årlig kommunal tiltaksplan som del av oppfølging av avtalen.

Partenes øvrige forpliktelser er nedfelt i avtalen. Den fylkeskommunale årlige økonomiske støtten bestemmes av fylkestingets behandling i desember av årsbudsjettet for kommende år. Alle kommuner vil fra og med 2018 få likelydende tilskuddsbeløp. Forutsatt at alle 44 kommuner inngår ny samarbeidsavtale fra og med 2018 vil tilskuddet for 2018 bli ca. 200.000,-.

Seksjon folkehelse i fylkeskommunen vil gjennomføre møter med kommunene via regionale nettverk i løpet av våren 2018. Tema for disse møtene vil være veiledning i utarbeidelse av kommunens tiltaksplan. Kommunenes frist for å utarbeide tiltaksplan for 2018 er 20. mai.

Fylkeskommunen har utarbeidet utkast til maler for kommunenes rapportering på samarbeidsavtalen (tiltaksplan med budsjett, rapportering på tiltak og organisering, økonomirapportering). Malene ligger vedlagt til informasjon. Vi gjør oppmerksom på at det kan bli gjort mindre justeringer av disse.

I løpet av første halvdel av 2018 vil fylkeskommunens nåværende kontaktpersoner på samarbeidsavtalen om folkehelsearbeid gå av med pensjon. Følgende rådgivere vil ta over ansvaret som kontaktpersoner på avtalen fra og med 1. mars 2018:

- *Trude Veiåker*: Flakstad, Moskenes, Røst, Vestvågøy, Værøy, Vågan, Ballangen, Evenes, Narvik, Tjeldsund, Tysfjord, Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland og Øksnes.
- *Vårin Sandvær*: Hamarøy, Steigen, Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Meløy, Rødøy, Saltdal, Sørfold, Lurøy, Nesna, Rana og Træna.
- *Hanne Mari Myrvik*: Alstahaug, Dønna, Herøy, Leirfjord, Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Vefsn, Bindal, Brønnøy, Sømna, Vega og Vevelstad.

Adresse: Postmottak Tlf: 75 65 04 00
Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
8048 Bodø

Kultur, miljø og folkehelse
Folkehelse
Kari Hege Mortensen
Tlf: 75 65 04 59

Besøksadresse: Moloveien 16

Vi ber om at kommunen behandler spørsmålet om ny samarbeidsavtale for 2018-2021 politisk og gir tilbakemelding på hvorvidt kommunen ønsker å inngå samarbeidsavtale med fylkeskommunen for perioden 2018-2021.

Svar sendes til Hanne Mari Myrvik på e-post hanmyr@nfk.no. Så snart fylkeskommunen har mottatt tilbakemelding vil samarbeidsavtalen sendes ut til signering.

Med vennlig hilsen

Kari Hege Mortensen
seksjonsleder Folkehelse

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Alstahaug kommune	Strandgata 52	8800	SANDNESSJØEN
Andøy kommune	Postboks 187	8483	ANDENES
Ballangen kommune	Postboks 44	8546	BALLANGEN
Beiarn kommune	Moldjord	8110	MOLDJORD
Bindal kommune	Oldervikveien 5	7980	TERRÅK
Bodø kommune	Postboks 319	8001	Bodø
Brønnøy kommune	Rådhuset	8905	BRØNNØYSUND
Bø kommune	Rådhuset	8475	STRAUMSJØEN
Dønna kommune	Krunhaugen 1	8820	Dønna
Evenes kommune	Postboks 43	8539	BOGEN I OFOTEN
Fauske kommune	Postboks 93	8201	FAUSKE
Flakstad kommune		8380	RAMBERG
Gildeskål kommune	Postboks 54	8138	INNDYR
Grane kommune	Industriveien 2	8680	TROFORS
Hadsel kommune	Rådhusgata 5	8450	STOKMARKNES
Hamarøy kommune	Oppeid	8294	HAMARØY
Hattfjellidal kommune	O. T. Olsens vei 3 A	8690	HATTFJELLDAL
Hemnes kommune	Sentrumsveien 1	8646	KØRGEN
Herøy kommune	Silvalveien 1	8850	Herøy
Leirfjord kommune	Skoledalsveien 39	8890	Leirfjord
Lurøy kommune	Rådhuset	8766	LURØY
Lødingen kommune	Postboks 83	8411	LØDINGEN
Meløy kommune	Gammelveien 5	8150	ØRNES
Moskenes kommune		8390	REINE
Narvik kommune	Postboks 64	8501	NARVIK
Nesna kommune	Moveien 24	8700	NESNA
Rana kommune	Postboks 173	8601	MO I RANA
Rødøy kommune	Rådhuset	8185	VÅGAHOLMEN
Røst kommune	Rådhuset	8064	RØST
Saltdal kommune	Kirkegata 23	8250	ROGNAN
Sortland kommune	Postboks 117	8401	SORTLAND

Hovedmottakere:

Steigen kommune	Leinesfjord	8283	LEINESFJORD
Sømna kommune	Vik	8920	SØMNA
Sørfold kommune	RÅDHUSET	8226	STRAUMEN
Tjeldsund kommune	Rådhuset	9444	HOL I TJELDSUND
Træna kommune	Postboks 86	8770	TRÆNA
Tysfjord kommune	Postboks 104	8591	KJØPSVIK
Vefsn kommune	Postboks 560	8651	MOSJØEN
Vega kommune	Rørøyveien 10	8980	VEGA
Vestvågøy kommune	Postboks 203	8376	LEKNES
Vevelstad kommune	Kommunehuset	8976	VEVELSTAD
Værøy kommune		8063	VÆRØY
Vågan kommune	Postboks 802	8305	SVOLVÆR
Øksnes kommune	Storgata 27	8430	MYRE

Vedlegg:

Samarbeidsavtale om folkehelsearbeid - Utkast
Mal for avtalerapportering - Utkast

DokID
981030
981032

SAMARBEIDSAVTALE OM FOLKEHELSEARBEID

DEL I – Generell del

1. Avtaleparter

*** kommune, org. nr. *** (heretter benevnt kommunen)

og

Nordland fylkeskommune, org.nr. 964982953 (heretter benevnt fylkeskommunen)

2. Definisjoner

Følgende definisjoner benyttes i lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29) og ligger til grunn for avtalen.

Folkehelse: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid: samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

3. Bakgrunn for samarbeidet

Samarbeidet om folkehelsearbeid mellom fylkeskommunen og kommunen bygger på:

- Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025).
- FT-sak 173/2017: Folkehelsearbeid – videreført samarbeid med kommunene.
- Fylkeskommunens og kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse.
- Lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29).
- Andre lover og forskrifter som er relevant for folkehelsearbeidet i kommunen og fylkeskommunen, herunder plan- og bygningsloven, tannhelsetjenesteloven og lovverk knyttet til medvirkningsorganer.

4. Formål

Formålet med avtalen er å etablere et gjensidig forpliktende samarbeid om et godt forankret, kunnskapsbasert, strukturert og målrettet folkehelsearbeid. Folkehelseovens formålsparagraf (§ 1) legges til grunn. Formålet med loven er:

«... å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.»

5. Samarbeidsområder

Samarbeidet skal baseres på resultatområdene i Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025):

- 1) Forankring av folkehelsearbeidet
- 2) Samarbeid
- 3) Bo- og nærmiljø
- 4) Et inkluderende og likeverdig samfunn
- 5) Barn og ungdom
- 6) Voksenlivet
- 7) Alderdom

6. Gjennomgående perspektiver

Følgende gjennomgående perspektiver skal vektlegges i oppfølgingen av samarbeidsavtalen:

Utjevning av sosiale helseforskjeller:

Utjevning av sosiale helseforskjeller er et av hovedmålene for folkehelsearbeidet i Norge. For å lykkes med å nå dette målet er det nødvendig å vurdere hvordan ulike tiltak påvirker helsens fordeling i befolkningen.

Psykisk helse:

For å lykkes med å skape et samfunn som fremmer psykisk helse og livskvalitet, er det nødvendig å legge vekt på forhold i omgivelsene som fremmer mestring, tilhørighet, deltagelse og opplevelse av mening.

Begge de gjennomgående perspektivene krever handling og samarbeid på tvers av sektorer og fag. Disse perspektivene skal legge føringer for valg av resultatområder, utarbeiding av resultatmål, og for hvordan tiltak planlegges, gjennomføres og evalueres.

7. Forankring

Avtalen skal forankres politisk i kommunen og fylkeskommunen. Administrativt skal avtalen følges opp av rådmann i kommunen og etatssjef med ansvar for folkehelseområdet i fylkeskommunen.

Partene skal kontinuerlig arbeide med å forankre folkehelseperspektivet i relevante planer og strategier.

8. Folkehelsekoordinator

Kommunen skal ha ansatt folkehelsekoordinator/folkehelserådgiver. Folkehelsekoordinator skal ha en definert stillingsprosent som er dedikert til folkehelsearbeid. Folkehelsekoordinatoren skal koordinere oppfølging av samarbeidsavtalen og rapportere på avtalen.

Fylkeskommunens folkehelseseksjon vil fortløpende og etter behov veilede kommunen i planlegging og gjennomføring av tiltak som er forankret i samarbeidsavtalen. Fylkeskommunen skal sikre nødvendig kompetanse og kapasitet til å følge opp forpliktelser i avtalen. Fylkeskommunen vil bidra i opplæringen av nye folkehelsekoordinatorer i kommunene.

Folkehelsearbeidet tar for øvrig utgangspunkt i de ressurser som er tilgjengelig i virksomhetene

Partene skal utnevne hver sin kontaktperson for oppfølging av avtalen mellom partene. Disse skal også ha ansvar for å holde administrativ ledelse oppdatert om samarbeidet. Oversikt over kontaktpersoner beskrives i «Vedlegg I». Endringer meldes umiddelbart til samarbeidsparten.

9. Tverrfaglig samarbeid

Folkehelsearbeidet skal organiseres og drives fram i et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid. Relevante aktører og organisasjoner må sikres medvirkning i arbeidet med planer, strategier og tiltak.

10. Møtevirksomhet

Fylkeskommunen arrangerer årlig samarbeidsmøte med kommuner, primært ved bruk av regionale nettverk som møtearena. Ved behov avtales møter ut over dette mellom partene. Dersom begge parter er enige om det kan møter holdes i form av telefonmøte/ videokonferanse.

Fylkeskommunen arrangerer årlige samlinger om folkehelsearbeid for alle kommunene i fylket.

Kommunen er forpliktet til å delta i møter og nettverkssamlinger med kommuner og fylkeskommune knyttet til folkehelsearbeidet.

11. Finansiering

Fylkeskommunen vil gi årlig rammetilskudd til kommunen for oppfølging av samarbeidsavtalen:

- Kommunens samlede tilskudd for hvert år bestemmes av fylkeskommunens årlige budsjettdisponeringer. Fylkeskommunen vil snarest etter fylkestingets budsjettvedtak informere kommunen om tildeling for neste avtaleår.
- Av rammetilskuddet kan kr 100.000,- benyttes til folkehelsekoordinatorstilling, under forutsetning av at kommunen bruker minst tilsvarende beløp til stillingsressurs. Ut over dette skal kommunen dekke administrative kostnader ved gjennomføringen av avtalen, herunder lønn- og reisekostnader, kontorhold, diett, m.m.
- Tilskuddet skal for øvrig brukes til å finansiere tiltak som er prioriterte i kommunens årlige tiltaksplan.
- Kommunen kan ikke disponere det fylkeskommune tilskuddet som kommunalt søkbare tilskuddsmidler. Tilskuddet kan ikke brukes til større anskaffelser av utstyr eller anlegg.

12. Rapportering

Kommunen skal årlig rapportere på følgende:

- 1) Kommunen skal utarbeide en årlig tiltaksplan med resultatområder, resultatmål og budsjett. Frist for innsendelse av tiltaksplanen er 31. januar hvert år. Mal utarbeidet av fylkeskommunen skal brukes. Den årlige tiltaksplanen som sendes til fylkeskommunen skal vise hvordan det fylkeskommunale avtaletilskuddet til tiltak planlegges brukt, og skal ikke være en tiltaksplan for hele kommunens folkehelsearbeid.
- 2) Organisering av folkehelsearbeidet og gjennomføring av tiltak i kommunens årlige tiltaksplan, herunder vurdering av måloppnåelse og vurdering av tiltakenes betydning for utjevning av sosiale helseforskjeller og psykisk helse. Mal utarbeidet av fylkeskommunen skal brukes. Frist for rapporteringen er 31. januar.
- 3) Økonomirapportering som viser bruk av fylkeskommunalt avtaletilskudd. Mal utarbeidet av fylkeskommunen skal brukes. Frist: 31. mars.

Fylkeskommunen vil årlig rapportere på gjennomføring av fylkeskommunens handlingsprogram til Regional folkehelseplan Nordland i forbindelse med den årlige rulleringen i fylkestinget.

13. Konsekvenser ved manglende oppfyllelse

Det stilles krav fra fylkeskommunen i forhold til de økonomiske tilskudd som gis. Hvis kommunen ikke innfrir kravene som er satt, kan fylkeskommunen kreve tilbakebetalt hele eller deler av utbetalt tilskudd.

Partene skal informere hverandre snarest mulig hvis forpliktelsene i avtalen ikke kan innfris.

14. Varighet, opphør

Avtalen trer i kraft fra den dato begge parter har signert avtalen. Avtalen gjelder løpende, men kan sies opp skriftlig med 6 måneders varsel.

Dersom partene er enige, kan avtalen endres i avtaleperioden. Behov for endringer skal drøftes dersom en av avtalepartnerne ber om det.

Skal avtalen eller deler av avtalen revideres, skal dette forankres på politisk nivå.

15. Prosessuelt

Tvister skal forsøkes løst i minnelighet.

Eventuell uenighet om forståelsen av denne avtalen skal behandles og avklares av administrativ ledelse i fylkeskommunen og kommunen.

Eventuelle rettslige tvister med utspring i denne avtale, skal løses ved de alminnelige domstoler med Salten tingrett som verneting.

16. Andre bestemmelser

Avtalen og tiltak som gjennomføres i regi av avtalen, skal profileres som et konkret samarbeid mellom avtalepartene.

Avtalen utstedes i to eksemplarer, ett til hver av partene.

DEL II – Prioriterte resultatområder

17. Årlig tiltaksplan

Kommunens årlige tiltaksplan skal bygges opp etter resultatområdene i Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025). Tiltakenes betydning for utjevning av sosiale helseforskjeller og psykisk helse skal beskrives.

Følgende tema er obligatoriske i kommunens årlige tiltaksplan:

- Helsefremmende barnehage og skole (under resultatområde 5) Barn og ungdom)
- Resultatområde 3) Bo- og nærmiljø

Ut over dette velger kommunen selv hvilke resultatområder som prioriteres i den årlige tiltaksplanen, med utgangspunkt i kommunens oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer for helse. Kommunens prioriterte tiltak behøver ikke å være innen de samme resultatområdene gjennom hele avtaleperioden. Det stilles heller ikke krav om at alle resultatområder dekkes i løpet av avtaleperioden.

Fylkeskommunen vil gjennomføre en årlig rullering av fylkeskommunens handlingsprogram til Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025), med politisk behandling i fylkestinget.

18. Obligatoriske resultatområder med resultatmål

Helsefremmende barnehage og skole

- Kommunen har innen 2019 utviklet helsefremmende barnehager gjennom implementering av anbefalte kriterier.
- Kommunen har innen 2020 utviklet helsefremmende skoler gjennom implementering av anbefalte kriterier.
- Fylkeskommunen har innen 2020 utviklet helsefremmende videregående skoler gjennom implementering av anbefalte kriterier.

Bo- og nærmiljø

- Partene har forankret helsefremmende bo- og nærmiljø i alle relevante planer som utarbeides i avtaleperioden (fysisk tilrettelegging, sosiale møteplasser, estetiske kvaliteter, trygghet, sosial boligbygging, aktiv transport, trafikksikkerhet, grøntområder, miljøhensyn).
- Kommunen skal i sin tiltaksplan for 2018 utforme konkrete resultatmål for avtaleperioden for dette resultatområdet, basert på lokale utfordringer og muligheter.
- Kommunen har innen utgangen av 2019 utarbeidet en 2-deit søkerliste om spillemidler hvor idrettsanlegg og anlegg og tilrettelegging for lavterskel egenorganisert aktivitet er prioriterte på separate lister. Prioriteringene tar utgangspunkt i tilsvarende balanse i kommunal anleggsplan.
- Fylkeskommunen skal fullføre prosjektet «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse» og videreformidle erfaringer fra dette.

Sted / dato

Nordland fylkeskommune

Sted / dato

*** kommune

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

ordfører

VEDLEGG I – KONTAKTPERSONER

Fra kommunen:

Navn:	
Stilling:	
Adresse:	
E-post:	
Telefon:	

Fra fylkeskommunen:

Navn:	
Stilling:	
Adresse:	
E-post:	
Telefon:	

Beiarn kommune

Moldjord
8110 MOLDJORD

Beiarn Kommune		
Ar/Saksnr	Dok.nr	Høg.nr/Ar
12/118	64	662/15
03 FEB 2015		
Ark.kode P	144	
Ark.kode S		
Avdeling PLO	Saksbeh	LM
Kassasjon	Gradering	

Ny samarbeidsavtale om folkehelsearbeid - signert

Vedlagt følger et eksemplar av ny samarbeidsavtale mellom Beiarn kommune og Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeidet. Avtalen er nå signert av begge parter og gjelder fra 1. januar 2014.

I følge avtalen skal kommunen hvert år sende inn tiltaksplan for året innen 30. januar samme år. For 2014 ble det gjort en tilpasning til dette kravet. Det skal rapporteres året etter i forhold til tiltaksplanen. Rapporteringsfrist for 2014 er 30.01.15. Det skal brukes rapporteringsskjema som er sendt ut herfra i desember 2014.

Vi har tidligere mottatt en enkel tiltaksplan for 2014, og avtaletilskuddet for 2014 er nå utbetalt.

Frist for økonomirapportering (bruk av avtaletilskuddet) for 2014 er 31.03.15. Det vil komme egen informasjon om kravene til denne rapporteringen.

Frist for tiltaksplan for 2015 er også 30.01.15. Tiltaksplanen skal omtale hvordan kommunen i 2015 vil følge opp forpliktelsene i den generelle avtalen samt de enkelte resultatområder og resultatmål i den delen av avtalen som er spesifikk for hver enkelt kommune.

Avtaletilskuddet for 2015 vurderes utbetalt etter at rapporteringer for 2014 og tiltaksplan for 2015 er mottatt.

Vi takker for konstruktive innspill ved utviklingen av ny samarbeidsavtale og ser fram til fortsatt godt samarbeid med kommunen om folkehelsearbeidet til beste for kommunens innbyggere!

Med vennlig hilsen

Kari Hege Mortensen
leder

Kjell Hjelle
folkehelserådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Adresse Postmottak
Fylkeshuset
8048 Bodø

Besøksadresse Prinsensgate 100

Dir.: 75 65 04 58
Tlf.: 75 65 04 00

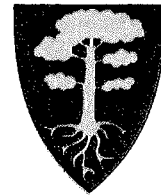
Faks:

Saksbehandler: Kjell Hjelle
Avdeling: Folkehelse

Helsefremmende arbeid
E-post: post@nfk.no

Nordland
FYLKESKOMMUNE

SAMARBEIDSAVTALE OM FOLKEHELSEARBEID

DEL I – Generell del

1

Bakgrunn og formål

1.1. Avtaleparter

Beiarn kommune, org. nr. 961147867 (heretter benevnt kommunen)

og

Nordland fylkeskommune, org.nr. 964982953 (heretter benevnt fylkeskommunen)

1.2. Definisjoner

Følgende definisjoner benyttes i lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29) og ligger til grunn for avtalen.

Folkehelse: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning

Folkehelsearbeid: samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

1.3. Bakgrunn for samarbeidet

Samarbeidsavtalen bygger på St.meld. nr. 47 (2008-2009) «Samhandlingsreformen» og Lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr 29). Loven gir tydelige føringer på ansvar og oppgaver for kommuner, fylkeskommuner og statlige etater. Kommunene tillegges et økt ansvar for det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeidet. Avtalen bygger i tillegg på lover og

forskrifter som er relevant for folkehelsearbeid i kommunen og fylkeskommunen, eksempelvis tannhelsetjenesteloven, lovverk knyttet til medvirkningsorganer og plan og bygningsloven. I folkehelsemeldingen (Meld. St. 34 (2012-2013) *God helse – felles ansvar*) gis nasjonale mål og en beskrivelse av nasjonale virkemidler og tiltak i folkehelsearbeidet.

Fylkestinget i Nordland har vedtatt «Handlingsplan for folkehelsearbeid 2013-2016» som gir retning og prioritering for det fylkeskommunale arbeidet de neste årene.

1.4. Formål

Formålet med avtalen er å etablere et gjensidig forpliktende samarbeid om gjennomføring og videreutvikling av planer, strategier og tiltak for folkehelsearbeidet med grunnlag i folkehelselovens § 1. Formål:

«... å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.»

1.5 Avtalepartenes roller

Partenes roller i folkehelsearbeidet er beskrevet i lov om folkehelsearbeid (LOV 2011-06-24 nr. 29) og denne ligger til grunn for avtalen; jfr. lovens kapittel 2-4.

Kommunens ansvar er beskrevet i kapittel 2, og fylkeskommunens ansvar er beskrevet i kapittel 4.

2

Avtalens overordnede perspektiver

Avtalens innhold relateres til partenes lovpålagte ansvar og gjensidige ønskede samarbeidstiltak i henhold til egne planer og prioriteringer.

Konkretisering av kommunens utfordringer og kommunens og fylkeskommunens prioriterte samarbeidsområder beskrives i avtalens «Vedlegg I».

Partene skal ha særlig oppmerksomhet rettet mot følgende hovedområder i folkehelsearbeidet:

- Integrering av folkehelse og folkehelsearbeid i alt planarbeid

- Innhente nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne
- Ivaretaking av befolkningen i alle livsfaser
- Utjevning av sosiale helseforskjeller
- Medvirkning i beslutningsprosesser fra alle befolkningsgrupper
- Universell utforming
- Tilgjengelighet og inkludering

3

Organisering

3.1 Forankring

Avtalen skal forankres politisk i kommunen og fylkeskommunen. Administrativt skal avtalen følges opp av rådmann i kommunen og folkehelsesjef i fylkeskommunen.

3.2 Kontaktpersoner

Kommunen og fylkeskommunen skal utnevne hver sin kontaktperson for oppfølging av avtalen mellom partene. Disse skal også ha ansvar for å holde rådmann og folkehelsesjef oppdatert om samarbeidet (jfr. 3.1.)

Oversikt over kontaktpersoner beskrives i «Vedlegg I». Endringer meldes umiddelbart til samarbeidsparten.

3.3 Møtevirksomhet

For å ivareta intensjonene i avtalen avholdes det samarbeidsmøter mellom kommunen og fylkeskommunen etter behov, dog minst ett møte i året. Dersom begge parter er enige om det kan møter holdes i form av telefonmøte / videokonferanse.

3.4 Organisering

Folkehelsearbeidet tar utgangspunkt i de ressurser som er tilgjengelig i virksomhetene og skal organiseres og drives fram i et tverrfaglig og tverrretatlig samarbeid.

Relevante aktører og organisasjoner må sikres medvirkning i arbeidet med planer, strategier og tiltak.

Partenes forpliktelser

4.1 Partenes forpliktelser

Partene skal hver for seg og i fellesskap bruke de ressurser som er nødvendig for å oppnå formål og målsetninger for samarbeidet jfr. pkt. 1. Partene plikter i sin kommunikasjon overfor omverdenen lojalt å følge opp og støtte opp om avtalen for å sikre at målsetningene blir oppnådd.

Begge parter forplikter seg til å:

- Øke forståelsen for og sikre forankring av folkehelsearbeidet i politisk og administrativ ledelse i kommunen / fylkeskommunen
- Drive frem det brede folkehelsearbeidet i et helhetlig samfunnsperspektiv mellom offentlig, frivillige og private aktører
- Ha strategier for folkehelsearbeidet med konkrete mål og tiltak, på bakgrunn av de viktigste folkehelseutfordringer
- Etablere tverretatlige samarbeidsorgan for folkehelsearbeid i kommunen og i fylkeskommunen.
- Sikre at oppfølging av prioriterte folkehelse tiltak er ivaretatt i kommunens og i fylkeskommunens budsjett
- Involvere medvirkningsorganer i alt folkehelsearbeid, og i særlig grad ha oppmerksomhet mot barn og ungdoms mulighet til deltakelse og medvirkning
- Utvikle egen organisasjon som helsefremmende arbeidsplass
- Fremme attraktive bo- og nærmiljø som bidrar til god stedsutvikling og økt fysisk og sosial aktivitet
- Inngå separate kontrakter / avtaler i konkrete samarbeidsprosjekt som ikke dekkes av denne avtale

Kommunen forplikter seg til å:

- Ha ansatt folkehelserådgiver / folkehelsekoordinator
- Sikre hensiktsmessig organisering slik at folkehelsekoordinator har tilstrekkelig mulighet og myndighet til å være pådriver i kommunens tverretatlige folkehelsearbeid
- Delta i møter og nettverkssamlinger med kommuner og fylkeskommune knyttet til folkehelsearbeidet
- Bidra aktivt til etablering av spesifikke samarbeidsavtaler med fylkeskommunen, eksempelvis innen områdene tannhelse, kultur og ungdomssatsning
- Utvikle helsefremmende barnehager, skoler, eldreinstitusjoner og evt. andre virksomheter
- Gjøre oversikten over helsetilstand og påvirkningsfaktorer tilgjengelig for fylkeskommunen
- Rapportere om kommunens folkehelsearbeid i henhold til avtalte tidsfrister:
 - Innsending av tiltaksplan for inneværende år: 30/1 inneværende år

- Rapportering på oppfølging av tiltaksplan: 30/1 påfølgende år
- Regnskap knyttet til denne avtalen: 31/3 påfølgende år

Nordland fylkeskommune forplikter seg til å:

- Gi veiledning og rådgivning i folkehelsearbeidet
- Fylkeskommunens oversikt over helsetilstanden i fylket skal gjøres relevant for kommunenes folkehelsearbeid
- Arrangere og delta i møter og nettverkssamlinger i fylket med kommuner knyttet til folkehelsearbeidet
- Ta initiativ til etablering av spesifikke samarbeidsavtaler med kommunen, eksempelvis innen områdene tannhelse, kultur og ungdomssatsning
- Utvikle helsefremmende videregående skoler basert på anbefalt kriteriesett
- Rapportere om fylkeskommunens folkehelsearbeid
- Bidra med årlig rammetilskudd
- Ha vedtatt fylkeskommunal handlingsplan for folkehelsearbeid

4.2 Konsekvenser ved manglende oppfyllelse

Partene skal informere hverandre snarest mulig hvis forpliktelsene i avtalen ikke kan innfris.

Det vil stilles krav fra fylkeskommunen i forhold til økonomiske tilskudd som gis. Hvis kommunen ikke innfrir kravene som er satt, kan det bli aktuelt å kreve tilbakebetalt hele eller deler av utbetalt tilskudd.

5

Finansiering

Hver av partene skal dekke sine egne kostnader ved gjennomføringen av avtalen - herunder reisekostnader, diett, personellressurser m.m.

6

Varighet, opphør

Avtalen trer i kraft fra 1. januar 2014. Avtalen gjelder løpende, men kan sies opp skriftlig med 6 måneders varsel.

Dersom partene er enige, kan avtalen endres i avtaleperioden. Behov for endringer skal drøftes dersom en av avtalepartnerne ber om det.

Skal avtalen eller deler av avtalen revideres skal dette forankres på politisk nivå.

Alminnelige misligholdsbeføyelser kan gjøres gjeldende.

7

Prosessuelt

Tvister skal forsøkes løst i minnelighet.

Eventuell uenighet om forståelsen av denne avtalen skal behandles og avklares av administrativ ledelse i fylkeskommunen og kommunen.

Eventuelle rettslige tvister med utspring i denne avtale, skal løses ved de alminnelige domstoler med Salten tingrett som verneting.

8

Andre bestemmelser

Avtalen og tiltak som gjennomføres i regi av avtalen, skal profileres som et konkret samarbeid mellom avtalepartene.

Avtalen utstedes i to eksemplarer, ett til hver av partene.

DEL II – Spesifikk avtaledel for Beiarn kommune

Status og utfordringer i Beiarn kommune

Beiarn kommune har en plan fra 2012 for folkehelse. Planen vil danne grunnlag for videre handlings- og aktivitetsplan. En av kommunens hovedutfordringer innen folkehelsearbeidet er at kommunen er stor i areal og har spredt bosetting. I Beiarn kommune er det mange eldre. Det blir viktig fremover å utfordre også denne aldersgruppen til økt aktivitet. Det finnes mange aktiviteter og foreninger i Beiarn kommune, men det mangler en struktur, oversikt over disse. Samtidig er det deler av befolkningen som faller utenom disse tilbudene. Spesielt for eldre, flyktninger og ungdommer er det transport mellom ulike arrangementer og aktiviteter som er vanskelig.

Prioriterte resultatområder og resultatmål

- **Helsefremmende barnehager og helsefremmende skoler**

Beiarn kommune skal innen 2016 ha utviklet helsefremmende barnehager og helsefremmende skoler gjennom implementering av anbefalte kriterier for disse helsefremmende institusjoner.

- **Kunnskapsgrunnlaget**

Beiarn kommune skal innen utgangen av 2014 ha avklart organisering av oversiktsarbeidet i kommunen og innen utgangen av 2015 ha utarbeidet skriftlig oversikt over helsetilstand og positive og negative påvirkningsfaktorer for helse. Oversiktsdokumentet skal brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med andre planer, strategier og tiltak.

Nordland fylkeskommune gjør tilsvarende fylkeskommunal avklaring og utarbeider tilsvarende fylkesoversikt basert på samme tidsfrister.

- **Frisklivssentral**

Beiarn kommune skal innen 2016 ha etablert frisklivssentral med innhold og tilbud som anbefalt i Helsedirektoratets nasjonale veileder for etablering og drift av frisklivssentraler.

- **Sosiale møteplasser**

Innen 2016 er det etablert møteplasser eller aktivitetstilbud for gruppene eldre hjemmeboende, innvandrere og personer med psykiske og/eller rusproblemer.

- **Seniortiltak**

Alle over 75 år får hjemmebesøk med informasjon om sunn livsstil og avklaringer av forventninger til ulike kommunale tilbud. Gruppen gis lavterskel fysiske og sosiale aktivitetstilbud via hjemmehjelptjenesten og via minst et slikt tilbud som alle kan nå i sitt nærmiljø eller via tilbringertjeneste.

- **Inkludering av innvandrere**

Alle grupper av innvandrere skal gis et tilpasset tilbud om sosial deltakelse og medvirkning og et tilpasset tilbud om gruppebasert fysisk aktivitet.

- **Transport**

Det skal arbeides for å etablere skyss/transportordning for eldre, ungdom og flyktninger for å gi mulighet til å delta i aktiviteter. Det gjøres videre tiltak for økt bruk av aktiv transport (gåing og sykling) til skole og arbeidsplass, for eksempel oppfordring til mer gåing og sykling, trafiksikker skolevei, skolebuss stopper i en viss avstand fra skolen slik at elevene må gå.

Fylkeskommunal oppfølging og støtte

Fylkeskommunens generelle forpliktelser ovenfor kommunen er nedfelt i avtalens pkt. 4.1

Som økonomisk støtte for kommunens arbeid i henhold til krav og forpliktelser nedfelt i avtalens generelle del (del I) gis kr. 100.000,- pr. år for treårsperioden 2014-2016. Som økonomisk støtte for kommunens arbeid med resultatområder og tilhørende resultatmål (del II) for samme treårsperiode gis i tillegg kr. 150.000 pr. år. Det tas forbehold om mulige endringer / justeringer av tilskuddene for 2015-2016 som resultat av de politiske budsjettvedtak.

Vilkårene for videreført samarbeid etter 2016 tas opp til drøfting med kommunen i løpet av 2016.

Sted / dato 28/11-14
Nordland fylkeskommune

fylkesråd kultur, miljø og folkehelse

Sted / dato
Beiarn kommune

ordfører

VEDLEGG I – KONTAKTPERSONER

Fra kommunen

Navn	
Stilling	
Adresse	
Mailadresse	
Telefon	

Fra fylkeskommunen

Navn	Kjell Hjelle
Stilling	Folkehelserådgiver
Adresse	Fylkeshuset, 8048 Bodø
Mailadresse	kjell.hjelle@nfk.no
Telefon	75650458 / 41682377

**RETNINGSLINJER FOR LOKALT GITT EKSAMEN I GRUNNSKOLEN FOR
KOMMUNENE
BEIARN, FAUSKE, SALTDAL, STEIGEN, SØRFOLD**

Saksbehandler: Kari-Marie Sandvik Stenmark Arkiv: B60
Arkivsaksnr.: 18/120

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
5/18	Driftsutvalget	22.03.2018
11/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

**DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING
INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

Beiarn kommune vedtar vedlagte «Retningslinjer for lokalt gitt eksamen i grunnskolen for kommunene Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen og Sørfold».
Nye retningslinjer blir gjeldende fra 1.juni 2018.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Merethe Selfors

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune vedtar vedlagte «Retningslinjer for lokalt gitt eksamen i grunnskolen for kommunene Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen og Sørfold».
Nye retningslinjer blir gjeldende fra 1.juni 2018.

Saksutredning:

Ansvar for gjennomføring av lokalt gitt eksamen er lagt på skoleeier. For grunnskolen er det kommunenens ansvar. Jfr. Forskrift til Opplæringsloven kapittel 3 §3-29 og 3-31.

I RKK region Indre Salten har kommunene Beiarn, Saltdal, Sørfold, Steigen og Fauske samarbeidet om gjennomføring av lokalt gitt eksamen.

Med bakgrunn i endringer i forskrift til Opplæringsloven, samt presiseringer fra Udir i januar 2018 – «Regler for muntlig eksamen», var det behov for revidering av tidligere retningslinjer fra mai 2012.

Disse retningslinjene er forpliktende for skoleeier, for den enkelte skole i RKK Salten og for faglærere og sensorer som medvirker til å gjennomføre lokalt gitt eksamen ved skolene i dette området. Rektor har ansvar for gjennomføringen av lokalt gitt eksamen ved den enkelte skole.

Forskrift til Opplæringslova og rundskriv Udir-2-2014 benytter begrepet **lokalt gitt eksamen** for **den muntlige eksamensformen** i grunnskolen.

Bakgrunn:

Kommunene Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen og Sørfold samarbeider om lokalt gitt eksamen. Forskriften sier at det ved lokalt gitt eksamen skal være to sensorer hvorav den ene vanligvis er elevens faglærer. I tillegg skal det være en ekstern sensor. Denne kan ikke jobbe ved den skolen der eksamen arrangeres. For å gjennomføre denne eksamensordningen er samarbeid på tvers av kommunene i Indre Salten helt nødvendig. Lokale retningslinjer som er felles for de samarbeidende kommunene skaper trygghet. Både når det gjelder forberedelse og gjennomføring av lokalt gitt eksamen. Ikke minst er det viktig at elevene kan føle seg trygge i eksamenssituasjonen uavhengig av hvor ekstern sensor kommer fra.

Retningslinjer for lokalt gitt eksamen har ikke vært revidert siden 2012. Siden den tid er det gjort justeringer i Forskrift til Opplæringsloven, samt at Udir har kommet med presiseringer - den siste i januar 2018. Den er hensyntatt i de nye retningslinjene.

Vurdering:

Retningslinjene for lokalt gitt eksamen har vært ute på høring til samarbeidskommunene.

Retningslinjene er nå oppdatert i henhold til gjeldende lover og presiseringer fra Udir. Retningslinjene er et godt grunnlag for felles praktisering av lokalt gitt eksamen i samarbeidsområdet.

Følgende endringer er gjort i ny retningslinje for lokalt gitt eksamen:

- Samtalen etter elevens presentasjon har skiftet navn fra fagsamtale til eksaminering.
- Tidligere fikk eleven tema for lokalt gitt eksamen, nå er dette endret til tema eller problemstilling.
- Tema/problemstilling knyttes til kompetansemålene. Fagrapport skal ikke leveres til ekstern sensor.
- Vurdering av elevens eksamen er presisert – det som skjer under eksamen - presentasjon, fagsamtale, muntlig formidlet fagkompetanse og elevens bruk av hjelpemidler, og vurderingen av dette - skal være en del av vurderingsgrunnlaget av elevens samlede kompetanse.

Vedlegg:

«Retningslinjer for lokalt gitt eksamen i grunnskolen for kommunene Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen, Sørfold»

**Retningslinjer
for
lokalt gitt
eksamen
i grunnskolen
for kommunene**

Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen, Sørfold

Gjeldende fra 1. juni 2018

vedtatt i kom.styre dato...

Beiarn Kommune		
18/120	1	1839/18
27 FEB 2018		
B60		
Kari		

Innhold

1.0	Ansvar	3
2.0	Begrepsavklaringer	3
2.1	Lokal gitt eksamen	3
2.2	Sensor og faglærer	3
3.0	Rammer for lokalt gitt eksamen	3
4.0	Faser i eksamensavviklingen	4
4.1	Forberedelse og oppmelding til lokal gitt eksamen	4
4.2	Forberedelse for faglærer og sensor	4
4.3	Elevens forberedelsesperiode	5
5.0	Gjennomføring på eksamensdagen	6
5.1	Tidsrammer	6
5.2	Utstyr	6
5.3	Lyttetekst	6
5.4	Presentasjon	6
5.5	Eksaminering	6
5.6	Vurdering og karakterfastsettelse	7
6.0	Kvalitetssikring og etterarbeid	7
6.1	Dokumentasjon	7
6.2	Listeføring og avlønning	8
7.0	Vedlegg	8
7.1	Utdrag fra Forskrift Opplæringslova	8

1. Ansvar

Ansvar for gjennomføring av lokalt gitt eksamen er lagt på skoleeier, for grunnskolens vedkommende er dette kommunen, jfr. Forskrift til Opplæringslova kapittel 3, §3-29 og 3-31.

Disse retningslinjene er forpliktende for skoleeier, for den enkelte skole i RKK Salten og for faglærere og sensorer som medvirker til å gjennomføre lokalt gitt eksamen ved skolene i dette området. I retningslinjene inneholder også presiseringer fra Udir, januar 2018, -Regler for muntlig eksamen.

Rektor har ansvar for gjennomføringen av lokalt gitt eksamen ved den enkelte skole. Spørsmål som ikke er omtalt i disse retningslinjene, eller som er knyttet til skolens egne rutiner, avklares av rektor.

2. Begrepsavklaringer

2.1 Lokalt gitt eksamen

Forskrift til Opplæringslova og rundskriv Udir-2-2014 benytter begrepet **lokalt gitt eksamen** for den muntlige eksamensformen i grunnskolen. Utdypingssamtalen etter elevens presentasjon er nå endret til **eksaminering** i tråd med ordlyden i opplæringsloven.

2.2 Sensor og faglærer

Forskriften sier at det ved eksamen som krever eksaminasjon, skal være to sensorer, hvorav den ene kan være elevens faglærer. Den eksamensformen som er valgt for RKK Salten, forutsetter to sensorer, og det forutsettes at den ene sensoren til vanlig er elevens faglærer. Begrepet "ekstern sensor" blir i disse retningslinjene brukt som betegnelse på den av sensorene som ikke er elevens faglærer. Denne kan ikke ha skolen som eksamen arrangeres ved, som sin arbeidsplass. Dersom skoleeier/skolen ønsker å bruke faglærer som sensor, har faglærer plikt til å delta som sensor (Jfr. forskrift til opplæringsloven kapittel 3, §3-29)

Gjeldende forskrift

De viktigste forskriftstekstene, som omtaler lokalt gitt eksamen, er tatt med som vedlegg.

3. Rammer for lokalt gitt eksamen

I dette området benyttes en eksamensform med følgende rammer:

- Elevene får vite hvilket fag de kommer opp i 48 timer eksamen. Denne dagen kan elevene forberede seg på skolen eller hjemme.
- 24 timer før eksamen skal eleven få vite tema eller problemstilling for eksamen.
- Elevene skal ha tilgang til IKT under forberedelsesdelen.
- Elevene skal møte til obligatorisk forberedelsesdag, dagen før eksamen.
- Elevene har rett til veiledning fra en lærer under forberedelsesdelen.
- Elevene går opp til eksamen enkeltvis.
- Under eksamen skal elevene presentere temaet eller problemstillingen som er forberedt i forberedelsesdelen.
- På eksamensdagen settes det av inntil 30 min. pr. elev. Tiden fordeles mellom presentasjon og eksaminering. Elevene skal ikke få vite hvilke spørsmål og problemstillinger som vil være gjenstand for eksamineringen.

4. Faser i eksamensavviklingen

4.1 Forberedelse og oppmelding til lokalt gitt eksamen

Elever og lærere bør tidlig, og senest ved oppstarten av 10. trinn, gjøres oppmerksomme på rammene for lokalt gitt eksamen. Det er ønskelig at det i løpet av 10. trinn arrangeres minst en prøvesituasjon som for elevene fortøner seg slik eksamen skal gjennomføres.

Dette innebærer bl.a. følgende:

- Elevene er kjent med rammer og regler for eksamen.
- Eleven har erfaringer med aktuelle oppgavetyper.
- Eleven har erfaringer med hvordan veiledning blir gitt.
- Elevene har erfaring fra presentasjon bl.a. med bruk av IKT-utstyr.
- Elevene og de foresatte har fått informasjon om reglene for klagerett knyttet til lokalt gitt eksamen.

Skolen må være oppmerksom på følgende:

- Skolen melder sensorer til lokalt gitt eksamen til oppnevnt ansvarsgruppe, vanligvis i mars måned. Skolen skal melde minst like mange lærere som sensorer, som det antallet sensorer skolen selv har behov for, pluss 1.
- Skolen setter opp eksamenspartiene i god tid før eksamensperioden.
- Skolen melder opp eksamenspartier på inntil 10 elever til kommunen, vanligvis i mars måned. Alle elever i partiet skal opp til eksamen i samme fag med unntak av elever som er trukket ut i fremmedspråk/språklig fordypning.

4.2 Forberedelser for faglærere og sensorer

Tidsrammer

Faglærer og ekstern sensor får beskjed om trekkfag og elevgruppe 5 skoledager før eleven får beskjed om eksamensfag. Disse 5 dagene står til rådighet for ekstern sensor og faglærer til å gjøre nødvendige avklaringer og forberedelser. Det er faglærer som har hovedansvaret for å etablere kontakt med ekstern sensor. Dersom faglærer ikke tar et slikt initiativ i løpet av den første dagen, må ekstern sensor ta kontakt med skolen.

Klargjøring av skolens eksamensrutiner

Disse retningslinjene er gjeldende for gjennomføring av lokalt gitt eksamen. Skolen kan i tillegg presisere egne rutiner for gjennomføring av lokalt gitt eksamen. Faglærer må i forbindelse med opplysningen om trekkfag gjøre disse rutinene kjente for ekstern sensor dersom de er av betydning for sensorfunksjonen. Skolens egne rutiner må være i samsvar med retningslinjene gitt her.

Tema og problemstilling

Faglærer har ansvar for å utarbeide tema eller problemstilling til lokalt gitt eksamen. Det utarbeides minst 2 tema eller problemstillinger til eksamenspartiet i aktuelt fag. Kompetansemålene i Kunnskapsløftet etter 10.trinn er utgangspunktet for valg av tema eller problemstilling

Eleven trekker blant de tema eller problemstillinger som er utarbeidet. Det er ikke anledning for eleven å trekke tema eller problemstilling som vedkommende har besvart i forbindelse med «prøvemuntlig».

Ekstern sensor påser at tema eller problemstilling gir grunnlag for å vurdere bredde og dybde ved elevens kompetanse slik denne er beskrevet i kompetansemålene i læreplanen. Ekstern sensor og faglærer bør også drøfte hovedlinjene for de kriteriene som skal brukes for vurdering av elevbesvarelsene. Vurderingskriteriene skal være definert.

Endelig avklarte tema eller problemstillinger med vurderingskriterier sendes til ekstern sensor, dette har faglærer ansvaret for.

Rolleavklaring mellom ekstern sensor og faglærer

Faglærer har ansvaret for å være eksaminator og dermed styre kommunikasjonen med eleven under presentasjon og eksamineringen. Ekstern sensor skal også kunne ha mulighet for å delta i samtalen, stille oppfølgingsspørsmål og komme med spørsmål innenfor samme tema for bedre å kunne vurdere eleven.

4.3. Elevenes forberedelsesperiode

Tema eller problemstilling

Tema eller problemstilling som gis til lokalt gitt eksamen må gi de enkelte elevene muligheter for å vise sin kompetanse. De må også gi elevene mulighet til å vise bredden i sin kompetanse. Tema eller problemstilling skal ikke instruere elevene i hvordan oppgaven skal løses, men kan ha både obligatoriske og valgfrie elementer. Tema eller problemstilling kan inneholde lenker til nyttige nettsteder og henvisning til andre kilder. Eleven trekker blant de tema eller problemstillinger som er klargjort.

Elevenes muligheter, retter og plikter

Skolen avgjør hvilke elever som skal utgjøre en gruppe. Elevene skal i hele forberedelsesperioden ha tilgang til IKT-utstyr med Internett. Skolen bør legge til rette for at elevene får arbeide så uforstyrret av andre aktiviteter på skolen som det er praktisk mulig å gjennomføre. Elever som ønsker det, kan i forberedelsesfasen arbeide andre steder enn på skolen, men skolen bør sikre at elevene får forberede seg i tilstrekkelig grad. Dagen før eksamen er en obligatorisk skoledag.

Elevene står fritt til å velge presentasjonsform, men elevene har selv ansvar for at utstyr som benyttes fungerer. Dersom utstyr svikter under presentasjonen skal presentasjon og utdypingssamtale likevel gjennomføres. Rektor kan avgjøre at en elev får utvidet tid til presentasjon dersom årsaken til en teknisk svikt ligger utenfor elevens herredømme.

Hjelpemidler som brukes under eksamen må ikke svekke grunnlaget for å vurdere kompetansen til eleven.

Dersom elever har krav på spesiell tilrettelegging av eksamen, tar rektor avgjørelse i tråd med Forskrift til Opplæringslova, § 3-32.

Veiledning

Eleven skal få veiledning gjennom en obligatorisk skoledag dagen før eksamen der alle hjelpemidler er tillatt. Når forberedelsen begynner, 24 timer før selve eksamen, skal eleven få oppgitt tema eller problemstilling. Skolen kan sette opp en rulleringsplan for når de ulike elevgruppene kan få veiledning.

Veiledningen har flere formål:

- Presisere prosedyrer for eksamensgjennomføringen.
- Klargjøre tema eller problemstilling og hjelpe eleven å se sammenheng mellom tema eller problemstilling og kompetansemålene i læreplanen.
- Klargjøre vurderingskriteriene for elevene.

Veiledningen må ikke

- Gi elevene instruksjoner om en bestemt løsningsmåte.
- Etablere avtaler om hvordan elevene skal besvare spørsmål i eksamineringen.

5. Gjennomføring på eksamensdagen

5.1 Tidsrammer

Det settes av inntil 30 minutter pr. elev til gjennomføring. Denne tidsrammen fordeles mellom presentasjon og eksaminering. Tidsramme for presentasjon er inntil 10 minutter. Dersom presentasjonen går ut over tidsrammen, kan ekstern sensor avgjøre at det skal settes strek for presentasjonen.

Det settes av tid til å fastsette karakteren etter hver presentasjon.

5.2 Utstyr

Ved avslutningen av forberedelsesfasen klargjør eleven det utstyret han/hun planlegger å bruke i eksamensrommet. Faglærer kan bistå elevene både i forberedelsesfasen og ved oppstart på eksamensdagen. Faglærer skal ikke ha en aktiv rolle i elevenes presentasjon.

5.3 Lyttetekst i engelsk og fremmedspråk

Dersom eleven er trukket ut til muntlig eksamen i engelsk eller fremmedspråk, kan det anvendes lyttetekst/lyttmateriell som en del av oppgaven. Lyttematerialet inngår som en del av selve eksamineringa (som varer i 30 min), og kan ikke gis 30 min før eksamen slik det ble gjort tidligere.

5.4 Presentasjonen

Først får eleven, uten avbrytelse, tid til en presentasjon der han/hun legger fram resultatet fra forberedelsesdelen. Presentasjonen bør ikke leses opp fra et ferdigskrevet manus, men framføres muntlig med utgangspunkt i en kort disposisjon eller momentliste eleven kan ha med. Disposisjonen/momentlista bør legges fram for faglærer og sensor.

Eleven kan bruke hjelpemidler som for eksempel tavle, ark, lysark, IKT, bilder, CD, drama eller gjenstander for å illustrere stoffet.

5.5 Eksamineringen

Hensikten med eksamineringen er å gi eleven anledning til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig. Presentasjonen skal være et utgangspunkt for eksamineringen. Eleven kan prøves i flere relevante deler av læreplanen enn det som kan leses direkte ut av

forberedelsesdelen. Eksamineringen består av spørsmål og/eller samtale knyttet til temaet eller problemstillingen eleven har presentert. Spørsmålene kan ta opp elementer som elevene ikke har berørt i sin presentasjon.

Dersom det er uenighet mellom sensor og eksaminator om hva eleven skal prøves i, er det eksaminator som avgjør dette.

Eksamineringen har flere formål:

- Avdekke elevenes kompetansenivå innenfor de felt elevene har valgt å presentere.
 - Avdekke elevenes kompetansenivå på områder som er relevante for tema, men som elevene ikke har valgt ut i sin presentasjon.
 - Klargjøre de grunnleggende ferdigheter som er relevante for temaet.
- Faglærer er eksaminator ved gjennomføring av eksamineringen. Ekstern sensor kan delta i samtalen med utdypende spørsmål til eleven. Både ekstern sensor og faglærer har plikt til å bidra til god kommunikasjon og til å skape trygghet for eleven.

5.6 Vurdering og karakterfastsettelse

Ekstern sensor har hovedansvaret for vurdering av eleven. Faglærer har plikt til å delta i vurderingen som sensor. Ved uenighet fastsetter ekstern sensor karakteren.

Grunnlaget for vurdering av eleven er de kompetansemålene i fagplanen som er relevante for temaet eller oppgaven eleven har trukket.

Forberedelsesdelen inngår ikke i det som skal vurderes. Hjelpemidler eleven velger å benytte seg av i eksamenslokalet, skal ikke vurderes. Men – den faglige kompetansen eleven viser gjennom måten temaet/problemstillingen presenteres på, er også en del av vurderingsgrunnlaget av elevens samlede kompetanse. Hvis sensorene er uenige om karakteren, er det ekstern sensor som bestemmer.

Noen fag har egne kompetansemål eller hovedområder som handler om å kunne presentere/kommunisere faglig innhold, og muntlige ferdigheter vil derfor inngå som en større eller mindre del av vurderingen av elevens samlede kompetanse i faget. Det er kompetansemålene som er grunnlaget for vurderingen av elevens muntlige formidlede fagkompetanse. (Udir –regler for muntlig eksamen, 22.01.2018)

Faglærer og ekstern sensor må se sammenhengen mellom den kompetansen eleven viser i presentasjonsdelen og den påfølgende eksamineringen.

Som hovedregel gjøres karakterene kjent for elevene umiddelbart etter at en elevgruppe er ferdig og ekstern sensor og faglærer har drøftet karakterfastsettelsen. Det er ekstern sensor som bekjentgjør og begrunner karakterene for elevene.

6. Kvalitetssikring og etterarbeid

6.1 Dokumentasjon

Under gjennomføringen gjør sensor nødvendige notater angående elevens gjennomføring. Notatene må oppbevares inntil 1 år. Disse notatene kan bli etterspurt i forbindelse med klage eller som dokumentasjon i forbindelse med formelle feil som kan være gjort.

6.2 Listeføring og avlønning

Skolen har ansvar for å administrere listeføring og avlønning i forbindelse med muntlig eksamen. Ekstern sensor underskriver karakterlistene ved avslutning av eksamensdagen. Ekstern sensor oppgir samtidig skattedata til skolen. Rektor godkjenner karakterlister. Dersom en eller flere av partene har innsigelser mot gjennomføringen av eksamen, utferdiger rektor protokoll over forholdet, og de involverte underskriver protokollen.

7. VEDLEGG

Utdrag fra Forskrift til opplæringslova pr. 03.08.15

§ 1-4. Tid til opplæring og eksamen

I Læreplanverket for Kunnskapsløftet er fag- og timefordelinga fastsett. Tida som går med til eksamen, medrekna eventuell førebuingstid som blir teken frå undervisninga, skal reknast som opplæringstid. Elevar som ikkje blir trekte ut til eksamen, skal ha ordinær opplæring.

§ 3-3. Grunnlaget for vurdering i fag

Grunnlaget for vurdering i fag er kompetansemåla i læreplanane for fag slik dei er fastsette i læreplanverket, jf. § 1-1 eller § 1-3.

Føresetnadene til den enkelte, frávær, eller forhold knytte til ordenen og åtferda til eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten eller lærekandidaten skal ikkje trekkjast inn i vurderingane i fag. I faget kroppsøving skal innsatsen til eleven vere ein del av grunnlaget for vurdering.

(...)

§ 3-4. Karakterar i fag mv.

Frå 8. årstrinn (...) skal vurdering også givast med tallkarakteren. Det skal brukast talkarakter på ein skala frå 1 til 6. Berre heile talkarakterar skal brukast.

Dei enkelte karaktergradene har dette innhaldet:

- a) karakteren 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget
- b) karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget
- c) karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget
- d) karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget
- e) karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget
- f) karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget

§ 3-24. Fritak frå eksamen

Elevar som er fritakne for vurdering med karakter i fag som blir avslutta med eksamen, skal ikkje delta i eksamen i faget
I grunnskolen kan rektor sjølv etter søknad frå foreldra frita elevar frå eksamen, når det ligg føre tungtvegande grunnar,

§ 3-25 Generelle føresegner

Eksamen skal være i samsvar med læreplanverket.

Læreplanen i det enkelte faget fastset om og eventuelt når i opplæringsløpet det skal vere eksamen i faget. Det er og fastsett i læreplanen for fag om eleven skal opp til eksamen i faget, eller om elevar kan trekkjast ut, kva slags eksamensform som skal nyttast, og om eksamen skal vere lokalt gitt eller sentralt gitt. Departementet fastset kor mange eksamenar det skal vere på 10. årstrinnet (...)

Eksamen skal organiserast slik at eleven (...) kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven (...) slik den kjem fram på eksamen.

(...)

Det er ikkje ny eksamen, utsett eksamen eler særskild eksamen i grunnskolen.

(...)

§ 3-26 Melding av elevar til eksamen

Skolen melder til eksamen alle elevar som tek del i fag som blir avslutta med eksamen. Utdanningsdirektoratet fastset meldingsfristar og korleis melding til eksamen skal gå føre seg.

§ 3-29 Lokalt gitt eksamen i grunnskolen

Kommunen har ansvaret for gjennomføringa av alle lokale eksamenar. Faglæraren har plikt til å utarbeide forslag til eksamensoppgåver.

Eleven skal få vite kva fag han eller ho skal prøvast i, 48 timar før sjølv eksamen
Laurdagar, søndagar, høgtidsdagar og heilagdagar skal ikkje reknast med. Eksamen skal ikkje gjennomførast på måndagar og dagen etter høgtidsdagar og heilagdagar.

Munnleg eksamen skal gjennomførast med førebuingsdel. Førebuingsdelen er ein obligatorisk skoledag dagen før eksamen, der alle hjelpemiddel er tillatne. Når førebuingsdelen tek til, 24 timar før sjølv eksamen, skal eleven få oppgitt eit tema eller ei problemstilling. Førebuingsdelen skal ikkje inngå i vurderingsgrunnlaget.

Ramma for eksamen på eksamensdagen skal vere munnleg eksamen på inntil 30 minutt per elev.

Lokalt gitt eksamen skal vurderast av to sensorar. Éin av sensorane skal vere ekstern. Den andre sensoren kan vere faglæraren til eleven. Faglæraren har plikt til å delta i vurderinga som sensor. Dersom det er usemje om karakteren, avgjer den eksterne sensoren.

Ved eksamen som krev eksaminator, skal den eine sensoren vere eksaminator. Eksamineringa skal gi kandidatane høve til å syne kompetanse i så stor del av faget som mogleg. Under eksamen kan elevane prøvast i fleire relevante delar av læreplanen enn det som kan lesast direkte ut av ein førebuingssdel. I eksamenstida ved munnleg eksamen skal eleven presentere temaet eller problemstillinga som han eller ho har førebudd i førebuingssdelen. Dersom det er usemje om kva eleven skal prøvast i, er det den eksterne sensoren som avgjer.

§ 3-31. Hjelpemiddel til eksamen

Eksamen kan organiserast med eller utan hjelpemiddel. (...)

Ved lokalt gitt eksamen etter § 3-30 femte ledd bokstav a, c og d fastset skoleeigaren kva for hjelpemiddel som skal tillatast. Dei tillatne hjelpemidla må ikkje svekkje grunnlaget for å vurdere kompetansen til eleven eller privatisten.

Ved lokalt gitt munnleg eksamen er notata til eleven eller privatisten frå førebuingssdelen einaste tillatne hjelpemiddel.

§ 3-32. Særskild tilrettelegging av eksamen

Elevar (...) med behov for særskild tilrettelegging skal kunne få lagt forholda til rette slik at dei kan få vist kompetansen sin ut frå kompetansemåla i fag i læreplanverket.

Tiltaka må ikkje føre til at eleven (...) får fordelar framfor andre som ikkje får tilrettelegging ved eksamen. Tilrettelegginga må heller ikkje vere så omfattande at eleven (...) ikkje blir prøvd i kompetansemåla i fag i læreplanverket. Der det i kompetansemåla er kravd skriftlege, munnlege eller praktiske ferdigheiter, er det ikkje høve til å leggje til rette slik at desse ferdigheitene ikkje blir prøvde når slik prøving er fastsett i eksamensforma for faget.

Rektor avgjer etter søknad kva for ordningar som skal nyttast for elevar. Avgjera til rektor er eit enkeltvedtak som kan påklagast til fylkesmannen. Rektor kan krevje uttale frå en sakkunnig instans. Rektor kan krevje uttale frå ein sakkunnig instans. Særskild tilrettelegging av eksamen krev ikkje vedtak om spesialundervisning.

(...)

§ 3-36. Bortvising frå eksamen

Elevar (...) skal ikkje hindre eller forstyrre gjennomføringa av eksamen. Dersom åtfærdinga til ein elev (...) er i strid med denne føresegna, kan eleven (...) etter å ha blitt åtvåra, visast bort. Bortvising skal avgjerast av rektor sjølv og er eit enkeltvedtak som kan påklagast til Fylkesmannen. Eleven (...) skal ha høve til å uttale seg munnleg for rektor før rektor eventuelt fattar enkeltvedtaket om bortvising.

(....)

§ 3-37 Annullering av eksamen

Dersom det er gjort formelle feil ved avviklinga av eksamen, eller dersom eksamen av anna årsak ikkje er avvikla i samsvar med føresegnene, kan Utdanningsdirektoratet annullere eksamen.

Dersom ein elev har vore oppe til eksamen der han eller ho ikkje får standpunktkarakter, blir eksamen annullert.

(....)

Eksamen i et fag kan annullerast dersom eleven (...) har fuska eller forsøkt å fuske ved eksamen. Dette gjeld også dersom det er sensorane som oppdagar fusk eller forsøk på fusk. Spørsmålet om annullering av eksamen i faget skal avgjerast av rektor sjølv for elevar. Eleven skal ha høve til å uttale seg munnleg før rektor fattar enkeltvedtak om annullering av eksamen. (...) Eleven (...) har likevel rett til å fullføre eksamen på eksamensdagen. Enkelvedtak om annullering av eksamen kan påklagast til Fylkesmannen.

For elevar som får eksamen annullert på grunn av fusk eller forsøk på fusk, fell standpunktkarakteren bort.

(....)

§ 3-39. Forsvarleg system for føring av karakterar og fråvær

(...)

Fråvær, halvårsvurdering med karakterar, standpunktkarakterar [og] eksamenskarakterar (...) skal førast inn i systemet skoleeigar bruker. Dette gjeld både karakterar i fag og karakterar i orden og åtfærd. Karakterane er fastsette når karakterane er førte inn.

Halvårsvurdering med karakter kan ikkje endrast etter at dei er gitt.

Standpunktkarakterar og eksamenskarakterar kan endrast etter klage. Føringsfeil skal rettast og attesterast av rektor.

Elevar som blir fritekne for opplæringsplikt etter opplæringslova § 2-1 fjerde ledd, skal framleis stå oppførte i systemet for føring av karakterar.

§ 5-1. Kva det kan klagast på

Det kan klagast på standpunktkarakterar [og] eksamenskarakterar (...). Det kan også klagast på vedtak om ikkje å setje standpunktkarakter

§ 5-2. Kven som kan klage

Elevar (...) eller dei som desse gir skriftleg fullmakt, har klagerett. Foreldra eller dei føresette til umyndige elevar (...) har sjølvstendig klagerett. Dersom eleven (...) er under 15 år, kan dei ikkje klage utan skriftleg samtykke frå foreldra eller dei føresette.

(...)

§ 5-3. Avgjerd i klagesaka

Behandling av klage på karakter (...) kan føre til at karakteren eller (...) blir ståande, eller til at denne blir endra til gunst eller ugunst for klagaren. Avgjerda skal grunngivast. Avgjerda er endeleg og kan ikkje klagast på. Fører klagebehandlinga til endring av vitnemålet (...), skal det skrivast eit nytt, og tidlegare vitnemål/kompetansebevis skal leverast tilbake.

(...)

§ 5-4. Saksgangen ved klage

Dei som har klagerett etter § 5-2, skal få opplysningar om høvet til å klage, klagefristen og om kva klagen skal innehalde, i medhald av denne forskrifta og lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningslova) § 29, § 30, § 31 og § 32. Dei som har klagerett, skal også få informasjon om at dei har rett til å få retningslinjene som sensorane har fått, og grunngeving etter § 5-7. Klagen skal sendast til den skolen der klagaren er elev. (...)

(...)

§ 5-5. Klagefristar

Fristen for å klage på vedtak som gjeld eksamenskarakterar og standpunktkarakterar, er 10 dagar.

(...)

Fristen skal reknast frå tidspunktet når meldinga om vedtaket er komen fram til den som har klagerett, eller når den som har klagerett, burde ha gjort seg kjend med vedtaket. Fristen blir avbroten når den som har klagerett, ber om grunngeving for vedtaket. Ny frist gjeld frå det tidspunkt klagaren har fått grunngevinga.

§ 5-6. Formkrav

Klagen må fremjast skriftleg, og underskrivast av klagaren eller eventuelt av ein med fullmakt. Klagen skal nemne det vedtaket som det blir klaga på, og dersom det er nødvendig, gi opplysningar som gjer det mogleg å avgjere spørsmål om klagerett og om klagefristen er halden. Klagen bør innehalde årsaka til klagen, bortsett frå klagar etter § 5-9.

§ 5-7. Rett til grunngeving

Den som har klagerett, jf. § 5-2, kan innanfor klagefristen krevje grunngeving for karakterar i fag der det blir halde munnleg eksamen, fastsett standpunktkarakterar,

(...) eller standpunkt karakter i orden og i åferd. Grunngivinga skal givast av sensor eller ein lærar som har vore med og fastsett karakteren.

(...)

§ 5-10. Klage på karakter ved munnleg eksamen. Klageinstans og klagebehandling

Ved munnleg eksamen kan det berre klagast på formelle feil som kan ha noko å seie for resultatet. Ved klage på munnleg eksamen hentar rektor inn fråsegn frå sensor og eksaminator og sender desse fråsegnene og klagen saman med si eiga fråsegn til Fylkesmannen når det gjeld klagar i grunnskolen (...). Kopi av fråsegnene skal sendast til klagaren.

Dersom klagaren får medhald i klagen ved munnleg eksamen, skal karakteren annullerast, og klagaren har rett til å gå opp til ny eksamen. Dersom klagaren vel å gå opp til ny munnleg eksamen, skal prøvesvaret bedømmast av ein ny sensor. Gjeld klagen prøve i trekkfag, skal det trekkjast fag på ny. Eleven skal få melding om faget med same frist som ved ordinær prøve.

ENDRING AV VEDTEKTER BEIARN BARNEHAGE

Saksbehandler: Kari-Marie Sandvik Stenmark Arkiv: A10
 Arkivsaksnr.: 18/140

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
6/18	Driftsutvalget	22.03.2018
12/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING
INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

De framlagte vedtektene for Beiarn barnehage, med endringer godkjennes. Gjeldende fra denne møtedato.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Marit Moldjord.

Rådmannens innstilling:

De framlagte vedtektene for Beiarn barnehage, med endringer godkjennes. Gjeldende fra denne møtedato.

Saksutredning:

Det er gjort noen endringer i vedtektene for Beiarn barnehage. De tillegg som er tatt inn i barnehagens vedtekter er i det vedlagte notatet uthevet med rød skrift.

Det er følgende tillegg – og med begrunnelse:

Beiarn barnehage har fått godkjenning som helsefremmende barnehage.

God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring. Barnehagene er en viktig arena for god helseutvikling.

Å utvikle helsefremmende tilbud i barnehagen har lenge vært en prioritert strategi i folkehelsearbeidet. Nordland fylkeskommune er representert i ei nasjonal arbeidsgruppe som har som mandat å definere innholdet i helsefremmende barnehager. Kriteriene er videreutviklet i tett dialog med kommuner og Folkehelsealliansen Norland.

Beiarn barnehage oppfyller alle kriteriene og har nå fått status som helsefremmende barnehage.

De 10 anbefalte kriterier for helsefremmende barnehager:

1. Helsefremmende arbeid er forankret i barnehagen.
2. Barnehagen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø.
3. Alle barn er aktive i minst 90 minutter hver dag.

4. Nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen følges
5. Barnehagen er tobakksfri
6. Barnehagen har fokus på god hygiene
7. Barnehagen bidrar til at barna erfarer og lærer hva som er helsefremmende
8. Barnehagen har godt samarbeid med foresatte og tverrfaglige tjenester etter behov
9. Barnas medvirkning vektlegges
10. Barnehagen arbeider systematisk med ulykkesforebyggende arbeid

Overrekking av skiltet ble markert i en liten seremoni på Moldjord med aktiviteter og lunsj ute med fiskekaker og pølser stekt på bålpanne – og varm kakao 13.mars. Ordfører, kommunalleder og helsesøster var til stede sammen med barna og de ansatte.

Barnehagen utvider tilbudet om plass

Barnehagen gir i dag tilbud der man kan velge mellom 100%, 60% eller 40% plass basert på hele dager. Tilbudet utvides slik at det også blir mulig å velge 50% eller 80% plass, fortsatt basert på hele dager. Det er ikke mulig å velge halve dager.

Da barnekullene ikke blitt større, heller lavere enn ønsket, gjør dette at barnehagen ønsker å gi et mer fleksibelt tilbud, diffrensiert i forhold til tid. Forhåpentligvis vil fleksibiliteten bidra til at flere finner tilbudet attraktivt fordi det er mer tilpasset ulike behov.

Åpningstider

Vedtektene skal inneholde informasjon om åpningstid og feriestenging. Det fremkommer av vedtektene at barnehagen har åpent hele året bortsett fra to uker i juli da den er fereistengt. De to ukene det er feriestengt presiseres nå til uke 29 og 30.

Bakgrunn for saken:

Alle barnehager skal ha vedtekter – ref Barnehagelovens §7. Det er barnehageeier som har ansvaret for å fastsette vedtektene. Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen.

Gjeldende vedtekter for Beiarn barnehage var til behandling i desember 2016. Man ser nå behovet for noen mindre justeringer og presiseringer og legger saken fram til behandling.

Barnehageloven inneholder ikke bestemmelser som gir kommunen som tilsynsmyndighet rett til å godkjenne barnehagens vedtekter. Vanligvis vil imidlertid vedtektene bli lagt frem i forbindelse med tilsyn i barnehagen og godkjenning av nye barnehager.

Kommunen kan som barnehagemyndighet gi råd til den enkelte barnehage med hensyn til utformingen av vedtektene, og kan som tilsynsmyndighet pålegge retting dersom vedtektene er i strid med barnehageloven med tilhørende forskrifter.

Vedlegg:

Notat: Endring av vedtekter Beiarn barnehage.

Notat

Til:

Kopi til:

Fra: Kari-Marie Sandvik Stenmark

Sak: ENDRING AV VEDTEKTER BEIARN BARNEHAGE

Saksnr./Arkivkode

18/140 - A10

Gradering:

Sted

MOLDJORD

Dato

08.03.2018

ENDRING AV VEDTEKTER BEIARN BARNEHAGE

§ 1 . Eier.

Disse vedtektene gjelder barnehager som eies og drives av Beiarn kommune.

§ 2. Rammer for driften.

Endring:

Beiarn barnehage er godkjent som en helsefremmende barnehage.

Begrunnelse:

Barnehagen er nå godkjent som en helsefremmende barnehage

Barnehagen skal drives i samsvar med Lov om barnehager, forskrifter og retningslinjer som fastsettes av departementet, samt kommunale vedtak, årsplan og virksomhetsplan for barnehagen.

§ 3. Forvaltning av barnehagen.

a) Skole- og barnehageavdelingen har ansvar for godkjenning, forvaltning, drift og tilsyn. Driftsstyret er styringsorgan.

b) Beiarn barnehage skal ha et eget samarbeidsutvalg. Samarbeidsutvalget skal ha denne sammensetningen:

4 medlemmer som oppnevnes slik:

- 2 representanter fra foreldrerådet (- velges av og blant foreldrene, en fra hver avdeling.)

- 1 representant fra de ansatte - velges av og blant de ansatte

- 1 representant fra driftsstyret - oppnevnes av styret.

Samarbeidsutvalgets oppgave framgår av Barnehagelovens forskrifter.

§ 4. Formål.

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem. Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier.

§ 5 Opptak av barn.

Hovedopptak skjer per 1. juni hvert år. Andre opptak skjer per 1. desember. Styrer i barnehagen har ansvaret for opptaket av barn. Søknad skjer på fastsatt skjema, og sendes Beiarn kommune.

Barnehagen har følgende heldagstilbud:

100 % - 5 dager/uke

60 % - 3 dager/uke

40 % - 2 dager/uke

Endring:

50 % - 5 dager/ annenhver uke, 2 dager og 3 dager kan også være et alternativ (Ikke halve dager)

80 % - 4 dager hver uke (Ikke halve dager)

Begrunnelse:

Barnehagen har nå kapasitet til dette, da barneantallet er lavere enn ønsket. Mulig kan vi få flere barn i barnehagen, med å komme med et utvidet tilbud.

Dersom det er ledig plasser utenom hovedopptak og imøtekommelse av søknad om plass ikke krever ekstra bemanning, kan styrer utvise skjønn i vurderingen av søknaden.

Tildelt plass beholdes til den sies opp, eller når barnet oppnår skolepliktig alder.

Ved redusert plass har styrer rett til å avgjøre hvilke ukedager som skal benyttes.

§ 6 Opptakskriterier.

Beiarn barnehage har følgende plasser:

- Ved avdeling Tollå: 18 – 20 plasser, barn i alder 0 – 6 år

- Ved avdeling Moldjord: a) 18 – 20 plasser, barn i alder 0 – 6 år b) 5 - 10 plasser, barn i alder 0 – 3 år

Totalt har Beiarn barnehage plass til 50 barn (hel plass) i alderen 0 – 6 år. Barn under 3 år teller to plasser til det kalenderåret de fyller 3 år.

Alle barn bosatt i Beiarn kommune får plass i barnehagen. Dersom avdelingen ikke har plass får de tilbud om plass ved en av barnehagens andre avdelinger.

§ 7. Klage.

Søkere som har fått avslag på barnehageplass, skal skriftlig underrettes om de rettigheter de har etter Forvaltningsloven. Driftsstyret er klageinstans.

§ 8. Åpningstider.

Barnehageåret følger skoleruten og starter når skoleåret begynner, som regel rundt 20. august.

Åpningstider i barnehagen:

Mandag - fredag kl. 07.30 - 16.00.

Ved behov kan barnehagen endre sine åpningstider. Dette gjøres ut fra søknad og det er styrer som avgjør om søknaden innvilges.

Lørdagene holdes barnehagen stengt.

Barnehagen holder stengt jule- og nyttårsaften. Onsdag før skjærtorsdag er barnehagen åpen til kl. 12.00.

Barnehagen er åpen hele året bortsett fra to uker i juli grunnet ferieavvikling og 5 dager i løpet av året som benyttes til planlegging. Barnehagen vil gi informasjon om hvilke dager dette gjelder. Disse dagene er barnehagen stengt for barna.

Barnet skal ha minimum 3 ukers sammenhengende ferie i løpet av sommeren (fra 1. juni – 1. september).

Endring: Barnehagen er åpen hele året bortsett fra to uker i juli, **uke 29 og uke 30** grunnet ferieavvikling og 5 dager i løpet av året som benyttes til planlegging. Barnehagen vil gi informasjon om hvilke dager dette gjelder. Disse dagene er barnehagen stengt for barna. Barnet skal ha minimum 3 ukers sammenhengende ferie i løpet av sommeren (fra 1. juni – 1. september).

Begrunnelse:

Hvert år får vi spørsmål om hvilke uker vi har stengt- da vi bestemte dette – ble vi enige om at det var disse ukene som skulle være gjeldene, altså uke 29 og uke 30.

§ 9 Bruk av barnehagelokalene til andre formål.

Barnehagens lokaler kan, etter søknad og avtale med styrer, stilles til disposisjon for andre formål enn barnehagedrift for kortere tidsrom.

§ 10. Foreldremedvirkning.

- a) Det skal avholdes foreldremøte senest innen utgangen av september hvert år.
- b) Pedagogisk leder i barnehagen skal minst en gang pr. år gi tilbud om foreldresamtale til de enkelte foreldrene. Det skal etter behov være mulighet for flere samtaler.
- c) Styrer er ansvarlig for legge til rette for foreldremedvirkning.

§ 11. Betaling.

Betaling skjer etter de satser som fastsettes av Beiarn kommune og innbetales til økonomikontoret.

- Søskene gis moderasjon tilsvarende 50 % av betalingen for første barn.
- Betalingsfrist settes til den 15. i måneden etter.
- Fravær opptil 14 dager i forbindelse med sykdom og ferie må betales.
- Legitimert sykdomsfravær ut over 14 dager pr kalenderår gir betalingsfri periode.
- I forbindelse med ferie/plandager gis 1 mnd. betalingsfri pr år.
- Den betalingsfrie måneden er juli.
- Dersom det ikke er betalt for opphold innen 3 mnd. etter forfall og betalingsutsettelse ikke er innvilget, gir styrer de foresatte skriftlig melding om at plassen tapes dersom betaling ikke skjer innen 14 dager.
- De som er skyldig betaling for opphold, kan ikke få sine barn inn i barnehagen ved nytt opptak.
- Tilskudd til dekning av barnehagebetaling kan innvilges etter Lov om sosial omsorg og etter Lov om barnevern.
- Foreldre/foresatte betaler matpenger gradert ut fra plassens størrelse.

§ 12. Oppsigelse/permisjon.

De foresatte kan si opp plass med minst 1 måneds varsel, begrenset til den 1. i måneden. Oppsigelsen skal være skriftlig og stiles til Beiarn barnehage. Permisjon fra plassen kan etter begrunnet søknad innvilges. Rimelige grunner til permisjon vil være når foreldre/foresatte har omsorgspermisjon/familieforøkelse eller studieopphold utenfor kommunen.

§ 13. Barnas helse.

Foreldre oppfordres til å opplyse om forhold ved barnas helse som er av betydning for barnets opphold i barnehagen, og som de ønsker at personalet skal ta særskilt hensyn til. Styrer setter i verk nødvendige tiltak ved ev. ulykker, sykdom og mistanke om epidemier, og varsler foresatte og eventuelt helsesøster / lege. Styrer avgjør om et barn pga. sykdom midlertidig ikke kan være i barnehagen av hensyn til barnet selv eller de andre barna.

§ 14. Daglig leder.

Styrere og pedagogiske ledere (avdelingsledere) må ha utdanning som førskolelærer. Styrer har det administrative og pedagogiske ansvar for driften av barnehagen. Det kan gis dispensasjon fra utdanningskravet for ett år om gangen dersom ingen førskolelærere er blant søkerne til disse stillingene.

§ 15 Personale og bemanning.

Barnehagen i Beiarn skal forholde seg til og søke å følge statlig fastsatte regler hva angår ledelse, kompetanse og bemanningsnorm.

§ 16. Arealnormer.

Netto leke- og oppholdsareal pr. barn for heldagsbarnehager:

- for barn under 3 år 5,3 m².
- for barn over 3 år 4,0 m².

§ 17. Unntak fra vedtektenes bestemmelser.

Driftsstyret kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra disse bestemmelsene, med unntak av de forhold som er slått fast i Lov om barnehager, eller i forskriftene til loven.

§ 18. Ikrafttredelse.

Vedtektene ble revidert av Driftsutvalget 3. mars 2016.

RESSURSER OG RAMMETIMER 2018 - 2019

Saksbehandler: Kari-Marie Sandvik Stenmark Arkiv: A20
 Arkivsaksnr.: 18/60

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
7/18	Driftsutvalget	22.03.2018
13/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING
INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Samlet rammetimetall for begge skolene er 16150 årstimer. Ut fra dette vil det for skoleåret være behov for et totalt årsverk på 18,72. Dette fordeler seg på 1,7 årsverk ledelse (2 rektorer), og 17,02 årsverk pedagogisk personale og andre stillinger. Andre stillinger er assistent, vernepleier, merkantil.

Rektorene organiserer tilbudene etter rammer og de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter, og rapporterer til kommunalleder.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Helge Osbak

Rådmannens innstilling:

Samlet rammetimetall for begge skolene er 16150 årstimer. Ut fra dette vil det for skoleåret være behov for et totalt årsverk på 18,72. Dette fordeler seg på 1,7 årsverk ledelse (2 rektorer), og 17,02 årsverk pedagogisk personale og andre stillinger. Andre stillinger er assistent, vernepleier, merkantil.

Rektorene organiserer tilbudene etter rammer og de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter, og rapporterer til kommunalleder.

Saksutredning:

For skoleåret 2018-19 vil det totale stillings behovet for begge skolene i Beiarn være 1872,21% stilling – dvs 18,72 årsverk.

Ledelse:

Etter omgjøring av inspektørstilling til rektorstilling er begge skolene sidestilt og har hver sin rektor som leder.

Moldjord skole har 70% ressurs til ledelse i form av rektor. (Ref. sak 18/6).

Trones skole har 100% ressurs som rektor

Samlet ressurs til ledelse for begge skolene er 170% stilling.

Voksenopplæring er lagt til rektor ved Moldjord skole.

Kulturskolen er lagt til rektor ved Trones skole

Stillingsressurser i skolen

Stillinger i %	Moldjord %	Trones %	Summert %
Rektor/ledelse	70	100	170
Pedagogisk personale			
1-7 trinn	545,51	513,55	1059,06
8-10 trinn		643,16	643,16
Pedagogisk personale sum			1702,22
Totalt			1872,21

Kompetanseplan for Beiarn kommune

I «Kompetanseplan for Beiarn kommune» står bl.a. følgende om skolesektoren:

Formålet med den statlige strategien er å øke elevenes læring og motivasjon for læring. Derfor satses det betydelig på videreutdanning av lærere rettet mot fag som det særlig er behov for. Gjennom at lærere får styrket egen kompetanse i faget økes elevenes prestasjoner.

Skolens behov for videreutdanning 2018-2019:

- *mattematikk for barnetrinnet*
- *engelsk på barnetrinnet*
- *norsk på barnetrinnet*
- *tysk – fylkesmannen anbefaler at skolene innfører tysk som språkfag. 7 av 8 elever har tysk dette året, og spansk fases ut.*
- *kunst og håndverk*
- *mat og helse*
- *naturfag*

For grunnskolen er det et mål at det er to lærere / ledere i videreutdanning hvert skoleår.

Ett av målene i satsingen «Kompetanse for kvalitet» er å styrke skoleleders kompetanse gjennom det nasjonale rektorprogrammet.

Lærere som er i utdanningsløp

To lærere fortsetter sitt studieløp i viderutdanning skoleåret 2018-19. De er i en ordning som utløser behov for vikar i 37,5% stilling x 2 = 75% vikar vårsemester 2019. De blir ferdig våren 2019. Reise- og oppholdskostnader samt læremidler dekkes av skoleeier.

Stillingsbehov vikar: 75%

Lærere som søker nå

Fire lærere har fått sin søknad om videreutdanning/lærerspesialist godkjent av skoleeier og oversendt til Udir for vurdering til opptak. Tre med oppstart høsten 2018 og ferdig vår 2019. En med 2 års studieløp 2018-2020.

To av de fire som har søkt med vikarordning: Dette utløser behov for vikar i 37,5% x 2 = 75% stilling i studietiden. Reise- og oppholdskostnader samt læremidler dekkes av skoleeier.

Stillingsbehov vikar: 75%

To av lærerne søker på stipendordning og det utløser ikke behov for vikar. Studiet er nettbasert og genererer ikke reise- eller oppholdskostnader.

Udir gir skoleeier svar innen 30 april om hvilke lærere som er godkjent og tatt inn på studium.

Endringer i kollegiet

Endringer i personalsituasjonen i skolen knytter seg til eventuelle ønsker om permisjon, videreutdannng, alder/pensjon/AFP-ordning, verv/frikjøp, reduksjon i stillingsprosent, tidlig innsats (økt lærerinnsats i 1-10 trinn med midler fra Udir)

Oversikt ledig stillinger 2018-2019	Prosent %
Reduksjon i stilling	40
Frikjøp politisk	20
Frikjøp fagforening	20
Studiepermisjon	37,5
Studiepermisjon	37,5
Undervisning del av u.insp/rektor	20
Pensjon AFP	40
Tidlig innsats – økt lærertetthet	30
Mulig studiepermisjon	37,5
Mulig studiepermisjon?	37,5
Totalt	320
Omgjøring til fast	100
Tilsetting nye lærere, vikariat	220

Endring - pedagogisk styrking

Det er behov for en ekstra ressurs i norskopplæring for en minoritetsspråklig elev som kom til Beiarn i desember -17. Uten å ha tilstrekkelig språk og begrepsforståelse vil han ikke kunne tilegne seg læring og forståelse i andre fag. Ekstra norskopplæring gis i perioden februar-juni 2018 (5 måneder). Ressursen økes med 10 timer pr uke, og tilsvarer 65% stilling, kr 101888,- i perioden. Skolen skal dekke kostnaden innenfor egen ramme, men denne utgiften er ikke tatt med i budsjettet. Rektor søker om å få dekket utgiften i et tilskudd fra flyktningetjenesten.

Lærertetthetsnormen:

Bestemmelsen om lærernorm i skolen skal tre i kraft fra og med august 2018. En konsekvens av lærertetthetsnormen vil være at enkelte skoler og kommuner vil behøve flere lærere allerede fra høsten 2018. For Beiarn kommune vil ikke lærertetthetsnormen føre til behov for flere lærere pga. at elevtallet er lavt.

Bakgrunn:

Nytt skoleår 2018-19 starter i august og det arbeides nå med å få på plass ressurser og rammetimetall for neste skoleår.

Elevtallet ved skolene forventes å synke fra 88 for inneværende år til 84 for 2018/19.

Elevtall 2018-2019			
Klasse	Moldjord	Trones	
1	0	4	
2	4	7	
3	4	1	
4	3	7	
5	5	4	
6	3	7	
7	5	0	
8		11	
9		11	
10		8	
Totalt	24	60	84

Tabellen under viser utvikling i elevtall siden 2012:

Skoleår	I ALT	Moldjord	Trones
2012-13	97	30	67
2013-14	102	38	64
2014-15	104	42	62
2015-16	91	34	57
2016-17	86	33	53
2017-18	85	31	54
2018-19	84	24	60
2019-20	80	26	54

Lærertetthetsnormen i skolen

«Stortinget ber regjeringen innføre en norm for lærertetthet på skolenivå. Målet er at det høsten 2018 skal være 1 lærer per 16 elever i 1.–4. klasse og 1 lærer per 21 elever i 5.–10. klasse, og fra høsten 2019 er målet at det skal være 1 lærer per 15 elever i 1.–4. klasse og 1 lærer per 20 elever i 5.–10. klasse. Normen skal evalueres underveis og sees i sammenheng med tiltak for å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere.

Dagens lærerutdanning, herunder gjeldende opptakskrav, og regjeringens kompetansekrav skal legges til grunn. Det foretas en kvalitetssikring av kostnader knyttet til oppdaterte GSI-tall på skolenivå, slik at ingen kommuner skal tape på innføringen av normen. En justering av de samlede kostnadene legges inn i regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Videre skal det utredes hvordan innfasingen av en norm kan gjennomføres uten fare for forsterket lærermangel i deler av landet.»

Kunnskapsdepartementet har lagt til grunn at det er hjemmel i opplæringsloven § 8-3 for forskriftsregler om denne typen lærertetthetsnorm, altså norm for forholdstallet mellom lærer og elever i ordinær undervisning (gruppestørrelse 2).

Normen sier ikke noe om antall elever pr gruppe/størrelsen på en undervisningsgruppe - men er et mål på hvilken samlet lærerressurs som trengs i den enkelte skole.

Lærertetthetsnormen skal være en norm for forholdstallet mellom lærere og elever i ordinær undervisning altså i en gjennomsnittlig undervisningssituasjon. Ressurser til spesialundervisning og særskilt norsk regnes ikke med.

NY RENOVASJONSFORSKRIFT SALTEN

Saksbehandler:	Frank Movik	Arkiv: M50
Arkivsaksnr.:	17/760	

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
2/18	Driftsutvalget	22.03.2018
14/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

DRIFTSUTVALGETS BEHANDLING INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Beiarn kommune vedtar ny forskrift for renovasjon i Salten som vedlagt.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Marit Moldjord

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune vedtar ny forskrift for renovasjon i Salten som vedlagt.

Saksutredning:

Saksutredningen er utført av IRIS v/administrerende direktør Leif Magne Hjelseng. Dersom man skal få til denne forskriftsendringen, må alle kommuner fatte likelydende vedtak. Ved vår lokale behandling ønsker administrasjonen å kommentere noen av forholdene som er tatt opp i saksutredningen.

Hensikt

Eksisterende forskrifter ble utformet etter at Iris ble satt i drift i januar 1994. Det er vesentlig for Salten og eierkommunene at gjeldende felles renovasjonsforskrifter blir revidert. I tillegg er det viktig å modernisere forskriftene iht. lovverket og definisjoner som er endret innenfor avfallslovgivingen.

Bakgrunn

Styret behandlet i sitt møte 21 juni revidering av felles renovasjonsforskrift for Salten.

Styret gjorde en endringer i utkastet og gjorde følgende vedtak:

Styret vedtar oppstart av prosess med sikte på etablering av nye renovasjonsforskrifter. Styret vedtar å legge revidert forskrift ut på høring.

Styret ønsker at forskriften skal behandles av representantskapet i deres møte 10. november 2017, og ber om at administrasjonen planlegger for dette.

Ny felles forskrift har vært ute på høring fra 21 juni til og med 21 august. Fylkesmannen i Nordland og kommunene i Salten er tilskrevet spesielt. Saken er kunngjort i Avisa Nordland, og har vært lagt ut på Iris Saltens sin hjemmeside i høringsperioden.

Etter at høringsperioden var over behandlet styret forskriften i sitt møte den 30. september 2017. Representantskapet behandlet renovasjonsforskriften i sitt møte 10 november 2017. Forskriften er ikke gjeldende før det enkelte kommunestyre har godkjent forskriften.

Saken

De viktigste faktorene for revidering av renovasjonsforskriften er:

- Endring i definisjoner iht. lovverk, blant annet er tidligere forbruksavfall nå benevnt husholdningsavfall
- Myndighetsutøvelse ovenfor næringsavfall er overført til fylkesmannen
- Ta ut slam delen av forskriftene
- Plikter og rettigheter
- Kommunikasjonsstrategi
- Innlemme satsningen av undergrunns anlegg i forskriften
- Pålegge gjenvinning for bedrifter med en årlig produksjon over 500 kg matavfall

Med mål om å få gjenvunnet mest mulig matavfall i vår region, har IRIS gjennom forslag til forskrift og med kontakt både mot miljødirektoratet og fylkesmannen forsøkt å innlemme matavfall fra næringslivet i forskriften. Bedrifter som produserer mer enn 500 kg matavfall ville da være forpliktet til å sortere ut matavfallet.

Ettersom kommuner ikke har myndighet innenfor næringsavfall, har vi ikke kunne tatt inn dette forslaget i forskriftsteksten. Dersom myndighetene åpner for å kreve utsortering av matavfall fra næringslivet på et senere tidspunkt vil IRIS foreslå at det etableres en egen kommunal forskrift som pålegger næringslivet gjenvinning av matavfall.

I forslaget har vi tatt ut det som omhandler slam, da ansvaret for dette i sin helhet er tillagt kommunene. Vi vil tilskrive alle kommuner etter møtet om denne endringen og anmode de om å utarbeide egen slamforskrift.

I flere nye byggeprosjekter, spesielt i Bodø, ser vi at byggherre ikke vil prioritere oppsamling av avfall under bakken. Årsaken er nok økonomisk begrunnet fordi dette ofte går utover planlagt boareal.

Vårt forslag i nye forskrifter, vil gi Iris en mye sterkere myndighet til å kreve oppsamling under bakken der det er formålstjenlig. Dette er tatt opp med Bodø kommune i flere møter, og er i henhold til deres ønske.

Høringsuttalelser.

Det er kommet inn fire uttalelser og et ønske om klargjøring fra en av våre kommuner.

1. Spørsmål fra Fauske kommune.

Planutvalget tok nevnte sak opp i møte 7.09.17. Det ble fra utvalget delegert til adm. Om å få klarhet og utdyping av følgende punkter:

§5 Unntak –

- Kulepunkt 2 - betyr det at enkelte områder i Fauske kommune kan bli uten avfallshåndtering og hvem bestemmer eller gir føringer for «særskilte regler»
- Kulepunkt 3 – Hvilke stoffer er det snakk om og hvem velger ut disse?

§6 her ble det noe diskusjon ang. nedgravde containere, hvem skal eie og drifte disse?

§7 - Hvor skal matavfall over 500 kg gjenvinnes, skal hver eier ha noen form for anlegg eller overlates problemet til kunde.

Det fremkom også et ønske at dere kom og orientere kommunestyret om disse de nye foreslåtte forskriftene, her snakker vi da om 28/9.

Svar gitt til Fauske kommune.

§5 Unntak, kulepunkt 2

Nei, det betyr det ikke. Et eksempel her er øyrenovasjon med andre regler både vedr. oppsamlingsutstyr, innsamlingsmetode og andre sorteringstilbud for avfall. Et annet eksempel kan være husholdninger som av ulike årsaker ikke er i stand til å følge våre sorteringsregler.

Iht. §3 om delegering, foreslås myndigheten her delegert til Iris Salten IKS.

§5 Unntak, kulepunkt 3

Dersom Iris Salten IKS endrer behandlingsmetode f.eks. for matavfall og dagens kompostering erstattes med et avansert biogassanlegg eller annen mekanisk prosess, kan hageavfall som i dag oppsamles i matdunker bli unntatt i matavfallsfraksjonen grunnet produksjonsmessige hensyn. Iht. §3 om delegering, foreslås myndigheten her delegert til Iris Salten IKS.

§6 om under grunns anlegg

Et under grunns anlegg for avfall består av en betongkum og en innercontainer. Et borettslag/sameie som inngår kontrakt med Iris om bruk av et slikt anlegg kjøper betongkummen. Innercontainer med elektronikk eies og driftes av Iris Salten IKS og det er denne enheten som har behov for vedlikehold.

§7 Matavfall fra næringslivet

Formålet med kravet er å unngå at større mengder med matavfall havner i restavfallet. Det er i dag både et velfungerende innsamlings- og behandlingssystem for matavfall hos Iris Salten IKS. Våre intensjoner med kravet er å sikre oss mest mulig av gjenvunnet matavfall i Salten.

Grunnet tidfestet behandling i styret og representantskapet i Iris, kan dessverre ikke høringsfristen utsettes..

2. Høringsuttalelse fra Norsk Industri.

I høringsforslaget § 6 foreslås det en formulering om at "*Iris Salten kan opprette innsamlingsordninger for næringsavfall. I tilfeller der næringsavfall samles inn sammen med husholdningsavfall, defineres virksomhetene som abonnenter hos Iris Salten. Slike fellesløsninger forutsetter samtykke fra Iris Salten*". Norsk Industri mener at konsern eller selskap med monopolrettigheter ikke bør drive kommersiell virksomhet. Dette er viktig for å sikre like konkurransevilkår i bransjen. En blanding av monopolvirksomhet og konkurranseutsatt næringsvirksomhet i kommunale konsern vil også reise spørsmål om risiko for kryss-subsidiering. Vi foreslår at ovennevnte formulering derfor tas ut av den endelige forskriften. Dersom kommunene i Salten ønsker å drive næringsvirksomhet innenfor avfalls- og gjenvinningsbransjen bør denne aktiviteten skilles ut i egne selskaper og eierskapet forvaltes direkte av kommunen.

Dersom ovennevnte formulering likevel skulle beholdes i den endelige forskriften bør denne formuleringen suppleres med en presisering som sikrer at Iris Salten ikke påvirker konkurransen mellom virksomheter som samler inn næringsavfall i regionen.

I høringsforslaget foreslås det tvungen kildesortering av matavfall fra næringsdrivende som har mer enn 500 kg avfall per år. I ny § 7 foreslås det at slike virksomheter skal pålegges å kildesortere og gjenvinne avfallet. Norsk Industri vil gjøre oppmerksom på at kommunene ikke har myndighet til å pålegge næringsdrivende plikter mht. innsamling eller behandling av næringsavfall. Dette gjelder naturligvis også matavfall.

Iht. forurensningsloven § 32 er det avfallsprodusent som har ansvar for at næringsavfall blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt bruk. Kommunene har ingen lovpålagte plikter eller myndighet mht. håndtering av næringsavfall. Kommunene i Salten har altså ikke lovhjemmel til å pålegge tvungen kildesortering av matavfall for næringsdrivende.

Vi anbefaler at § 7 faller bort ved endelig fastsettelse av ny forskrift. Den foreslåtte bestemmelsen vil uansett ikke få rettslig betydning for næringsdrivende i området.

Kommentar til uttalelsen.

I flere tilfeller har vi nå sameier og forretningsgårder som består av forretning/ kontor i første etasje og leiligheter i etasjene over. I de tilfellene hvor sameiet ønsker en renovasjonsløsning, det vil si at det er ønsket fra kunden, vil Iris gjerne møte kundens ønske, og tilby en samlet renovasjonsløsning. I de aller fleste tilfeller er det slik at slike bygg har to kundeforhold, et for leilighetene som er knyttet opp mot husholdningsløsningen, og et kundeforhold knyttet opp mot næringsdrivende. Vi mener at forslaget til forskriftstekst møter et kundebehov som det i henhold til service og smidighet er ønskelig å tilfredsstille.

Kildesortering eller utsortering av matavfall er sterkt ønsket fra myndighetene jfr avfallmeldingen. Dette er grunnen til at vi ønsker å forskriftsfeste tvungen utsortering av matavfall fra bedrifter som har over en viss mengde matavfall. I en kommentar til vår forskrift har fylkesmannen i Nordland gitt følgende uttalelse:

Veldig bra tiltak! Det er ikke tvil om at det kan settes slike krav, jff.loven § 33. Det er også i tråd med nasjonale målsettinger, jf Meld.St nr 45. Men når jeg leser ordlyden i § 33 er jeg litt usikker på hvem som kan gjøre et slikt vedtak – her står det bare «forurensningsmyndigheten».

Kommunen er delegert myndighet til å føre tilsyn med næringsavfall som likner husholdningsavfall – herunder fastsette forskrift om gebyr. Dette innebærer naturlig

nok at ulike fraksjoner kan prises ulikt, noe som jo forutsetter sortering. Om dette er tilstrekkelig til å pålegge sortering er jeg litt usikker på. Sjekk gjerne opp med Miljødirektoratet (og gi oss gjerne ei tilbakemelding på svaret).

Som en oppfølging av tilbakemeldingen til fylkesmannen er det gjort en skriftlig henvendelse til Miljødirektoratet som skal gi tilbakemelding på muligheten for forskriftsfesting.

Vi har på eget initiativ kommet til at forskriftsfesting av tvungen utsortering av matavfall skal gjøre i egen forskrift, og ikke blandes inn i forskriften for kommunal renovasjon. Vi vil komme tilbake til dette.

3. Høringsuttalelse fra Østbø AS.

Merknad til §6.

I § 6 heter det at:

"Iris Salten kan opprette innsamlingsordninger for næringsavfall. I tilfeller der næringsavfall samles inn sammen med husholdningsavfall (felles beholder, felles under grunns anlegg), defineres virksomhetene som abonnenter hos Iris Salten. Slike fellestløsninger forutsetter samtykke fra Iris Salten."

Vårt innspill er at dette punktet fjernes fra forskriften.

Første setning i punktet kan forstås slik at Iris Salten kan engasjere seg i markedet for innsamling av næringsavfall. Dette bryter med en rekke etablerte prinsipper om at det skal være et klart skille mellom monopolvirksomhet og konkurranse. Det er uheldig at et selskap med en monopolrett skal opprette innsamlingsordninger i den delen av avfallsmarkedet hvor det er et fungerende marked. En slik blanding av monopolvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet vil nødvendigvis reise spørsmål om ulovlig kryss-subsidiering.

En forskriftsfesting av at husholdninger og næringslivskunder kan ha felles beholdere er konkurransevridende da Iris Salten har monopol på innsamling av husholdningsavfall og følgelig er den eneste som kan tilby en slik løsning. Videre vanskeliggjør en slik løsning skillet mellom virksomhet som skal gebyrfinansieres (selvkost) og virksomhet som er del av et fritt marked. Enten er man en husholdning (og betaler et gebyr) eller så er man en næringsdrivende (og betaler en markedspris). Forslaget visker ut dette sentrale skillet.

En mer innskrenkende tolkning av punktet er at dette kun skal omfatte de tilfeller der næringsavfall samles inn på bilene som samler inn husholdningsavfall. I så tilfelle bør dette formuleres klarere i ny forskrift. Videre må punktet da få en presisering som sikrer at Iris Salten ikke påvirker konkurransen mellom aktører som samler inn næringsavfall. Forslag til tilleggstekst: "Iris Salten skal opptre konkurransenøytralt og tilby slike innsamlingsordninger for næringsavfall til alle aktører på like vilkår".

Forslag til ny tekst i §6 hvis formålet er å regulere innsamling av næringsavfall på biler som samler inn husholdningsavfall:

"Iris Salten kan opprette innsamlingsordninger der næringsavfall samles inn på de samme bilene som henter husholdningsavfall. Iris Salten skal opptre konkurransenøytralt og tilby slike innsamlingsordninger for næringsavfall til alle aktører på like vilkår"

Kommentar til uttalelsen.

Det vises til vår kommentar til Norsk Industri på dette punktet. §6 er ikke en paragraf som kan brukes slik Østbø AS påstår i sin uttalelse.

Merknad til §7.

I §7 heter det at:

"Matavfall fra næringslivet oppstår fra kantiner, restauranter, næringsmiddelindustri, dagligvarehandel, o.l. Dersom næringsdrivende produserer over 500 kg matavfall pr. år pålegges disse å kildesortere og gjenvinne matavfallet."

Vi mener at dette punktet bør tas ut i sin helhet.

Dette er ikke noe som bør forskriftsfestes i en lokal forskrift, men følge nasjonale regler.

Videre argumentasjon er:

Østbø leverer i dag matavfall til kompostering, energigjenvinning og biogassproduksjon. Vi har foretatt miljøanalyser av alle alternativene. Det beste klimaregnskapet får vi ved å levere matavfall til biogass produksjon der biogass erstatter fossil gass og restprodukt fra produksjonen går til landbruket som erstatning for kunstgjødsel. Kompostering av matavfall der ferdig kompost i liten grad erstatter kunstgjødsel, har et dårligere klimaregnskap enn f.eks forbrenning med høy energigjenvinning.

Målsettingen med gjenvinning av matavfall må være å oppnå et best mulig klimaregnskap. Da bør man bruke andre virkemidler enn foreslått forskriftsfesting.

I Salten er det i dag to aktører som samler inn det meste av avfallet fra næringsdrivende: Iris Salten sitt eget datterselskap Retura Iris AS og Østbø AS. Vi anbefaler at Iris Salten heller går i direkte dialog med disse aktørene om hvordan man kan få et bedre klimaregnskap knyttet til matavfall i stedet for foreslått forskriftsendring.

Kommentar.

Jeg oppfatter Østbø sin merknad til §7 at man ikke mener at det er nødvendig å forskriftsfeste at næringsdrivende med mye matavfall skal være pliktig til å kildesortering av den fraksjonen. Vi i Iris er ikke enig med høringsuttalelsen i dette. Erfaring tilsier at mange bedrifter dessverre velger bort kildesortering når det gis mulighet til det fra aktørene. Som en oppfølging av Avfallsmeldingen mener vi at det bør innføres en kommunal forskrift. Om det gis mulighet til dette vil bli avklart med Miljødirektoratet.

4. Høringsuttalelse fra Sørfold kommune.

Plan- og ressursutvalget i Sørfold kommune har behandlet høring av Revidering av felles renovasjonsforskrifter for Salten, og har følgende merknad:

Forslag fra Sørfold Høyre:

Høyre ønsker at det skal fremgå i forskriften at dette er et abonnement, og at gebyret betales forskuddsvis.

Enstemmig vedtatt.

Kommentar

Følgende setning foreslås tatt inn i §15.

Iris Salten er delegert myndighet fra kommunene til å kreve inn renovasjonsgebyr på vegne av kommune. Innkreving av gebyr skjer delvis forskuddsvis i februar og september.

Vi mener det forøvrig går klart nok frem at dette er et abonnement i teksten.

5. Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Nordland.

Fylkesmannen i Nordland har etter høringsfristen gitt følgende uttalelse.

Fylkesmannen kan ikke se at kommunene ut fra gjeldende regelverk kan gi forskrift om kildesortering av matavfall fra næringslivet.

Kommunene har myndighet til å fastsette lokal forskrift for oppbevaring, innsamling og transport av husholdningsavfall, jf. forurensningsloven § 30 andre og tredje ledd. De er ikke gitt tilsvarende mulighet når det gjelder håndtering av næringsavfall.

Vi forutsetter at forskriften endres i henhold til dette. Dette innebærer at alle bestemmelser som omhandler næringsavfall må tas ut av forskriften.

Dersom det skulle komme endringer i regelverket som gir åpning for å pålegge kildesortering av næringsavfall, vil det kunne gjennomføres ny høring når det gjelder dette.

Kommentar:

Hvorvidt kommunen kan lage egen forskrift for utsortering av matavfall fra næringslivet er tatt opp med miljødirektoratet. Dersom det vil bli gitt en slik åpning vil det bli laget en egen forskrift som vil bli lagt ut på egen høring.

Gjennomgang av høringsuttalelsene.

Høringsperioden har vist at det er svært liten uenighet om forskriften, og de endringer som denne medfører. Det har også vært svært få innspill til den nye forskriftsteksten.

Som en del av at slam nå er tatt ut av forskriften har vi tilbudt kommunene å utarbeide nye forskrifter for de på dette området.

Det er kommet inn merknad til tre av paragrafene i forskriften.

Til §6.

I flere tilfeller har vi nå sameier og forretningsgårder som består av forretning/ kontor i første etasje og så leiligheter i etasjene over. I de tilfellene hvor sameiet ønsker en renovasjonsløsning, det vil si at det er ønsket fra kunden vil Iris gjerne møte kundens ønske, og tilby en samlet renovasjonsløsning. I de aller fleste tilfeller er det slik at slike bygg har to kundeforhold, et for leilighetene som er knyttet opp mot husholdningsløsningen, og et kundeforhold knyttet opp mot næringsdrivende. Vi mener at forslaget til forskriftstekst møter et kundebehov i enkelte tilfeller som det er både i henhold til service og smidighet er ønskelig å tilfredsstille. Det betyr at dersom en næringskunde ønsker et tilbud fra en annen aktør en Iris Salten IKS så står det han fritt til dette. Det er på ingen måte slik at Iris bruker sitt husholdningsmonopol på å tvinge en løsning på den næringsdrivende. Det er opp til den næringsdrivende selv å velge. At dette skulle være et misbruk av Iris sitt monopol innenfor husholdningsrenovasjon faller på sin egen urimelighet.

Til §7.

Vi ser med interesse at hverken Norsk Industri eller Østbø ønsker at det skal forskriftsfestes at bedrifter/ næring med mer enn 500 kg matavfall skal ha krav om en egen kildesorteringsordning for dette. I motsetning til de så tror vi det er nødvendig. VI har dessverre sett at flere bedrifter har gått vekk fra utsortering av matavfall når dette tilbys av aktørene i markedet. Det er svært uheldig. Både i avfallsmeldingen, og i andre myndighetsuttalelser kommer det frem at det er viktig å gjøre noe med denne fraksjonen. Det avklares nå med miljødirektoratet om kommunene har mulighet til å forskriftsfeste dette. Dersom det gis slik mulighet så vil denne delen av forslaget bli forskriftsfestet i egen forskrift.

Til §15.

Det tas inn i teksten at innkreving av gebyr skjer delvis forskuddsvis i februar og september.

Administrasjonens anbefaling.

Administrasjonen anbefaler at ny forskrift vedtas som vedlagt.

Egen forskrift for matavfall for næringsdrivende med mer enn 500 kg/år utarbeides og godkjennes dersom det gis mulighet for dette av miljøvernmyndighetene.

Styret behandlet saken i sitt møte 29. september 2017.

Styret gjennomgikk forskriften og spesielt de høringsuttalelsene som var innkommet.

Styret tar til etterretning at lovverket per i dag ikke gir myndighet til å kreve kildesortering av matavfall fra næringsdrivende. Men egen forskrift for matavfall for næringsdrivende med mer enn 500 kg/år utarbeides og godkjennes dersom det åpnes for dette av miljøvernmyndighetene på et senere tidspunkt.

Styret mener at §6 ikke kan misforstås slik den er lagt inn i teksten. §6 gir åpning for selskapet å finne rasjonelle løsninger for næringsutøver sammen med husholdningsrenovasjon i de tilfeller dette er ønskelig fra næringsutøver. Det gir ikke selskapet myndighet over næringsutøvers frihet til å velge leverandør av renovasjonstjenester.

Høringsuttalelsen fra Sørfold kommune tas inn i paragraf 15.

Styrets anbefalte representantskapet å gjøre følgende

Vedtak:

Representantskapet vedtar ny forskrift for renovasjon i Salten som vedlagt. Forskriften gjelder for Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold kommuner.

Endelig godkjenning av forskriften skjer i det enkelte kommunestyremøte. Alle kommuner anmodes å gjøre likelydende vedtak.

Representantskapet behandlet saken i sitt møte 10. november 2017.

Representantskapet gjorde følgende enstemmige

Vedtak:

Representantskapet vedtar ny forskrift for renovasjon i Salten som vedlagt. Forskriften gjelder for Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold kommuner.

Endelig godkjenning av forskriften skjer i det enkelte kommunestyremøte. Alle kommuner anmodes å gjøre likelydende vedtak.

§1. Mål for avfallssektoren

Iris er til for at folk og næringsliv i Salten skal bli kvitt avfall på en enkel, effektiv og miljøvennlig måte, til en rimelig pris. Gjennom samarbeid over kommunegrensene sikres god kvalitet i avfallsbehandlingen i hele regionen. Iris skal være en pådriver for et reint Salten, og til økt kunnskap om avfallsbehandling.

Saltenkommunene har som målsetting å redusere avfallsmengdene. Gjennom tilrettelegging for god kildesortering hos husholdningene, skal vi bidra til et grønt skifte i Salten. Vi skal redusere mengden farlige stoffer i avfallet, fremme ombruk, gjenvinning og energiutnyttelse, og sikre at avfallet brukes som råstoff i produksjon av nye produkter.

Iris Salten IKS skal gjennom informasjon ut til husholdningene bidra til økt kunnskap om miljø og avfall, og nytten av kildesortering, slik at flere innbygger kildesorterer avfallet, og kildesortere rett. Gjennom kommunikasjon med innbyggerne i Salten skal Iris skape tillit til at kildesortert avfall blir resirkulert og nyttet på en fornuftig måte.

§2. Virkeområde

Forskriften gjelder for husholdninger, herunder fritidsbebyggelse i alle deltakende kommuner. Forskriften regulerer bl.a.

- Innsamling, transport og disponering av husholdningsavfall
- Egenbehandling av avfall
- Avfallsgebyr
- Delegering av myndighet fra kommunene til det interkommunale avfallsselskapet Iris Salten IKS.
- Der kommunen har delegert myndighet til Iris Salten IKS, benevnes Iris Salten i forskriftsteksten.

§3. Delegering av myndighet

Myndighet etter følgende paragrafer i denne forskriften er delegert til det interkommunale avfallsselskapet Iris Salten IKS: §5, §6, §7, §8 og § 9, og er gitt med hjemmel i forurensningsloven §83.

§4. Definisjoner

1. Som husholdningsavfall regnes avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende.
2. Som farlig avfall (spesialavfall) regnes avfall som ikke hensiktsmessig kan behandles sammen med annet husholdningsavfall eller næringsavfall på grunn av sin størrelse eller fordi det kan medføre alvorlig forurensning eller fare for skade på mennesker eller dyr.
3. Som EE-avfall regnes kasserte EE-produkter. EE-produkter er produkter og komponenter som er avhengig av elektrisk strøm for å funksjonere.

4. Med våtorganisk avfall menes matavfall, og annet biologisk nedbrytbart avfall fra vanlige husholdninger, og som egner seg for kompostering.
5. Med restavfall menes blandet avfall som blir igjen etter kildesortering eller sentralsortering og som leveres til sluttbehandling.
6. Med kildesortering forstås i denne forskrift at abonnent eller annen avfallsprodusent holder visse avfallstyper atskilt, og legger disse avfallstypene i anviste beholdere eller bringer dem til godkjente mottak.
7. Med miljøtorg menes betjent mottak tilrettelagt for innlevering av separat avfall.
8. Med oppsamlingsenhet menes i denne forskrift sekk, dunk, beholder, boks, avfallsinnkast, container, nedgravd container eller annet som Iris Salten IKS til enhver tid finner hensiktsmessig å anvende.
9. Nedgravd avfallscontainer under bakken er spesielt egnet for konsentrert bebyggelse i bymessige strøk og kan tilrettelegges for rest-, papir-, mat-, plast- og glassavfall. Andre fraksjoner kan være aktuelle.
10. Med eiendom menes fast eiendom som er opprettet som en selvstendig juridisk enhet i tinglysingsregisteret hos tinglysingsmyndigheten, det være seg gnr./bnr., gnr./bnr./snr. (seksjonsnummer), gnr./bnr./fnr. (festenr.).
11. Som abonnent regnes eier av eiendom som omfattes av den interkommunale ordningen. Hver bebodd eiendom skal ha minst ett abonnement. Dersom eiendommen er festet bort for 30 år eller mer, skal likevel festeren regnes som abonnent om ikke annet er avtalt. Det samme gjelder når festeren har rett til å få festet forlenget, slik at den samlede festetid blir mer enn 30 år.

Abonnement inntreffer for hver boligenhet i eiendommen i den grad bolig-enheten er fast bebodd og/eller eiendommen/boligenheten bebos i minst 90 døgn i året.

Abonnement beregnes i tillegg til hovedabonnementet hvis adskilte boenheter er i bruk og har eget sanitærrom, kjøkken / tekjøkken / kjøkkenkrok og ett eller flere oppholdsrom/soverom. Bruk av tilleggsenheten av eieren selv, eller medlem av denne familie som ikke er myndig, skal ikke regnes som ekstra abonnement.
12. Med fellesavtaler menes at flere abonnenter går sammen om felles avfallsbeholdere for en eller flere avfallstyper. Hver enkelt eiendom som inngår i fellesabonnement, står økonomisk ansvarlig for sin del av felles abonnementet.
13. Med tilleggsgebyr menes gebyr for tjenestetilbud ut over standardtilbud.
14. Som næringsavfall regnes avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner.

§5. Unntak

Iris Salten kan unnta visse eiendommer fra forskriften på grunn av vanskelige adkomstforhold slik som lange avstander, ingen båtforbindelse og lignende.

Videre kan Iris Salten:

- Unnta bestemte områder fra forskriften.
- Gi særskilte regler for bestemte områder, fritidsbebyggelse og for abonnenter i grupper eller enkeltvis.
- Unnta bestemte avfallsfraksjoner i husholdningsavfallet fra forskriften eller fastsette særskilte regler for håndtering av slike stoffer.

§6. Kommunal innsamling av avfall

Etter forurensningsloven §30,1.ledd, er det tvungen renovasjon for husholdningsavfall. Alle bebodde eiendommer i kommunene der det foregår virksomhet som medfører at det oppstår slikt avfall, omfattes av tvungen kommunal renovasjonsordning, bl.a gjelder:

- Det er ikke tillatt å grave ned eller henlegge avfall i naturen.
- Iris Salten kan ved generelle bestemmelser eller gjennom enkeltvedtak stille krav til abonnent/avfallsprodusent om kildesortering av avfallet og løsning for kildesortering.
- Iris Salten kan selv stå for innsamlingen av avfall som omfattes av denne forskriften, eller sette det ut til andre etter avtale. Uten samtykke fra Iris Salten må ingen samle inn husholdningsavfall.
- Iris Salten kan opprette innsamlingsordninger for næringsavfall. I tilfeller der næringsavfall samles inn sammen med husholdningsavfall (felles beholder, felles under grunns anlegg), defineres virksomhetene som abonnenter hos Iris Salten. Slike fellesløsninger forutsetter samtykke fra Iris Salten.
- I nye konsentrert bebyggelse innenfor bymessige strøk skal oppsamling av avfall med avfallscontainer nedgravd under bakken benyttes. I eksisterende bebyggelse innenfor bymessig strøk kan Iris Salten legge til rette for og godkjenne bruk av avfallscontainer nedgravd under bakken.

§7 Iris Salten plikter

Iris Salten skal sørge for at abonnentene har et hygienisk og effektivt tilbud for å bli av med sitt avfall,

- herunder tilrettelegging for kildesortering av avfallet.
- skal sørge for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall iht. avfallsforskriften og ha et tilstrekkelig tilbud for mottak av EE-avfall og farlig avfall fra husholdninger og andre sorterte avfallsfraksjoner som myndighetene til enhver tid bestemmer.
- plikter å utarbeide egne regler for beregning av gebyrenes størrelse basert på gebyrgrunnlaget.

§8 Krav til sortering

Alle abonnenter som omfattes av lovpålagt kommunal renovasjonsordning plikter å kildesortere avfallet, etter nærmere anvisning, for enhver tid etablert innsamlingsordning. Fraksjonene skal holdes adskilt og legges i egne oppsamlingsenheter. For nærmere opplysninger om tømmehyppighet henvises til egen informasjon.

Det er ikke tillatt å legge varm aske, store metallgjenstander, døde dyr, eksplosiver, stein eller farlig avfall i avfallsbeholdere.

Abbonenten må selv sørge for å makulere konfidensielt materiale.

§9 Bruk av oppsamlingsenheter

- Beholderne eies og vedlikeholdes av Iris Salten. Et abonnement omfatter lån og bruk av beholdere for de avfallsfraksjoner som samles inn av Iris Salten.
- Abonnenten har erstatningsansvar ved skader på oppsamlingsenhetene som skyldes feil bruk, hærverk og lignende.
- Iris Salten bestemmer hvilke typer oppsamlingsenheter som skal benyttes.
- Rengjøring av beholdere påhviler abonnenten, hvis ikke annet er bestemt.

- Iris Salten IKS er bare pliktig til å ta med avfall som er lagt i godkjent oppsamlingsenhet.
- Avfallsbeholdere må ikke overfylles, og den må ikke pakkes fastere med avfall enn at den lett kan tømmes.
- Fastfrosset avfall er abonnenten og ikke Iris Salten sitt ansvar.
- Lokket skal holdes lukket for å hindre forsøpling.
- Ved bruk av sekker må det ikke anbringes stikkende og/eller skjærende gjenstander som kan skade renovatørene og vekten må ikke overstige 20 kg. Sekken skal på hentedagen være igjen knyttet.
- Iris Salten kan pålegge abonnenten å øke beholdervolumet dersom det anses nødvendig for å sikre tilstrekkelig sortering av avfallet.

§10 Plassering og tømming av oppsamlingsenheten

Hovedregelen er at oppsamlingsenheten plasseres i offentlig kjørbær vei ved vegkant tømmedagen,

- ved plassering langs ved riks- og fylkesveger er maksimumavstanden 3 meter.
- Plassering av oppsamlingsenhetene på tømmedagen må være slik at renovatøren ikke hindres av snø, is, busker eller andre hindringer.
- Tømming av oppsamlingsenhet skjer mellom kl. 07.00 – kl. 22.00 på tømmedagen.
- Abonnenter, herunder deltakere i fellesabonnement, kan mot et eventuelt ekstra hentegebyr avtale med Iris Salten annen plassering av beholdere enn fastsatt ovenfor.
- Abonnenter kan etter søknad på grunn av helsemessige årsaker søke om fritak for krav om plassering av søppeldunk, dersom det ikke er andre i husstanden som kan sette frem avfallsdunken.
- Ved bruk av avfallsrom skal adkomst være terskelfri.
- Renovatør skal etter tømming sette dunk/beholder tilbake.

§11 Renovasjon etter private veier

Oppsamlingsenheten kan også plasseres ved private veger, dersom følgende forutsetninger oppfylles:

- Veien må være kjørbær med de biltyper som benyttes til renovasjon.
- Sjøfører avgjør til enhver tid om en vei er sikkerhetsmessig forsvarlig å kjøre.
- Det må foreligge en skriftlig avtale.
- Det må være tilfredsstillende snuplass ved siste abonnent langs veien.
- Abonnentene er ansvarlig for vedlikehold, brøyting og strøing av vegen.
- Trær og busker som er vesentlig til hinder skal fjernes av abonnenten.

§12 Krav til kjørbær vei

Med kjørbær vei menes vei som har snuplass og dessuten kurvatur, stigningsforhold, bredde og styrke til å tåle vekten av den aktuelle renovasjonsbil.

§13 Avfallsgebyr

Abonnementen som omfattes av bestemmelsene i forskriften skal betale avfallsgebyr. Årsgebyrer vedtas årlig av kommunen etter innstilling fra Iris Salten. Eier eller fester av eiendom der det oppstår husholdningsavfall plikter straks å melde fra til Iris Salten dersom eiendommen ikke er registrert.

Ved feil i avfallsgebyr har Iris Salten iht. lov rett til å korrigere gebyret for inntil 3 år.

Særskilt gebyr betales ved levering av avfall på miljøtorg, ekstra henteavstand og for andre tilleggstjenester. For oversikt over tilleggstjenester se www.Iris.Salten.no. Reduksjon i gebyret kan oppnås ved fellesløsninger.

For å fremme avfallsreduksjon, kildesortering og gjenvinning har kommunen innført differensierte gebyrsatser. Differensiering skjer på grunnlag av avfallsmengder, avfallstyper, gjenvinning mv. Gebyret knyttes til størrelse av restdunk.

§14 Innkreving, renter m.v.

Iris Salten er delegert myndighet fra kommunene til å kreve inn renovasjonsgebyr på vegne av kommune. Innkreving av gebyr skjer delvis forskuddsvis i februar og september.

Avfallsgebyr med påløpte renter og kostnader er sikret med lovbestemt pant eller pantelovens § 6 - 1. Om renteplikt ved for sen betaling og inndrivelse av avfallsgebyr, gjelder reglene i lov av 6.juni 1975 nr. 29 om eiendomskatt til kommunene, §26 og § 27 tilsvarende. Abonnementen skal betale gebyr for hver abonnementsenhet, jfr.§2.

§15 Klage

Vedtak som er fattet av kommune eller Iris Salten som er delegert myndighet i medhold av forskriften, kan påklages til interkommunalt klageorgan.

§16 Straff

Overtredelse av forskriftene medfører straffeansvar etter forurensingslovens § 79 annet ledd.

KONSESJONSKRAFTAVTALE MED NORDLAND FYLKESKOMMUNE

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 17/689

Arkiv: 025

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
46/17	Formannskapet	29.11.2017
56/17	Beiarn Kommunestyre	13.12.2017
13/18	Formannskapet	11.04.2018
15/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

FORMANNSKAPETS BEHANDLING
INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Beiarn kommune godkjenner avtale om konsesjonskraft mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Sørfold, Bindal og Rødøy, som fremlagt.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Håkon Sæther.

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune godkjenner avtale om konsesjonskraft mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Sørfold, Bindal og Rødøy, som fremlagt.

Saksutredning:

Bakgrunn:

Nordland fylkeskommune (NFK) har varslet oppsigelse av avtale av 9. juni 1983, inngått med kommunene Beiarn, Bindal, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Brønnøy og Sørfold. Avtalen har utløp 9. juni 2023. Det har pågått forhandlinger mellom partene, og det foreligger nå en avtale til politisk godkjenning.

Den opprinnelige avtalen av 1983 gjaldt deling av fortjenesten på fylkeskommunens salg av konsesjonskraft fra vannkraftanlegg i kommunene. Den skulle sikre at kommunene fikk overført 50 % av gevinsten av konsesjonskraftsalg fra fylkeskommunen i 30 år, med rett til å si opp innen utløpet av det 25. avtaleår, eller automatisk fornyelse i nye 30 år. Avtalen ble i 2012 forlenget for 10 år med utløp 9. juni 2023.

Beiarn kommune har hatt viktig økonomisk effekt av avtalen. Ut fra det har særlig kommunens ordfører engasjert seg godt i saken så vel under siste forhandlinger som i de forhandlinger som har vært ført denne gang. Det har i denne sammenheng vært viktig å få frem kunnskap om hva som historisk sett ligger til grunn for den gjeldende avtalen. Det samme må kunne sies om Sørfold kommune.

REFORHANDLING

I 2017 varslet NFK at de ønsket å si opp avtalen. Avtalen er dessuten sagt opp med Hamarøy, Meløy og Brønnøy, som har mindre tildelt konsesjonskraft enn alminnelig forbruk i kommunene. Det har siden pågått forhandlinger mellom NFK og de resterende kommunene som er Beiarn, Bindal, Sørfold og Rødøy.

Som ledd i forhandlingene ga blant annet NFK tilbud som kommunen avsto med tilsvaret av 9. mars 2018. Tilsvaret legges ved i sin helhet, da det gir en oppsummering av både historikk, forutsetninger for opprinnelig avtale, og kommunenes innvendinger til NFKs argumentasjon om oppsigelse.

I forhandlingsmøte mellom NFK og politisk ledelse i kommunene 21. mars 2018 (oppsummering vedlagt) ble det enighet om en avtale. Av avtalen fremgår det at artene er enige om å forlenge avtalen med 10 år fra 09.06.23 på samme vilkår som i punkt 1-10 i avtalen fra 1983. Punkt 11 i avtalen fra 1983 erstattes med følgende punkt:

11. Avtalen gjelder frem til 09.06.2033. Avtalen utløper uten oppsigelse fra om med 09.06.2033 og det er ikke adgang for partene til å kreve noen form for reforhandling om opphørstidspunkt for avtaleforpliktelsene.

Avtalen legges med dette frem til politisk behandling i kommunene, og den skal også fremmes for fylkestinget som egen sak.

Vurdering:

Avtalen som foreligger mellom NFK og kommunene Beiarn, Sørfold, Bindal og Rødøy, som fremforhandlet i møte 21. mars 2018 innebærer en forlengelse til 9. juni 2033. Denne ivaretar den opprinnelige hensikten med avtalen av 1983. Tidshorisonten 50 år som må anses å være innenfor de opprinnelige forutsetningene for avtalen, og dermed akseptabelt.

Beiarn kommune bør slutte seg til avtalen mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Sørfold, Bindal og Rødøy, som fremforhandlet i møte 21. mars 2018.

Vedlegg:

1. Avtale om konsesjonskraft mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Sørfold, Bindal og Rødøy med vedlegg, til godkjenning.
2. NFK: Oppsummering fra forhandlingsmøte konsesjonskraft, 21. mars 2018.
3. Kommunene Sørfold, Beiarn, Bindal og Rødøy: Tilsvaret til fylkeskommunens tilbud om deling av gevinst salg av kommuneens konsesjonskraft ut over alminnelig forbruk, 9. mars 2018.

Nordland
FYLKESKOMMUNE

Mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Sørfold, Bindal og Rødøy, heretter kalt avtalepartene, er det inngått slik

AVTALE OM KONSESJONSKRAFT

Den 09.06.83 inngikk partene avtale om fordeling av Nordland fylkeskommunes konsesjonskraftinntekter i de aktuelle kommuner. Ved Nordland fylkestings vedtak i sak 4/12 ble avtalen forlenget med 10 år fra 09.06.13, det vil si frem til 09.06.23.

Partene er enige om å forlenge avtalen med 10 år fra 09.06.23 på samme vilkår som i punkt 1-10 i avtalen fra 1983. Punkt 11 i avtalen fra 1983 erstattes med følgende punkt som ved underskriving av denne avtale aksepteres av alle parter:

11. Avtalen gjelder frem til 09.06.2033. Avtalen utløper uten oppsigelse fra og med 09.06.2033 og partene kan ikke kreve noen form for reforhandling om opphørstidspunkt for avtaleforpliktelsene.

Alle parter tar forbehold om politisk godkjenning av avtalen.

Vedlegg: Signert avtale av 09.06.83 og utskrift av FT-sak 4/12 med vedtak.

For Nordland fylkeskommune

Fylkesrådsleder Tomas Norvoll

For Beiarn kommune

Ordfører Monika Sande

For Bindal kommune

Ordfører Britt Helstad

For Sørfold kommune

Ordfører Lars Kristian Evjenth

For Rødøy kommune

Ordfører Olav Terje Hoff

Oppsummering fra forhandlingsmøte konsesjonskraft

Tid: Onsdag 21. mars 2018, kl. 1200-1400

Sted: Fylkeshuset

Tilstede:

Ingelin Noresjø, fylkesråd for næring, Nordland fylkeskommune (møteleder)
Tomas Norvoll, fylkesrådsleder
Trine Fredriksen, seniorrådgiver, Nordland fylkeskommune (referent)
Monika Sande, ordfører, Beiarn kommune
Håkon A.N. Sæther, varaordfører, Beiarn kommune
Lars Kristian Evjenth, ordfører Sørfold kommune
Olav Terje Hoff, ordfører, Rødøy kommune

Oppsummering

Innledning

Møtet var en oppfølging av svarbrev fra kommunene av 12.mars 2018, gitt etter fylkeskommunens tilbud i forhandlingsmøter 7. februar og 2. mars.

Målet var å komme til enighet om en ny avtale med kommunene, ref. FT-sak 202/2017 «Oppsigelse av avtale om deling av gevinst på salg av konsesjonskraft med kommunene Sørfold, Beiarn, Bindal, Hamarøy, Meløy, Rødøy og Brønnøy». Saken skal opp på nytt til Fylkestinget i april 2018.

Møtet var et rent politisk møte, med kun administrasjonen tilstede for å skrive referat. Fylkesråd for næring informerte om at hun hadde snakket med Britt Helstad på forhånd, siden hun ikke hadde mulighet til å komme. Helstad var derfor informert om det som skulle tas opp i møtet.

Fylkesråden viste til tilsvaret fra kommunene på tilbud om overgangsmoeller som ble sendt ut etter møtet 2. mars. Dette tilbudet er avvist av alle kommunene. Hun tok opp hovedpunktene i tilsvaret om at kommunene 1) ønsker en videreføring av fordelingsmodellen i dagens avtale 50/50%. 2) ønsker å beholde reforhandlingsklausulen i avtalen. 3) fremhever at premisset for avtalen, en enighet mellom partene om deling av gevinst, fremdeles er tilstede. Det er ikke skjedd noen større endringer knyttet til dette etter kommunenes syn.

Fylkesrådsleder Tomas Norvoll beskrev den økonomiske situasjonen knyttet til endrede inntekter og økonomiske forutsetninger for Nordland fylkeskommune. Fylkestinget har et felles ansvar for å finne løsninger knyttet til den videre forvaltningen av budsjettutfordringene til fylkeskommunen. Fylkeskommunen behøver forutsigbarhet. Det er også årsaken til at fylkesrådet står hardt på premisset om behov for en avslutning på denne avtalen på et gitt tidspunkt.

Innspill fra kommunene i møtet.

- Påpekte at premisset om at intensjonen var en lang tidshorisont, 30+30 år.
- Spørsmål om mulighet til å utvikle samarbeid knyttet til hvordan vi best kan bruke midlene til beste for Nordland.
- Forutsigbarhet kan også være å la avtalen løpe på lang sikt.

Nytt tilbud

Fylkesråden la fram mandatet fra fylkesrådet om et nytt tilbud. Dette er basert på at man ønsker en forutsigbarhet for fremtiden. Nytt tilbud er som følger:

- 1) Gevinstfordelingen beholdes som før; 50/50%.
- 2) Ny avtale løper i 10 år fra 2023, fram til 2033. Deretter termineres den uten reforhandlingsklausul.

Dette gir kommunene 20 år med inntekter utover den opprinnelige avtalen på 30 år.

Det ble en pause i forhandlingene slik at kommunene kunne drøfte det nye tilbudet. Britt Helstad deltok på telefon.

Kommunene sluttet seg enstemmig til forslag til ny avtale.

Videre løp

- Fylkeskommunen utarbeider en ny avtale på basis av enigheten i møtet, som sendes ut til alle kommunene for godkjenning.
- Resultatet av forhandlingene fremmes for fylkestinget som egen sak.

Fylkesråden takket for samarbeidet.

Tilsvar til fylkeskommunens tilbud om deling av gevinst ved salg av kommunenes konsesjonskraft ut over alminnelig forbruk.

Fra Kommunene Beiarn, Bindal, Rødøy og Sørfold.

Bakgrunn:

Nordland er landets nest største kraftfylke og ennå er det store vannkraftreserver her. Det investeres for tiden i ny vannkraft for langt over en milliard i fylket. Til grunn for de utbyggingene som har skjedd og de utbygginger som pågår ligger blant annet lokalpolitiske vurderinger, der evige skadevirkninger og ulemper veies opp mot de positive elementer som kan komme på plass som følge av utbyggingene. Nordland hadde ikke vært et kraftfylke uten fremsynte lokal- og fylkespolitikere.

Det er de kommunene der anleggene ligger som for evigheten gir avkall på naturverdier og legger til rette slik at utbygginger har skjedd og kan skje. Fordelene ved vannkraften er av nasjonal karakter, men ulempene er av lokal karakter.

Vannkraftressursene ligger ikke i byene og befolkningsrike områder. Siden vannkraftmengden er en funksjon av vannmengde multiplisert med fallhøyde, ligger anleggene gjerne i mer tynt befolkede og naturskjønne områder med snø og is på fjelltoppene og grønne dalsletter eller grønt hav i bunn. Slik foregår det en verdioverføring fra de kommuner og deler av landet som er rike på naturressursen - til byer og industriområder som kan gjøre seg nytte av vannkrafta og som øker verdien ved å betale markedspris for den.

I Norge har utbygging av vannkraft i over hundre år vært avgjørende for velferdsutviklingen. Et sett av ordninger har bidratt til at de samfunn og kommuner som avgir ren og grønn energi, har fått sin andel av avkastningen på vannkraftformuen og slikt sett har hatt evne til å følge med velferds- og den offentlige tjenesteutviklingen. Verts- og utbyggingskommunene mottar i tillegg til konsesjonskraft, som redegjøres for under, også tre andre årlige inntekter. Vi presenterer og kommenterer dem slik:

Konsesjonsavgift, som er en direkte – og nokså beskjeden erstatning for direkte skade utbyggingene gir. Denne inntekten skal benyttes til næringsformål og kommunene som har

hatt større kraftutbygginger får ikke tilgang til for eksempel sterkt begrenset tilgang til fylkeskommunale næringsfond og øvrige tiltaksmidler. Naturressursskatt, som utgjør 1,1 øre/kWh til kommunene – og 0,2 øre/kWh til fylkeskommunen – men som inngår i inntektsutjevningen i inntektssystemet til kommunene på en slik måte at nettoverdi for den enkelte kommune er på om lag 10 % av inntekten. Eiendomsskatt, som er på maksimalt 7 promille av et grunnlag som gjennom stadige endringer av lovverk, blir vanskeligere og vanskeligere å opprettholde.

I tiden da de tunge og virkelige store vernerundene- og kraftsakene gikk i vår del av landet, hadde Nordland fylkeskommune (NFK), både som organisasjon, institusjon og planmyndighet, store ambisjoner. NFK ville ha – og fikk etter hvert, en tung posisjon i kraftfylket Nordland – ikke bare som eier av vannkraftanlegg eller utleier av eierposisjoner til vannkraft, men også som mottaker av en av de konstitusjonelle ordningene som i mer enn hundre år har fulgt vannkraften – konsesjonskraften. Det er nok i denne sammenheng å vise til FT-sak nr. 22/1982 – avtale mellom Nordland fylkeskommune og utbyggingskommunene i Nordland vedrørende fordeling – og disponering av konsesjonskraft. Saksfremlegget gir uttrykk for hvordan kraftkommunene sammen med fylkeskommunen etter hvert la til rette for et kraftfylke.

I denne saken er kommunene som har rett til større mengder konsesjonskraft enn det de selv for tiden evner å ta ut – og som for tiden kan gjøre seg nytte av den avtalen som opprinnelig ble inngått pr. 9. juni 1982, redde for at viktige og langsiktige avtaler mellom fremsynte fylkes- og kommunepolitikere kastes på båten til ensidig fordel for en marginal andel av NFK sine nærværende økonomiske utfordringer.

1) Grunnleggende om konsesjonskraft.

Hensikten med konsesjonskraft er å sikre utbyggingskommunene tilstrekkelig elektrisk kraft til den alminnelige kraftforsyning til en rimelig pris. Eierne av større vannkraftverk (konsesjonær) plikter etter vannfallrettighetslovens § 19 og vassdragsreguleringslovens § 22 å levere en andel på inntil 10 % av kraften som produseres, til de berørte kommunene til selvkostpris (11,2 øre i 2018). Kommunene som tar ut kraften må betale innmatingen i nettet, men kan så disponere kraften etter eget skjønn. Den enkelte kommunenes medeierrett til krafta er begrenset til det samlede alminnelige forbruket. Dersom kommunene blir tildelt mer konsesjonskraft fra NVE (som er overordnet myndighet på området) enn sitt alminnelige forbruk så kan fylkeskommunene ta dette ut. Fylkeskommunenes rett er altså midlertidig og subsidiær i forhold til kommunene.

Verdien av konsesjonskrafta for de kommunene som har vært med i dialogen rundt avtalen mellom kommuner i Nordland og NFK er på vel 5 millioner/år – ikke mer.

2) Eksisterende delingsavtale mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Bindal, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Brønnøy og Sørfold.

I 1983 ble det inngått avtale mellom Nordland fylkeskommune og utbyggingskommunene i Nordland. Kommunene Beiarn, Bindal, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Brønnøy og Sørfold undertegnet denne.

I avtalen ble det enighet om at Fylkeskommunen og vertskommunene som inngikk avtale, skulle dele verdien på salget av konsesjonskraft fordelt 50 % - 50 % mellom fylkeskommunen og den respektive kommune.

Avtalene hadde en varighet på 30 år, med opsjon på forlengelse i nye 30 år.

I 2012 varslet Nordland fylkeskommune oppsigelse av avtalen ovenfor kommunene Beiarn, Bindal, Hamarøy, Meløy, Brønnøy, Rødøy og Sørfold.

Det ble da fremmet sak ovenfor fylkestinget i 2012 med innstilling om ny fordeling 75% til fylkeskommunen og 25% til den respektive kommune. Ny avtale skulle ha løpetid på 10 år, med rett til å si opp avtalen med 5 års varsel. Nordland fylkesting valgte å overstyre fylkesrådet og opprettholdt gammel fordelingsnøkkel med 50% av gevinsten ved salg til Nordland fylkeskommune og 50% til de respektive kommunene, men med 10 års avtale som altså utløper pr. 9. juni 2023 (og der eventuell varsel om oppsigelse må være gitt innen 9. juni 2018)

Etter det vi kjenner til er det flere fylkeskommuner som har delingsavtaler med vertskommuner for kraftutbygging. Her kan vi nevne fylkeskommunene Telemark, Agder, Rogaland og Møre og Romsdal. Dette er altså ikke en unik ordning for Nordland fylkeskommune.

3) Historikk avtalen fra 1983.

I 1983 ble det som ovenfor nevnt inngått avtale mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Bindal, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Brønnøy og Sørfold om fordeling av gevinst på salg av konsesjonskraft (overskytende konsesjonskraft tildelt vertskommuner i forhold til alminnelig forbruk i kommunene).

Etter det vi har bragt i erfaring var det i 1983 uenighet angående departements retningslinjer i forhold til fordeling av verdien på overskytende konsesjonskraft. Dette er synliggjort ved at særlig kommunene Hemnes og Hattfjelldal bestred departements retningslinjer. Dette er ut fra det vi har forstått bakgrunnen til at disse kommunene ikke har vært omfattet av avtalen om fordeling verdien på overskytende konsesjonskraft.

De kommunene som inngikk avtale med Nordland fylkeskommune i 1983 valgte den gang side i denne striden. Her er det mulig å tenke seg et scenario der disse kommunene hadde valgt å stille seg sammen med kommunene Hemnes og Hattfjelldal og krevd og arbeidet for at vertskommunene skulle ha all konsesjonskraft. En forutsetning, eller i det minste klar intensjon for kommunene som inngikk avtale med Nordland fylkeskommune var at disse avtalene skulle være svært langsiktige innenfor en ramme på 60 år. Her med avtalevarighet på 30 år og med opsjon på forlengelse i 30 år. Denne forutsetningen i forhold til langsiktighet blir brutt i 2012 av Nordland fylkeskommune.

Nordland var ikke alene, tvert imot inngikk mange fylkeskommuner fordelingsavtaler med sine vertskommuner til vannkraften om verdien av konsesjonskraftrettighetene. Det var to hovedgrunner til slike avtaler:

For det første var regelverket rundt retten til konsesjonskraft uklart, og uklarheten gjaldt spørsmålet om vertskommunene hadde fortrinnsrett til all konsesjonskraft (inntil 10 % av produksjonen), eller bare til den delen som dekket forbruket til alminnelig forsyning.

For det andre så fylkeskommunene det urimelige i at mengden konsesjonskraft for kommunene skulle være avhengig av antall innbyggere i kommunen, og ikke være bestemt av kraftanleggets størrelse og dermed naturinngrepenes omfang. Uten fordelingsavtaler ville mange kommuner med rundt tusen innbyggere knapt få del i de store verdier deres naturressurser ga opphav til, både for kraftselskap, staten og fylkeskommunene.

Dette misforholdet mellom avståelse av verdier og mengden konsesjonskraft vil bestå så lenge kraftanlegget produserer kraft. Derfor ble også de fordelingsavtalene som ble inngått, svært langsiktige. Mange slike avtaler gjelder i dag, og som eksempel nevnes i Rogaland, Telemark, Agder og Møre og Romsdal. I de fleste andre fylker er det enten kommuner med høyere innbyggertall, og dermed en større mengde konsesjonskraft eller fylker uten noe «overskudd» konsesjonskraft, eller fylkeskommuner som har disponert langsiktig over konsesjonskraften.

4) Påvirkning i forhold til kommunenes holdning til kraftutbygginger etter 1983.

Etter 1983 kommer de store kraftutbyggingene i Kobbelvassdraget og utbyggingen av Svartisen. For kommunene som var positive til disse utbyggingene var det avgjørende at vertskommunene skulle ha sin del av verdiene som ble skapt for storsamfunnet gjennom disse store kraftutbyggingene. Her inngår også konsesjonskraftavtalene. Etter det vi kjenner til så benyttet Nordland fylkeskommune muligheten til å få en medeierrett i disse utbyggingene på 30 %, en medeier rett som er leid ut på i langsiktige kontrakter.

5) Prosess oppsigelse av avtalen i 2017.

Kommunene Beiarn, Bindal, Rødøy og Sørfold mottok -før jul 2017 varsel om at Nordland fylkeskommune ønsket å si opp avtalen med de nevnte kommunene. Etter behandling i Nordland fylkeskommune og i kommunestyrene i de nevnte kommunene ble det enighet om at en skulle reforhandle avtalen mellom Nordland Fylkeskommune og kommunene Beiarn, Bindal, Sørfold, Rødøy og Sørfold.

Avtalen fra 2013 omfattet også kommunene Hamarøy, Meløy og Brønnøy. Her har fylkeskommunen sagt opp avtalen da disse kommunene er i en posisjon nå -der tildelt konsesjonskraft er mindre enn alminnelig forbruk i kommunene.

For de kommunene som nå forhandler med Nordland fylkeskommune oppleves dette som uryddig i forhold til at det ikke er avtalene og bakgrunn for disse som blir kjernen i spørsmålet, men et ensidig fokus på økonomi.

I møtet med fylkesråd for næring Ingelin Noresjø 9. november 2017 på Fauske med kommunene Beiarn og Sørfold ble det argumentert for at Nordland fylkeskommune trenger disse pengene for å betjene lån fylkeskommunen har tatt opp- i forbindelse med aksjekjøp i SKS AS.

I de senere forhandlingsmøtene har Nordland fylkeskommune vektlagt fylkeskommunens generelle økonomiske situasjon.

6) Forhandlingsmøter med Nordland fylkeskommune.

I møter med kommunene har Nordland fylkeskommune valgt å stille med advokat for å få slått fast at fylkeskommunen har en ubestridt rett til å si opp avtalene med kommunene. Kommunene har ikke bestridt departementets fordeling fra 1983. Kommunene mener allikevel at en er nødt til å vektlegge bakgrunn for at det ble inngått avtaler mellom Nordland fylkeskommune og de før omtalte kommuner i 1983 og det fakta at denne avtalen hadde en svært langsiktig tidshorisont. Samlet er det snakk om 60 år og kommunene ser at dette henger nøye sammen med at konsesjonene som ble gitt hadde en tilsvarende lang tidshorisont. Videre at også den økonomiske innretning som disse avtalene hadde var av betydning når vertskommunene gikk inn for kraftutbyggingene etter 1983. I både Kobbeltutbyggingen og Svartisetbyggingen sikret Nordland fylkeskommune seg eierskap.

Møtene oppleves fra de deltakende kommunene som frustrerende da Nordland fylkeskommune så ensidig vektlegger dagens fordelingsmodell i forhold til retten til verdien av konsesjonskraft tildelt kommunene ut over alminnelig forbruk i kommunene, uten å hensyn ta vesentlige forutsetninger i historikken rundt inngåelse av avtalene.

Etter et så langsiktig avtaleforhold, og med en 35 års kontrakts praksis, var det grunn til å forvente at fylkeskommunens begrunnelse for varsel om oppsigelse er knyttet opp i endrede forutsetninger, nye inntrufne hendelser eller lignende. – Vi kan ikke se at det er tilfelle. Når en del av begrunnelsen gjelder hvordan regelverket fra 1983 er å forstå, er det grunn til å påpeke at dagens forståelse av regelverket har ligget fast i alle fall i 30 år. Det samme gjelder den andre delen av begrunnelsen som er gitt- dårlig økonomi. Vi har vondt for å se at Nordland fylkeskommunes økonomi er eller vil bli dårligere nå enn den har vært i de 35 årene som er gått siden avtalen ble inngått. Gjennom mange år med anstrengt økonomi har fylkets politikere videreført den avtalen med kommunene som man nå ønsker å avvike. Vi ser det slik at den forverringen av fylkets økonomi som er varslet, ikke bør avvikes eller reduseres ved oppsigelse av konsesjonskraftavtalen, men bør motarbeides med helt andre grep.

7) Relevante Scenarier i forhold til disposisjon av konsesjonskraft.

Kommunene Beiarn, Bindal, Rødøy og Sørfold er alle små kommuner med et lavt alminnelig forbruk. Dersom det skjer endringer i kommunestruktur vil disse kommunene inngå i større kommuner slik at det alminnelige forbruket vil overstige tildelt mengde konsesjonskraft. I et slikt scenario vil Nordland fylkeskommune miste tilgangen på konsesjonskraft fra disse lokalsamfunnene. Økt næringsaktivitet og dermed økt alminnelig forbruk i kommunene, vil kunne bidra til å redusere fylkeskommunens tilgang til konsesjonskraft fra kommunene.

8) Tilbudet fra Nordland fylkeskommune fremmet i møte 2. mars 2017:

Tilbud/alternativ 1

Nedtrappingsmodell:

År 2023-2033: 20 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2034 og påfølgende år: 0

Opprinnelig avtale sies opp som varslet fra juni 2023, men med en overgangsordning som skissert ovenfor.

Ved utgangen av overgangsordningen i juni 2033 er det ingen reforhandlingsklausul, og avtalen er endelig terminert.

Tilbud/alternativ 2

Nedtrappingsmodell:

År 2023: 50 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2024: 45 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2025: 40 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2026: 30 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2027: 20 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2028: 15 % av gevinsten ved salg av konsesjonskraft

År 2029 og påfølgende år: 0

Opprinnelig avtale sies opp som varslet fra juni 2023, men med en overgangsordning som skissert ovenfor.

Ved utgangen av overgangsordningen i juni 2028 er det ingen reforhandlingsklausul, og avtalen er endelig terminert.

Kommunene Beiarn, Bindal, Rødøy og Sørfold vil ikke gå inn på denne avtalen. Vi vil anføre tre ting i denne forbindelse:

- 1) Den økonomiske fordelingen mellom Nordland fylkeskommune og kommunene Beiarn, Bindal, Rødøy og Sørfold ligger for langt unna det som var intensjonen i de opprinnelige avtalene. Kommunene ønsker å videreføre dagens fordelingsmodell.
- 2) Det at en fjerner reforhandlingsklausulen ved utløpet av ny 10 års periode bryter med forutsetningene i de opprinnelige avtalene.
- 3) Begrunnelsen for å videreføre avtalen er den samme som da avtalen ble inngått i 1983.

NYE VEDTEKTER OG RETNINGSLINJER FOR NÆRINGSFONDET

Saksbehandler:	Bjørnar Brændmo	Arkiv: U00
Arkivsaksnr.:	18/183	

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
12/18	Formannskapet	11.04.2018
16/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

FORMANNSKAPETS BEHANDLING **INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

Vedlagte vedtekter og retningslinjer for næringsfondet i Beiarn kommune godkjennes.

Det gamle vedtaket om at næringsfondet til enhver tid skulle ha en viss størrelse oppheves. Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Linda Moen

Behandling/vedtak i Formannskapet den 11.04.2018 sak 12/18

Formannskapet diskuterte gjennom punkt for punkt i så vel forslag til vedtekter som forslag til retningslinjer. Det ble gjort tre justeringer i retningslinjene som tas inn i innstillingen til kommunestyret.

Rådmannens innstilling:

Vedlagte vedtekter og retningslinjer for næringsfondet i Beiarn kommune godkjennes.

Det gamle vedtaket om at næringsfondet til enhver tid skulle ha en viss størrelse oppheves.

Saksutredning og vurdering:

Men bakgrunn i at det er mange år siden vedtekter og retningslinjer for kommunens næringsfond sist ble gjennomgått og oppdatert, har det foregått et arbeid med en intern revisjon.

Andre kommuners vedtekter og retningslinjer er vurdert. Administrasjonen har også tatt med de innspill vi har oppfattet som viktige fra lokalpolitikken, herunder innspill gitt på den nylig avholdte næringsdagen der også representanter fra kommunens bondelag, fra den lokale næringsforeningen og fra Kunnskapsparken i Bodø deltok.

Rundt årtusenskiftet ble det fattet vedtak om at næringsfondet ikke på noe tidspunkt skulle være på mindre enn 15 MNOK. Dette for å sikre en viss langsiktig realverdi av fondet. Fondet er pt på ca. 13,1 MNOK og behovet for å bruke mer enn det vi kan påregne av friske inntekter de første par årene er stort. Av de diskusjonene som har vært ført forstår vi at det gamle vedtaket om minimum 15 MNOK kan bli en hemsko i det spennende utviklingsarbeidet som skjer for tiden. Det tilrås derfor å oppheve dette vedtaket.

Vedlegg:

Forslag til nye vedtekter for næringsfondet i Beiarn

Forslag til nye retningslinjer for næringsfondet i Beiarn

(FORSLAG TIL)RETNINGSLINJER

For tildeling av lån og tilskudd fra Beiarn kommunes næringsfond

Godkjent av Beiarn kommunestyre pr. 25. april 2018

1. FORMÅL

Retningslinjene for tildeling av lån og tilskudd fra Beiarn kommunes næringsfond skal følge de vedtektene til enhver tid gjelder.

2. STØTTEVILKÅR

- Dersom det foreligger statlige eller fylkeskommunale finansierings- og/eller støtteordninger som kan nyttes til det aktuelle tiltaket, er det en forutsetning at disse nyttes fullt ut før søknad sendes til det kommunale næringsfondet. Kommunen skal gi veiledning om alternative ordninger.
- Det gis ikke støtte til søknader med kostnader under 35.000 og minste tilskudd er på kr. 10.000.
- Investeringer eller prosjekter som er igangsatt før søknad eller informasjon om tiltaket er mottatt, er ikke støtteberettiget.
- Samlet støtte fra fondet skal som hovedregel ikke overstige 35 % av kapitalbehovet i et prosjekt.
- Prosjekter som gir økt sysselsetting for kvinner og ungdom, kan i spesielle tilfeller innvilges støtte inntil 50 %.
- Det kan ikke gis støtte til gjeldssanering og/eller løpende driftskostnader eller garantier for lån.
- Det gis ikke støtte til investering i kjøretøy og maskinelt transportutstyr.
- Tilskudd gis i hovedsak til bedriftsutvikling som; planlegging, prosjektering, produktutvikling, oppstartskostnader, markedsundersøkelse, markedsføring og opplæring- og kompetanseutvikling.
- Lån gis i hovedsak til investeringer i produksjonsrelaterte maskiner, utstyr og bygninger, ved oppstart og utvidelse av bedrift.
- Det kan det tegnes andeler eller aksjer i bedrifter av vesentlig betydning for sysselsettingen i kommunen. Den kommunale andel eller aksjeportofølge skal ikke overstige 30 % av totalkapitalen. Denne begrensning gjelder ikke utviklingselskap, utleiebygg o.l., som kommunen etablerer i egen regi eller i samarbeid med private interesser.
- Etableringstilskudd/oppstarthjelp kan innvilges med inntil kr. 25.000. Enkeltpersoner kan ikke påregne å motta flere slike tilskudd innenfor en begrenset tidsperiode.
- Uavhengig av øvrige regler gis det tilskudd på 35 % til kjøp av melkekvoter.

3 SØKNAD

Ved søknad om økonomisk støtte skal følgende opplysninger framgå:

- Personalia, navn, adresse, telefon, utdanning og yrkeserfaring
- Prosjektbeskrivelse – hva tiltaket går ut på og mål som skal nås
- Marked- og markedsutsikter samt konkurranseforhold
- Budsjett og investerings/finansierings
- For allerede etablerte selskap skal regnskap vedlegges
- Skatteattest for bedriften og/eller eierne
- Opplysninger om det søkes andre offentlige midler
- Bedrifter/virksomheter som skal søke støtte skal være registrert i Brønnøysundregisteret og skal som hovedregel ha sin forretningsadresse i Beiarn.

4 UTBETALING

Utbetaling kan skje når vilkårene i tildelings tilsagnet er oppfylt. Lån og tilskudd kan utbetales i to porsjoner. Lån og tilskudd under kr. 50.000 utbetales i en utbetaling. Prosjektregnskap med bilagskopier fremlegges før sluttutbetaling.

5 BETINGELSER

Lån innvilges på følgende betingelser :

- Lånet rentebelastes etter den til enhver tid gjeldende rentesats.
- Som vilkår kan det gis rentefrihet og/eller avdragsfrihet for et kortere tidsrom, dersom inntjeningsforhold i en startperiode tilsier det. Etter at lån er innvilget og slike forhold ikke er innvilget, skal rente-/avdragsfrihet avgjøres administrativt.
- Lengste avdragstid på fast eiendom, inkludert rente-/avdragsfrie perioder, er 10 år. På annet utstyr 5 år. Avdragstiden fastsettes administrativt.
- Lån over kr. 50.000.- skal sikres med tilfredsstillende pant.
- Lån skal nedbetales med månedlige avdrag.
- Blir gjelden eller enkeltavdrag ikke betalt ved forfall, er hele gjeldsbeløpet straks forfalt betaling og kan inndrives uten søksmål etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2.

6 DELEGASJON

Beiarn formannskap er fondsstyre og kan disponere fondet innenfor den størrelse det har om ikke kommunestyret har satt begrensninger gjennom for eksempel budsjettvedtak. Rådmannen eller den han delegerer videre til gis fullmakt til å fatte administrative vedtak om lån på inntil kr. 200.000 og tilskudd på inntil kr. 50.000. Alle vedtak skal være skriftlige og basert på konkret saksbehandling som meldes fondsstyret.

7 GENERELT

- Dersom fondsstyret anser at vesentlige forutsetninger for gitt tilsagn ikke lenger er tilstede, kan tilsagnet trekkes tilbake.
- Er ikke prosjektet igangsatt innen 1. år fra tilsagnsdato, trekkes tilsagnet automatisk.
- Tilskudd kan kreves, helt eller delvis, tilbakebetalt: hvis bedriften opphører innen 3 år, hvis utstyr/driftstilbehør det er gitt støtte til avhendes, eller at bevilgningen på annen måte ikke brukes i samsvar med det som var forutsatt.
- Fondsstyret har fullmakt til å fastsette rentesats på lån. Ved endring av lånesats skal varslingstiden være 3. mnd.
- Bedrifter eller personlig næringsdrivende, som har mottatt lån, skal inntil lånet er fullt ut innbetalt, årlig sende inn fullstendig årsregnskap til Beiarn kommune.
- Dersom det skjer vesentlige endringer i planene som ligger til grunn for søknad, skal det umiddelbart gis orientering til kommunen om dette.
- Blir kostnadene mindre enn forutsatt, reduseres tilsagnsbeløpet forholdsmessig.

§ 8 KLAGE

Avgjørelser kan påklages etter forvaltningslovens bestemmelser. Søker skal gjøres kjent med klageretten ved behandlingen. Avgjørelser fattet administrativt skal klages til fondsstyret og avgjørelser fattet av fondsstyret (formannskapet) skal klages til kommunestyret. Saksbehandling ved klager fremgår for øvrig av til enhver tid gjeldende delegasjonsreglement.

§ 9 ENDRINGER

Endringer av retningslinjene vedtas av kommunestyret etter at fondsstyret har uttalt seg.

Beiarn kommunes næringsfond

(FORSLAG TIL) VEDTEKTER

Godkjent av Beiarn kommunestyre pr. 25. april 2018

§ 1 HJEMMEL, KAPITAL OG AVKASTNING

Beiarn kommunes næringsfond er etablert med bakgrunn i kommunens andel av kraftutbyggingen i Saltfjellet-Svartisen. Opprinnelig fondskapital ble utbetalt i henhold til vilkårene i konsesjoner gitt hhv. 24. juli 1987 og 27. januar 1989.

Fondskapitalen består for øvrig av årlige konsesjonsavgifter fra Beiarn sin andel av Svartisutbyggingen og Beiarn sin andel av Sundsfjordutbyggingen. Videre av renteavkastning på fondskapitalen, renter av utlån fra fondet, ~~inntekter etter salg av kommunale aksjer i kommersielle selskaper~~ og avsetninger Beiarn kommunestyre måtte gjøre til fondet.

§ 2 FORMÅL

Kommunens næringsfond skal nyttes til finansiering av næringstiltak som fremmer nyetableringer, trykker eksisterende arbeidsplasser og bedrifter og øker sysselsettingen i Beiarn kommune.

Fondet kan også brukes til kommunale fellestiltak, infrastrukturtiltak så som kjøp av næringsarealer, utbygging av bredbånd og kommunalt næringsarbeid.

Fondet kan benyttes til finansiering av kommunens andel av i lokale og regionale prosjekt og selskaper som er i direkte overensstemmelse med fondets øvrige formål.

Strategisk Næringsplan skal bidra til å prioritere tiltak og bruken av fondet. Ingen har rettmessig krav på støtte fra fondet.

§ 3 STØTTEFORMER

Støtte kan gis som lån og tilskudd, herunder kan det gis ansvarlige lån og settes vilkår og betingelser for tilsagn om lån.

Fondets midler kan benyttes til å tegne andeler og aksjer i privat næringsvirksomhet.

§ 4 STØTTEVILKÅR

Samlet støtte fra fondet skal som hovedregel ikke overstige 35 % av kapitalbehovet i et prosjekt.

§ 5 FORHOLD TIL INTERNASJONALE FORPLIKTELSER

Bruken av fondet skal være i samsvar med de internasjonale regelverk Norge har sluttet seg til på støtteområdet.

§ 6 FORVALTNING

Beiarn kommunestyre er forvaltningsmyndighet for fondet.

Kommunestyret delegerer beslutningsmyndighet til formannskapet og administrasjonen etter nærmere angitte fullmaksgrenser beskrevet i fondets retningslinjer.

Fondsmidlene er plassert i finansmarkedet i tråd med kommunens til enhver tid gjeldende reglement for finansforvaltning.

§ 8 RAPPORTERING

Beiarn kommunes økonomiavdeling fører regnskap for fondet og har ansvar for forvaltningen av alle næringslån.

Næringsarbeidet, inkludert bruk av fondet, rapporteres som en del av kommunens årsrapport og vedtas av kommunestyret.

§ 9 GODKJENNING OG ENDRING AV VEDTEKTENE

Vedtektene kan bare endres av kommunestyret selv. For øvrig vises til gjeldende retningslinjer for bruk av fondet.

STRATEGIPLAN FOR MINERALNÆRINGEN I SALTEN 2017 - 2027

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk Arkiv: 122
 Arkivsaksnr.: 17/723

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
15/18	Formannskapet	11.04.2018
17/18	Beiarn Kommunestyre	25.04.2018

**FORMANNSKAPETS BEHANDLING
 INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:**

1. Beiarn kommune slutter seg til Strategiplan Mineralnæringen i Salten 2017-2027.
2. Eventuelle organisatoriske og økonomiske konsekvenser for Beiarn kommune legges fram i egen sak til kommunestyret.
3. De strategiske satsingsområdene legges til grunn som et tillegg til kommunens næringsplan og oppfølging av planen korrigeres i forhold til dette.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Ole Håkon Hemminghytt.

Rådmannens innstilling:

1. Beiarn kommune slutter seg til Strategiplan Mineralnæringen i Salten 2017-2027.
2. Eventuelle organisatoriske og økonomiske konsekvenser for Beiarn kommune legges fram i egen sak til kommunestyret.
3. De strategiske satsingsområdene legges til grunn som en del av kommunens næringsplan og oppfølging av planen korrigeres i forhold til dette.

Saksutredning

Som en del av det treårige *Byregionprosjektet Fase 2* for Salten, er et av mandatene at det skal leveres et forslag til en strategiplan for mineralnæringen i Salten. Arbeidsgruppen for denne planen har vært næringsnettverket i Salten. En faggruppe med aktører fra næringsliv, og universitet deltatt aktivt i arbeidet og rådmannsutvalget i Salten er styringsgruppe.

Planen skal være et felles arbeidsredskap for kommunenes tilrettelegging for næringsarbeid innen mineralnæringen i Salten.

Målet for arbeidet har vært å se på den tilrettelegging som kommunene i Salten bør jobbe med for at mineralnæringen skal kunne utvikles på en bærekraftig måte og bidra til økt verdiskaping, økte ringvirkninger og økt sysselsetting i Salten.

Det foreslås en strategisk plan for de kommende ti årene, fra 2017–2027. Dette vurderes som et første steg i et arbeid som ligger foran kommunene. Derfor er det også pekt på flere områder som bør utredes videre for å oppnå økt verdiskaping og økt sysselsetting i Salten.

For at verdiskapning og de gode ringvirkningene av mineralnæringen skal kunne øke, har strategiarbeidet avklart et behov for at kommunene samhandler innen områdene næringsutvikling, infrastruktur, samferdsel og arealplanlegging.

Bakgrunn:

Utviklingsprogrammet for byregioner fase 2 er et samarbeidsprosjekt mellom kommunene i Salten, næringslivet i Salten og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Prosjekteier: Bodø Kommune sammen med kommunene Hamarøy, Steigen, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy.

Godkjent av prosjekteier: 14. 08.2015

Budsjettramme: NOK 6 000 000,

Oppstart: 16.11.2015

Antatt sluttdato: 15.11.2018

Hensikten er økt vekst i hele regionen gjennom aktivt nærings samarbeid i Salten. Bakgrunn er funn i fase 1 i prosjektet.

Dette prosjektet er vedtatt i alle Saltenkommunene. For Beiarn kommunes del i PS-sak 9/15 møtedato 10.02.2015.

Resultatmål:

Styrke felles næringsarbeid i Salten og å etablere strategiplaner for næringsområdene havbruk, mineral og kultur og naturbasert reiseliv.

Effektmål:

Bidra til økt verdiskaping i kommunene, og bidra til opprettelse av nye etableringer og arbeidsplasser.

Organisering av prosjektet:

Styringsgruppe:

Rådmannsutvalget i kommunene Hamarøy, Steigen, Sørfold, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy og Bodø v/ Rådmann i Meløy Hege Sørli.

Prosjektleder:

Mona Lindal

Arbeidsgruppe: Næringsnettverket i Salten:

Bjørnar Brændmo, næringsssjef i Beiarn kommune

Hilde Fredheim, næringsssjef i Hamarøy

Gerd Bente Jakobsen, næringsssjef i Sørfold kommune

Per Løken, næringsssjef i Steigen kommune

Heidi Thommesen, næringsssjef i Bodø kommune

Stine Estensen, daglig leder i Meløy Utvikling

Elin-M Kvamme, daglig leder i Saltdal Utvikling

Jørn Solli, daglig leder i Sjøfossen Næringsutvikling

Kristian Amundsen, daglig leder i Fauna, Fauske

Gjennom byregionsprogrammet fase II er følgende nå i ferd med å gjennomføres:

1. Styrkning av samarbeidet mellom kommunene i næringsarbeidet med felles næringsutvikling på enkeltområder og enkeltprosjekter.
Rådmannens kommentar april -18: **trenger et sterkt og fornyet fokus**
2. Utarbeidelse av strategiplan havbruk
Rådmannens kommentar april -18: **gjennomført, men avventer HPG-behandling fra AU i Regionrådet**
3. Utarbeidelse av strategiplan natur-og kulturbasert reiseliv og primærnærings.
Rådmannens kommentar april -18: **gjennomført – trenger konkretisert oppfølging**
4. Utarbeidelse av strategiplan mineral:
Rådmannens kommentar april -18: **Følger her – inkludert HPG – trenger vedtak og konkretiserte ressurser til oppfølging**

Saltenkommunene er rike på naturressurser. En økt nyttiggjørelse av disse ressursene vil skape lokale arbeidsplasser og dermed økt vekst i hele regionen. I et større samarbeid mellom by og omland vil regionen og kommunene utnytte og videreutvikle sine egne fortrinn. Bodø innehar både utviklingskompetanse og plankompetanse som omlandskommunene delvis kan nyttiggjøre seg. Videre er Bodø viktig som transportknutepunkt og ikke minst som forsknings- og utviklingsinstitusjon gjennom Universitetet i Nordland. Omlandskommunene, i denne saken kanskje spesielt Beiarn som har bruddrift og en viss foredling på Evjen, sitter på store naturressurser, en sterk lokalkunnskap og spisskompetanse på de næringer som er representert i enkeltkommunene.

Gjennom utvikling av næringsnettverket og samarbeid om utarbeidelse av strategier for viktige næringer i regionen vil vi kunne skape synergier som gir vekst på sikt. Under utarbeidelse av forslag til strategiplan for mineralnæringen i Salten, er det etablert en faggruppe.

Faggruppen består av:

Ola Torstensen	fylkesgeolog, Nordland fylkeskommune
Susanne Nævermo-Sand	daglig leder Sintef Helgeland
Roar Hansen	prosjektleder Fauna KF
Kjell Sture Hugaas	Elkem Salten
Ørjan Fjelde	plant manager Omya Hustadmarmor avd. Hammerfall
Harald Rundhaug	seniorkonsulent Statskog
Rune Finsveen	seniorrådgiver Kunnskapsparken Bodø

I Salten har omsetningen i mineralnæringen økt de siste 10 årene, og i 2016 var den på 151 mill. kr. Saltens andel av omsetningen i mineralnæringen i Nordland utgjorde ca. 14 %. Verdiskapingen i Salten samme år er på ca. 92 mill. kr. Salten var det i 2016 direkte sysselsatt 75 personer i mineralnæringen, og tallet har vært jevnt de siste 9 årene. Dette utgjør 13 % av alle sysselsatte i mineralnæringen i Nordland. I tillegg er det et betydelig antall sysselsatte som mineralnæringen bidrar til i andre næringer, ved at mineralske råstoffer er en forutsetning for enhver industriell verdikjede. Ved å videreutvikle de gode synergiene og stimulere til etableringer, vil Nordland og Salten kunne ha et stort potensial til utvikling av ny virksomhet og produksjon for et voksende verdensmarked. Regionen har alle forutsetninger til dette, ved at den har de nødvendige naturressursene som skal til.

For å sikre bærekraftig vekst og verdiskaping, er det viktig å samarbeide på tvers av kommunegrensene når det gjelder planlegging av næringen og arealforvaltning.

I prosjektbeskrivelsen som kommunestyrene har vedtatt står det følgende om Strategiplan Mineralnæringen:

Regionen huser store og verdifulle mineralforekomster. Veien fra kartlegging av en forekomst til at utvinning starter er en krevende prosess som går over mange år. En strategiplan for mineral er et forsøk på å gjøre denne prosessen lettere med at det gjøres et ordentlig grunnarbeid. Fauske kommune har kommet langt i sitt arbeid innenfor mineralnæringen og det er et ønske om å kunne bygge videre på denne kunnskapen slik at de andre kommunene i Salten kan nyttiggjøre seg denne kunnskapen. Strategiplanen skal ha følgende målsetninger:

- Utarbeide oversikt over mineraler og pukk/grus ressurser i Salten.
- Utarbeide oversikt over nedlagte gruver og gruver som er i drift.
- Øke dialog mot etablerte bedrifter innenfor mineralvirksomheten.
- Øke dialog mot industribedrifter som bruke mineraler som råstoff (Elkem Salten, Yara i Glomfjord)

- Videreutvikle undervisnings- og forskningskompetanse hos Universitet, fagskole, videregående skoler og forskningsmiljøer innen gruve- og mineralfaget.
- Søke opp og legge til rette for bedrifter som ønsker kartlegging, undersøkelser og utvinning av mineraler. Også grus- og pukk industrien.
- Dialog mot kommunene for avsetting av mineralressurser i forbindelse med rullering av arealplaner.
- Synergi mellom kraftbransjen og mineralbransjen

Vurderinger

Mineralnæringen er en viktig forutsetning for reindustrialiseringen av Norge og det grønne skiftet. Mineralnæringen vil være nøkkelen til utvikling av ethvert moderne, miljøvennlig samfunn. Tilgang på mineralske råvarer er en forutsetning for utvikling av fornybar energi og annen miljøvennlig teknologi. Vi ønsker økt produksjon av mineralske råstoffer, samtidig som vi ønsker at utslippene fra industriene reduseres så langt som mulig. Salten trenger store mengder byggeråstoff til å bygge infrastruktur. Det er viktig at uttak av byggeråstoff gjøres så nært utbyggingsområdene som mulig. Disse kortreiste byggeråstoffene gir best miljøgevinst og økonomi for utbyggingsprosjektene, i tillegg til det vil styrke lokalsamfunnene.

Mineralnæringen er i vekst, og i endring. Kommunene bør også se sitt ansvar og mulighet det gir som tilrettelegger og planmyndighet slik at næringen skal kunne utnytte sitt potensial for grønn vekst og bærekraftig verdiskaping.

Konklusjon og anbefaling

Strategiplanen er utarbeidet i samarbeid med aktører med tilknytning til mineralnæringen i Salten samt forsknings og utdanningsmiljøet. Planen har vært på høring hos næringssektoren i alle Saltenkommunene. Deres mandat har vært å forankre dette i sine kommuners næringsliv og kommunale etater. Disse har gitt innspill og forslag til endring og innspill, som er tatt til følge. Planen har også vært behandlet i Rådmannsutvalget og deres innspill er også tatt til følge.

Ut fra dette anbefaler rådmannen at kommunestyret slutter seg til Strategiplan for Mineralnæringen i Salten 2017-2027, og at de foreslåtte tiltak utredes og snarest settes i verk.

Vedlegg:

Strategiplan for mineralnæringen i Salten 2017 - 2027

STRATEGIPLAN FOR MINERALNÆRINGEN I SALTEN 2017–2027

Næringsutvikling i Salten

Tarvika i Beiarn.

Foto: Møna Lindal

INNHOOLD

Forord	side 4
1. Innledning	side 6
1.1 Den moderne steinalder	side 6
1.2 Tilrettelegge for næringsutvikling	side 8
2. Bakgrunn	side 9
2.1 Verdiskaping – potensial- prosessindustri	side 10
2.2 Bærekraft – det grønne skiftet.....	side 12
2.3 Planprosesser – lovverk - roller.....	side 15
2.4 Bergrettigheter.....	side 16
2.5 Kommunenes rolle.....	side 17
2.6 Kompetanse/FoU	side 19
3. Visjon – Verdier – Mål – Satsingsområder.....	side 20
3.1 SAMSKAPING	side 21
3.2 RESSURSUTNYTTELSE.....	side 21
3.3 AREALPLANLEGGING	side 22
3.4 KOMPETANSE.....	side 23
4. Handlingsplan for perioden 2017–2027	side 24

Forord

Som en del av det treårige Byregionprosjektet Fase 2 for Salten, er et av mandatene at det skal leveres et forslag til en strategiplan for tilrettelegging for mineralnæringen i Salten. Arbeidsgruppen for denne planen har vært næringsnettverket i Salten og styringsgruppe er rådmannsutvalget i Salten.

I tillegg har en faggruppe deltatt i arbeidet. Denne har bestått av:

- **Ola Torstensen**, fylkesgeolog, Nordland fylkeskommune
- **Susanne Nævermo-Sand**, daglig leder Sintef Helgeland
- **Roar Hansen**, prosjektleder, Fauna KF
- **Kjell Sture Hugaas**, Elkem Salten
- **Ørjan Fjelde**, plant manager, Omya Hustadmarmor avd. Hammerfall
- **Harald Rundhaug**, seniorkonsulent, Statskog
- **Rune Finsveen**, seniorrådgiver, Kunnskapsparken Bodø

Målet for arbeidet har vært å gi strategiske føringer for kommunenes holdning til mineralnæringen. Strategiplanen skal også se på den tilrettelegging som kommunene i Salten bør jobbe med for at mineralnæringen skal kunne utvikles på en bærekraftig måte og bidra til økt verdiskaping og økt sysselsetting i Salten.

Vi har valgt å foreslå en strategisk plan for de kommende ti årene, fra 2017–2027. Vi anser dette som første steg i et arbeid som ligger foran kommunene, derfor har vi også pekt på flere områder som bør utredes videre for å oppnå økt verdiskaping og økt sysselsetting i Salten. For at verdiskapingen i - og de gode ringvirkningene av - mineralnæringen

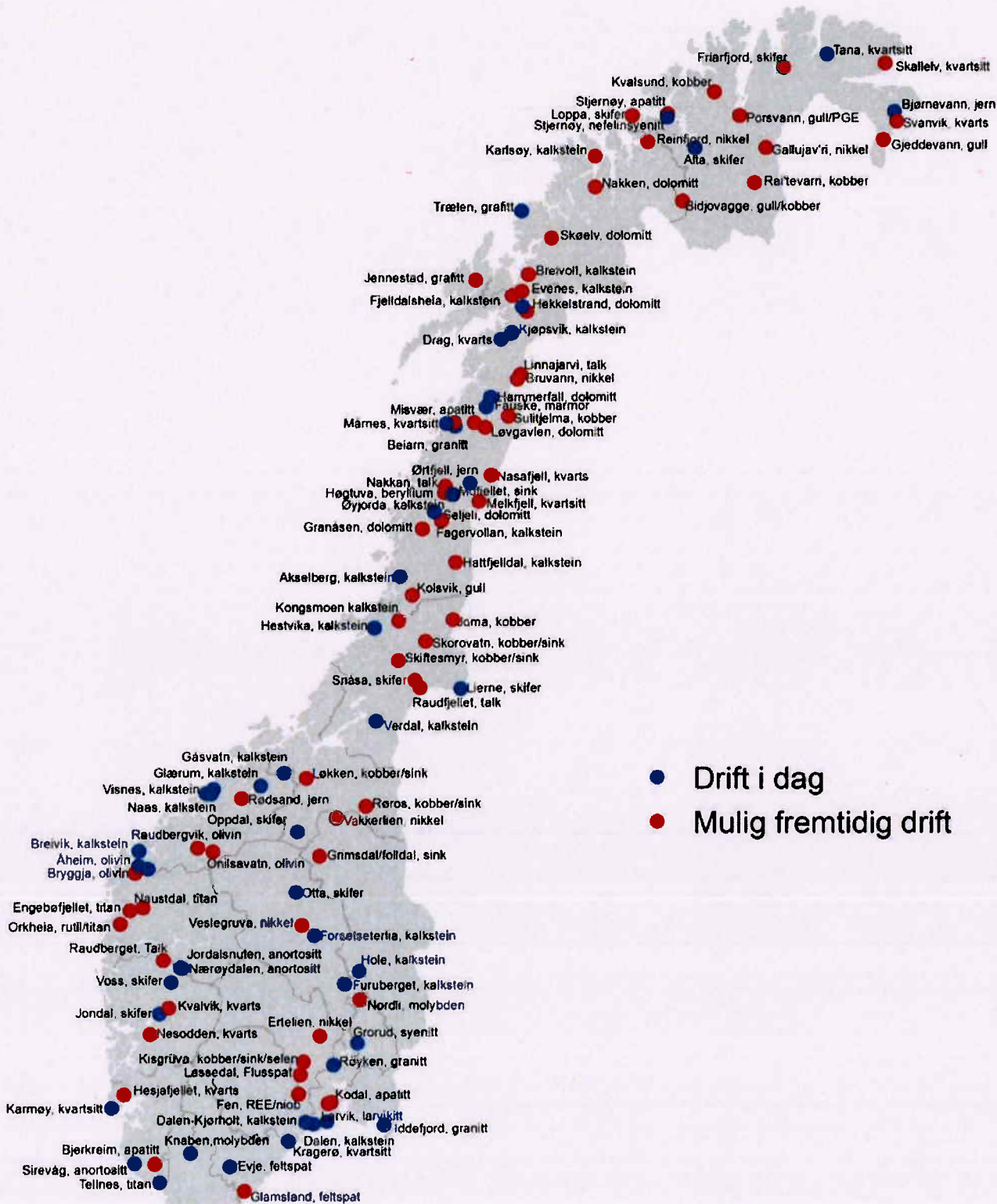
skal kunne øke, har næringen behov for at kommunene tilrettelegger og samhandler. I planen er det også en handlingsplan for prioriterte satsingsområder.

Målet for planen er at den skal kunne vedtas i alle kommunestyrene i Salten, og være et felles arbeidsredskap for kommunene innen næringsarbeidet og tilrettelegging for mineralnæringen.

Strategiplanen inneholder ett vedlegg. Dette er en rapport utarbeidet av NGU (Norges geologiske undersøkelse) som gir en oversikt over mineralske ressurser i Salten, samt en oversikt over nedlagte forekomster og forekomster som er i drift i Salten.

Salten, oktober 2017

Mona Lindal
Prosjektleder

Kilde: Direktoratet for mineralforvaltning

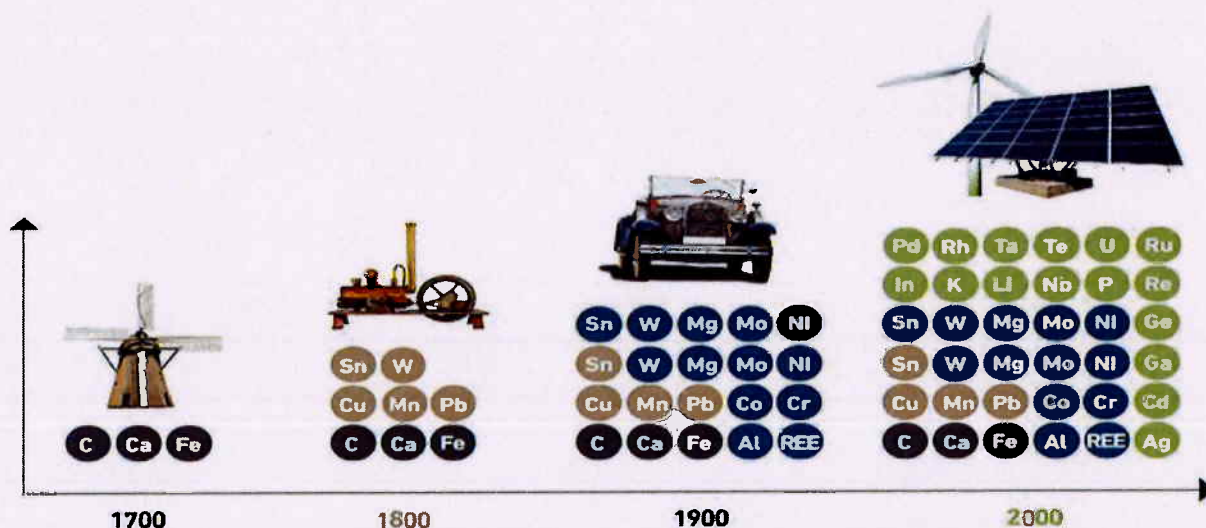
1. Innledning

Befolkningsvekst og urbanisering skaper økt behov for naturressurser. Jo lenger inn i den post-industrialiserte fase vi kommer, jo mer ressurser bruker vi. Det forventes at vi blir 10 mrd. mennesker på jorda i 2050, og dette vil skape utfordringer. Vi vil ha behov for å produsere mer mat, og øke tilgangen av rent drikkevann. I tillegg vil energibehovet øke betydelig. Bærekraft er sentralt i utviklingen og det grønne skiftet. Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland felles bærekraftsmål. De 17 målene og 169 delmålene er en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. For å nå disse målene er det grønne skiftet og å bedre sosiale forhold, sentrale begreper. Dermed vil spørsmål knyttet til mineraler være viktige i arbeidet for å nå disse målene. Hvis verden skal gå i den retning vi ønsker, med det grønne skiftet, krever

det økt utvinning av nye mineralressurser samtidig som resirkulering og gjenbruk økes. Mineralutvinning er dermed en nødvendighet for å nå en bærekraftig framtid.

Fornybar energi og annen miljøvennlig teknologi krever økt tilgang til mineralske råstoffer. I den norske berggrunnen ligger råstoffene til solceller, vindmøller, el-biler, smarttelefoner, romfartsteknologi, robotteknologi, helseteknologi, mm. Skal vi lykkes med et nytt, grønt industrieventyr må industri og myndigheter dra i samme retning. Mer forskning og utvikling, styrket virkemiddelapparat og styrkede politiske rammebetingelser vil være viktige elementer her.

Veikart for mineralnæringen (Norsk Bergindustri)

Mineraler for det grønne skiftet – ny teknologi krever nye råstoffer (Kilde : NGU 2016)

1.1 Den moderne steinalder

Alt som ikke gror er mineraler, alt som gror trenger mineraler.

Norsk Bergindustri

Nesten alt som omgir oss i hverdagen, inneholder mineraler; papir, glass, biler, batterier, kosmetikk, teknologisk utstyr, rent vann, hus, møbler, maling, gjødsel, porselen - listen er uendelig. Jo lenger vi beveger oss inn i den postindustrielle fase, og jo større andel av jordas befolkning som kommer dit,

jo mer mineraler bruker vi. Mineraler er den mest brukte naturressurs etter vann.

Et skifte til en grønnere og mer miljøvennlig hverdag, forutsetter økt tilgang til en rekke mineraler. Byggekløssene i den nye steinalderen er sjeldne mineraler som inngår i dagliglivets nye og smarte teknologiske løsninger og som er nødvendig for å produsere miljøvennlig energi.

NGU

Hver nordmann forbruker årlig 15 tonn mineralske råstoffer. 10 tonn av dette er byggeråstoffer som pukk, sand og grus, som benyttes i stor grad til å bygge infrastruktur.

Norge har store mengder mineralske ressurser. En stor del av disse ressursene ligger i den nordlige landsdelen. Førstehåndsverdien av mineraler i Norge er anslått til 2500 milliarder, i tillegg kommer bearbeidingsverdien som er anslått til 8000 milliarder (NHO 2016). Norge importerer dobbelt så mye som vi utvinner selv, til tross for at Norge er i stand til å produsere bedre og mer miljøvennlig enn de fleste andre land. EU produserer 3 %, men forbruker mer enn 20 % av verdens strategiske metaller. Med sitt råvareinitiativ har EU satt forsyningssikkerheten til Europa på dagsordenen, og peker på Barentsregionen som et av de mest interessante områdene for funn av mineraler.

En mangedobling av utvinning av mineraler er avgjørende for at vi kan gjennomføre det grønne skiftet.

Mineralnæringen er en global næring med høy grad av forskning og innovasjon. Næringen er svært kapitalintensiv, og domineres av store internasjonale konsern med virksomhet i flere verdensdeler. Næringen er langsiktig og ofte sees framtidig virksomhet i et 30-100 års perspektiv. Leteselskaper domineres også av selskaper med utenlandske eiere. Det er mange utenlandske eiere i mineralnæringen i Norge, men ressursene kan ikke flyttes. Selv med internasjonale eierinteresser er ressursene lokale, og ringvirkningene kommer også lokalt og regionalt. I Salten er Elkem og Omya Hustadmarmor gode eksempler på det.

Produksjonen må skje der lokaliteten befinner seg. Mineralutvinning kan gi lokalsamfunn langsiktig industri som ikke kan flyttes på.

Naturressurser gir grunnlag for svært mye av verdiskapingen i Norge. Mange av våre verdikjeder er helt avhengig av tilførsel av mineraler. 70 % av alle verdikjeder i Europa begynner i en gruve eller i et steinbrudd.

For å produsere solcellepanel, vindmøller, el-biler og annen miljøvennlig teknologi trengs en

lang rekke mineralske råstoffer; råstoffer som finnes i den norske berggrunnen. Fornybar energi krever tilgang til kvarts, grafitt, kobber og andre mineralske råstoffer. En vindturbin har ca. 300 metaller, deriblant mineraler som er vanskelig å få tak i og som f. eks bare produseres i Kina. Det er behov for 3600 tonn kobber for å bygge en vindpark på 1000 MW. I Kina ble det montert to nye vindturbiner hver time i 2015.

Kilde: NGU

Mangedobling av utvinning av mineraler er en forutsetning for det grønne skiftet. Større uttak av byggeråstoffer nært infrastrukturbygging og prosjekter er en forutsetning for å kunne ha en mest mulig miljøvennlig og bærekraftig utvikling.

Dersom en aksepterer forutsetningene for det grønne skiftet, vil de politiske spørsmålene og valg bli:

- Hvorfor i mitt nabolag?
- Hvorfor i Norge?
- Kan ikke andre land med styggere natur og mer desperat økonomi enn Norge gjøre det?
- Hvorfor kan vi ikke bare senke forbruket?

Hvis vi aksepterer at vi skal utvinne mineraler, må vi basere dette på kunnskap og finne måter å utvinne og produsere på som er så bærekraftig som mulig. Forutsetningene for å drive utvinning vil være at:

- Vil ikke ha sterkt forurensede uttaksområder – sikre at fortidens synder ikke skjer igjen
- Vi trenger korrekt kunnskap om naturen. Naturkunnskap gir ansvar.
- Vi vil drive bærekraftig verdiskaping.
- Offentlige myndigheter og næringsliv jobber sammen for å skape en grønn innovasjon.

Norsk mineralnærings verdikjede i 2015:

Utvinning:

13 milliarder NOK, 6000 arbeidsplasser (eksport 7 milliarder, import 27 milliarder).

Bearbeiding av mineralske og metalliske råstoffer/råvarebasert – også importerte:

107 milliarder NOK og 21000 arbeidsplasser.

Mineralbasert produksjon (industri som benytter mineralske råvarer eller bearbeidede mineraler):

600 milliarder NOK og 290 000 arbeidsplasser.

Kilde: Direktoratet for mineralforvaltning

1.2 Tilrettelegge for næringsutvikling

Kommunenes rolle og mandat er tilrettelegging for en bærekraftig utvikling i næringen. Det som kjennetegner en kommune som lykkes med næringsutvikling er at det er vilje til tilrettelegging, korte og raske behandlingsrutiner, god infrastruktur, relevant fagkompetanse, og at kommunen setter av tilstrekkelig areal til næringsetableringer. Kommunene skal med hjemmel i Plan- og bygningsloven drive arealplanlegging. For å styrke god næringsutvikling skal kommunene drive langsiktig og kunnskapsbasert arealplanlegging som ivaretar mineralressurser og søker å unngå interessekonflikter. Å kartlegge mineralressursene i Norge er en statlig oppgave. Norge er underprospektert og kunnskapen om våre mineraler må bli bedre. Kommunene er avhengig av kunnskap om hvilke ressurser de har i sin kommune, hvor de ligger og hvilke verdier de utgjør. Rammeverket må legges til rette for gode, oversiktlige og forutsigbare planprosesser. Det bidrar også til å øke forutsigbarheten for bedriftenes beslutning om investeringer. Kommunene kan bidra til å påvirke sentrale myndigheter til å styrke kartlegging av mineralressurser i Norge og drivverdigheten av disse.

«Vi går ikke tom for mineraler, men mangel på kartlegging og nye funn, monopoler og mineralnasjonalisme kan føre til knapphet.»

Tom Heldal, NGU

Videre kan kommunene tilrettelegge og stimulere til tiltak som bidrar til bedre ressursutnyttelse og god samhandling mellom næringsaktører. Ved å utnytte ressursene bedre og utvikle bedre systemer for gjenvinning, avfallshåndtering og nye bruksområder for produktene, vil en kunne bidra til større grad av

resirkulering. Det som vurderes som avfall i dag, kan ved nye utnyttelsesformer og teknologi, bli en viktig råvare i morgen og kommunene kan bidra til dette.

Norsk Bergindustri sin visjon i veikart for mineralnæringen:

Den norske mineralnæringen skal bidra til økt produksjon av viktige mineralprodukter. Vår visjon er en framtidig klimanøytral mineralnæring med full ressursutnyttelse og ingen restmineraler.

Kommunene kan også bidra i arbeidet med å bygge nettverk mellom de forskjellige næringsaktører i hele denne prosessindustrien, bidra til å etablere slike, eller støtte eksisterende.

Gode utdanningstilbud og tilrettelegging for forskning og innovasjon er viktige faktorer for vekst og utvikling i mineralnæringen. Her kan også kommunene bidra ved å bruke eksisterende opplæringstilbud og forskningsinstitusjoner i regionen. Vi har blant annet en Newton-modul for mineralnæringen i regionen som alle ungdomskoler i regionen kan bruke. Kommunene bør også bygge opp under dette, og drive positiv omdømmebygging og framsnakking av tilbud som finnes og påvirke til opprettelse av nye.

«Det er bekymringsfullt at det er såpass utbredt å tro at vi faktisk kan klare oss uten mineralutvinning, omtrent som om det er noe vi kan velge å avstå fra. Det er det ikke, med mindre man mener at belastningen med slik produksjon bør tas av andre mennesker i verden slik at vi nordmenn kan slippe.»

Tom Heldal, NGU

2. Bakgrunn

Mineraler er den mest brukte naturressursen etter vann.

Hva er mineraler?

Mineraler er fellesbetegnelsen på byggeråstoffer og mineraler. Mineralressursene deles opp etter produksjon av ulike råstoffer. Vi deler disse vanligvis opp i 5 hovedgrupper:

Byggeråstoffer er pukk, grus, sand og leire. Dette er en felles betegnelse på løsmasser til bygge- og anleggsformål og tilslag til betong og asfalt. I geologisk terminologi defineres sand og grus innenfor bestemte kornfraksjoner. Pukk er knust fjell. De mest vanlige bergartene som brukes til pukk er gneis, granitt, kvartsitt, gabbro og tilslag til betong og asfalt. Byggeråstoff er dominerende i det norske uttaket av mineraler, og utgjorde 59 % av den totale omsetningen av mineralske råstoffer i 2016. Omsetningen av byggeråstoff har økt med 6 % fra tidligere år.

Industrimineraler er mineraler og bergarter som på grunn av sine fysiske og kjemiske, ikke-metalliske egenskaper danner grunnlag for industriell utnyttelse. Eksempler på dette er kalkstein, apatitt, fosfat, dolomitt, olivin, talk, kvarts, grafitt m.fl. Anvendelsesområdene er mange. En

rekke av produktene vi omgir oss med til daglig inneholder industrimineraler, blant annet papir, plast, keramikk, sement, glass og maling. Omsetningen av industrimineraler har økt med 17 % i 2016 fra tidligere år.

Metaller, eller metalliske malmer er bergarter som inneholder metaller som f.eks jern, kobber, nikkel, ilmenitt, titandioksid. Alt som elektrifiseres trenger kobber, og behovet øker ved økt velstand, urbanisering og det grønne skiftet. I Norge er omsetningen redusert med 54 % for metalliske malmer i 2016 sammenlignet med tidligere, mye pga. konkursen i Sydvaranger og nedgangen i jernmalmpriene

Naturstein er betegnelsen på all stein som kan sages, spaltes eller hugges til bruk i bygninger, monumenter og utearealer. Naturstein inndeles i blokkstein, skifer og murestein. Innvendig brukes naturstein til golv, vegger, trapper og benkeplater til kjøkken og bad. Utvendig benyttes naturstein til takstein, fasader, blokker, skifer og kantstein til støttemurer og parkanlegg. Eksempler på naturstein er marmor, granitt, skifer m.fl. Omsetningen her er redusert med 10 % i 2016 sammenlignet med tidligere.

Energimetaller er steinkull og torv. Den norske omsetningen er redusert i 2016 med 38 % fra de foregående 3 år.

Kvarts

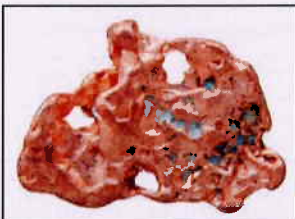
Apatitt

Talk

Dolomitt

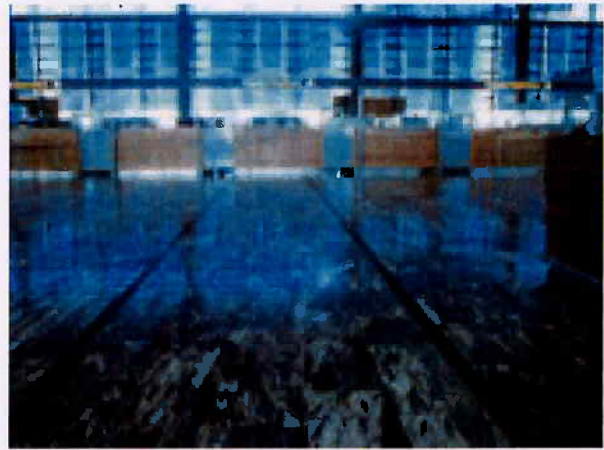
Kopper

«De eldste bergartene i Nord-Norge er bortimot 3 mrd. År gamle, mens de yngre er ca. 150 mill. år gamle. Dette gjenspeiler seg i form av mange forskjellige mineralressurser som dolomitt, kalkstein, kvarts og kvartsitt, grafitt, olivin og til dels ulike ressurser av høyrein kvarts, talk, beryllium og apatitt. I tillegg fins det et stort potensial for funn av metaller som jern, kobber, nikkel, bly/sink, gull og sjeldne jordmetaller. Et karakteristisk trekk i landsdelen er store områder med rene grovkrystalline karbonatbergarter (kalkstein og dolomitt). Som råstoff til prosessindustrien er disse i verdensklasse. I samme kategori kommer forekomstene med talk og kleberstein i Hamarøy, som av NGU er karakterisert som de største i Nord-Europa. Kvartsforekomstene på Nasafjell, Drag og i Svanvik er av de reneste i Skandinavia. Forekomsten av det fosforholdige mineralet apatitt i Misvær er de senere årene kartlagt av NGU. På sikt kan dette bli råstoff for Yara sin gjødselproduksjon i Glomfjord.»

NFK-notat til mineralstrategi for Nord-Norge

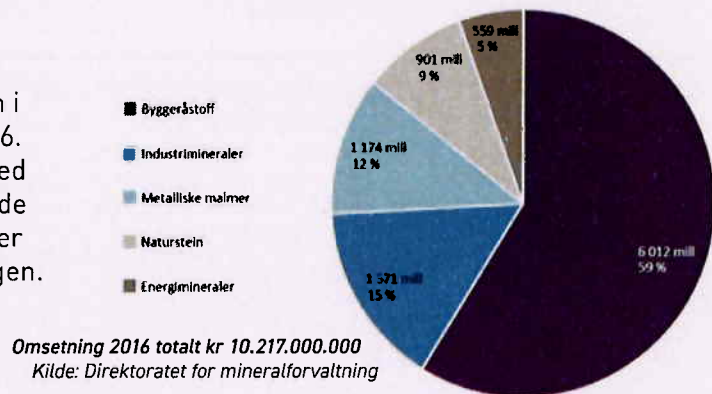
Granitt fra Beirn - Bodø domkirke

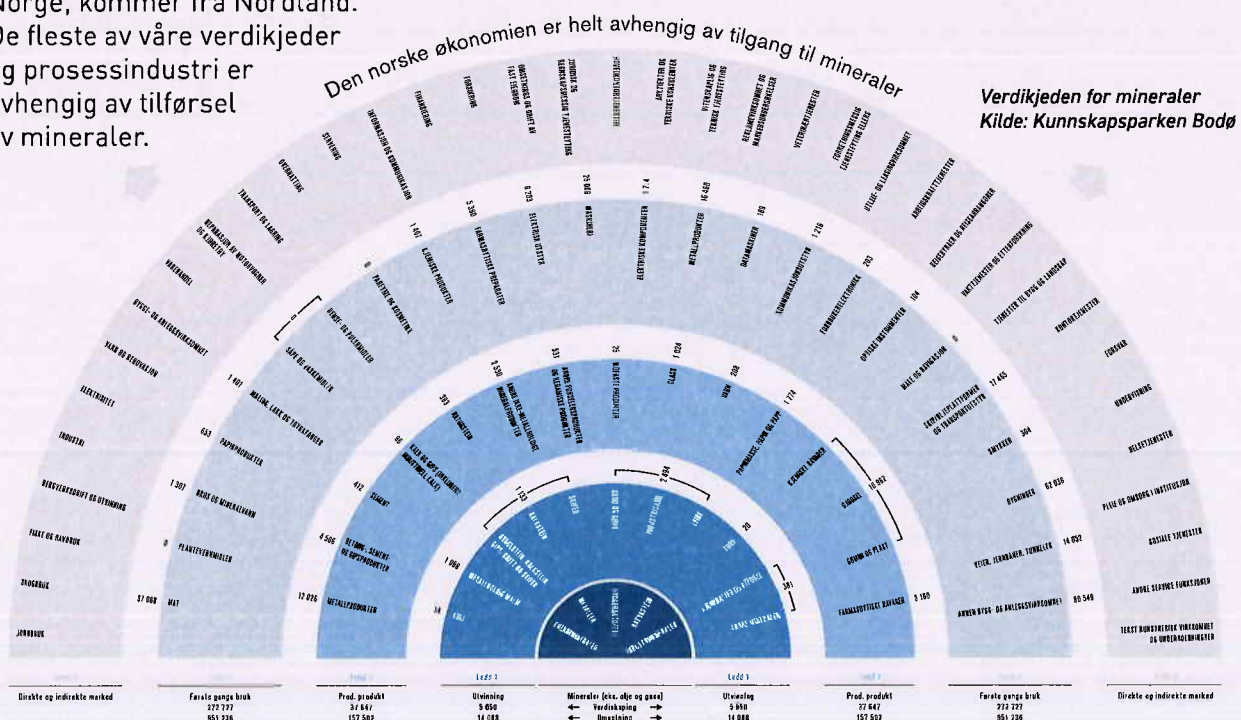
Marmor fra Fauske - Gardermoen

2.1 Verdiskaping – potensial- prosessindustri

Mineralnæringen i Norge sysselsatte 4 745 årsverk i 2016. Statistikken fra Direktoratet for mineralforvaltning, viser at omsetningen i mineralnæringen var 10,2 milliarder kr i 2016. Det er en nedgang på 11 % sammenlignet med gjennomsnittlig omsetning de tre forutgående årene. Eksportverdien utgjorde 4,4 milliarder kr, tilsvarende 43 % av den totale omsetningen. Nordlands andel av omsetningen er 1,1 milliarder (11 % av den nasjonale i 2016).

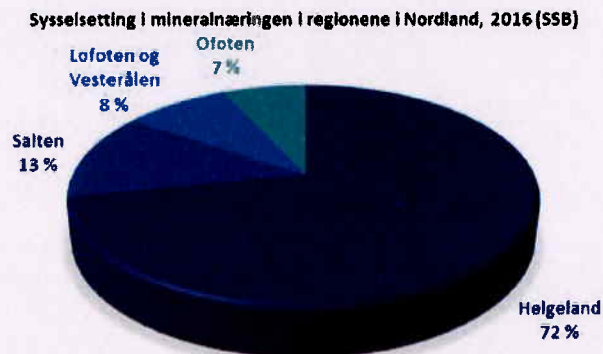

Dette er den direkte verdiskapingen av råstoffuttaket i Norge. Nordland er landets tredje største bergverksfylke. 35 % av solgt tonnasje av industriminerale og malm i Norge, kommer fra Nordland. De fleste av våre verdikjeder og prosessindustri er avhengig av tilførsel av mineraler.

Verdiskapingsanalysen viser hvilken betydning mineraler har også for andre næringer i verdikjeden, både når det gjelder verdiskaping, omsetning og sysselsetting. Mineralnæringen har stort potensial og kan være viktig for mange kommuners utvikling. Mineralnæringen er viktig for sysselsetting og verdiskaping og skaper positive lokale og regionale ringvirkninger samtidig som den gir skatteinntekter til landet.

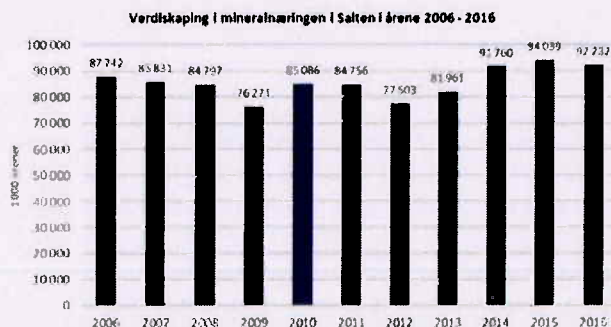
I Salten var det i 2016 direkte sysselsatt 75 personer i mineralnæringen, og tallet har vært jevnt de siste 9 årene. Dette utgjør 13 % av alle sysselsatte i mineralnæringen i Nordland. I tillegg er antall sysselsatte som mineralnæringen bidrar til i andre næringer antatt å være 43 personer. Det vil si at for hver person som er ansatt direkte i mineralnæringen, vil det bidra til ringvirkninger i form av en halv person sysselsatt i andre næringer.

Kilde : Kunnskapsparken Bodø

I Salten har omsetningen i mineralnæringen økt de siste 10 årene, og i 2016 var den på 151 mill. kr. Saltens andel av omsetningen i mineralnæringen i Nordland utgjorde ca. 14 %. Verdiskapingen i Salten samme år er på ca. 92 mill. kr. Verdiskaping er resultatet av aktiviteten som blir igjen i samfunnet som

næringen befinner seg i. Dette inkluderer skatt, lønn til ansatte, overskudd til eiere og avskrivninger. Avskrivninger regnes med fordi det er et uttrykk over tid på hvor mye bedriften har investert som også antas å ha ringvirkninger for lokalsamfunnet.

Kilde : Kunnskapsparken Bodø

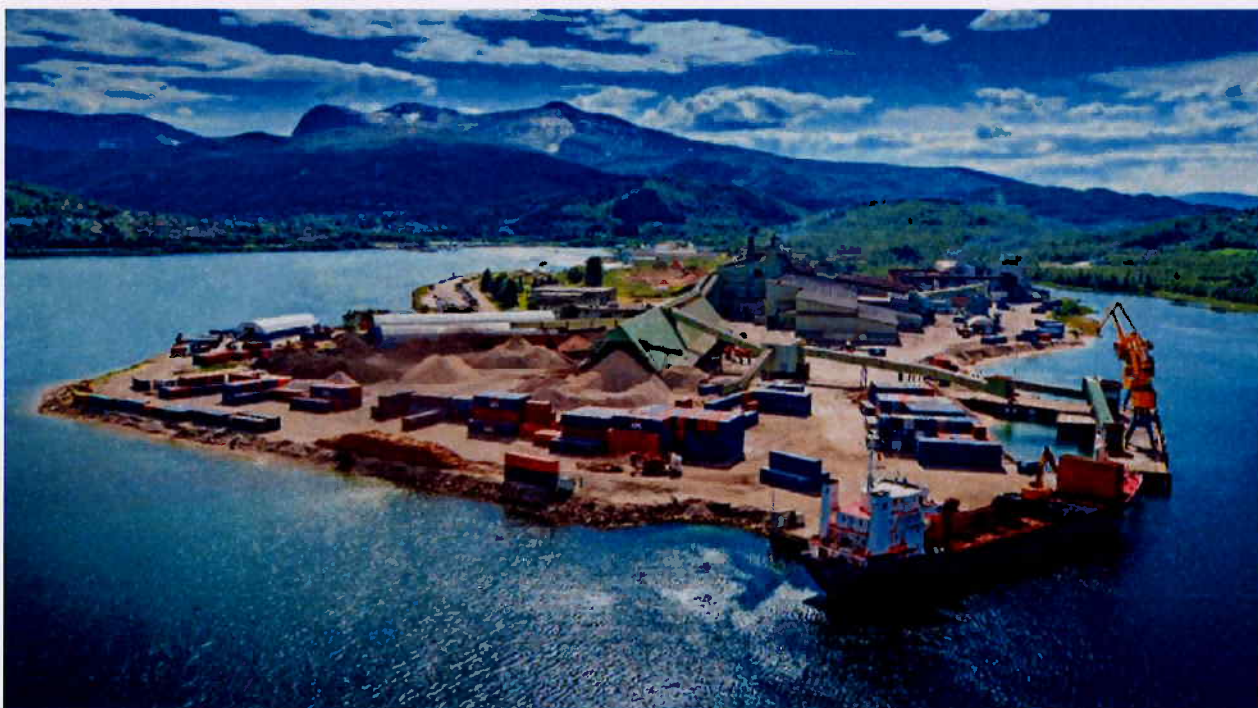
Tilgang på store mengder mineraler og energi var det som skapte grunnlaget for å bygge opp den verdensledende prosessindustrien vi har i Norge. I prosessindustrien benyttes en stor del av mineralene som utvinnes som innsatsfaktorer i produksjonen. I tillegg brukes mye kraft. Nordland er den nest største kraftprodusenten i Norge. Industrien i Nordland er også vant til å håndtere energikrevende prosesser, som er viktig når industrimineraler tas i bruk. Industrien i Nordland utgjør Norges nest største industriklynge og er også verdensledende innen produksjon av en rekke produkter som aluminium, sement, silisium, gjødsel, stål og forskjellige typer ferrolegeringer som eksporteres til hele verden.

Ved å videreutvikle de gode synergiene og stimulere til etableringer, vil Nordland

og Salten kunne ha et stort potensial til utvikling av ny virksomhet og produksjon for et voksende verdensmarked. Regionen har alle forutsetninger til dette, ved at den har de nødvendige naturressursene som skal til.

Streng miljølovgivning, rike ressurser i berggrunnen og lang erfaring med ressursforvaltning er blant Norges og Saltens komparative fortrinn. Det gir oss mulighet til å kontrollere miljø- og HMS-forhold ved utvinning og produksjon.

Som storforbrukere av mineraler har vi både et moralsk ansvar for ikke å overlate all produksjon til andre, og en egeninteresse som samfunn for å sørge for at utvinningen foregår på en så bærekraftig måte som mulig.

Elkem Salten

2.2 Bærekraft – det grønne skiftet

Hver og en av oss vil i vår levetid ha et forbruk på 1700 tonn av metaller og mineraler

Det er umulig å klare seg uten mineralproduksjon – Ingen solceller, vindmøller, elbiler, batterier eller smarte byer osv. Vi kan ikke velge å avstå fra mineralutvinning, med mindre vi mener at belastningen med en slik produksjon bør tas av andre mennesker og andre steder i verden enn Norge. Begrepet «det grønne skiftet» har fått fotfeste i debatten om lavere klimautslipp

og en grønnere industri. Sikker tilgang på en rekke mineraler er en forutsetning for at det grønne skiftet skal bli en realitet.

Mineralnæringen er en viktig forutsetning for reindustrialiseringen av Norge og det grønne skiftet globalt sett. Mineralnæringen vil være nøkkelen til utvikling av ethvert moderne, miljøvennlig samfunn. Sikker tilgang til mineralske råstoffer er en forutsetning for enhver industriell verdikjede, særlig knyttet til utvikling av fornybar energi og

annen miljøvennlig teknologi. Vi ønsker økt produksjon av mineralske råstoffer, samtidig som vi ønsker at utslippene fra industriene reduseres så langt som mulig. Vi ønsker også å utnytte råstoffet så godt som mulig, slik at det som i dag ansees som avfall og ikke anvendes, kan være en ressurs i framtiden.

Streng miljølovgivning, rike ressurser i berggrunnen og lang erfaring med ressursforvaltning er blant Norges og Saltens komparative fortrinn. Det gir oss mulighet til å kontrollere miljø- og HMS-forhold ved utvinning og produksjon. Som storforbrukere av mineraler har vi både et moralsk ansvar for ikke å overlate all produksjon til andre, og en egeninteresse som samfunn for å sørge for at utvinningen foregår på en så bærekraftig måte som mulig. Som forbrukere blir vi ikke mer miljøvennlige av å si nei til mineralutvinning i Norge og heller overlate dette til land med andre industristandarder.

Hver avfallsstrøm langs verdikjeden har sitt eget sett med miljøspørsmål. Ett eksempel er bekymringene knyttet til deponering av avgang.

Muligheten til å skape verdier og redusere miljøpåvirkning fra avfallsstrømmer langs verdikjeden er potensielt en måte som gruve- og metallindustrien kan gi betydelige bidrag til sirkulær økonomi, og dermed bidra til bærekraftig utvikling.

Å gjøre mest mulig ut av avgang og utnyttelsesgrad innenfor verdikjeden, bidrar til å øke den samlede ressursutvinningen for en mineralvirksomhet. Den sirkulære økonomi (sammen med andre relaterte bærekraft konsepter) gir et system perspektiv av avfallseliminering gjennom nytenking og redesign av produkter, prosesser langs verdikjeden og mellom leverandørnett.

En fremgangsmåte for å akselerere den sirkulære økonomien kan gjøres ved å innføre nye innovative forretningsmodeller, slik at som den måte at bedrifter generere og fanger økonomisk verdi.

Pilarer for bærekraftig mineralnæring:

- Ressurskunnskap/naturkunnskap
- Ressursforvaltning
- Ressursutnyttelse
- Gjenvinning

- Fotavtrykk (minimere fotavtrykket før, under og etter produksjonen)
- Teknologi (både utvikling og implementering)
- Lovverk/planlegging og tilrettelegging som stimulerer
- Dialog mellom interesser
- Hver avfallsstrøm langs verdikjeden har sitt eget sett med miljøspørsmål, f.eks. ved deponering

Ved utvikling av nye og andre bruksområder for produktene, vil mineralnæringen bidra til et lukket kretsløp og en sirkulær økonomi. Mindre mengder restmineraler som må deponeres legger til rette for mindre miljøpåvirkning og styrket lønnsomhet.

Urban Mining eller resirkulering av mineraler i en sirkulær økonomi er ikke ennå drivverdig i stor skala, men det vil kunne bli et viktig element, og det bør tilrettelegges for dette. Noen stoffer som kreves i fornybar teknologi har til nå vært ansett som avfall eller biprodukter av andre mer kjente mineraler (for eksempel gallium i jernmalm).

Salten trenger store mengder byggeråstoff til å bygge infrastruktur. Dette gjelder store veiutbyggingsprosjekter i hele regionen, ny hovedflyplass og bydel i Bodø. I dag fraktes byggeråstoff over store avstander både med bil, jernbane og båt. Hver nordmann forbruker gjennomsnittlig 10 tonn pukk og grus hvert år. Den Europeiske pukk- og grusorganisasjonen (UEPG) viser at den gjennomsnittlige transportdistansen på byggeråstoff i Europa i 2003 var som følger:

- Vei 33 km (89 % av all varer transportert)
- Jernbane 148 km (6 % av all varer transportert)
- Skipsfart 142 km (5 % av all varer transportert)

Med utgangspunkt i et årlig personlig forbruk på 10 tonn pukk og grus som i gjennomsnitt må fraktes 33 kilometer langs vei til sluttbruker, belastes norske veier årlig 1 980 000 000 tonnkilometer som følge av transport av byggeråstoffer. 40 % av total byggeråstoff går med bil og 60 % med båt. 20 % av all godstransport på veier i Norge er byggeråstoffer. Kortreiste byggeråstoff gir et viktig økonomisk og miljøøkonomisk bidrag ved utbygging av infrastruktur. Lange transportavstander på land er ikke forenlig med en kostnadseffektiv og bærekraftig forsyning av pukk og grus. Beregninger

foretatt av næringen selv, viser at ved transport over 30 kilometer fra uttaksstedet, overstiger transportkostnadene selve produksjonskostnaden. I tillegg gir denne transporten et stort miljøfotavtrykk. Det er ikke usannsynlig at Norge grunnet sin geografi/befolkningstetthet minst ligger på Europagjennomsnittet eller over. Ved å redusere avstanden fra uttak til forbruker kan man bidra positivt til en reduksjon i lokale miljøutslipp. Kortreist stein bør være inkorporert i enhver kommunal ressursplan. I tillegg vil kortreist stein bidra til næringsutvikling lokalt.

I veikartet til framtidens mineralnæring (utarbeidet av Norsk Bergindustri) står det følgende: «Omverdenen og bransjen selv stiller stadig strengere miljøkrav. Det

skal vi være glade fordi dette favoriserer bedrifter som driver effektivt og moderne. Massebalanse, redusert behov for deponi, økt gjenvinning, lavere kjemikaliebruk og begrenset transport er sentrale stikkord i bransjens miljø- og bærekraftsarbeid.»

World Economic Forum (2015) Mining and Metals in a Sustainable World 2050

Forutsetninger for en bærekraftig verden:

- Økt fokus på gjenbruk og sirkulær økonomi
- Gruvedrift forsvinner ikke
- Behovet av råstoffer forsvinner ikke
- Teknologi vil bety mer enn noensinne
- Det vil være viktig å forstå verdikjedene

Kilde: Sintef

2.3 Planprosesser – lovverk - roller

Regjeringen la fram en ny minerallov i 2009 – **Lov om erverv og utvinning av mineralressurser.** (Lov 19. juni 2009 nr. 101)

Mineralloven trådte i kraft 1. januar 2010. Loven avløste bergverksloven, industrikonsesjonsloven kapittel II, kalkstensloven, kvartsloven og mineralavståingsloven.

Formålet med mineralloven er å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling.

- Rettigheter til mineraler
- Driftskonsesjoner
- Tilsyn

Innenfor rammene av lovens formål skal loven også ivareta hensynene til:

- verdiskaping og næringsutvikling,
- naturgrunnet for samisk kultur, næringsliv og samfunnsliv,
- omgivelsene og nærliggende områder under drift,
- miljømessige konsekvenser av utvinning, og
- langsiktig planlegging for etterbruk eller tilbakeføring av området.

Det er fastsatt to forskrifter til mineralloven. Dette er:

- Forskrift 23. desember 2009 nr. 1842 til mineralloven
- Forskrift 20. desember 2010 nr. 1784 om kart over underjords- og dagbruks anlegg

Mineralloven med tilhørende forskrifter er et bransjereguleringssystem for mineralnæringen i Norge, og fastsetter grunnleggende rammer og vilkår for å utøve mineralvirksomhet. Loven gjelder uttak av mineraler, og leting og undersøkelse i forkant av eventuell utvinning. Loven inneholder også regler for avslutningen av mineralundersøkelser og uttak.

I tillegg til å regulere leting, undersøkelse og drift på mineraler, har mineralloven regler om erverv av rettigheter knyttet til undersøkelse og utvinning av statens mineraler. Dette bygger på et system der Direktoratet for mineralforvaltning på vegne av staten tildeler rettigheter til undersøkelse og utvinning av statens mineraler. Rettigheter

til grunneiers mineraler erverves ved avtale. For å sikre grunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse er det gitt en rekke regler for leting, undersøkelse og drift på mineralske ressurser som gjelder spesielt for Finnmark. Hensikten med loven var å forenkle forvaltningen, skape større forutsigbare og oversiktlige rammebetingelser. Loven stiller krav om leterett, kartleggingsrett, utvinningsrett, konsesjoner og forholdet til annet lovverk. Regjeringen Stoltenberg la i 2013 fram en **strategi for mineralnæringen** hvor de sier at mineralnæringen er et viktig satsingsområde for Norge.

Regjeringens mål for mineralnæringen: (Nærings og handelsdepartementets «Strategi for mineralnæringen»):

- En verdiskapende og lønnsom mineralnæring med god vekstkraft.
- Norsk mineralnæring skal være blant verdens mest miljøvennlige og aktivt søke fremtidsrettede løsninger.
- Forutsigbarhet og effektiv saksbehandling skal være en rettesnor for alle statlige, regionale og kommunale myndigheters praktisering av regelverk overfor næringen.
- Vekstkraften i næringen skal styrkes gjennom fortsatt satsing på mineralkartlegging, tilgang på informasjon om norske mineralressurser, bedre ressursplanlegging, fortsatt utvikling av mineralforvaltningen og satsing på kunnskap og tilgang på kompetent arbeidskraft.

Regjeringen Solberg er enig i mesteparten av, men de mener at: «Det er behov for nye grep og ikke minst gjennomføringsevne, Vi må gå fra fagre ord til handling. Vi har definert mineralnæringen som et satsingsområde for regjeringen»:

- Vi skal legge til rette for vekst i mineralnæringen.
- Planprosesser skal bli bedre og mer forutsigbare, og betydelig lettere for næringen å forholde seg til.
- Samtidig skal de være kunnskapsbaserte og gi et godt grunnlag for bærekraftig mineralvirksomhet. Mineralnæringen skal naturligvis

ta miljøsyn og forholde seg til krav og regler, men vi mener at der hvor det samlet sett er den beste løsningen så skal sjødeponi være en mulighet.

- Og sist, men ikke minst: Arbeidet med å kartlegge ressurser skal intensiveres (Statsråd Monica Mæland).

Statsråden konkretiserer følgende tiltak:

2.4 Bergrettigheter

Med bergrettigheter menes undersøkelsesrett og utvinningsrett. Mineralloven skiller mellom mineraler eid av staten og mineraler eid av grunneier.

Statens mineraler utgjør alle metaller med egenvekt 5 gram/cm³ eller høyere

- herunder krom, mangan, molybden, niob, vanadium, jern, nikkel, kobber, sink, sølv, gull, kobolt, bly, platina, tinn, sink, zirkonium, wolfram, uran, kadmium og thorium og malmer av slike metaller. Med unntak av alluvialt gull.
- metallene titan og arsen, og malmer av disse
- magnetkis og svovelkis

Grunneieres mineraler er alle andre mineraler som ikke eies av staten. Eksempler på dette er:

- Forutsigbare og kunnskapsbaserte planprosesser (forenklingsambisjoner).
- Kartlegging av mineralressurser.
- Lokalsamfunnene må få en større del av de verdiene de skaper. Derfor har regjeringsplattformen slått fast at hver kommune skal beholde en viss andel av selskapskatten for de bedriftene som har virksomhet i kommunen.

- industrimineraler (bl.a. kalkstein, olivin, nefelinsyenitt, kvarts, og dolomitt)
- naturstein (bl.a. granitt, marmor, skifer og murestein)
- byggeråstoffer (grus, pukk, og leire)

I Norge er det fri leterett, som innebærer at hvem som helst kan lete etter grunneiers mineraler, med de begrensninger som følger av mineralloven og annen lovgivning. Leteren kan foreta arbeider i grunnens overflate som er nødvendige for å påvise mineralske forekomster. Inngrep som kan medføre skade av betydning, kan ikke foretas uten samtykke fra grunneieren og brukeren av grunnen. Leteren har varslingsplikt til grunneier og brukeren av grunnen. Vet leting i Finnmark skal Sametinget også varsles.

Nye Sulitjelma Gruver ønsker å starte ny gruvedrift i Sulitjelma og realisere en viktig industrisatsing for hele Salten-regionen. Det grønne skiftet vil medføre et økt behov for kobber og sink.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) er statens sentrale fagorgan i mineralsaker, og innvilger tillatelser og konsesjoner. Det er konsesjonsplikt i Norge ved uttak over 10 000m³ masse.

DMF skal innenfor tildelt bevilgning og tilgjengelige ressurser arbeide for at Norges mineralressurser forvaltes og utnyttes til beste for samfunnet. Dette innebærer at DMF skal legge grunnlag for økt verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. DMF skal legge til rette for vekst i mineralnæringen gjennom god og effektiv saksbehandling. DMF skal bidra til at mineralvirksomhet skjer ut fra en avveining av flere kryssende samfunnshensyn, herunder annen næringsvirksomhet, miljø og kulturminneverdier.

Kilde: DMF

Direktoratet skal forvalte Mineralloven, og direktoratets mandat er:

- Tildeling av undersøkelses- og utvinningsrett for statens mineraler
- Behandle søknader om prøveuttak både for grunneiers og statens mineraler

- Behandle søknader om ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å undersøke forekomster av grunneiers og statens mineraler
- Behandle søknader om driftskonsesjon og godkjenne driftsplaner
- Føre tilsyn med at undersøkelser og uttak av mineralske ressurser gjennomføres forsvarlig og i tråd med godkjente planer, samt påse at sikrings- og oppryddingsplikten blir oppfylt

Videre skal direktoratet:

- Sørge for at mineralske ressurser hensynstas i regionale og kommunale planer
- Sikre viktige ressurser for eventuelt fremtidig bruk og hindre nedbygging
- Bidra til forutsigbare rammebetingelser for næringsdrivende
- Bidra med faglige råd til kommuner i planprosesser
- Være innsigelsesmyndighet

I tillegg til Mineralloven reguleres mineralvirksomhet i Norge også av andre lover som Plan- og bygningsloven, Naturmangfoldloven, Forurensningsloven, Matloven, Kulturminneloven, Vannressursloven og Motorferdselloven. Direktoratet for mineralforvaltning skal i samarbeid med Miljødirektoratet vurdere de samlede virkningene av mineralaktivitet, gir pålegg og veiledning om utslipp, deponering av restmasser, tilbakefylling av berg og rensetiltak.

2.5 Kommunenes rolle

Kommunenes rolle er å bidra til å utvikle en bærekraftig, konkurransekraftig og verdiskapende mineralnæring i Salten basert på ressursene som finnes. Det er kommunene som gjennom Plan- og bygningsloven er planmyndighet og regulerer områder til råstoffutvinning. Kommunene bestemmer arealbruken og skal vurdere de samlede miljøvirkningene når arealer skal settes av til mineraluttak. Kommunene bør ha mest mulig kunnskap før beslutninger og arealplaner lages. Dersom det i kommunenes arealplandel omfatter nytt eller utvidet område for mineraluttak eller deponi, skal konsekvenser for miljø og samfunn vurderes. Dette omfatter blant annet konsekvenser for andre næringer, transport, miljøpåvirkning,

naturmangfold, marine ressurser, mattrygghet og kulturminner. Det vil være nødvendig med omfattende konsekvensutredninger.

Ifølge dokumentet Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som blei vedtatt 12. juni 2015, er det «et mål at fylkeskommunene og kommunene skal sikre tilgang til gode mineralressurser for mulig utvinning og veie dette opp mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Behovet for og tilgangen til byggeråstoff blir sett i en regional sammenheng. Arealdelen i kommuneplanen er den viktigste redskapen kommunen har for å sikre ei langsiktig og forsvarlig forvaltning av mineralressursene. Mineralressurser er viktige naturressurser, og masseuttak

er en del av det lokale næringslivet. Dei bør vurderes i sammenheng med andre tema og arealavklaringer i kommuneplanarbeidet. Dette er spesielt viktig fordi geologiske ressurser bare kan bli utnyttet der de er lokaliserte fra naturen si side. Det er viktig at kommunen har oversikt over mineralressursene, både for å hindre nedbygging av ressursene og for å unngå arealbrukskonflikter i samband med etablerte og framtidige masseuttak.»

I kommuneplanen kan kommunen også skaffe seg oversikt over hvor langt fram i tid de masseuttakene og råstoffområdene som er i bruk i dag, vil dekke behovet for byggeråstoff i kommunene. Ifølge plan- og bygningsloven er det krav om reguleringsplan for gjennomføring for større bygge- og anleggstiltak, og andre tiltak som kan få vesentlige innvirkning på miljø og samfunn. DMF er konsesjonsstyresmakt etter mineralloven. Når DMF skal behandle en konsesjonssøknad med driftsplan, er det en fordel at området for masseuttak har en

godkjent reguleringsplan. Mineralnæringen er prisgitt den lokale kommunen da ressursen ligger der den ligger, og kommunen som planmyndighet er den avgjørende faktor for realisering av prosjekter. Kommunene må i større grad ta ansvar for ressursforvaltningen i egne områder og etablere et tettere samarbeid med industrien. Ved etablering av ny mineralvirksomhet skal fordeler og ulemper avveies. På den ene siden hensynet til verdiskaping, næringsutvikling, skatteinntekter og andre viktige samfunnsinteresser som for eksempel forsyning av mest mulig kortreiste byggeråstoffer til utbygging av infrastruktur i nærområdet. På den andre siden må miljøbelastning, alternativ arealbruk, kulturminner, folkehelse, beredskap, samisk kultur og naturgrunnlag og andre tungtveiende samfunnsinteresser vurderes. Det er viktig å ha en god dialog med berørte naboer og brukergrupper av berørte arealer, om hvilke ulempedependende tiltak som kan gjøres og hvilke hensyn som bør veie tungt.

Kvartsbrudd på Mårnes, Sandhornøy (Eier: Elkem, Drifter:Veidekke).

Kunnskap og kartlegging av mineralressursene er en forutsetning for at gode beslutninger tas. Norges geologiske undersøkelser (NGU) jobber i samarbeid med både offentlig forvaltning og mineralindustri i Norge, samt leteselskaper fra hele verden, om kartlegging av mineralressursene i Norge. Gjennom kartdatabasene til NGU kan kommunene skaffe seg oversikt over hvilke mineral og bergarter som finnes i kommunen, hvor de er lokalisert, og også hvilken potensiell verdi disse ressursene har. På dette grunnlaget kan kommunene vurdere hvilke mineralressurser en bør sikre for framtidige generasjoner, og hvilke eventuelle uttak av mineral som kan gjøres i planperioden. Kunnskap om de fremtidige ressursene som vi skal leve av er forholdsvis god, men vi ligger etter i innsamling av moderne geofysiske data i Salten. MINN-programmet (Mineraler i Nord-Norge) er et program i regi av NGU. Dette programmet skal skaffe oversikt over mineraler og pukk/

grus i hele Nord-Norge. Programmet ble inntil videre avsluttet i 2016 pga. opphør av bevilgninger over statsbudsjettet. Inntil videre er Salten utelatt i MINN-kartleggingen. Både nord og sør for Salten, Nord-Salten/Ofoten og Rana/Helgeland ble det utført geofysiske målinger. Ved en evt. videreføring av MINN-programmet bør Salten bli sterkt vurdert som leteområde. Kartlegging med moderne metoder har dokumentert stor verdiskaping.

Kommunenes oppgave er å tilrettelegge for næringsutvikling. Kommunal planlegging må basere seg på god kartlegging av mineralforekomster, potensial og konsekvensutredninger. Det er viktig å unngå båndlegging av kjente mineralforekomster, hindre nedbygging og å redusere arealbrukskonflikter, avsette de interessante områdene til råstoffutvinning og planlegge infrastruktur.

2.6 Kompetanse/FoU

Mineralklynge Norge er et langsiktig samarbeid mellom virksomhetene i mineralnæringen i Norge. Dette er et ARENA prosjekt som ble etablert i 2012, og administrasjonene er lokalisert Bodø. Prosjektet har bidratt til bedre samarbeid mellom bergverksbedriftene, leverandørbedriftene og forsknings og utdanningsinstitusjoner, der fokus er kompetanseoppbygging og næringsutvikling i mineralnæringen. Dette skjer gjennom flere FOU- og innovasjonsprosjekter. Høsten 2017 søkte Mineralklynge Norge om å bli en NCE (Norwegian Center of Expertise). Denne søknaden ble ikke innvilget. Nord Universitet jobber sammen med andre kompetansemiljø

i Barentsregionen med forskning om mineralnæringens samfunnsmessige betydning. Fauske videregående skole startet i 2013 er fagskole for bergteknikk, og ved høgskolen i Narvik er det et studietilbud innen mineralteknologi og bergverk. I Sørfold er det etablert en Newton-modul – «Den moderne steinalder – digital jakt på mineraler». Denne modulen gir alle elever i 8.- 10.-klasse et tilbud om innføring i mineraler og mineralnæringens betydning. Alle disse prosjektene og tilbudene bør kommunene støtte opp om, og være med på stimulere til bruk av disse. Dette er viktig i omdømmebygging, bevisstgjøring og kunnskap om og utvikling av mineralnæringen i Salten.

*Newton-modulen i Sørfold:
«Den moderne steinalder-
jakten på mineraler».*

3. Visjon – Verdier – Mål – Satsingsområder

VISJON

«Salten best på mineral»

Salten skal være den beste regionen å drive mineralvirksomhet i. Salten skal være best på tilrettelegging for samskaping, ressursutnyttelse, arealplanlegging og kompetansebygging.

MÅL

I Salten skal mineralene utnyttes på en bærekraftig måte slik at vi oppnår optimal verdiskaping og økt sysselsetting.

VERDIER

- **Tilrettelagt** – Saltenkommunene skal tilrettelegge for mineralnæringen
- **Global** – Næringen opererer i et internasjonalt marked på alle plan
- **Samarbeid** – Saltenkommunene vil samarbeide om gode løsninger og tiltak
- **Bærekraftig** – Alle tiltak og alt arbeid skal reflektere bærekraft

SATSINGOMRÅDER

- Samskaping
- Ressursutnyttelse
- Arealplanlegging
- Kompetanse

Satsingsområder

3.1 SAMSKAPING

Samskaping er avgjørende for å oppnå en god utvikling av mineralnæringen i regionen. Saltenkommunene kan sammen bidra til dette, gjennom fellestiltak og god tilrettelegging for næringen. Kommunene kan bidra til å styrke nettverksbygging, ved blant annet å etablere et forum for offentlig myndigheter, bedrifter og interessenter som kan berøres av mineralnæringen. Ambisjonen vil være å sette de regionale utfordringer, omdømmebygging, og god utvikling i hele verdikjeden i mineralnæringen på dagsordenen.

Mål

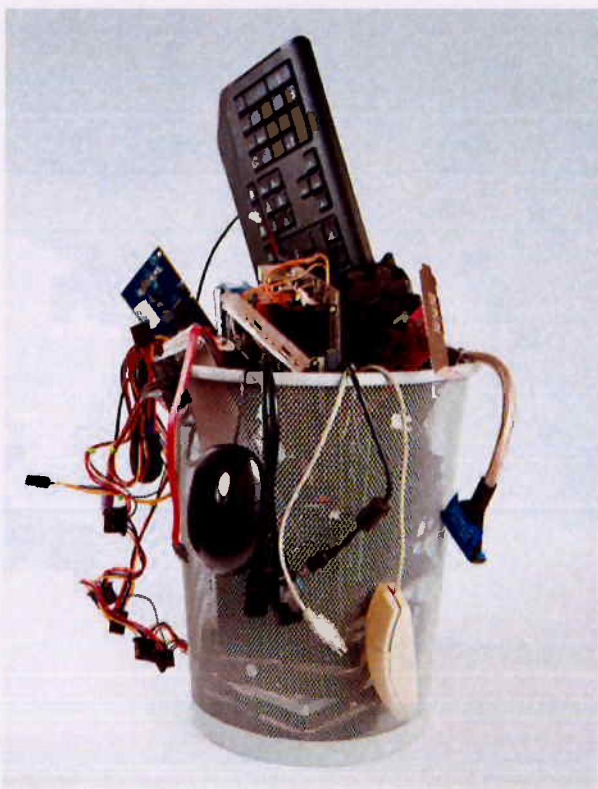
- Bidra til å øke synergieffekten mellom alle aktørene i verdikjeden i Salten,

slik at regionens konkurransefortrinn blir best mulig blir utnyttet.

- Øke dialogen mot etablerte bedrifter innen mineralvirksomhet.
- Øke dialogen mot industribedrifter som bruker mineraler som råstoff.
- Øke dialogen mellom kraftbransjen og mineralnæringen.
- Felles strategi for at Saltenregionen kan påvirke statlige myndigheter, slik at Saltens mineralressurser blir kartlagt ved målrettet geologisk oppfølging og geokjemiske undersøkelser (fullføre MINN-prosjektet i Salten).

3.2 RESSURSUTNYTTELSE

For å redusere miljøavtrykket i mineralutvinning og prosessindustrien som er avhengig av disse råvarene i sin produksjon, er det viktig å utnytte ressursene optimalt.

Kommunene kan bidra ved tilrettelegging slik at mest mulig av hele råvaren blir utnyttet og kanskje en gang i framtiden at alle elementene i råstoffet blir utnyttet. Dette vil redusere behovet for uttak, samt bedre lønnsomheten og omdømme til næringen. Å gjøre mest mulig ut av avfall og mineraler i verdikjeden – bidrar til å øke den samlede ressursutvinning. Muligheten til å skape verdier og redusere negative miljøeffekter fra avfallsstrømmer langs verdikjeden er potensielt en måte som mineral- og prosessindustrien kan gi betydelige bidrag til sirkulær økonomi, og dermed bidra til en mer bærekraftig utvikling.

Mål

- Panteordning for el-utstyr for å øke tilgangen på gjenbrukbare mineraler (Urban mining).
- Jobbe for en økt gjenbruksandel i asfalt.
- Utnyttelse av overskuddsmasse fra veibygging.
- Støtte forskningsprogram på substitusjonsprinsippet for mineralnæringen (Norges Forskningsråd).

3.3 AREALPLANLEGGING

Plan- og bygningsloven hjemler kommunenes rett og plikt til å planlegge bruk av egne arealer på land og sjø. Avsetting av arealer til næringsutvikling i mineralnæringen, må være basert på målrettet mineralkartlegging. Når det gjelder arealplanlegging i kommunene bør det i tillegg til å avsettes arealer til framtidig mineralutvinning også avsettes industriarealer til videreforedling i tilknytning til arealer til selve utvinningen. Det kan være hensiktsmessig av kommuner uten store ressurser til dette planarbeidet, samarbeider, og også henter kompetanse fra fylkesgeologen i dette arealplanarbeidet. NGU er også i ferd med å utvikle en veiledning for arealplanleggere, og deres oppgave er blant annet å ha en dialog mot kommunene for avsetting av mineralressurser i forbindelse med rullering av arealplaner. Noen av veiledningspunktene er:

- Noen mineralressurser er viktigere å sikre enn andre. Dette må inn i vår arealforvaltning. Stor aktsomhet for disse områdene, men også større frihet mellom disse områdene der det er lite ressurser.
- Søke opp og legge til rette for bedrifter som ønsker kartlegging, undersøkelser og utvin-

ning av mineraler. Også grus- og pukkindustrien. (kobles mot pkt 1 – tilgjengeliggjøre oversikten/ bevisstgjøring / Plan- og bygningsloven).

Salten trenger store mengder stein til å bygge infrastruktur. Det er viktig at uttak av byggeråstoff gjøres så nært utbyggingsområdene som mulig. Dette gir best miljøgevinst og økonomi for utbyggingsprosjektene, i tillegg til det vil styrke lokalsamfunnene.

Mål

- Kortreiste byggeråstoffer (grus, pukk) i regionen inkorporeres i kommunenes ressurs og arealplaner.
- Samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunene i plannettverk.
- Søke å få best mulig veiledning om mineralressursene og kartlegging av disse.
- Gjøre arealplanene bedre tilgjengelig for næringsutviklere regionalt og globalt.
- Kommunene bør bestrebe å få kjente mineralressurser med i arealplanene.

Yara Glomfjords Produktspekter er på nesten 60 forskjellige typer mineralbasert NPK (Fullgjødse!) i granulert form.

3.4 KOMPETANSE

Mineralnæringen er kompetansekrevende og avhengig at det utdannes en rekke ulike fagfolk som kan utvikle næringen videre. Næringen selv gir tilbakemelding om knapphet på arbeidskraft fra sentrale faggrupper. Det er viktig å ha en dialog med næringen om langsiktige kompetansebehov. Dette vil være et naturlig tema i næringsforumet for mineralnæringen. I Salten kan vi bidra til økt kompetanse på flere nivå. Vi har etablert en videregående linje innen bergteknikk og vi har en Newton-modul. Begge disse har fokus på mulighet innen mineralnæringen og dens omdømme. På Fauske finns også landslinje for anlegg på videregående nivå. Det burde ha vært utvidet til også å gjelde bergverk. Grunnskolen har et begrenset pensum om mineralnæringen, og her vil Newton-modulen være en unik mulighet for alle elever på ungdomstrinnet i Salten. Innenfor forskning har vi gode miljø ved Nordlandsforskning, Nord Universitet og Kunnskapsparken Bodø. Det er en oppgave å videreutvikle undervisnings- og forskningskompetansen ved Universitet, fagskolen, videregående skoler og forskningsmiljøer innen gruve- og mineralfaget, og å gjøre denne muligheten for yrkeskarriere kjent for unge mennesker. Mineralklynge Norge er lokalisert i Bodø. Dette er et verktøy til

kunnskapsdeling og en samarbeidsarena med fokus på forskning, kompetanseutvikling og innovasjon i mineralnæringen.

Gjennom forsknings- og utviklingsprosjekt skal Mineralklynge Norge bidra til det grønne skiftet og reindustrialiseringen av Norge. Mineralklyngen søkte om å bli en NCE i 2017. Dette ville ha utløst en god finansiering og en mulighet for langsiktighet i arbeidet. Denne søknaden ble ikke innvilget. Det er viktig at klyngen fortsetter sitt gode arbeid for mineralnæringen, og at kommunene støtter dette. Det vil være mulig for Mineralklyngen å søke på nytt i 2018 om å bli en NCE. Det er viktig at kommunene aktivt bruker de kompetanse og forskningsmiljøene vi har i Salten, framsnakker disse, og stimulerer til bruk av disse

Mål

- Styrke, sikre og bygge opp om bergteknikk-linjen på Fauske videregående skole.
- Gjøre Newton-modulen tilgjengelig og obligatorisk for alle elever i ungdomstrinnet i Salten.
- Styrke forskningsmiljøene relatert til mineralnæringen i Salten, ved aktivt å bruke disse.

Omia Hustadmarmor avd. Hammerfall

4. Handlingsplan for perioden 2017–2027

Satsingsområde: Samskaping

Satsingsområde	Tiltak	Ansvarlig
Ressurskartlegging	Utarbeide en felles uttalelse om behovet for dette, og iverksette tiltak for gjennomføring.	Kommunene
Øke dialogen og kunnskapen mellom alle aktører i verdikjeden og politiske myndighet. Øke forståelsen for behov og etterspørsel	Arrangere en årlig mineralkonferanse i Salten.	Kommunene og næringsforeningene
Øke dialog og synergieffekt	Bidra til å etablere forumet: «Samarbeidsforum Mineraler i Salten» Jevnlige møter med bedriftene og interesse for problemavklaringer	Kommunene og næringsforeningene
Videreføre samarbeidet innen mineralnæringen	Bygge videre på den nettverksfunksjonene som Mineral- klynge Norge har etablert	Kommunene
Samarbeid om konkrete næringsprosjekter i Saltenregionen	Definere 3 næringsprosjekter i Salten som regionen i fellesskap bidrar til å utvikle.	Kommunene/ Salten Regionråd

Satsingsområde: Ressursutnyttelse

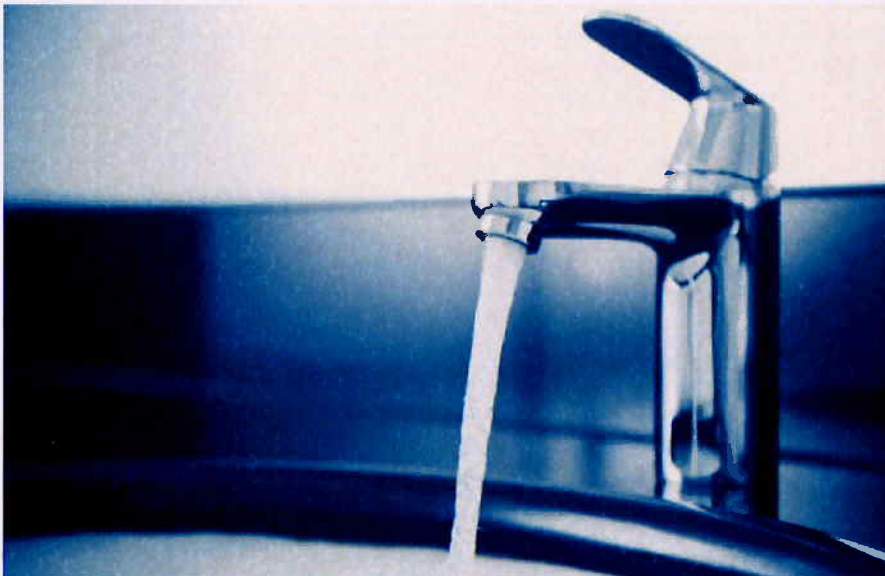
Satsingsområde	Tiltak	Ansvarlig
Urban Mining/resirkulering av mineraler	Opprette / utvide pantestasjonsjoner for el-utstyr	Kommunene
Øke gjenbruksandelen i asfalt	Dialogmøter med næringsaktørene i hele verdikjeden	Kommunene
Utnyttelse av overskuddsmasse fra veibygging	Etablere en masseforflyttingsplan fore Salten	Kommunene

Satsingsområde: Arealplanlegging

Satsingsområde	Tiltak	Ansvarlig
Kortreist byggeråstoff	Aktivt å prioritere uttak av byggeråstoff så nært som mulig de store infrastruktur-prosjektene i Salten, og inkorporere dette i arealplanene	Kommunene
Samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen	Etablere og aktivt bruke plannettverket i Salten	Kommunene
Arealplaner	Arealfeste mineralforekomster av nasjonal, regional og lokal betydning. Kvalitetssikre, gjøre tilgjengelige og digitalisere disse.	Kommunene
Kortreist naturstein	Kommunene skal i sine stedsutviklingsprosjekter prioritere å bruke kortreist naturstein.	Kommunene

Satsingsområde: Kompetanse

Satsingsområde	Tiltak	Ansvarlig
Styrke og sikre opprettholdelse av bergteknikklinjen på Fauske videregående skole.	Informasjon til elever i ungdomstrinnet om denne utdanningsveien, og aktivt påvirke og framsnakke denne linjen overfor NFK	Kommunene
Newton-modulen i Sørfold	Undervisningstilbudet skal tas inn i læreplanene for ungdomstrinnet i Salten, slik at alle elever i Salten i løpet av grunnskolen får innblikk i mineralnæringen	Kommunene
Forskningsmiljøene og utdanningsmiljøene i Salten.	Prioritere å bruke disse institusjonene der det er mulig, og inkludere de i kommunenes arbeid	Kommunene

Visste du at vi i Norge er avhengig av kalkstein for å ha rent vann?

Visste du at det i en el-bil er 3-4 ganger mer kobber enn i en fossilbil.

